

SPLIT
grad kakav želimo
2030

Strategija

razvoja grada Splita
do 2030. godine

Strategija

razvoja grada Splita
do 2030. godine

Split, 2023.

Sadržaj

1. Uvod			
2. Analiza stanja		7	
2.1. Sažeta analiza stanja s razvojnim potrebama i potencijalima		8	
2.1.1. Društvo		9	
2.1.1.1. Demografija		10	
2.1.1.2. Socijalna skrb		12	
2.1.1.3. Zdravstvo		14	
2.1.1.4. Sport		21	
2.1.1.5. Kultura		24	
2.1.1.6. Standard stanovanja		26	
2.1.1.7. Obrazovanje		28	
2.1.1.8. Urbana sigurnost i kritične infrastrukture		31	
2.1.1.9. Promet luke Split		32	
2.1.2. Gospodarstvo		34	
2.1.2.1. Uvod u opća gospodarska kretanja		35	
2.1.2.2. Tržište rada		36	
2.1.2.3. Poslovno okruženje		40	
2.1.2.4. Analiza ključnih djelatnosti		52	
2.1.3. Urbano okruženje		59	
2.1.3.1. Kvaliteta urbanog okoliša, izloženost ekološkim rizicima i klimatskim opasnostima		60	
2.1.3.2. Primarna infrastruktura		66	
2.1.3.3. Infrastruktura za mobilnost i internetsku povezanost		70	
2.1.3.4. Urbani prijevoz		75	
2.1.4. Institucionalni okvir		78	
2.1.4.1. Organizacijska struktura i upravljanje procesima		79	
2.1.4.2. Financijska analiza		85	
2.1.4.3. Prostorno-planska dokumentacija i status gradske imovine		87	
2.2. SWOT analiza		90	
2.2.1. Društvo		91	
2.2.1.1. Demografija		92	
2.2.1.2. Socijalna skrb		93	
2.2.1.3. Zdravstvo		94	
2.2.1.4. Sport		95	
2.2.1.5. Kultura		96	
2.2.1.6. Standard stanovanja		98	
2.2.1.7. Obrazovanje		99	
2.2.1.8. Urbana sigurnosti kritične infrastrukture		101	
2.2.2. Gospodarstvo		102	
2.2.2.1. Tržište rada		103	
2.2.2.2. Poslovno okruženje		104	

2.2.2.3. Strateške djelatnosti	105	3.2.1.3. Posebni cilj 3	154
2.2.3. Urbano okruženje	106	3.2.1.4. Posebni cilj 4	161
2.2.3.1. Kvaliteta urbanog okoliša, izloženost ekološkim rizicima i klimatskim opasnostima	107	3.2.1.5. Posebni cilj 5	171
2.2.3.2. Primarna infrastruktura	111	3.2.1.6. Posebni cilj 6	183
2.2.3.3. Infrastruktura za mobilnost i internetsku povezanost	113	3.2.1.7. Posebni cilj 7	195
2.2.3.4. Urbani prijevoz	114	3.2.2. Gospodarstvo	204
2.2.4. Institucionalni okvir	116	3.2.2.1. Posebni cilj 1	205
2.2.4.1. Organizacijska struktura i upravljanje procesima	117	3.2.2.1. Posebni cilj 2	210
2.2.4.2. Financijska analiza	118	3.2.2.1. Posebni cilj 3	215
2.2.4.3. Prostorno-planska dokumentacija i status gradske imovine	119	3.2.3. Urbano okruženje	221
2.2.4.4. Suradnja Grada Splita	120	3.2.3.1. Posebni cilj 1	224
3. Strateški okvir	121	3.2.3.2. Posebni cilj 2	239
3.1. Vizija i strateški prioriteti	122	3.2.3.3. Posebni cilj 3	243
3.1.1. Društvo	123	3.2.3.4. Posebni cilj 4	247
3.1.2. Gospodarstvo	124	3.2.3.5. Posebni cilj 5	250
3.1.3. Urbano okruženje	125	3.2.3.6. Posebni cilj 6	254
3.1.4. Institucionalni okvir	126	3.2.3.7. Posebni cilj 7	258
3.2. Razvojni ciljevi, mjere i pokazatelji	128	3.2.3.8. Posebni cilj 8	261
3.2.1. Društvo	129	3.2.4. Institucionalni okvir	277
3.2.1.1. Posebni cilj 1	133	3.2.4.1. Posebni cilj 1	278
3.2.1.2. Posebni cilj 2	147	3.2.4.2. Posebni cilj 2	287
		4. Okvir za praćenje provedbe i vrednovanje	292
		4.1. Praćenje provedbe	294
		4.2. Vrednovanje plana razvoja	295

Impressum

NARUČITELJ: Grad Split

LOKALNI KOORDINATOR: Razvojna agencija Split - RaST d.o.o.

PRETHODNO VREDNOVANJE: Euroekspertiza j.d.o.o., prof.dr.sc. Nenad Starc

IZRAĐIVAČI: Sveučilište u Splitu i Prometni fakultet Zagreb

GLAVNI KOORDINATOR IZRADE DOKUMENTA: izv.prof.dr.sc. Vinko Muštra

Popis koordinatora i izrađivača po cjelinama:

1. CJELINA - DRUŠTVO: Koordinatorica cjeline: izv. prof. dr. sc. Ines Blažević, Filozofski fakultet / Izrađivači poglavlja: • **Demografija:** Josip Grgić, mag. oec., Ekonomski fakultet • **Socijalna skrb:** dr. sc. Toni Maglica, postdoc., Filozofski fakultet / izv. prof. dr. sc. Sanja Stanić, Filozofski fakultet / izv. prof. dr. sc. Gorana Bandalović, Filozofski fakultet / dr. sc. Boris Vidović, Katolički bogoslovni fakultet / doc. dr. sc. Ante Akrap, Katolički bogoslovni fakultet • **Zdravstvo:** prof. dr. sc. Katarina Vukojević, Medicinski fakultet / izv. prof. dr. sc. Lana Kordić, Ekonomski fakultet / prof. dr. sc. Zoran Đogaš, Medicinski fakultet / prof. dr. sc. Ante Punda, Medicinski fakultet / doc. dr. sc. Ljubo Znaor, Medicinski fakultet / dr. sc. Lana Barać, Medicinski fakultet / Anita Režić, mag. oec., Medicinski fakultet / Marko Mimica, mag. ing. aedif., vanjski suradnik Medicinskog fakulteta • **Sport:** izv. prof. dr. sc. Goran Gabrilo, Kineziološki fakultet / doc. dr. sc. Miodrag Spasić, Kineziološki fakultet / prof. dr. sc. Nenad Rogulj, Kineziološki fakultet / izv. prof. dr. sc. Hrvoje Karinčić, Kineziološki fakultet / doc. dr. sc. Marijana Čavala, Kineziološki fakultet • **Kultura:** doc. dr. sc. Vedran Barbarić, Filozofski fakultet / doc. dr. sc. Ana Torlak, Filozofski fakultet / doc. dr. sc. Silva Kalčić, Filozofski fakultet / izv. prof. dr. sc. Edvin Dragičević, Umjetnička akademija / izv. prof. dr. sc. Josip Dukić, Katolički bogoslovni fakultet • **Standard stanovanja:** izv. prof. dr. sc. Ana Smiljanić Rimac, Ekonomski fakultet / doc. dr. sc. Sanja Matijević Barčot, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije / Jere Kuzmanić, asistent, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije • **Obrazovanje:** doc. dr. sc. Ines Blažević, Filozofski fakultet / prof. dr. sc. Nikša Alfirević, Ekonomski fakultet / doc. dr. sc. Nikola Marangunić, Prirodoslovno-matematički fakultet / dr. sc. Mila Bulić, postdoc., Filozofski fakultet • **Urbana sigurnost i kritične infrastrukture:** doc. dr. sc. Ivana Kružić, Sveučilišni odjel za forenzičke znanosti / prof. dr. sc. Josip Kasum, Sveučilišni odjel za forenzičke znanosti / prof. dr. sc. Vladan Papić, Pomorski fakultet / izv. prof. dr. sc. Zvonimir Lušić, Pomorski fakultet / doc. dr. sc. Nenad Leder, Pomorski fakultet / doc. dr. sc. Ana Jeličić, Sveučilišni odjel za forenzičke znanosti / doc. dr. sc. Željana Bašić, Sveučilišni odjel za forenzičke znanosti / Danijel Pušić, viši predavač, Pomorski fakultet.

2. CJELINA - GOSPODARSTVO: Koordinatorica cjeline: doc. dr. sc. Blanka Šimundić, Ekonomski fakultet / Izrađivači poglavlja: • **Opća gospodarska kretanja:** izv. prof.dr.sc. Vinko Muštra, Ekonomski fakultet • **Tržište rada:** Dujam Kovač, mag. oec., Ekonomski fakultet • **Poslovno okruženje:** izv. prof. dr. sc. Dario Miočević, Ekonomski fakultet / izv. prof. dr.sc. Marina Lovrinčević, Ekonomski fakultet / doc.dr.sc. Daša Dragnić, Ekonomski fakultet / dr. sc. Ana Juras, Ekonomski fakultet / Antonija Kvasina, mag. oec., Ekonomski fakultet • **Analiza sadašnjih ključnih djelatnosti:** izv. prof. dr. sc. Dario Miočević, Ekonomski fakultet / izv. prof. dr.sc. Marina Lovrinčević, Ekonomski fakultet / izv. prof. Josipa Višić, Ekonomski fakultet / doc. dr. sc. Ante Mandić, Ekonomski fakultet / doc.dr.sc. Daša Dragnić, Ekonomski fakultet / doc. dr. sc. Ljudevit Pranić, Ekonomski fakultet / dr. sc. Ana Juras, Ekonomski fakultet / Antonija Kvasina, mag. oec., Ekonomski fakultet

3. CJELINA - URBANO OKRUŽENJE

Koordinatori cjeline: dr. sc. Nives Ostojić-Škomrlj, izv.prof., Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije / dr. sc. Alen Harapin, prof., Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije / Izrađivači poglavlja: • **Kvaliteta urbanog okoliša, izloženost ekološkim rizicima i klimatskim opasnostima:** prof.dr.sc. Nediljka Vukojević Medvidović, Kemijsko-tehnološki fakultet / dr. sc. Mirko Marušić, Kemijsko-tehnološki fakultet / dr. sc. Ana Grgić, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije / doc. dr. sc. Mirko Ruščić, Prirodoslovno-matematički fakultet / prof.dr.sc. Valerija Dunkić, Prirodoslovno-matematički fakultet / dr. sc. Morena Galešić, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije / dr. sc. Ivo Andrić, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije / dr. sc. Vladimir Divić, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije / dr.sc. Željana Nikolić, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije / dr. sc. Dujmo Žižić, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije / Bruno Bartulović, asistent, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije • **Primarna infrastruktura:** dr. sc. Ivo Andrić, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije / dr. sc. Veljko Srzić, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije / prof. dr.sc. Ranko Goić, Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje / dr. sc. Tonči Modrić, Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje • **Infrastruktura za mobilnost i internetsku povezanost:** dr.sc. Vladan Papić, Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje / Orsat Lale, mag.ing traff., Fakultet prometnih znanosti, Sveučilište u Zagrebu / doc.dr.sc. Marko Šošarić, Fakultet prometnih znanosti, Sveučilište u Zagrebu / Marijan Jakovljević, mag.ing.traff., Fakultet prometnih znanosti, Sveučilište u Zagrebu / Marko Švajda, mag.ing.traff., Fakultet prometnih znanosti, Sveučilište u Zagrebu / Ivan Krmpotić, mag.ing.taff., Fakultet prometnih znanosti, Sveučilište u Zagrebu / Ivan Dadić, prof. emerituss, Fakultet prometnih znanosti, Sveučilište u Zagrebu • **Urbani prijevoz:** Orsat Lale, mag.ing traff., Fakultet prometnih znanosti, Sveučilište u Zagrebu / doc.dr.sc. Marko Šošarić, Fakultet prometnih znanosti, Sveučilište u Zagrebu / Marijan Jakovljević, mag.ing.traff., Fakultet prometnih znanosti, Sveučilište u Zagrebu / Marko Švajda, mag.ing.traff., Fakultet prometnih znanosti, Sveučilište u Zagrebu / Ivan Krmpotić, mag.ing.taff., Fakultet prometnih znanosti, Sveučilište u Zagrebu / Ivan Dadić, prof. emerituss, Fakultet prometnih znanosti, Sveučilište u Zagrebu

4. CJELINA - INSTITUCIONALNI OKVIR

Koordinator cjeline: izv. prof. dr. sc. Josip Visković, Ekonomski fakultet / Izrađivači poglavlja: • **Organizacijska struktura i upravljanje procesima:** prof. dr. sc. Želimir Dulčić, Ekonomski fakultet / izv. prof. dr. sc. Ivan Matić, Ekonomski fakultet / izv. prof. dr. sc. Daniela Garbin Praničević, Ekonomski fakultet / izv. prof. dr. sc. Ivana Tadić, Ekonomski fakultet / izv. prof. dr. sc. Maja Čukušić, Ekonomski fakultet / Ivana Ninčević Pašalić, mag. oec., Ekonomski fakultet / Dino Pavlić, mag. oec., Ekonomski fakultet • **Financijska analiza:** doc. dr. sc. Paško Burnač, Ekonomski fakultet / mr. Ivana Perica, Ekonomski fakultet / izv. prof. dr. sc. Josip Visković, Ekonomski fakultet • **Prostorno-planska dokumentacija i status gradske imovine:** doc. dr. sc. Hrvoje Bartulović, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije / prof. dr. sc. Jozo Čizmić, Pravni fakultet • **Suradnja Grada Splita sa susjednim županijama i prekogranična suradnja:** prof. dr. sc. Jozo Čizmić, Pravni fakultet / izv. prof. dr. sc. Daniela Garbin Praničević, Ekonomski fakultet

FOTOGRAFIJE: korištene fotografije vlasništvo su Grada Splita / autor: Ante Verzotti, Shutterstock (naslovnica, str. 8 / 34, str. 187)

GRAFIČKO OBLIKOVANJE: Ivana Kučko / Kahla studio

2. | Analiza stanja

2.1. Sažeta analiza stanja s razvojnim potrebama i potencijalima

2.2. SWOT analiza

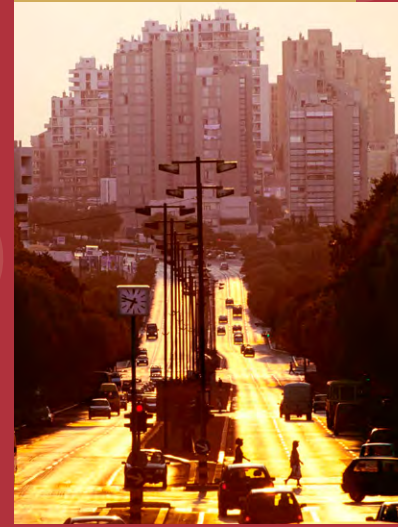

2.1.1. Društvo

2.1.2. Gospodarstvo

2.1.3. Urbano okruženje

2.1.4. Institucionalni okvir

2.1. | Sažeta analiza stanja s razvojnim potrebama i potencijalima

Sažeta analiza stanja predstavlja sažeti prikaz najvažnijih zaključaka cjelovite analiza stanja (Prilog 2 Strategije), a koja je rezultat detaljne analize značajnog broja podataka i informacija prikupljenih od raznih javno-pravnih tijela u periodu od 2013. do 2017. godine, uključujući podatke iz 2018. godine gdje su oni bili dostupni, uz dodatna ažuriranja određenih potrebnih podataka nakon nastupa Covid-19 pandemije 2020. godine u dijelovima analize u kojima je detektirano da je ona prouzročila značajnije promjene.

2.1.1. | Društvo

Analiza cjeline Društvo u sklopu Strategije razvoja grada Splita do 2030. godine obuhvaća sljedeća poglavlja: demografiju, socijalnu skrb, zdravstvo, sport, kulturu, standard stanovanja, obrazovanje te urbanu sigurnost i kritične infrastrukture.

2.1.1.1. Demografija

2.1.1.2. Socijalna skrb

2.1.1.3. Zdravstvo

2.1.1.4. Sport

2.1.1.5. Kultura

2.1.1.6. Standard stanovanja

2.1.1.7. Obrazovanje

2.1.1.8. Urbana sigurnost i kritične infrastrukture

2.1.1.9. Promet luke Split

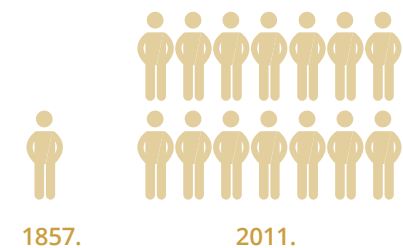
2.1.1. | Demografija

Analiza demografskih kretanja za grad Split napravljena je u sklopu strategije ukupnog razvoja, i to u okvirima negativnih demografskih trendova, koji će bitno odrediti buduća kretanja raznih slojeva društvenog razvoja. To znači kako je demografski resurs oblikovan dugoročnim društvenim kretanjima, a ujedno postavlja okvir budućeg društvenog razvoja.

Važnost grada Splita ocrtavaju popisi stanovništva u posljednjih 150 godina. Od 1857. godine, kada je proveden prvi moderni popis stanovništva, pa sve do 2011. godine, **broj stanovnika u današnjim administrativnim granicama grada Splita povećao se 14 puta**, *Slika 1*. U 2011. godini grad Split ima 178.102 stanovnika s izraženim trendom opadanja. U prostornom smislu, najveći porast bilježi samo naselje Split, i to do 80-ih godina 20. stoljeća. Nakon tog razdoblja ukupan broj stanovnika nastavlja rasti u ostalim naseljima sve do 2001. godine, čime se zaokružuju demografski procesi suburbanizacije u administrativnim okvirima, a nakon 2001. godine izvan administrativnih okvira grada Splita.

Gustoća naseljenosti grada Splita u 2011. godini iznosi 2.228,50 st./km², a najviše u gradskom kotaru Lokve (28.547,62 st./km²). Naselje Sitno Gornje s druge strane bilježi gustoću naseljenosti od 27,51 st./km², iscrtavajući tako dvije paralelne demografske zbilje. Središnji dio naselja Split ima gustoću naseljenosti veću od 20.000 st./km², dodatno naglašavajući urbano-ruralnu podvojenost.

Sastavni dio demografskih kretanja je razlika između broja rođenih i umrlih. Negativni saldo zabilježen je po prvi put 2007. godine, od kada se rapidno povećava. Negativni saldo prirodnog kretanja stanovništva čini 50 posto smanjenja ukupnog broja stanovnika u 2017. go-

Slika 1. Od 1857. do 2011. godine, broj stanovnika u današnjim administrativnim granicama grada Splita povećao se 14 puta

dini. Može se navesti kako je prirodni prirast usporavao usporedno sa smanjenjem imigracije. Smanjenje kohorti fertilnog stanovništva dodatno povećava jaz između broja rođenih i umrlih.

Analiza dobne strukture stanovništva između dva popisa pokazuje **ubrzan proces starenja**. Populacijska piramida iz 2011. godine je kontraktivna, što po definiciji stanovništvo karakterizira kao staro. U prostornom smislu su različiti demografski procesi i u različitim fazama, pa tako kontraktivnu piramidu bilježe Split i Slatine, stacionarni tip imaju Srinjine, Stobreč i Žrnovnica, dok Kamen kao jedino naselje na području grada Splita ima ekspanzivni demografski tip dobne strukture.¹

Prosječna starost grada Splita je 41,7 godina, a porasla je u odnosu na 2001. godinu za 3,2 godine. Tek gradski kotar Lovret smanjio je prosječnu starost. Indeks starenja (113) bilježi po prvi put veći udio stare populacije (60+) u odnosu na mlade (0-19). Isti smjer, kao i magnitudu starenja bilježi koeficijent starenja (23,7).

Pozitivni trendovi ocrtavaju se u obrazovnoj strukturi, Slika 2, gdje je zabilježen porast visokoobrazovanih u međupopisnom razdoblju za preko 5 posto, i to najviše u mlađim dobnim skupinama (20-24; 97,7 posto). Najveći apsolutni porast ostvaruju društvene znanosti, po-

¹ Naseljima Sitno Donje i Gornje nije moguće utvrditi oblik piramide starosne strukture.

slovanje i pravo (3.803), dok relativno prirodne znanosti (56,6 posto).

Otegotni trend demografskog razvoja predstavlja migracijska bilanca, Slika 3 (4.954 više odseljenih nego doseljenih u razdoblju od 2011. do 2017.). Dobna analiza ukazuje kako 49 posto svih doseljenih čine dobne skupine 20 do 39 godina, a 40 posto svih odseljenih. Najveći demografski gubitak bilježe dobne skupine koje postupno izlaze iz radnog kontingenta (55-69). Činjenica da je grad Split sveučilišni centar daje pozitivnu inozemnu bilancu za dobne skupine od 20 do 29 godina. Treba spomenuti kako se 80 posto emigriranog stanovništva zadržava u okvirima SDŽ, ŠKŽ i DNŽ.

Nacionalna i vjerska struktura grada Splita bilježi homogenost (3 posto stanovništva su nacionalne manjine; 89 posto su vjernici, od čega 86 posto katolici) te stoga nisu presudan čimbenik demografskih kretanja.

Nedostatak društvenog suglasja rezultira nejasno definiranim mjerama koje trebaju intervenirati u problem kontinuiranog pada i starenja stanovništva. U djelokrugu svog rada, Grad Split od pronatalitetnih mjera dodjeljuje naknadu za novorođenu djecu, sufinanciranje cijene programa jaslca i dječjih vrtića, sufinanciranja školskih udžbenika, a dodatno se nastoji riješiti i problem financiranja produženog boravka.

97,7%

visokoobrazovanih u dobnoj skupini 20-24 god.

Slika 2.

4.954

više odseljenih nego doseljenih u razdoblju od 2011. do 2017.

Slika 3.

2.1.1.2. | Socijalna skrb

Socijalna isključenost odnosi se na načine na koje pojedinci mogu postati odvojeni od punog sudjelovanja u širem društvu. U ovoj analizi polazi se od koncepta socijalne isključenosti koju je ponudio Giddens (2007) u kojoj se govori o skupinama koje su isključene s obzirom na ekonomski status (siromašni, nezaposleni i dr.), isključenost s obzirom na obiteljsku strukturu (jednoroditeljske obitelji, djeca bez adekvatne roditeljske skrbi i dr.), isključenost s obzirom na identifikaciju (nacionalne manjine, seksualne manjine i dr.), isključenost s obzirom na dob (mladi, starije osobe i dr.), isključenost s obzirom na počinjenje zločina (zatvorenici, bivši zatvorenici, maloljetni delinkventi i dr.) te isključenost s obzirom na invaliditet (osobe s tjelesnim, senzoričkim invaliditetom, osobe s mentalnim/intelektualnim teškoćama i dr.)

U gradu Splitu postoji značajan broj pružatelja socijalnih usluga koji posredno ili neposredno doprinose smanjenju socijalne isključenosti na različitim razinama i prema različitim kategorijama korisnika. Osim pružatelja socijalnih usluga kojima je osnivač država, Grad Split je također osnivač nekih od ustanova, potom Splitsko-dalmatinska županija, a značajan je i broj organizacija civilnoga društva i vjerskih organizacija koji pružaju socijalne usluge. Značajan broj i sprega ključnih dionika koji pružaju socijalne usluge jedan od najvećih potencijala grada Splita kada je u pitanju socijalna skrb.

Neki od problema u ovom području odnose se na po-

rast brojki kada su u pitanju primatelji zajamčene minimalne naknade, relativno visoke brojke korisnika pučke kuhinje, kao i nezaposlenost. Od 2013. godine porastao je i broj samohranih roditelja primatelja zajamčene minimalne naknade, kao i broj roditelja njegovatelja. Deficitarni su kapaciteti za smještaj starijih osoba, kao i osoba koje su žrtve obiteljskog nasilja, *Slika 5*. Osim toga i u područje uključenosti mladih u život lokalne zajednice potrebno je uložiti dodatne napore.

Dobri indikatori reforme sustava socijalne skrbi na nacionalnoj razini koji se odnose na deinstitucionalizaciju i prevenciju institucionalizacije odrazio se i na smanje-

Smanjenje broja djece u dječjim domovima i domovima za djecu s teškoćama u razvoju u Splitu

Slika 4. Pozitivni trendovi u području socijalne skrbi

nje broja djece u dječjim domovima i domovima za djecu s teškoćama u razvoju u Splitu, *Slika 4.*

Fokus grupa provedena s nekima od pružatelja socijalnih usluga u Splitu ukazala je na snažnu potrebu za višom razinom međusobne suradnje, partnerstva i koordinacije pružatelja socijalnih usluga, kao i strategijski pristup u suočavanju s izazovima u pružanju usluga socijalne skrbi uz jasniju artikulaciju nadležnosti ključnih dionika. Uz to, naveden je značajan broj specifičnih socijalnih usluga koje je nužno pokrenuti u Splitu, kao i niz prijedloga kako unaprijediti pružanje socijalnih usluga.

Od 2013. godine porastao je:
- broj samohranih roditelja primatelja
zajamčene minimalne naknade
- broj roditelja njegovatelja

Deficitarni su kapaciteti za smještaj:
- starijih osoba
- osoba koje su žrtve obiteljskog nasilja

Slika 5. Negativni trendovi u području socijalne skrbi

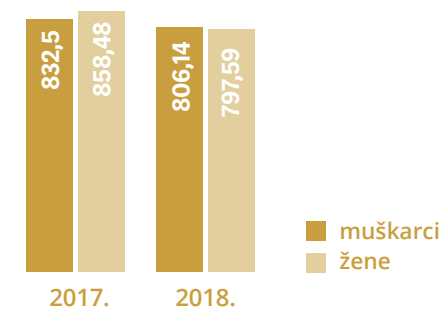
2.1.1.3. | Zdravstvo

Zdravstvena infrastruktura znači sredstvo kojim se podržava nacionalna i međunarodna gospodarska i društvena aktivnost. Posljednjih desetljeća zdravstvena je infrastruktura suočena s različitim izazovima uslijed ekonomskog rasta i razvoja tražeći načine kako odgovoriti na povećanu potražnju za što kvalitetnijim zdravstvenim uslugama, koji istodobno trebaju biti fiskalno održivi na dugi rok.

Analizirajući odabrane pokazatelje zdravstvenog stanja populacije, u gradu Splitu vidljivo je povećanje vrijednosti **standardizirane stope smrtnosti** na 100.000 stanovnika kod muškaraca s 803,04/100.000 na 832,5/100.000 u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu, te smanjenje na 806,14/100.000 u 2018. godini, **Slika 6**, a sve navedene vrijednosti niže su od vrijednosti zabilježene za područje SDŽ-a i RH u razdoblju od 2014. do 2018. Kod žena se uočava smanjenje vrijednosti standardizirane stope smrtnosti s 858,48/100.000 na 797,59/100.000 u 2018. u odnosu na 2017. godinu, vrijednosti su niže od onih koje se bilježe na razini RH u razdoblju od 2013. do 2018., kao i od onih koje se bilježe za područje SDŽ-a u 2017. i 2018. godini (izračun prema podacima DZS, 2020). **Prvih pet uzroka smrti prema skupinama bolesti** u 2017. godini u strukturi uzroka smrti u gradu Splitu redom čine bolesti cirkulacijskog sustava s udjelom od 39,7%, slijede ih novotvorine s udjelom od 28%, zatim ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka, endokrine bolesti i bolesti dišnog sustava, **Slika 7**,

(posljednje tri skupine s udjelima manjim od 10%) (NZJZ SDŽ 2018, 2019). U promatranom razdoblju, **od 2013. do 2017. godine, vodeći uzroci smrti u gradu Splitu** (isto vrijedi i za grad Zagreb i RH) su ishemijske bolesti srca, cerebrovaskularne bolesti i zloćudna novotvorina dušnika, dušnice i pluća dok ostale dijagnoze mijenjaju rang ili se među prvih deset uzroka smrti pojavljuju druge bolesti, (NZJZ SDŽ, 2019b).

S ciljem pružanja zdravstvene zaštite na području grada Splita, kako bi se učinkovito odgovorilo na izazove poboljšanja zdravstvenog statusa stanovništva, zdravstvena djelatnost se, prema Zakonu o zdravstvenoj zaštiti (NN 100/2018), obavlja kao javna služba na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini te razini zdravstvenih izvoda. Pritom se ustanove razlikuju po vlasništvu. U državnom vlasništvu je klinički bolnički centar (KBC Split), dok su u vlasništvu županija Dom zdravlja Splitsko-dalmatinske županije (DZ SDŽ) te dvije poliklinike, Stomatološka poliklinika Split i Poliklinika za rehabilitaciju osoba

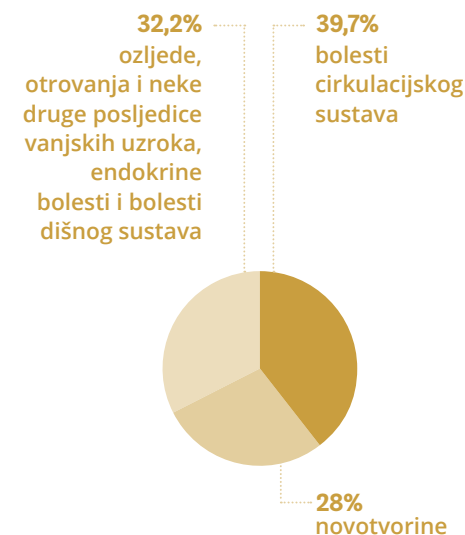
Slika 6. Standardizirana stope smrtnosti u gradu Splitu na 100.000 stanovnika kod muškaraca i žena u 2017. i 2018. (DZS, 2020)

sa smetnjama u razvoju Split, a koje sudjeluju u pružanju specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite na području grada Splita. Nadalje, od Zavoda na području grada Splita djeluje Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije (NZJZ SDŽ) te Zavod za hitnu medicinu Splitsko-dalmatinske županije (ZHM SDŽ). Uz ustanove koje su u javnom vlasništvu, primarnu zdravstvenu zaštitu mogu provoditi i privatni zdravstveni djelatnici, odnosno privatne poliklinike i bolnice na sekundarnoj razini zdravstvene zaštite. Prema podacima Hrvatske gospodarske komore (Digitalna komora, 2020), u 2018. godini na području grada Splita bilježi se 55 privatnih zdravstvenih ustanova u djelatnosti specijalističke medicinske prakse, 15 u djelatnosti stomatološke medicinske prakse te 14 u ostalim djelatnostima zdravstvene zaštite (gdje prevladavaju ustanove za zdravstvenu njeegu i rehabilitaciju u kući). Uspoređujući podatke za 2014. i 2018. godinu, uočava se trend rasta aktivnih privatnih poslovnih subjekata koji posluju unutar djelatnosti zdravstvene zaštite na području grada Splita kao i svih ostalih odabranih prostornih jedinica (Digitalna komora, 2020). Pritom je uloga Grada Splita u funkcioniranju zdravstvene infrastrukture na području grada definirana najvećim dijelom Zakonom o zdravstvenoj zaštiti (NN 100/2018). **Grad Split uvršten je u mrežu zdravih gradova**, a Upravni odjel za socijalnu skrb, zdravstvenu zaštitu i demografiju usmjeren je na podupiranje razvoja mentalnog zdravlja, podupiranje ranog razvoja djece, razvoj palijativne skrbi, kao i brigu za starije osobe. Uvažavajući sva zakonodavna ograničenja pri izradi proračuna, od-

nosno mogućnosti financiranja zdravstvene infrastrukture na lokalnoj razini, fokus se može i treba pomaknuti prema analiziranju dodatnih mogućnosti participacije Grada u razvoju zdravstvene infrastrukture.

Analizirajući dostupnost i korištenje zdravstvene infrastrukture po razinama zdravstvene zaštite, istraživači Strategije su se susreli s ograničenom dostupnošću baza podataka koje su slabo sređene, nepouzdana ili ih uopće nema, a koje su neophodne za izradu sustavnih analiza zdravstvenog sustava (pritom treba pohvaliti otvorenost za suradnju većine dionika u sustavu, ali i dalje ostaje naveden problem s bazama podataka). Nastavno na navedeno, ovoj analizi je zajedničko da ne uključuje privatne zdravstvene djelatnike koji ne posluju unutar mreže javne zdravstvene službe.

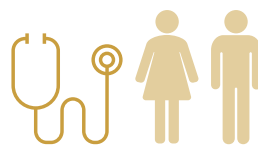
U nastavku, analizirajući javne pružatelje kao i privatne koji posluju unutar mreže javne zdravstvene zaštite u 2017. godini, primarnu je zdravstvenu zaštitu potrebno promatrati u ulozi „vratara“, pri čemu EU (Europska komisija, 2019) i OECD (2019) ukazuju na njene propuste na razini RH da učinkovito obnaša ovu funkciju. Naime, ističe se i relativno velik broj pacijenata koji se upućuju u bolnice (Europska komisija, 2019). Na iste zaključke upućuje i OECD (2019) koji ističe fragmentiranost primarne skrbi, koja je po svemu sudeći nedovoljno iskorištena u usporedbi s bolničkom i izvanbolničkom skrbi. **Prosječan broj osiguranika po timu obiteljske medicine** u gradu Splitu u 2017. godini iznosio je 1.768, a prosječan broj korisnika

Slika 7. Prvih pet uzroka smrti prema skupinama bolesti u 2017. godini u strukturi uzroka smrti u gradu Splitu (NZJZ SDŽ 2018, 2019)

po timu obiteljske medicine 1.388, **Slika 8.** U djelatnosti opće/obiteljske medicine u gradu Splitu jedno upućivanje specijalisti dolazi na 2,6 pregleda te je grad Split po ovom pokazatelju u povoljnijem položaju (analizirajući ulogu vratara) od grada Zagreba, ali i prosjeka na razini RH (izračun prema podacima NZJZ-a SDŽ 2018, NZJZ-a „Dr. Andrija Štampar“ 2018 i HZJZ-a 2018a). **U djelatnosti zdravstvene zaštite predškolske djece** u gradu Splitu prosječan broj osiguranika po timu iznosio je 1.547, a zdravstvenu zaštitu je koristilo oko 88,3% ukupnog broja osiguranika, **Slika 9.** Pritom je jedno upućivanje specijalisti dolazilo na 3,6 pregleda što ukazuje da su ustanove pri zdravstvenoj zaštiti predškolske djece na području grada Split djelotvornije u svojoj ulozi vratara od onih na području grada Zagreba, odnosno prosjeka na razini RH. Ističući važnost prevencije, analizirajući udio preventivnih pregleda u ukupnim pregledima u djelatnosti zdravstvene zaštite predškolske djece, navedeni je udio za grad Split iznosio 24,4% te je bio veći od njegove vrijednosti za područje SDŽ-a (21,9%) i RH (21,7%), a manji od udjela u Zagrebu (28%) i Rijeci (29,7%), **Slika 11,** (izračun prema podacima NZJZ-a SDŽ 2018, NZJZ-a „Dr. Andrija Štampar“ 2018, NZJZ-a PGŽ 2018, NZJZ-a Zadarske županije 2018 i HZJZ-a 2018a). **Prosječan broj žena u skrbi po timu zdravstvene zaštite žena** u gradu Splitu iznosio je 6.096, dok je udio korisnika u broju osiguranika iznosio 33,4%, **Slika 10.** Od ukupnog broja utvrđenih patoloških stanja u trudnoći, u gradu Splitu je u 43,2% slučajeva patološko stanje utvrđeno u prva tri mjeseca trudnoće, što je ujedno i najmanji postotak u odnosu na promatrani uzorak

(izračun prema podacima NZJZ-a SDŽ 2018, NZJZ-a „Dr. Andrija Štampar“ 2018, NZJZ-a PGŽ 2018, NZJZ-a Zadarske županije 2018 i HZJZ-a 2018a). Prema podacima o **broju korisnika zdravstvene njege u kući** u 2017. godini, jedan zdravstveni djelatnik u djelatnosti zdravstvene njege u kući dolazi prosječno na oko 87 korisnika, dok na razini RH ta brojka iznosi oko 71 korisnik na jednog zdravstvenog djelatnika (izračun prema podacima NZJZ-a SDŽ 2019e i HZJZ-a 2018a). Navedene brojke treba promatrati i u kontekstu prednosti izvaninstitucionalnog pružanja usluga te činjenici kako na nedovoljno razvijenu kućnu njegu u RH kao i postojanje poteškoća s otpuštanjem pacijenata s akutne na dugotrajnu skrb i kućnu njegu ukazuje i OECD (2019). Nadalje, analizirajući **patronažnu zdravstvenu zaštitu** na području grada Splita, najveći broj posjeta odnosi se na posjete kroničnim bolesnicima

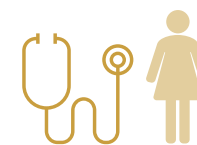
1.768 / 1.388

Slika 8. Prosječan broj osiguranika po timu obiteljske medicine u gradu Splitu u 2017. godini / prosječan broj korisnika po timu obiteljske medicine

1.547 / 88,3%

Slika 9. Prosječan broj osiguranika po timu u djelatnosti zdravstvene zaštite predškolske djece u gradu Splitu / postotak osiguranika koji su koristili zdravstvenu zaštitu

6.096 / 33,4%

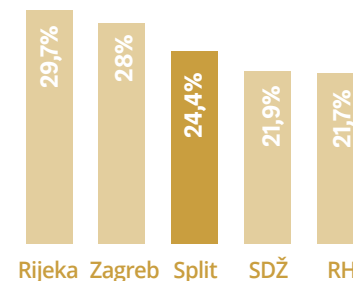
Slika 10. Prosječan broj žena u skrbi po timu zdravstvene zaštite žena u gradu Splitu / udio korisnika u broju osiguranika

(49,2% ukupnog broja posjeta) (izračuni prema podacima DZ SDŽ-a 2019b i NZJZ-a SDŽ 2018). Naposljetku, u analizi primarne zdravstvene zaštite, ključni dionici ističu upravo DZ SDŽ kao ključnu zdravstvenu ustanovu na području grada Splita, a njeni čelnici upozoravaju na neravnomjernu dostupnost usluga u sklopu primarne zdravstvene zaštite po gradskim kotarima.

U okviru **izvanbolničke hitne medicinske pomoći**, koja je organizirana kroz HZM SDŽ, u prosjeku je u gradu Splitu jedan tim hitne medicinske pomoći skrbio za 9.941 osobu. Prosjek grada Splita veći je od prosjeka SDŽ za 117,7%, odnosno za 112,1% od prosjeka RH, **Slika 12**, (izračun prema podacima NZJZ-a SDŽ 2018 i HZJZ-a 2018a). Pritom ključni dionici navode problem nefinanciranja i nepriznavanja ambulantnog rada u Zavodu, preopterećenost doktora u timovima te važnost rasprave o djelomičnom razmještanju lokacija timova hitne medicinske pomoći. Unutar KBC-a Split, hitni bolnički prijemi u gradu Splitu nalaze se na dvjema lokacijama, unutar različitih Klinika, s nepotpunim i nedovoljnim sadržajima, lošim građevinskim stanjem te zastarjelom opremom i instalacijama (KBC Split, 2020a). Ovakav sustav nije prikladan kako za bolesnike iz Splita i šireg gravitacijskog područja, tako i za turiste tijekom turističke sezone (KBC, 2019). Kao odgovor na navedenu situaciju KBC Split je u sklopu Pripreme strateških projekata KBC-a Split osigurao financiranje izrade studije izvodljivosti i projektno-tehničke dokumentacije Centra za akutnu medicinu s OHBP-om (KBC Split, 2021).

Broj slučajeva u okviru **specijalističko konzilijarne zdravstvene zaštite** u KBC-u Split je od 2015. do 2019. godine rastao, a najveći broj slučajeva bilježi se na Zavodu za medicinsko laboratorijsku dijagnostiku (10,5% ukupnog broja slučajeva u 2019. godini), Kliničkom zavodu za dijagnostičku i intervencijsku radiologiju (8,3% od ukupnog broja slučajeva u 2019. godini) te na Kliničkom zavodu za nuklearnu medicinu (8,2% od ukupnog broja slučajeva u 2019. godini). U 2019. godini obavljeno je ukupno 3.404.077 dijagnostičko terapijskih postupaka (DTP), za 9,1% više nego u 2018. godini. Pritom je najveći broj DTP-ova ostvaren na Zavodu za medicinsku laboratorijsku dijagnostiku (45,1% od ukupnih DT-ova), Kliničkom zavodu za nuklearnu medicinu (8,6%) i Zavodu za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju s reumatologijom (7,1%) (izračun prema podacima KBC Split, 2020a).

Podaci o radu **stacionarnih zdravstvenih ustanova** na području grada Splita za razdoblje od 2013. do 2014. godine obuhvaćaju analizu dvije bolnice (Salus ST-a i KBC-a Split), dok od 2015. godine stacionarnu zdravstvenu zaštitu pruža samo KBC Split. **Ukupan broj postelja u stacionarnoj zdravstvenoj zaštiti u gradu Splitu** na 1.000 stanovnika smanjio se u 2018. godini na 7,89 s 8,50 u 2013. godini, **Slika 13**. Trend smanjenja postelja u stacionarnoj zdravstvenoj zaštiti bilježi se i u Rijeci i Zagrebu, a u Splitu je u zadnje tri godine promatranog razdoblja najmanji broj postelja na 1.000 stanovnika (izračun prema podacima HZJZ-a 2014a, 2015b, 2016b, 2017b, 2018a, 2019a). Prema Pregledu stanja zdravlja i

Slika 11. Udio preventivnih pregleda u ukupnim pregledima u djelatnosti zdravstvene zaštite predškolske djece (izračun prema podacima NZJZ-a SDŽ 2018, NZJZ-a „Dr. Andrija Štampar“ 2018, NZJZ-a PGŽ 2018, NZJZ-a Zadarske županije 2018 i HZJZ-a 2018a)

9.941 / +117,7% / +112,1%

Slika 12. Broj zbrinutih osoba po jednom timu hitne medicinske pomoći / povećanje u odnosu na SDŽ / povećanje u odnosu na RH (izračun prema podacima NZJZ-a SDŽ 2018 i HZJZ-a 2018a)

zdravstvene zaštite u RH za 2019. godinu (OECD 2019) zdravstveni se sustav u RH još uvijek oslanja na bolničku skrb (EU prosjek iznosi 5 kreveta na 1.000 stanovnika).

KBC Split strateški je važna zdravstvena ustanova na području RH. U gradu Splitu KBC Split djeluje i kao opća bolnica, dok joj kao KBC-u gravitira stanovništvo sa šireg područja izvan grada Splita. Trenutno djeluje na tri lokacije te raspolaže kapacitetom od 205 ambulantnih ustanova, 24 operacijske dvorane, 2 MR-a, 4 CT-a, 4 RTG-a, 1 CT-S, 2 LINAC-a, 3 Cathlaba i 1 NIR, *Slika 14*. Značajan dio opreme i uređaja je zastario, a osim toga puno opreme nedostaje u usporedbi s drugim zdravstvenim ustanovama iste razine u Hrvatskoj. Analizirajući period 2015. - 2019., KBC Split posluje u minusu, uz iznimku 2017. godine kada je kao izravan utjecaj veće financijske sanacije ostvaren višak prihoda. Prema Izvješću za Hrvatsku 2019. (Europska komisija, 2019), pretpostavlja se da će sustav i dalje akumulirati nedospjela dugovanja sve dok pragovi za rashode ne budu odgovarali vrstama i broju usluga koje se pružaju u bolnici, što će utjecati i na kvalitetu zdravstvenih usluga. Nadalje, reforme usmjerene na poboljšanje učinkovitosti zdravstvenog sustava, kako bi s ograničenim resursima postigao maksimalne zdravstvene učinke, polučile su tek neznatan napredak (OECD, 2019). U prosjeku je u KBC-u Split u 2018. godini ostvareno 7,23 dana liječenja po jednom boravku (u 2014. ovaj pokazatelj iznosi 7,76 dana, a vrijednost iz 2018. je manja od one ostvarene u 2013. godini za 5,5%), *Slika 15*. To je ujedno najveća prosječna dužina boravka u usporedbi

sa svim KBC-ovima u Zagrebu i Rijeci za 2018. godini. Pritom prosjek na razini stacionarne zdravstvene zaštite u EU-a iznosi 7,9 dana, a prema OECD-u (2019), prosjek RH je iznad navedenog u EU. Godišnja iskorištenost postelja u prosjeku je u 2018. godini za KBC Split iznosila 71,82%, dok je najveća prosječna godišnja iskorištenost postelja bila u KBC-u „Sestre milosrdnice“ i iznosila je 83,94%. U usporedbi s ostalim KBC-ovima u 2018. godini, KBC Split ostvaruje najmanji broj pacijenata po krevetu, i to 36,25. Oba zagrebačka KBC-a i u 2013. i u 2018. godini imaju kraći interval obrtaja od KBC-a Split, gdje on u 2018. godini iznosi 2,84 dana, a u 2013. godini 2,63. Najveći interval obrtaja je u 2018. godini bio u Rijeci i iznosio je 2,94 dana (2,91 dana u 2013. godini). U 2018. godini je u KBC-u Split na jednog liječnika bilo 2,33 kreveta, dok je taj broj u 2013. godini iznosio 3,20. Pritom su KBC-ovi na području grada Zagreba u 2018. na imali 2,21 odnosno 2,08 postelja na jednog odjelnog liječnika za liječenje akutnih bolesnika, dok je KBC Rijeka imao 2,53 kreveta na jednog liječnika, *Slika 16*. Za razliku od 2018., u 2013. KBC Split je imao najveću vrijednost analiziranog omjera na promatranom uzorku KBC-ova (izračun prema podacima HZJZ-a 2014a, 2015b, 2016b, 2017b, 2018a, 2019a). U zaključku Izvješća za Hrvatsku 2019. (Europska komisija, 2019), između ostalog, navodi se kako je zdravstveni sustav neučinkovit, dok su zdravstveni ishodi i dalje nedovoljni. Istaknuta je nužnost daljnjeg razvoja zdravstvene infrastrukture, s ciljem restrukturiranja bolničke skrbi, uklanjanja manjkavosti infrastrukture i nedostatka radne snage te razvijanja potpore primjeni standarda

Slika 13. Ukupan broj postelja u stacionarnoj zdravstvenoj zaštiti u gradu Splitu na 1.000 stanovnika

Ambulantne ustanove	205
Operacijske dvorane	24
MR-a	2
CT	4
RTG	4
CT	1
LINAC	2
Cathlaba	3
NIR	1

Slika 14. Kapaciteti KBC-a Split

kvalitete u zdravstvu. **Broj slučajeva kroz dnevne bolnice unutar KBC-a Split u 2019. godini iznosio je 90.101, što je za 0,6% manje nego u 2018. godini, odnosno za 20,3% više nego u 2017. godini (KBC Split, 2020c). Broj slučajeva jednodnevne kirurgije se u 2019. godini, u odnosu na 2018. godinu, povećao za 5,5% (KBC Split, 2020d). Analizirajući razdoblje od 2013. do 2018. godine, uočava se povećanje broj ispisanih bolesnika, kao i broj dana bolničkog liječenja u dnevnim bolnicama, jednodnevnoj kirurgiji i bolničkim hemodijalizama u KBC-ovim na području Splita, Zagreba i Rijeke (HZJZ, 2014a, 2015b, 2016b, 2017b, 2018a). Analizirajući ove podatke uočava se potreba osiguranja mogućnosti za povećanje ambulantnog liječenja (jačanja ambulantnih usluga ističe se i u zaključku Izvješća za Hrvatsku 2019. (Europska komisija, 2019)), te liječenja u dnevnim bolnicama unutar KBC-a Split, što posljedično znači i osiguravanje adekvatnih prostornih kapaciteta, koji bi bili odvojeni, ali i povezani s postojećim kapacitetima KBC-a Split te kao takvi omogućili učinkovito pružanje navedenih zdravstvenih usluga. KBC Split već je prepoznao ovu potrebu te se izrada studije izvodljivosti i projektno-tehničke dokumentacije Centra za specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu, koji bi prema planu udvostručio mogućnost ambulantnog liječenja i liječenja u dnevnim bolnicama, financira u sklopu projekta Priprema strateških projekata Kliničkog bolničkog centra Split (KBC Split, 2021). Konačno, dosadašnji rezultati na području istraživačke djelatnosti unutar KBC-a Split ukazuju na potrebu poticanja daljnje izvrsnosti. Treba težiti neposrednoj suradnji znanstveni-**

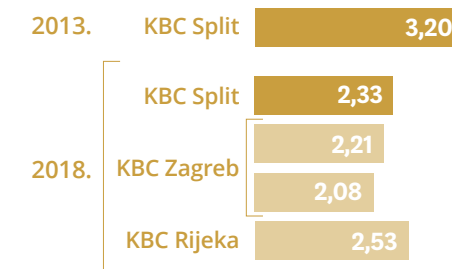
ka, mladih liječnika i studenata, povezivanju znanstveno-istraživačkog i kliničkog rada te brzom prijenos novih znanstvenih otkrića, što je moguće osigurati povećanjem kapaciteta za istraživanje, razvoj i inovacije. Projekt Istraživački medicinski centar Split (IMCS), prijavljen je u sklopu Poziva na dostavu projektnih prijedloga „Priprema IRI infrastrukturnih projekata“ KK.01.1.1.09., koji je, na dan 26.01.2021. u fazi odabira prijave (KBC Split, 2021). Važnost prethodno spomenutih investicija ističe se i u Izvješću za Hrvatsku 2019. (Europska komisija, 2019) prema kojem je hrvatsko gospodarstvo ocijenjeno kao nedovoljno inovativno, a poboljšanje inovacijskih rezultata slabo napreduje.

Sve analizirane razine zdravstvene zaštite međusobno su povezane te surađuju s ciljem pružanja zdravstvene skrbi građanima na području grada Splita. Koliko je pritom zdravstveni sustav u cijelosti rezilijentan, najviše se očituje u njegovoj reakciji na **pandemiju bolesti Covid-19**. Prema rezultatima istraživanja provedenog kroz intervju s ključnim dionicima zdravstvenog sustava na području grada, tijekom listopada, studenog i prosinca 2020. godine, Covid-19 izuzetno je opasna prijetnja za ukupni zdravstveni status stanovnika grada Splita. Mjere koje su na početku izbijanja pandemije poduzimali Vlada RH, resorna ministarstva i nacionalni stožer civilne zaštite s ciljem reagiranja na pandemiju uzorkovanu koronavirusom, bile su korisne, odnosno najbolje moguće u tom trenutku. Ipak, one trenutne doživljavaju se kao korisne, ali nedostatne, a dosadašnji rad navedenih subjekata

EU prosjek 7,9

Slika 15. Broj dana liječenja po jednom boravku u KBC-u Split

Slika 16. Broj kreveta na jednog liječnika (izračun prema podacima HZJZ-a 2014a, 2015b, 2016b, 2017b, 2018a, 2019a)

kao nekonzistentan i netransparentan. Pritom bi trenutno djelovanje stožera SDŽ, iako je adekvatno, trebalo biti više proaktivno. Raspravljajući o koordiniranim akcijama, ističe se dobra suradnju svih ključnih dionika na području grada Splita, kao i financijska i organizacijska pomoć grada Splita. Većina ispitanika smatra da je odgovor svih razina zdravstvene zaštite na području grada Splita bio najbolji moguć, s obzirom na trenutne mogućnosti zdravstvenog sustava. Detaljnije, pripremljenost primarne zdravstvene zaštite ispitanici su ocijenili dobrom, što je ujedno i najlošija ocjena za jednu razinu zdravstvene zaštite. Postojanje oprečnih mišljenja među ispitanicima odražava najveći problem s kojim je suočena primarna zdravstvena zaštita, a to je pitanje nadležnosti. Osim povećanja djelotvornosti i učinkovitosti pružanja zdravstvenih usluga (npr. tako da medicinske sestre rade trijažu) te smanjenja podkapacitiranosti sustava (preporuke koje vrijede i za ostale razine), i okruženje koje definira njihovo djelovanje (npr. zakonodavni okvir za učinkovitiju primjenu telemedicine, na što upućuje i EK (2019)) također utječe na rezultate njihova rada. Svi ispitanici pripremljenost izvanbolničke hitne medicinske pomoći da funkcionira u uvjetima pandemije ocjenjuju najboljom mogućom. Ispitanici vrlo dobrom ocjenjuju pripremljenost hitnih bolničkih prijema unutar KBC-a. Problem prevelikog broja ulaza, zbog nepostojanja objedinjenog hitnog bolničkog prijema, sada je dodatno izražen. Nešto lošijom ocjenom ocjenjuju pripremljenost specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite. Njeni kapaciteti nisu dovoljni, što je problem koji je postojao i prije izbijanja pandemije, a

protočnost sustava, zbog sigurnosnih mjera u uvjetima pandemije dodatno je otežana. Vrlo dobrom ocjenjuju pripremljenost bolničke zdravstvene zaštite na području grada Splita, koju prema stavovima dijela ispitanika, od najbolje moguće reakcije dijeli činjenica kako zbog opterećenosti sustava ne može u svakom trenutku izvršno odgovoriti na zdravstvene zahtjeve. KBC Split jako je brzo reagirao na izazove pandemije te njegovu prednost čini postojanje dvije bolnice na dvije različite lokacije. Naposljetku, iako se u kontaktu s pacijentima poduzimaju sve adekvatne mjere sigurnosti i moguć prijenos zaraze sveden je na minimum, uočava se potreba povećanja mjera opreza u međusobnim kontaktima kolega koji se tijekom dana, u pauzama, potpuno ne pridržavaju pojedinih epidemioloških mjera. Dodatno, ne smije se zanemariti nezadovoljstvo medicinskog osoblja na svim razinama zdravstvene zaštite. Ističe se potreba osiguravanja psihološke pomoći zdravstvenim djelatnicima koji rade u uvjetima pandemije. Konačno, odgođena zdravstvena skrb imat će iznimno značajan utjecaj u budućnosti.

Provođenje epidemioloških mjera i povećan broj oboljelih od Covid-19 značajno su opteretili funkcioniranje zdravstvene skrbi na početku izbijanja pandemije, dok ga trenutno provođenje mjera i velik broj oboljelih od Covid-19 iznimno značajno opterećuje. Koliko će biti jačina utjecaja Covid-19 na funkcioniranje zdravstvene skrbi na području grada Splita u budućnosti, u sljedećih 18 do 24 mjeseca, ovisi o cjepivu. Ono što se bez velikih financijskih ulaganja i organizacijskih napora može učiniti odmah, je pridržavanjem uputa o ponašanju, odnosno odgovornim ponašanjem, smanjiti pritisak na zdravstveni sustav.

Prema rezultatima istraživanja provedenog kroz intervju s ključnim dionicima zdravstvenog sustava na području grada, tijekom listopada, studenog i prosinca 2020. godine, Covid-19 izuzetno je opasna prijetnja za ukupni zdravstveni status stanovnika grada Splita.

2.1.1.4. | Sport

Sport je u Splitu iznimno važan segment društvenog života, ali segment o kome se vrlo rijetko strateški i cjelovito promišlja. Grad Split se ponosi svojim sportašima i njihovim sportskim uspjesima, međutim upitno je koliko su ti rezultati produkt strateškog planiranja.

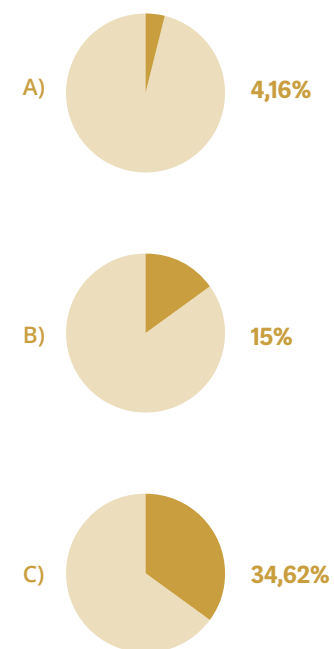
U sustavu obrazovanja Republike Hrvatske različiti vidovi sportske aktivnosti se provode kroz obveznu nastavu tjelesne i zdravstvene kulture (TZK) tijekom obrazovanja. Osim obveznih oblika tjelesne aktivnosti, postoje i neobvezni kao što su sveučilišni sport i razni organizirani oblici sportskih natjecanja za djecu školske dobi. Nastava TZK provodi se u fondu od 70 školskih sati (53 sata) godišnje, što je više nego dvostruko manje od prosjeka zemalja EU. Iduća slabost je to što u predškolskim ustanovama i u razrednoj nastavi (1-4 razred osnovne škole) nastavu TZK ne drže magistri kineziologije. Ovo ujedno može biti prilika, ali i prijetnja, jer kurikulum se propisuje na državnoj razini, a samim tim i količina sati, te način provođenja nastave TZK. U visokoškolskom obrazovanju nastava TZK je obvezna na većem broju visokih učilišta za studente prve i druge godine studija u fondu od 30 sati u semestru, što je nedostavno. Sveučilišni sport raste po

broju sudionika u posljednjih 7 godina, a splitsko sveučilište bilježi zapažene rezultate na sveučilišnim prvenstvima. Najpopularniji sport za muškarce je futsal, a za žene je odbojka, gdje je isključiv slučaj da broj žena veći od muškaraca. Nažalost, i u sveučilišnom sportu veća je uključenost muškaraca od žena, ali omjer je bolji nego je to slučaj u sportu generalno, gdje su žene još manje zastupljene. Upravo ulaganje napora u spolne jednakosti bi mogla biti prilika da ova slabost postane snaga. Osim organiziranog sporta kroz sveučilišna sportska natjecanja, studenti imaju i organizirane rekreativne programe, gdje su se grupni fitness programi pokazali kao najzanimljiviji.

Osim kroz obrazovni sustav, **sport se u Splitu provodi i kroz sportske klubove, to jest sportska udruženja, Slika 17.** U Splitu se upražnjava 59 registriranih sportskih

Registrirane sportske aktivnosti	59
Klubovi iz olimpijskih sportova (najviše nogometni)	118
Klubovi iz neolimpijskih sportova (najviše kick-boxing, sportski ribolov i kuglanje)	96

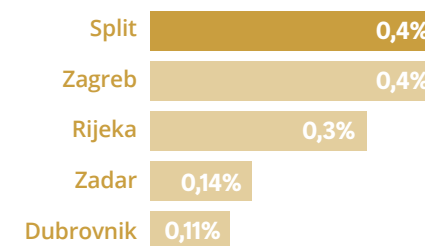
Slika 17. Broj klubova i registriranih sportskih aktivnosti u gradu Splitu

Slika 18. A) Udio splitskog stanovništva u RH, B) Udio splitskih sportaša sudionika OI od ukupnog broja sudionika predstavnika RH na OI, C) Udio splitskih medalja

aktivnosti, gdje je registrirano 118 klubova iz olimpijskih sportova (najviše nogometnih), te 96 iz neolimpijskih (najviše kick-boxing, sportski ribolov i kuglanje). Splićani se ipak znatno više opredjeljuju za olimpijske sportove (O-11.212 / N-3.246). Objašnjenje leži u činjenici da su infrastrukturno olimpijski sportovi bolje pokriveni, ali i u činjenici da su znatno popularniji te je upis djece u olimpijske sportove roditeljima pristupačniji i prihvatljiviji. Pojedinačni sportovi su popularniji od momčadskih (olimpijski: P-6.343 / M-4.969; neolimpijski: P-3.046 / M-200). Evidentan je nesrazmjer spolne strukture u korist muškaraca, koji je najveći kod momčadskih sportova (M-3.993 / Ž-1.176), a nešto manji u kod pojedinačnih (M-5.258 / Ž-4.131). Najmanja razlika između spolova je kod pojedinačnih sportova i to kod sportaša koji nisu registrirani kao natjecatelji, što nas navodi na zaključak da su žene generalno manje orijentirane prema uspjehu u sportu. Što se tiče broja kategoriziranih sportaša u periodu 2015. – 2020., Zagreb prednjači, a slijede Split, Rijeka, Zadar, pa Dubrovnik. **Međutim, zanimljivo je da prema broju stanovnika Split ima jednak broj kategoriziranih**

sportaša kao i Zagreb (ST i ZG-0,4% stanovnika, RI-0,3%, ZD-0,14%, DU-0,11%), **Slika 19. Vidljivo je kako veličina grada utječe na uspjeh sportaša što možemo povezati s ulaganjima u sport u velikim gradovima, pogotovo s infrastrukturne strane.** Zabrinjavajuće je da u svim gradovima tijekom godina broj kategoriziranih sportaša opada. Splitsko stanovništvo čini 4,16% od ukupnog broja stanovnika RH. Međutim, broj splitskih sportaša sudionika OI čini u prosjeku 15% od ukupnog broja sudionika predstavnika RH na OI, dok je udio splitskih medalja 34,62%, **Slika 18.** Treneri u sportu grada Splita su u najvećoj mjeri volonteri (47%), dok svega 22,3% trenera ima status zaposleni. Zabrinjavajuće je kako samo 31% trenera posjeduje stručnu kvalifikaciju te bi trebalo poraditi na edukaciji, pogotovo što tijekom godina raste potreba za stručnim kadrom. Ono što je zanimljivo je činjenica kako pojedini sportovi ne broje veliki broj klubova, a bilježe najviše trenera, kao što su atletika, plivanje i gimnastika. Kako se radi o bazičnim sportovima, interes ne čudi, međutim mali broj klubova govori o nedostatnoj infrastrukturi u navedenim sportovima.

Slika 19. Postotak kategoriziranih sportaša prema broju stanovnika

Generalno, sportska infrastruktura grada Splita je nedostatna i zastarjela, te je vjerojatno najveća slabost sporta grada Splita. Međutim to je ujedno i prilika, što nas dovodi do problema financiranja sporta koje je na razini RH premalo. Upitno je kada će se situacija s financiranjem sporta popraviti s obzirom na gospodarsko stanje u RH i načine financiranja sporta. Pozitivni podatak je kako se po glavi stanovnika za sport ipak najviše izdvaja upravo u Splitu. Parasportaši kao i gluhi sportaši bilježe izvrsne rezultate s obzirom na prilagođenost sportskih objekata. Infrastrukturno, vidljiv je i nedostatak adekvatnih rekreativnih sadržaja koji su dostupni građanima, od biciklističkih i trim staza, do zatvorenih i otvorenih prostora dostupnih ne-sportskom stanovništvu grada. Zdravstveno usmjereno kao i rekreativno vježbanje vrlo je važno, jer upravo taj segment utječe na poboljšanje zdravstvenog statusa, ali i kvalitete življenja građana grada Splita.

2.1.1.5. | Kultura

Grad Split ima dugu i bogatu tradiciju kulturnog djelovanja izravno ugrađenu u temelje identiteta grada. Pri razmatranju kulturnog identiteta grada najistaknutije mjesto ima graditeljska baština, a formalna potvrda te činjenice donesena je 1979. godine uvrštavanjem gradske jezgre na Popis svjetske baštine UNESCO-s kao prostora iznimne kulturne i civilizacijske vrijednosti. Splitska kulturna produkcija, promatrana kroz djelovanje institucija i individualaca, trenutno počiva na skupu većinom kvalitetnih, ali nekoherentnih, tek djelomično podudarnih narativa, gdje još uvijek ne postoji značajnija inicijativa usmjerena njihovom objedinjavanju. Stoga je vidljivo kako postoji prostor za kvalitativni pomak u profiliranju splitske kulturne produkcije u cjelini.

Kulturni potencijali grada Splita leže u institucionaliziranom djelovanju kroz mrežu javno financiranih kulturnih ustanova, djelovanju Sveučilišta u Splitu, ali i u programski financiranoj nezavisnoj kulturnoj sceni. Velika većina proračunskog novca usmjerava se u gradske institucije u kulturi i to za pokrivanje plaća zaposlenika, slijedeću stavku u proračunu za kulturu po veličini predstavljaju programi ustanova u kulturi dok se najmanje odvaja za programe i projekte veoma žive kulturne produkcije velikog broja udruga civilnog društva. S obzirom na nadležnosti, djelokrug rada i količinu proračunskih sredstava koje raspoređuje krajnjim korisnicima, ključna instanca u kulturi Splita jest Odsjek za kulturu Službe za društvene djelatnosti Grada Splita. Kako bi se postigao kvalitativni pomak, analizom je utvrđeno kako je neophodno napraviti podići kvalitetu strateškog planiranja (na razini ustanova) i provedbe mjera iz strateških planova (na razini Odsjeka za kulturu i institucija u kulturi).

Kulturni sadržaji u gradu Splitu većinom su koncentrirani u gradskoj jezgri i neposrednoj kontaktnoj zoni, dok su drugi dijelovi grada gotovo u potpunosti lišeni takvih sadržaja pa je tu očita potreba za „decentralizacijom“.

Muzejske institucije predstavljaju značajne dionike i veliki potencijal splitske kulture, no utvrđeno je kako postoji problem neusklađenosti sa suvremenim standardima muzejske prezentacije i adekvatnim korištenjem multimedijjskih pomagala te veliki prostor za podizanje kvalitete komunikacije s publikom putem mrežnih stranica i servisa. Po pitanju sektorskih rezultata ističe se uspješnost aktivnosti na polju muzejske pedagogije. Infrastrukturni problemi muzejske djelatnosti predstavljaju ograničavajući faktor u djelovanju većeg broja institucija, struktura zaposlenika također, kao i značajna ovisnost o turističkim kretanjima najposjećenijih muzejskih institucija. Ne postoji značajnija programska povezanost institucija na razini zajedničkih tema.

Kazališna i glazbeno-scenska djelatnost institucionalno se najvećim dijelom realizira kroz rad HNK, najvećeg proračunskog korisnika u kulturi Grada Splita, ali i kroz rad GKL i GKM koji su više usmjereni radu s mladima. Najvidljiviji se rezultati postižu, pored standardne produkcije, kroz manifestacije među kojima se ističe Splitsko ljeto. Ta manifestacija svojim kohezijskim djelovanjem predstavlja dobar putokaz u smjeru uključivanja više kulturnih subjekata u ostvarivanje zajedničkog programa te postavljanja kulturnih sadržaja u prostorima i sredinama gdje nisu uobičajeni, s dodatnim prostorom za napredak kroz eventualnu značajniju zastupljenost izložbene djelatnosti i otvorenost prema suradnji s vaninstitucionalnim dionicima. Prostor za napredak na polju likovne djelatnosti postoji i na polju suradnje na značajnijim galerijsko-izložbenim projektima, gdje je glavna prepreka manjak proračunskih i sponzorskih izdvajanja.

Na polju glazbeno-scenske djelatnosti značajne međunarodne rezultate postižu udruge okupljene unutar Platforme glazbenih inicijativa Split, a očekuje se kako će veliki poticaj toj djelatnosti dati i stavljanje u funkciju koncertne dvorane, najveće investicije u splitskoj kulturi posljednjih godina, otvorene u zgradi Hrvatskog doma u prosincu 2020. S ciljem promocije tradicijske izvedbene kulture, 2021. godine je uspostavljena suradnja nagrađivanih udruga i organizacija u području glazbene i scenske djelatnosti kroz Savez tradicijske izvedbene kulture Split. Da je udruživanje izvaninstitucionalnih dionika preduvjet postizanju značajnijih rezultata, potvrđuje i djelovanje

Platforme doma mladih, gdje se kroz suradnju s Multi-medijalnim kulturnim centrom uspješno realizira organizacija, produkcija i promicanje kulturnih programa na polju likovnih, glazbenih i scenskih umjetnosti, filma i videa, tako predstavljajući istaknuti primjer sinergijskog djelovanja na neuralgičnim točkama najšire zamišljene splitske kulturne i društvene scene.

S obzirom na izuzetno **brojne aktivnosti GKMM-a** koje obuhvaćaju digitalizaciju, izdavaštvo, edukativne radionice za djecu i odrasle, razna kulturna događanja, tribine, okrugle stolove, promocije, predavanja i izložbe, može se reći kako ova ustanova predstavlja jednog od ključnih dionika kulture u gradu Splitu. Zapažene i vidljive rezultate svojim književnim programima postižu i udruge Bookvica, Pričigin i Kurs.

Na području filmske i multimedijalne djelatnosti najznačajniji se rezultati postižu u polju kinoprikazivaštva, gdje se realiziraju zapaženi programi od strane Centra za kulturu i obrazovanje Zlatna vrata, Festivala mediteranskog filma Split i Split film festivala – Međunarodnog festivala novog filma. S obzirom na atraktivnost kulturne i prirodne baštine Splita i Dalmacije, donedavni match-making ugovor grada Splita s Hrvatskim audio-vizualnim centrom, nisko proporcionalno ulaganje u područje Filma i multimedije od strane Grada Splita, kao i nepostojanje filmskog studija, na tom polju kulturne djelatnosti postoji veliki prostor za napredak.

2.1.1.6. | Standard stanovanja

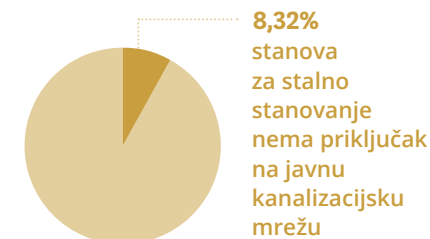
U analizi stanja Standarda stanovanja u gradu Splitu analizirano je stanje stambenog fonda, tržišna kretanja, stanovanje posebnih skupina stanovništva te posljedica COVID-19 epidemije na stanovanje. Pri tome su korišteni dostupni sekundarni podaci te su provedena tri anketna istraživanja: među građanima, posrednicima na tržištu nekretnina te investitorima/graditeljima koji rade na području Splita. Veliki problem je da ne postoji sustavno praćenje stanja stambenog fonda, stambenih potreba stanovnika niti stvarno ostvarenih cijena na tržištu te je nužno uspostaviti praćenje istih.

Analiza stambenog fonda je provedena za period 2001. - 2011. jer su jedino bili dostupni podaci od DZS-a iz Popisa stanovništva. Time se nije prikazalo aktualno stanje s obzirom da je grad Split nakon 2011. godine do danas prošao i prolazi niz urbanih i tržišnih promjena koje imaju izravan utjecaj na problematiku stanovanja.

Split ima više stambenih nekretnina nego kućanstava. Evidentan je veliki udio vlastitog/obiteljskog vlasništva nad nekretninama te gotovo svi stalno naseljeni stanovi imaju vodu, odvodnju otpadnih voda i električnu energiju. Ipak, čak 8.32% stanova za stalno stanovanje nema priključak na javnu kanalizacijsku mrežu, *Slika 20*, te 76% koristi električnu energiju za grijanje, *Slika 21*. U prosjeku se od 2013. do 2017. gradilo godišnje 275 novih stanova.

Najveći broj novih stanova izgrađen je u GK Mejaši (789), Žnjan (309), Bačvice (166), Visoka (147), Spinut (125) te Stobreč (104), *Slika 22*. Izgradnja stanova je većinom od strane privatnih investitora i isključivo u tržišne namjene, s izuzetkom POS-a u GK Mejaši.

Tržišne cijene stambenih nekretnina rastu dugi niz godina te je Split jedan od gradova s najmanjom priuštivošću stanovanja u zemlji. U Splitu ne postoji sigurno i financijski prihvatljivo tržište dugotrajnog najma. Posljedica je veliko iseljavanje stanovnika u okolicu, i to u Podstranu, Solin, Kaštela, Klis i Dugopolje koji imaju niže cijene stambenih nekretnina. Prema rezultatima anketiranja 1077 građanina, 47,97% stanovništva koje misli seliti, planira seliti izvan Splita. Glavni razlozi napuštanja

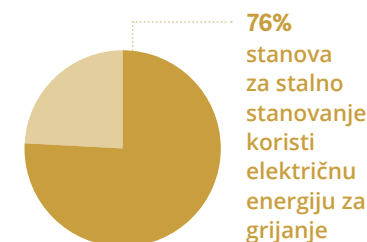

Slika 20. Kanalizacija u stanovima za stalno stanovanje u gradu Splitu

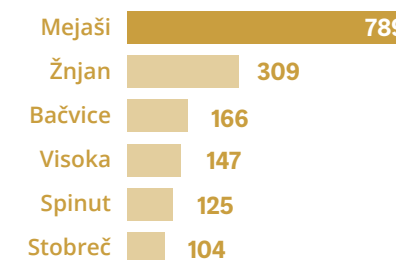
Splita su loši javni sadržaji/infrastruktura i financijski razlozi. **Glavni uzrok rasta cijena nekretnina** je vidljiv u smanjivanju broja stanova na tržištu. Prema podacima iz eVisitora u 2019. godini 9,3% postojećeg stambenog fonda je bilo pretvoreno u nekretnine za najam turistima, te se broj nije značajno smanjio zbog COVID-19 epidemije. Najveći broj ih je u GK Bačvice, Lučac-Manuš, Grad i Varoš. Ti kotarevi su među najskupljim po traženim cijenama nekretnina. Građani tih kotareva iskazuju pozitivne stavove naspram turista, ali im smetaju negativne promjene u kotaru nastale zbog turizma. Većina stanovnika Splita ne primjećuje turiste u svom kotaru/naselju iako se njih 57% izjasnilo za ograničavanje iznajmljivanja stambenih nekretnina turistima. Građani Splita najviše u kotarevama/naseljima cijene dobre javne sadržaje, blizinu trgovačkih sadržaja te dobru javnu infrastrukturu. Najgore ocijenjen je dostupan parking. Bez obzira na Covid-19 pandemiju, na tržištu se i dalje identificira dobra potražnja za stambenim nekretninama te optimizam posrednika i investitora/graditelja. Posrednici i investitori kao glavnu prepreku gradnji novih stambenih nekretnina vide nedostatak javne infrastrukture i zemljišta. Glavni izvori potražnje su upravo građani, više od stranih kupaca i investitora u turistički najam. Covid-19 pandemija je stvorila gospodarsku neizvjesnost u Splitu i na emitivnim turističkim središtima što može rezultirati manjom potražnjom lokalnog stanovništva, manjim prihodima od turizma i naglim viškom „turističkih“ nekretnina na tržištu. Ukoliko kriza brzo prođe moguće je daljnje pretvaranje stambenih nekretnina za najam turistima.

Od posebnih skupina stanovništva bitno je razlikovati kategorije čije stambene potrebe mogu biti svedene na prostorne i one čije stambene potrebe impliciraju posebne vrste stanovanja i popratnih usluga, kao specifične pristupe u realizaciji. Prema dostupnim podacima postoji **512 zahtjeva branitelja** na području Splita za rješavanje stambenog pitanja. Splitsko sveučilište privlači veliki broj **studenata** izvan grada za koje je potrebno osigurati adekvatan studentski smještaj jer dugoročno oni mogu predstavljati izvor novog stanovništva grada, a njihov smještaj je značajno pogođen turizmom. Za **stariju populaciju** trenutnih 962 ležaja u staračkim domovima nije dovoljno te je očito potrebno povećanje kapaciteta, ali i diversifikacija modela kojima se starijima u kontekstu stambenog zbrinjavanja pružaju zdravstvene, društvene, palijativne i druge usluge.

Tri kategorije čije stambeno pitanje nije parametar kvantitete dostupnog prostora već adaptacije stambene politike i angažmana gradskih institucija su **beskućnici, mladi iz domova za nezbrinutu djecu i žrtve nasilja**. Iako je određen set mehanizama osiguran prvenstveno kroz rad minimalnog broja institucija i specijaliziranih udruga, postoje zabrinjavajuće međusektorske i sustavne manjkavosti koje u strategiji treba adresirati kroz dobro razrađene, ciljane akcijske planove i interdisciplinarnu suradnju. Posebno se to odnosi na žrtve nasilja u obitelji za koje se trenutno ne zadovoljavaju minimalni kriteriji na nacionalnoj i europskoj razini.

Slika 21. Grijanje u stanovima za stalno stanovanje u gradu Splitu

Slika 22. Broj izgrađenih stanova u gradu Splitu od 2013. do 2017.

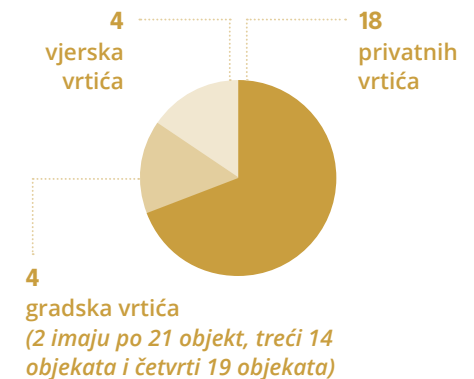
2.1.1.7. | Obrazovanje

Obrazovanje je djelatnost koja obuhvaća rani i predškolski odgoj i obrazovanje, osnovnoškolsko obrazovanje, srednjoškolsko obrazovanje i visokoškolsko obrazovanje. Uz navedene razine provodi se obrazovanje odraslih i obrazovanje kroz centre za odgoj i obrazovanje. **nivou Republike Hrvatske, Splitsko-dalmatinske županije te gradova Zagreba, Rijeke, Zadra i Dubrovnika.**

U gradu Splitu djeluje 26 ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja. Jedinica lokalne samouprave je osnivač 4 dječja vrtića (gradski vrtići), vjerske zajednice su osnivači 4 vrtića, a osnivači 18 vrtića su druge pravne i fizičke osobe (privatni vrtići). Od 4 gradska vrtića, 2 imaju po 21 objekt, treći 14 objekata i četvrti 19 objekata, **Slika 23**. U analiziranom periodu, vidljiv je pad broja rođenih, a u skladu s tim i ukupan broj upisane djece u vrtićima u gradu Splitu (0,31%), ali se povećao broj djece u jaslicama (5,27%). Uočava se i porast broja djece predškolaca (10%) koja ne pohađaju redovne vrtićke programe. Broj ustanova je ostao isti. U promatranom periodu uočava se porast ukupnog broja zaposlenih u vrtićima grada Splita od 1,06%. No, daljnjom analizom se uviđa da je porastao broj odgojitelja za 4, stručnih suradnika za 5 (1 pedagog, 1 psiholog i 3 stručnjaka edukacijsko-re-

habilitacijskog profila), ali se smanjio broj zdravstvenih djelatnika za 1. Dobiveni podaci pokazuju kako je u gradu Splita prosječan broj djece u jaslicama od 7 do 24 djece, što nije u skladu s Državnim pedagoškim standardom (DPS). Prosječan broj djece u vrtićima se kreće od 8 do 27,6 što se također kosi s mjerama DPS-a. Veličina m² vanjskog prostora po djetetu se kreće od 1,18 do 15, što ukazuje na nedovoljno vanjskog prostora s obzirom na DPS. Također, veličina unutrašnjeg prostora se kreće od 2 do 30m² što također ukazuje na manjak prostora s obzirom na preporuke DPS-a.

Analizom broja vrtića i škola prema gradskim kotarima i mjesnim odborima vidljivo je kako postoji nesrazmjer između privatnih, vjerskih i gradskih vrtića. Gdje nedostaje gradskih vrtića, postoji više privatnih vrti-

Slika 23. Ustanove ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja u gradu Splitu

ća. Posebno je za izdvojiti nedostatak gradskih vrtića s obzirom na broj upisane djece u osnovnim školama u gradskim kotarima Pujanke, Mertojak, Sućidar, Split 3, Kamena, Šina i Stobreč.

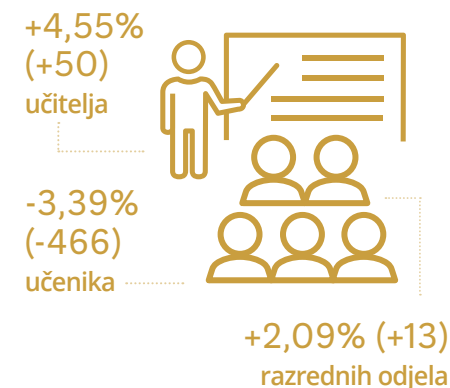
Organizacija rada u dječjim vrtićima grada Splita realizira se kroz programe: jaslice, desetosatni, osmosatni, šestosatni i petosatni program. Vanjska opremljenost vrtića je različita te nemaju svi vlastita igrališta. Većina vrtića navodi kako su zadovoljavajuće opremljeni unutarnjim didaktičkim materijalima. Pitanje videonadzora i alarma nejednako je riješeno u vrtićima, kao i pristup osobama s invaliditetom. U vrtićima se uglavnom provode redoviti programi, ali i posebni programi i to u najvećoj mjeri idući: športski, programi učenja stranog jezika i vjerski programi. Od alternativnih programa su prisutni program po koncepciji Marije Montessori i Waldorf pedagogije. DV Mali dupin je dječji vrtić za djecu s teškoćama u razvoju. U gradskim vrtićima se održava suradnja s roditeljima i putem radionica, kao i u dijelu privatnih i vjerskih vrtića. U gradskim vrtićima se provode i EU projekti. CAP programi prevencije zlostavljanja se provode u gradskim te dijelom i u privatnim i vjerskim vrtićima. DV Cvit Mediterana ima multidimenzionalnu identifikaciju darovitosti, organizira obogaćene programe i aktivnosti te individualizirani dosje za darovite. Također se u DV Radost i DV Čarobni pianino provode prošireni programi i radionice za darovitu djecu.

Anketni upitnik o utjecaju pandemije koronavirusa na rad vrtićkih ustanova je ispunilo 38% ravnatelja/ica.

Vidljivo je da je kod svih pandemija utjecala na prihode ustanove. Kod nekih je došlo do smanjenja plaća od 5% za zaposlenike, 15% za ravnatelje te smanjenja plaća kod zaposlenika financiranih iz projekata. Svi se slažu da su im pomogle vladine mjere kod funkcioniranja ustanove te smatraju da trebaju trajati do kraja pandemije. Njih 78% smatra da je pandemija usporila funkcioniranje vrtića te ističu da iako su se aktivnosti odvijale redovito, ipak je kvaliteta bolja u doba prije pandemije.

U gradu Splitu djeluje 29 osnovnih škola. OŠ Žnjan-Pazdigrad je počela s radom 2016./2017. godine. Osim osnovnih škola kojima je osnivač grad Split, djeluju i dvije umjetničke škole kao i centri za odgoj i obrazovanje osoba s teškoćama u razvoju koji provode dio osnovnog obrazovanja učenika. Važno je spomenuti kako u Splitu djeluju i ustanove za obrazovanje odraslih (5 centara) koje obrazuju i učenike koji nisu završili osnovnu školu.

U skladu s padom broja rođenih, uočen je pad broja učenika u gradu Splitu za 466 (3,39%). Unatoč padu broj učenika, povećava se broj razrednih odjela za 13 (2,09%) i broj učitelja za 50 (4,55%), **Slika 24.** Iako osnovni standard školskog prostora u pravilu treba osigurati rad škole u jednoj smjeni, a iznimno u dvije smjene, samo 6 škola u gradu Splitu radi u jednoj (jutarnjoj smjeni), a 16 škola radi u dvije smjene (jutarnjoj i poslijepodnevnoj smjeni), dok 7 škola radi u tri smjene. Sedam škola ima produženi boravak, a dvije škola imaju cjelodnevni boravak. Posebni odjeli organizirani su u 11 škola, dok broj

Slika 24. Trend pada/rasta učitelja, učenika i razrednih odjela u gradu Splitu

individualiziranih odgojno-obrazovnih programa varira od 3 do 33 po školi. Broj stručnih suradnika kreće se od 2 do 6. Uočava se nedostatak stručnih suradnika u pojedinim školama u usporedbi s DPS-om. Također broj asistentata u nastavi se kreće od nijednoga do 12 iako postoje škole koje imaju 25 IOOP-a, a nijednog asistenta. Podaci pokazuju kako sve škole zadovoljavaju uvjetima od 2.5 m² prostora po učeniku te je većina njih ocijenila svoje prostorne kapacitete kao zadovoljavajuće. Unutrašnju opremljenost 23 škole ocjenjuju kao zadovoljavajuću. 6 škola nije zadovoljno ICT opremljenošću. Sve škole opremljene su pametnim pločama (od jedne do 20). Prilagodba pristupa osnovnim školama osobama s invaliditetom nije svugdje riješena. Škole sudjeluju u različitim projektima (od jednog do 10). Devet škola ima status eko škole. U gradu Splitu je 2019. godine kao oblik brige o darovitim učenicima, osmišljen projekt Centri darovitosti u 5 specifičnih područja u osnovnim školama. Osim toga postoje i Centri izvrsnosti u 4 područja.

Anketni upitnik o utjecaju pandemije koronavirusa na rad osnovnih škola je ispunito 55% ravnatelja i ravnateljica. Od ispitanih, njih 56% smatra da su se u potpunosti pripremili na online nastavu, ali njih čak 81% smatra da je bolje tradicionalno učenje u odnosu na online okruženje, posebno kada su u pitanju provjere znanja. 75% ih se slaže da je škola razvila tehnološka i/ili organizacijska rješenja koja će nastaviti primjenjivati i u budućem radu, bez obzira na epidemiološku situaciju te se slažu da je došlo do djelomične digitalne transformacije ško-

le. **U gradu Splitu aktivno je 27 srednjih škola s različitim programima srednjoškolskog obrazovanja.** Široki raspon gimnazijskog i stručnog obrazovanja omogućava snažnu budućnost kvalitetne edukacije generacija učenika koji dolaze, kao i mogućnost nastavka obrazovanja. Najveće su potrebe svakako znatna ulaganja u infrastrukturu samih školskih zgrada, opremanje specijaliziranih učionica i dodatna edukacija nastavničkog kadra. Veliki razvojni potencijal otvara se u vidu kvalitetnih aplikacija i povlačenja sredstava iz nacionalnih i europskih projekata. Može se zaključiti da su srednje škole u Splitu, unatoč brojnim izazovima i pretežno infrastrukturnim nedostacima, pokazale visoku razinu prilagodljivosti na uvjete rada koji su dijametralno suprotni samoj srži odgoja i obrazovanja, a to je neposredni kontakt nastavnika i učenika.

U gradu Splitu aktivan je i velik broj ustanova iz područja znanosti i visokog obrazovanja, na kojima studira oko 12% nacionalne studentske populacije, *Slika 25.* Ujedno se provodi i značajan broj od 12 međunarodnih i 82 domaća kompetitivna znanstvena projekta, uz redovito publiciranje 14 međunarodnih znanstvenih časopisa. U tom se kontekstu prepoznaje i veliki razvojni kapacitet za privlačenje EU sredstava iz novog višegodišnjeg financijskog okvira i „Next Generation EU“ fondova, pri čemu posebnu pozornost treba obratiti na raspoloživa sredstva za digitalnu transformaciju u EU (iz programa „Digitalna Europa“), kojima se može poduprijeti razvoj start-up poduzeća, zasnovanih na znanju i visokoj tehnologiji.

12%

nacionalne studentske
populacije studira
u gradu Splitu

Slika 25.

2.1.1.8. | Urbana sigurnost i kritične infrastrukture

Urbana sigurnost od iznimnog je značaja i direktno je povezana s kvalitetom života. Ona obuhvaća širok spektar tema, od osnovnih pitanja stanovanja i hrane do učestalosti kriminaliteta. Danas se sve više pod pojmom sigurnosti podrazumijeva i zaštita od terorističkih napada, prirodnih nepogoda i sl., odnosno u centar se stavlja stvaranje sigurnog javnog prostora.

Jedan od najvažnijih ciljeva je stvaranje, odnosno jačanje osjećaja sigurnosti građana i turista grada Splita. Uz PUSDZ, u svrhu zaštite stanovnika na području grada Splita djeluje i civilna zaštita, HGSS i Javna vatrogasna postrojba grada Splita te Dobrovoljna vatrogasna društva Split, Žrnovnica i Slatine. Prema priloženim podacima u cjelovitoj analizi stanja, vidljivo je kako je stopa kriminaliteta relativno niska i u opadanju, no važan aspekt je i subjektivni osjećaj sigurnosti koji ne mora u potpunosti odgovarati egzaktnim podacima Policijske uprave. Također, nakon provedenog tematskog intervjua (COVID-19) može se zaključiti kako je funkcioniranje policije bilo na zavidnoj razini, i kako su spremno preuzeli nove uloge i promptno se prilagodili novim okolnostima. Ukupna obuka djelatnika, upute koje su dobivali, kao i naložene zapovjedi u vertikali, organizacija posla i dostu-

pnost zaštitne opreme, omogućili su policiji da jednako uspješno kao i prije pandemije obavlja, kako regularne, tako i novodobivene zadaće.

Intervencije Javna vatrogasne postrojbe grada mogu se podijeliti na intervencije o dojavi na požar i tehničke intervencije. Prema izvješću Javne vatrogasne postrojbe grada Splita vidljivo je kako je broj intervencija u porastu te kako je potrebno dodatno osnažiti ovaj resor.

Iz analize razine primjene Zakona o kritičnim infrastrukturama (NN 56/13) u domeni Grada Splita, može se zaključiti da je Grad Split poduzeo u određenoj mjeri aktivnosti koje proizlaze iz Zakona o kritičnim infrastrukturama.

2.1.1.9. | Promet luke Split

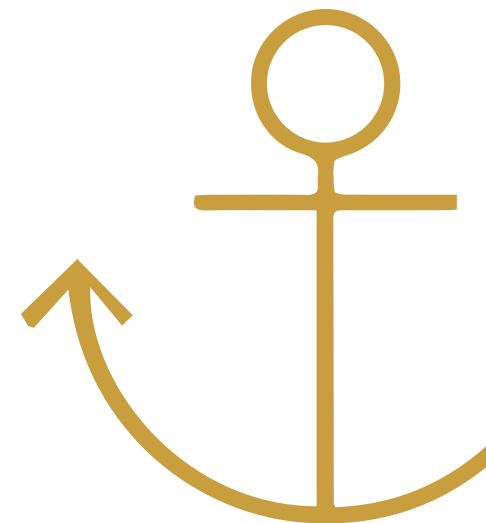
Luka Split prema namjeni kojoj služi je luka otvorena za međunarodni javni promet, a prema veličini i značenju je luka od osobitog (međunarodnog) gospodarskog interesa za Republiku Hrvatsku. Promet luke Split bilježi kontinuirani porast do 2019., kada ga zaustavlja pandemija COVID-19.

Luka Split smještena je na srednjem dijelu istočne obale Jadrana i najveća je luka Dalmacije, odnosno najveća putnička luka RH. Promet tereta puno je manjeg značaja, u odnosu na putnički, i primarno je orijentiran za potrebe lokalnog tržišta. Glavni plovidbeni putovi prema luci Split usmjereni su na Splitska vrata, Drvenički kanal, Šoltanski kanal te Brački kanal. Najprometniji plovidbeni pravac jest onaj koji ide prema Splitskim vratima i koji predstavlja najkraći put od Splita do otvorenog mora, a ujedno je i najkraći put prema otocima srednjeg Jadrana koji gravitiraju Splitu.

Promet luke Split zadnjih 20-tak godina u stalnom je rastu, a kulminaciju doseže 2019. Očekivani uzlazni trend vjerojatno bi se i dalje zadržao da nije početkom 2020. došlo do globalne krize uzrokovano pandemijom

COVID-19. Prema evidenciji Lučkog operativnog centra Split (LOC Split) u 2019. na vezovima unutar Lučke uprave Split, ostvareno je ukupno 23.844 uplovljavanja, od toga 84,7% uplova odnosilo se na "Gradsku luku", a 15,3% na ostale lučke bazene. **Glavnina ukupnog prometa Gradske luke Split** (lučkog bazena Gradska luka) u 2019. odnosila se na lokalni trajektni i brzobrodski linijski promet u kabotaži s udjelom od oko 71%, dok se 26,0% odnosilo na posjet turističkih i izletničkih plovila.

Od ostalog prometa "Gradske luke Split" u 2019. može se izdvojiti 238 uplovljavanja brodova u međunarodnom linijskom prometu, 282 uplovljavanja brodova na kružnim putovanjima, 89 uplovljavanja ostalih brodova (tegljača i radnih brodova), te 52 uplovljavanja jahti. U "Sjevernu luku Split" uplovljavaju primarno teretni bro-

dovi. Tijekom 2019. u Kaštelanskim bazenima B, C i D, te u Vranjičko-solinskom bazenu, ostvareno je ukupno 3.657 uplova, od čega se 54,6% odnosilo na uplove teretnih brodova.

Prema Izvješću Lučke kapetanije Split za promet u 2019., za vezove na području Splita i Kaštela, 95,7% uplovljavanja brodova odnosilo se na domaće brodove.

Promet brodova karakterizira izrazito velika sezonalnost, posebno "Gradske luke Split". Analizom AIS (Automatic identification systems) praćenja brodova, može se zaključiti da je očekivani broj uplovljavanja u luku Split tijekom sezone 3 do 4 puta veći u odnosu na izvansezonski. Uzmu li se u obzir i manja plovila, izvan sustava praćenja, sezonalnost je još više izražena.

Ukupni promet tereta Luke Split u 2019. iznosio je 2,9 milijuna tona. Pojedinačno prema korisnicima, najveći promet ostvaruje bazen Gradska luka u prometu kamionima te promet ostvareni od strane društva Cemex i INA-e na tankerskom terminalu.

Promet putnika u luci Split u 2019. je iznosio ukupno 5,6 milijuna. Od ukupnog ostvarenog prometa putnika domaći promet činio je 90,3%, a međunarodni 9,7%. Također, u luci Split 2019. je ostvaren promet vozila u iznosu od 829.594 jedinica, od kojeg se 94,8% odnosi na domaći promet, a tek 5,2% na međunarodni. Udio lokalnog trajektnog prometa prema otocima u ukupnom prijevozu putnika iznosio je oko 63,6%, a u ukupnom pri-

jevozu vozila oko 94,8%. Prijevoz putnika katamaranima činio je oko 20,4% ukupnog prijevoza putnika. Lokalni trajektni promet vozila u cijelosti pokriva ukupni domaći prijevoz vozila.

U ukupnom **prijevozu vozila**, za 2019., prevladavaju osobna vozila (76,2%), slijede kamioni (23,4%) i autobusi (0,4%), **Slika 26**. Promet kamiona kroz luku Split u 2019. iznosio je 189.597, s kojima je prevezeno nešto više od milijun tona tereta. U prometu kamiona prevladava domaći promet, koji je koje prema kriteriju broja kamiona ostvario 97,1% ukupnog udjela, a po količini tereta oko 91,8% ukupnog prometa. Cjelokupni međunarodni promet kamiona ostvaren je na liniji Split-Ancona. Promet autobusa je u 2019. iznosio 4.242 jedinice, od čega je udio međunarodnog prometa autobusima iznosio 27,2%. Tijekom 2019. luku Split je posjetilo ukupno 282 kruzera s 359.955 posjetitelja.

Pandemija COVID-19 tijekom 2020. značajno je utjecala na cijelo gospodarstvo Hrvatske, pa tako i na pomorski promet. Broj brodova u dolasku u luku Split pao je oko 44%, promet putnika pao je oko 62%, a vozila oko 26%. Taj pad na međunarodnim linijama još je veći, naime promet putnika bio je manji oko 91%, a vozila 79%.

Slika 26. Promet luke Split 2019. godine

2.1.2. | Gospodarstvo

Gospodarska aktivnost važna je sastavnica i determinanta ukupnog socio-ekonomskog razvoja određenog područja. Različite gospodarske aktivnosti treba analizirati s iznimnim osjećajem za sve posebnosti grada Splita. Stoga se u ovom poglavlju sažeto analiziraju opća gospodarska kretanja u okruženju Splita, stanje na tržištu rada te poslovno okruženje Splita i pripadajućeg šireg područja (Splitsko-dalmatinska županija i Republika Hrvatska). Poglavlje završava s identificiranjem ključnih djelatnosti splitskog gospodarstva.

2.1.2.1. Uvod u opća gospodarska kretanja

2.1.2.2. Tržište rada

2.1.2.3. Poslovno okruženje

2.1.2.4. Analiza ključnih djelatnosti

2.1.2.1. | Uvod u opća gospodarska kretanja

Gospodarstvo Splita je segment gospodarstva Splitsko-dalmatinske županije (SDŽ) i Republike Hrvatske (RH). Analiza gospodarskih kretanja Splita odražava ukupno funkcioniranje gradskog gospodarstva u navedenom okruženju. Kako je gospodarstvo RH dio globaliziranih širih gospodarskih sustava, a posebno gospodarstva Europske unije (EU), raspravljeno je i stanje u okruženju.

Gospodarstvo Splita je segment gospodarstva Splitsko-dalmatinske županije (SDŽ) i Republike Hrvatske (RH). Analiza gospodarskih kretanja Splita odražava ukupno funkcioniranje gradskog gospodarstva u navedenom okruženju. Kako je gospodarstvo RH dio globaliziranih širih gospodarskih sustava, a posebno gospodarstva Europske unije (EU), raspravljeno je i stanje u okruženju.

Gospodarstvo EU, usprkos povoljnim kretanjima od 2013. godine na ovamo, obilježeno je značajnim izazovima kontinuirane globalne neizvjesnosti, opasnosti od eskalacije protekcionizma, mogućeg neuređenog Brexita (ECB, 2019), i recentne epidemije bolesti COVID-19. Ovi izazovi imaju različite sektorske, ali i prostorne utjecaje, što je vidljivo i u gospodarskim zbivanjima i očekivanjima u SDŽ i RH. Naime, gospodarstvo SDŽ, s ostvarenih 47,4 posto BDP-a po stanovniku (BDP p.c.) u odnosu na prosjek EU, produbilo je real-

nu divergenciju za gotovo 5 postotnih bodova u odnosu na 2007. (s 52,1 na 47,4 posto), što SDŽ smješta na 10. mjesto u RH (NUTS I) i zadnje mjesto u Jadranskoj Hrvatskoj (NUTS II). Izazovnost navedenih vrijednosti dodatno je potencirana činjenicom da je otpornost i elastičnost gospodarstva SDŽ na nižim razinama od razina koje zatičemo u RH i EU.

Stoga treba istaknuti da uspjeh u pobuđivanju gospodarske aktivnosti na prostoru grada Splita u budućem razdoblju pretpostavlja adekvatno detektiranje vlastitih potencijala, ali i nedostataka ključnih poluga rasta. Stoga treba što preciznije analizirati stanje na tržištu rada, poslovno okruženje i strateške djelatnosti.¹

2.1.2.2. | Tržište rada

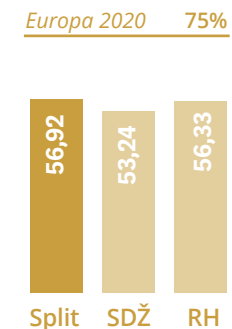
Stanje na tržištu rada je ključni indikator razvijenosti gospodarstva određenog područja. Analizom tržišta rada uočava se stanje i promjene ključne determinante razvoja i opstojnosti svake sredine - ljudskog potencijala. Procesi na tržištu rada rezultat su demografskih kretanja, institucionalnog okruženja tržišta rada, ali i specifičnih gospodarskih i sociokulturnih obilježja promatranog područja. **Analizom tržišta rada Splita nastoji se, dakle, ukazati na najznačajnija obilježja promatranog tržišta, s posebnim naglaskom na ona obilježja na koja značajno utječe lokalna samouprava.**

Ograničenja i izazovi tržišta rada posebno su iskazani u dijelu u kojem su razmotrena demografska kretanja u gradu Splitu. Ovdje treba istaknuti osnovna obilježja institucionalnog okvira tržišta pri čemu se ističe izražena zakonska zaštita radnika u RH uz pojavnost trenda fleksibilizacije (Kunovac, 2014). Drugi aspekt institucionalnog okvira upućuje na posebno izraženo porezno opterećenje rada (porezi „iz plaće“ i „na plaću“), što osim što diskreditira ljudski faktor jer se dio poreznog opterećenja prevaljuje na radnika, predstavlja poslodavcima visoki trošak radne snage.

Izostanak recentnih podataka za izračun pokazatelja na razini grada, odnosno odabranih područja analitički su izazov. U nastavku se analizira dinamika osnovnih fe-

nomena tržišta rada na temelju podataka i pokazatelja dostupnih na razini analiziranih gradova i ostalih područja, a prikupljenih od Državnog zavoda za statistiku (DZS), Porezne uprave (PU) i Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (HZZ).

Prema popisu iz 2011. godine, zabilježena **stopa zaposlenosti** u gradu Splitu od **56,92** posto bila je veća od prosjeka Županije (53,24 posto) i prosjeka RH (56,33 posto), *Slika 27*. Postavljeni ciljevi koji se nameću u okviru strateškog dokumenta Europa 2020, koja i pretpostavljaju stopu zaposlenosti na razini od **75 posto**, otkrivaju u koliko značajnom stupnju čitavo promatrano područje divergira od standarda EU.

Slika 27. Stopa zaposlenosti (%)

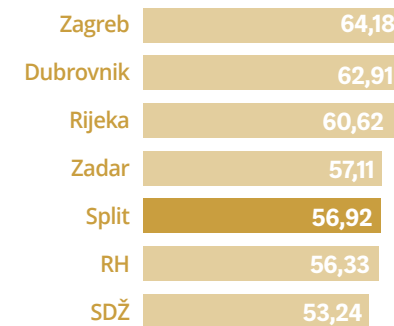
Uspoređujući odnose zaposlenosti između spolova, uočava se veći udio zaposlenih muškaraca na razini Republike Hrvatske (RH), što je slučaj i u gradu Splitu. Najveći **udio ekonomski aktivnog stanovništva** bez obzira na spol bilježi grad Zagreb (64,18 posto), potom grad Dubrovnik (62,91 posto), Rijeka (60,62 posto), a između promatrane grupe područja, grad Split zauzima položaj iza Zadra (57,11 posto) s 56,92 posto. **Grad Split time zauzima povoljniji položaj po pitanju ekonomski aktivnog stanovništva u odnosu na prosjek RH (56,33 posto) te županiju kojoj pripada (53,24 posto), Slika 28.**

Kako je prethodna analiza temeljena na podacima DZS koji su dostupni za 2011. godinu, u cilju utvrđivanja recentne **veličine broja zaposlenih (broj zaposlenih prema mjestu prebivališta)**, koriste se podaci PU koja preko Izvješća o primicima, porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja (tzv. JOPPD obrazac) evidentira sve osobe koje tijekom godine primaju dohodak od nesamostalnog rada, obrtnike i osobe sa slobodnim zanimanjima. U analizi stanja ti podaci se koriste kao zamjenska veličina za ukupan broj zaposlenih na promatranom području. Utvrđeni **broj zaposlenih (kao i stope zaposlenosti)** pokazuje tako maksimalne moguće vrijednosti koje **ne odgovaraju prosječnoj zaposlenosti tijekom godine**, s obzirom da su obuhvaćene sve osobe koje su registrirano zaposlene barem jedan dan u godini.

Podaci PU pokazuju broj osoba s prebivalištem u gradu Splitu koje ostvaruju dohodak, dok podaci mirovinskog sustava (MS) pokazuju koliko osiguranika zapo-

šljavaju poslodavci sa sjedištem u Splitu. Apsolutni broj zaposlenih u Splitu prema mjestu prebivališta (2017. godine iznosi 61.197 zaposlenih) značajno je manji od broja zaposlenih prema sjedištu poslodavca (2017. godine 81.644 zaposlenih) što bi moglo ukazivati kako **stanovništvo susjednih gradova i općina u značajnoj mjeri gravitira gradu Splitu u koji dnevno idu na posao. Djelatnost C** (prerađivačka djelatnost), koja je početkom promatranog razdoblja, 2013. godine, ukupno bilježila najveći broj zaposlenih, u petogodišnjem razdoblju promatranja zabilježila je negativan trend u kretanju broja zaposlenih, odnosno **pad od 47,36 posto**. Riječ je o izraženijem relativnom smanjenju zaposlenih u djelatnosti C (prerađivačka djelatnost) u odnosu na SDŽ i RH. **Djelatnost G** (trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala) koja je u 2017. godini bilježila najveći broj zaposlenih u gradu Splitu, zabilježila je u promatranom petogodišnjem razdoblju **rast od 4,69 posto** što je približno jednako promjeni zabilježenoj na razini RH (4,49 posto), ali je manje od nastale promjene na razini SDŽ koja je u toj djelatnosti doživjela rast zaposlenih od 10,82 posto. Vidljivo je da u gradu Splitu u 2017. godini unutar djelatnosti G, koja je bilježila najveći doprinos ukupnom broju zaposlenih, **odjeljak 47 (trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima) bilježi 65 posto svih zaposlenih unutar djelatnosti G.**

Uspoređujući strukturnu zastupljenost pojedine grupacije u ostvarenom dohotku u gradu Splitu i SDŽ, za-

Slika 28. Udio ekonomski aktivnog stanovništva (%)

ključuje se kako nema značajnije razlike između lokalne i županijske razine. Na prostoru grada Splita i SDŽ najistaknutija je zastupljenost pojedinaca koji dohodak ostvaruju po osnovi rada, potom pojedinaca koji dohodak ostvaruju po osnovi kapitala, a zatim i umirovljenika. Usporedba grada Splita i SDŽ u manje zastupljenim grupacijama prema izvoru ostvarenog dohotka (npr. dohodak od imovine i imovinskih prava, dohodak od osiguranja), ukazuje kako nije bilo relativne razlike između lokalne i županijske razine.

U analizi značaja nezaposlenosti na prostoru Splita, potrebno je istaknuti da je RH tijekom razdoblja 2013.-2017. izraženije osjetila posljedice negativnih globalnih kretanja te da su potkraj promatranog razdoblja uslijedili pozitivni pomaci na tržištu rada te izraženija potreba za radnom snagom. Promatrajući broj nezaposlenih osoba u srpnju u odnosu na siječanj u razdoblju od 2013. do 2017., grad Split 2013. godine bilježi smanjenje nezaposlenih osoba za 13,49 posto što je u odnosu na prosjek SDŽ, RH i odabrane gradove, Rijeku, Zadar i Dubrovnik, manje sezonsko smanjenje broja nezaposlenih. Navedene relativno manje sezonske oscilacije u odnosu na županijski i nacionalni prosjek zabilježene su sve do 2017. godine usprkos sve izraženijoj sezonalnosti koja zahvaća tržište rada u Splitu. Usporedba stanja nezaposlenih osoba iz srpnja i siječnja 2017. godine, pokazuje smanjenje broja nezaposlenih osoba za visokih 23,57 posto. Dakako, promjene koje su zahvatile grad Split, oslikavaju promjene s kojima se suočavaju sve proma-

trane grupe (gradovi i odabrana područja). Višestruko povećanje **sezonskih oscilacija** može se povezati s prethodno predstavljenim podacima o strukturi dohotka na prostoru grada Splita, kao i sa samom strukturom gospodarstva u kojoj su zastupljene djelatnosti s izraženijim sezonskim oscilacijama.

Usporedba evidentiranog broja nezaposlenih osoba koncem listopada 2013. i listopada 2017. godine, ističe činjenicu kako je u gradu Splitu broj nezaposlenih osoba smanjen za značajnih 32,42 posto, **Slika 29**. Ta povoljna promjena manje je izražena u gradu Splitu u odnosu na ostale gradove i područja. Prema Godišnjem izvješću Hrvatskog zavoda za zapošljavanje – regionalni ured Split (2019), kretanje broja nezaposlenih osoba od 2016. do 2018. godine promijenilo je trend. Tako je, primjerice, maksimalan broj nezaposlenih osoba u SDŽ evidentiran u siječnju, dok je prijašnjih godina, maksimalan broj nezaposlenih osoba obično bio evidentiran u veljači ili ožujku. Promjene u trendu kretanja broja nezaposlenih osoba zabilježene su i u rujnu, odnosno u listopadu 2017. i 2018. godine; broj nezaposlenih osoba porastao je u listopadu umjesto u rujnu, što je do tad bilo uobičajeno. Ukoliko se istaknute promjene trenda kretanja broja nezaposlenih dovedu u vezu s dinamikom zapošljavanja u turizmu i ugostiteljstvu te ostalim pratećim djelatnostima, tada je promjena trenda razumljiva uslijed zabilježeneog turističkog rasta na čitavom području SDŽ.

Udio nezaposlenih osoba s prethodnim radnim iskustvom u 2017. iznosio je visokih 83,53 posto. Nada-

-32,42%

smanjen je broj
nezaposlenih u
gradu Splitu
(X. 2013. - X. 2017.)

Slika 29.

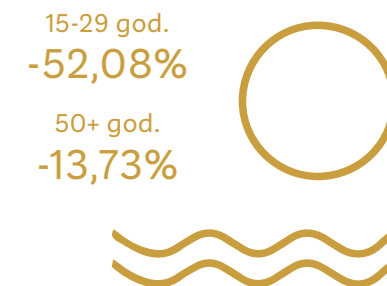
lje, primjetno je kako njihov udio opada što se pripisuje sve značajnijem i intenzivnijem sezonskom zapošljavanju u turizmu gdje se osobe zapošljavaju odmah po završetku obrazovanja te se nakon završetka sezonskog rada sa stečenim iskustvom prijavljuju na HZZ. Prema Godišnjem izvješću HZZ RU Split (2019), najveći udio nezaposlenih s radnim iskustvom činili su nezaposleni koji su imali prethodno radno iskustvo u djelatnostima trgovine na veliko i malo odnosno djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane.

Na prostoru grada Splita **temeljni razlog prestanka radnog odnosa je istek ugovora na određeno vrijeme** (2017. iznosi 57,73 posto svih prestanka radnih odnosa). U usporedbi s 2013. godinom taj postotak je porastao. Zanimljivo je da je u usporednom razdoblju **porasla izloženost turističkoj sezoni** za koju je pretpostavljena sezonalnost, a s tim u vezi i angažman radne snage na određeno vrijeme. Kada se podaci za grad Split usporede s ostalim gradovima i područjima, zaključuje se kako grad Split bilježi za promatrano razdoblje gotovo jednak udio prestanka radnog odnosa koji su opravdani istekom ugovora na određeno vrijeme kao i SDŽ, što je daleko više od prosjeka RH, ali i ostalih usporednih gradova.

Promatrajući **dobnu strukturu nezaposlenih** po mjesecima u godini za promatrano razdoblje 2013.-2017. u gradu Splitu, vidljiv je značajan udio mladih (15-29 godina) i starijih od 50 godina u ukupnom broju nezaposlenih. Broj nezaposlenih osoba smanjuje se za 52,08 posto u dobnoj skupini 15-29, odnosno 13,73 posto u dobnoj sku-

pini 50 i više, u ljetnim mjesecima (pogledati prethodni pasus), **Slika 30**. Smanjenje nezaposlenosti zabilježeno je i na nacionalnoj razini gdje je za dobnu skupinu 15-29 evidentiran pad od 59,72 posto, a za dobnu skupinu 50 i više pad od 33,81 posto². Promatrajući promjenu udjela pojedinih grupa nezaposlenih osoba, vidljiva je **dominacija dugotrajno nezaposlenih osoba** (više od jedne godine) na svim razinama promatranja. U gradu Splitu u listopadu 2017. godine od ukupnog broja nezaposlenih, 55,89 posto su bile dugotrajno nezaposlene osobe, dok je taj pokazatelj u SDŽ iznosio 49,63 posto. U usporedbi s ostalim promatranim područjima i gradovima prema istom pokazatelju, uočava se da i grad Split i SDŽ imaju veće stope dugotrajno nezaposlenih osoba u odnosu na RH i promatrane gradove (Rijeka, Zadar, Zagreb, Dubrovnik).

Nakon razdoblja pozitivnih promjena na tržištu rada u gradu Splitu kojeg obilježava rasta zaposlenosti i pada nezaposlenosti, povoljni trendovi su prekinuti. Djelatnosti temeljene na turističkoj potrošnji iskazuju najveću osjetljivost u uvjetima epidemije COVID-19 što se odrazilo na poremećaje u zapošljavanju u gradu Splitu. Normalno sezonsko zapošljavanje je izostalo, a time i izlazak iz evidencije nezaposlenih. Zabilježeno povećanje broja nezaposlenih osoba evidentiranih na Zavodu za zapošljavanje od travnja 2020. se povećao za preko 30 posto u usporedbi s istim mjesecima iz 2019. godine.

Slika 30. Pad broja nezaposlenih u ljetnim mjesecima

2.1.2.3. | Poslovno okruženje

U analizi poslovnog okruženja³ cjelovito je prikazano gospodarsko stanje u Splitu u periodu 2013. - 2017. godine. S obzirom na prirodu zaprimljenih podataka, a s ciljem što je moguće većeg stupnja usporedivosti, poslovni subjekti su klasificirani kao obveznici poreza na dobit (OPDob⁴) i obveznici poreza na dohodak (OPDoh⁵). Slijedom navedene podjele, analizirano je stanje u 2017. godini i dinamika odabranih pokazatelja uspješnosti⁶. Stanje u Splitu uspoređeno je sa stanjem u SDŽ i u RH, te sa stanjem u odabranim gradovima (Zagreb, Rijeka, Zadar i Dubrovnik)⁷. Analiza je obuhvatila i dodatne osvrte na gospodarsku aktivnost u Splitu koji obuhvaćaju analizu značaja Splita u gospodarskoj aktivnosti SDŽ i RH, analizu poslovnih subjekata po pravnom obliku i veličini, analizu značaja TOP 10 poslovnih subjekata te osvrt na poslovno okruženje u 2020. godini. Analize su izrađene po djelatnostima, prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NKD) iz 2007. godine⁸.

Sažetak analize stanja poslovnog okruženja prikazuje glavna obilježja i odnose gospodarstva u gradu Splitu u navedenom periodu, bez grafičkih prikaza i tablica iz cjelovite analize poslovnog okruženja, koja je prilog ovom dokumentu.

Analiza ukupne gospodarske aktivnosti u Splitu⁹ obuhvaća sve poslovne subjekte u Splitu, (OPDob i OPDoh). U Splitu je 2017. godine bilo 6 888¹⁰ aktivnih OPDob i 1 970¹¹ aktivnih OPDoh, što zajedno čini 8 858 aktivnih subjekata, **Slika 31**. Ukupna gospodarska aktivnost Splita je u 2017. iznosila približno 3,13 mlrd. € prometa¹². U periodu 2015. - 2017., evidentan je rast

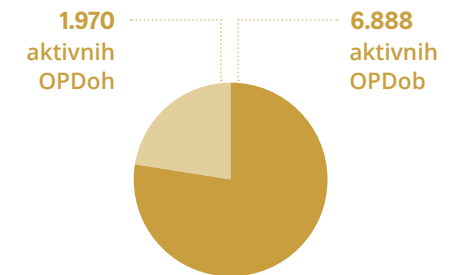
ukupne gospodarske aktivnosti od 11,37 posto, **Slika 32**. Najveći udio u gospodarskoj aktivnosti Splita, i to s konstantnom stopom rasta udjela, ostvaruje djelatnost G - trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala (u 2017. čak 40,04 posto). Slijede je djelatnosti F - građevinarstvo (s 15,11 posto) i C - prerađivačka industrija (s 12,08 posto). Navedene tri djelatnosti same generiraju 67,24 posto ukupne gospodarske aktivnosti Splita u 2017., a šest najznačajnijih djelatnosti čak 83,17 posto. Uz prethodno tri navedene, radi se o djelatnostima N -administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (s udjelom od 5,99 posto), M - stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (s 5,02 posto)

i H - prijevoz i skladištenje (s 4,93 posto). Ukupna gospodarska aktivnost Splita u 2017. godini čini čak 48,81 posto ukupne gospodarske aktivnosti SDŽ, i 3,3 posto ukupne gospodarske aktivnosti RH. Iz strukturne analize je razvidno kako djelatnosti G - trgovina na veliko i malo; popravak mot. vozila i motocikala te C - prerađivačka industrija i F - građevinarstvo imaju dominantan udio u ukupnoj gospodarskoj aktivnosti Splita, SDŽ i cijele RH, što potvrđuje da su navedene djelatnosti ključne za postojeće stanje gospodarskih aktivnosti na svim razinama. No, usporedna strukturna analiza ukazuje da, u odnosu na SDŽ i RH, djelatnosti F - građevinarstvo, G -trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala i N - administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti imaju iznadproporcionalan udio u ukupnoj gospodarskoj aktivnosti grada Splita.

Promatrajući ukupnu gospodarsku aktivnost Splita s aspekta klasifikacije poslovnih subjekata, evidentno je da OPDob imaju dominantnu ulogu, odnosno znatno veći doprinos (96,86 posto u 2017.) od OPDoh (3,14 posto u 2017. godini). Treba, međutim, istaknuti kako OPDoh imaju značajan doprinos u djelatnostima Q - zdravstvena zaštita i socijalna skrb (48,96 posto), O - javna uprava i obrana, socijalno osiguranje (37,62 posto) i K - financijske djelatnosti i osiguranje (30,72 posto), a ne treba zanemariti ni njihovu ulogu u još dvjema djelatnostima u kojima je njihov doprinos veći od 10 posto; S - ostale uslužne djelatnosti i A - poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo.

Analiza OPDob po djelatnostima uključuje prikaz uspješnosti prema ključnim pokazateljima u 2017. godini, dinamičku analizu udjela pojedinih djelatnosti u gospodarskoj aktivnosti OPDob Splita u razdoblju 2013 - 2017. te usporednu analizu ključnih pokazatelja na razini SDŽ, RH te odabranih gradova u 2017. godini.

U analizi prema ključnim pokazateljima u 2017. godini istaknuto je pet najznačajnijih djelatnosti po svakome od njih. Pet dominantnih djelatnosti koje kumulativno čine 71,7 posto ukupnog broja zaposlenih u OPDob Splita (37.292) su: G-trgovina na veliko i malo; popravak mot. vozila i motocikala (26,03 posto), C-prerađivačka industrija (16,45 posto), F-građevinarstvo (12,29 posto), M-stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (8,86 posto) i I-pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane (8,14 posto), **Slika 33**. Udio veći od 5 posto imaju još samo dvije djelatnosti; H-prijevoz i skladištenje i N-admin. i pomoćne uslužne djelatnosti. U strukturi **ukupnih prihoda** OPDob Splita (3,03 mlrd. €), dominiraju djelatnosti G-trgovina na veliko i malo; popravak mot. vozila i motocikala (s udjelom od 40,90 posto), F-građevinarstvo (s 15,35 posto), C-prerađivačka industrija (s 12,16 posto), N-admin. i pomoćne uslužne djelatnosti (s 6,06 posto) i H-prijevoz i skladištenje (s 4,86 posto). Te djelatnosti čine 79,33 posto ukupnih prihoda. Udio veći od 4 posto imaju još samo dvije djelatnosti; M-stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti i I-pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane.

Slika 31. Poslovni subjekti u Splitu u 2017.

+11,37%
rast ukupne
gospodarske
aktivnosti u Splitu
(2015. - 2017.)

Slika 32.

Prema strukturi **dobiti nakon poreza** OPDob (194 mil. €), vodeće djelatnosti su: G-trgovina na veliko i malo; popravak mot.vozila i motocikala (s udjelom od 31,38 posto), C-prerađivačka industrija (s 12,48 posto), F-građevinarstvo (s 11,53 posto), M-stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (s 11,14 posto) i N-admin. i pomoćne uslužne djelatnosti (s 7,11 posto). Te djelatnosti čine 73,64 posto ukupne dobiti nakon poreza svih OPDob u Splitu. Treba spomenuti da visoki udio ima skupina bez djelatnosti (12,16 posto), te da još dvije djelatnosti imaju udio veći od 5 posto; I-pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane i J-informacije i komunikacije. Djelatnosti L-poslovanje nekretninama, H-prijevoz i skladištenje i E-opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te sanacija okoliša bilježe najveći agregatni „neto“ gubitak.

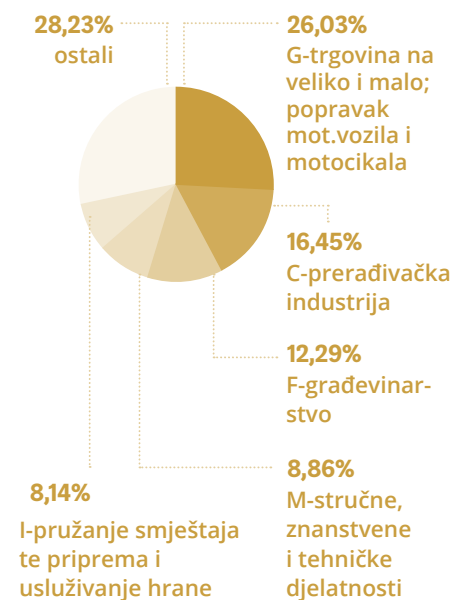
U strukturi **izvoza** OPDob Splita (298 mil. €), dominantni udio imaju djelatnosti C-prerađivačka industrija (27,90 posto), N-admin. i pomoćne uslužne djelatnosti (19,54 posto), G-trgovina na veliko i malo; popravak mot.vozila i motocikala (14,23 posto), H-prijevoz i skladištenje (14,22 posto) i J-informacije i komunikacije (7,82 posto), što kumulativno iznosi 83,72 posto. Udio veći od 5 posto imaju još samo dvije djelatnosti: R-umjetnost, zabava i rekreacija i M-stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti. Djelatnosti N-administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, J-informacije i komunikacije, H-prijevoz i skladištenje i C-prerađivačka industrija spadaju u „izvozno intenzivne“ (visok udio izvoza u ukupnim prihodima) i „neto

izvoznike“ (značajan pozitivan izvozno-uvozni saldo).

Po pitanju **investiranja u novu dugotrajnu imovinu** OPDob Splita (87,73 mil. €), u 2017. dominiraju djelatnosti: I-pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane (s udjelom od 20,64 posto), E-opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te sanacija okoliša (s 18,25 posto), G-trgovina na veliko i malo; popravak mot.vozila i motocikala (s 17,47 posto), L-poslovanje nekretninama (s 8,86 posto) i F-građevinarstvo (s 8,74 posto), koje ukupno čine 73,96 posto. Udio veći od 5 posto imaju još samo dvije djelatnosti: N-admin. i pomoćne uslužne djelatnosti i R-umjetnost, zabava i rekreacija.

Sumarna analiza OPDob po ključnim pokazateljima pokazuje kako se djelatnost G-trgovina na veliko i malo; popravak mot.vozila i motocikala pojavljuje u „TOP 5“ djelatnosti po svih pet pokazatelja, djelatnosti C-prerađivačka industrija i F-građevinarstvo po četiri, N-admin. i pomoćne uslužne djelatnosti po tri, djelatnosti M-stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti, H-prijevoz i skladištenje i I-pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane po dva, te djelatnosti E-opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te sanacija okoliša, J-informacije i komunikacije i L-poslovanje nekretninama po jednom pokazatelju.

Kako bi se dobio uvid u **dinamiku godišnjih stopa rasta/pada udjela pojedinih djelatnosti** u gospodarskoj aktivnosti OPDob Splita¹³, analizirano je pet ključnih

Slika 33. Pet dominantnih djelatnosti koje kumulativno čine 71,7 posto ukupnog broja zaposlenih u OPDob Splita

pokazatelja u razdoblju 2013. - 2017. godine. Sumarna analiza stopa rasta udjela po ključnim pokazateljima pokazuje kako su djelatnosti P-obrazovanje i R-umjetnost, zabava i rekreacija najbolje rangirane (kontinuirani rast u 2 od 5 pokazatelja i kumulativni u 5 od 5, odnosno 4 od 5 pokazatelja). Slijedi djelatnost I-pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane (kontinuirani i kumulativni rast u 2 od 5 pokazatelja) te djelatnosti L-poslovanje nekretninama i K-financijske djelatnosti i osiguranje (kontinuirani rast u 1 od 5 i kumulativni u 3 od 5, odnosno 2 od 5 pokazatelja).

Slika relativnog utjecaja pojedinih djelatnosti na gospodarsku aktivnost OPDob Splita dobivena je **usporednim analizama udjela** po ključnim pokazateljima na razini Splita, SDŽ i RH te odabranih gradova za 2017. godinu. Provedene analize ukazuju na značajnija odstupanja udjela pojedinih djelatnosti gospodarstva grada Splita i njihovih udjela u gospodarstvima SDŽ i RH te u odabranim gradovima, ovisno o promatranom pokazatelju. Veći udio u Splitu od udjela u SDŽ i RH ustanovljen je za djelatnosti: F-građevinarstvo i N-admin. i pomoćne uslužne djelatnosti u svih pet pokazatelja, G-trgovina na veliko i malo; popravak mot.vozila i motocikala u 4 od 5 pokazatelja, M-stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti u 3 od 5 (zaposlenima, dobiti i izvozu), L-poslovanje nekretninama u 2 od 5 (dobiti i investicijama), H-prijevoz i skladištenje, J-informacije i komunikacije i R-umjetnost, zabava i rekreacija u 1 od 5 (izvozu), kao i I-pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane (u investicijama). Manji

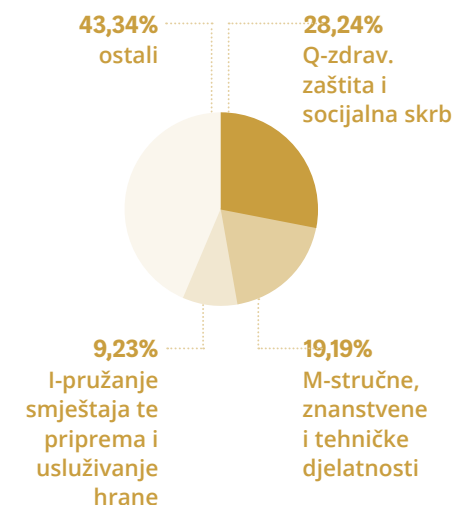
udio u Splitu od udjela u SDŽ i RH ustanovljen je za djelatnosti: C-prerađivačka industrija u svih pet pokazatelja, H-prijevoz i skladištenje u 2 od 5 pokazatelja (dobiti i investicijama), kao i I-pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane (u dobiti i izvozu), G-trgovina na veliko i malo; popravak mot. vozila i motocikala u 1 od 5 (izvozu), kao i J-informacije i komunikacije (u investicijama).

Analiza OPDoh po djelatnostima prikazala je njihovu uspješnost prema dva pokazatelja (ukupnim primitcima i dohotku) u 2017. godini, dinamiku udjela pojedinih djelatnosti u gospodarskoj aktivnosti OPDoh Splita u razdoblju 2015.-17. te usporedbu djelatnosti u odnosu na pokazatelje na razini SDŽ, RH te odabranih gradova u 2017. godini¹⁴. Struktura **ukupno ostvarenih primitaka** OPDoh Splita (98 mil. €) ukazuje kako su najzastupljenije djelatnosti Q-zdrav.zaštita i socijalna skrb (s udjelom od 20,36 posto), I-pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane (s 14,12 posto), G-trgovina na veliko i malo; popravak mot. vozila i motocikala (s 13,54 posto), M-stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (s 10,99 posto) i C-prerađivačka industrija (s 9,57 posto). Te djelatnosti čine 68,58 posto ukupnih primitaka OPDoh u 2017. godini. Još samo dvije djelatnosti imaju udio u ukupnim primitcima veći od 5 posto – F-građevinarstvo i H-prijevoz i skladištenje.

U strukturi **ukupno ostvarenog dohotka** OPDoh (21,63 mil. €), očigledno prevladavaju djelatnosti Q-zdrav.zaštita i socijalna skrb (s udjelom od 28,24 posto), M-stručne,

znanstvene i tehničke djelatnosti (s 19,19 posto) i I-pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane (s 9,23 posto), koje kumulativno čine 56,67 posto ukupno ostvarenog dohotka OPDoh u 2017, **Slika 34**. Djelatnosti čiji je udio u ukupno ostvarenom dohotku veći od 5 posto su još G-trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala, C-prerađivačka industrija, F-građevinarstvo i L-poslovanje nekretninama.

Analiza dinamike ukupnih primitaka u razdoblju 2015.-2017., pokazuje kako je najveći kumulativni rast udjela zabilježen u djelatnostima A-poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo, L-poslovanje nekretninama, R-umjetnost, zabava i rekreacija i F-građevinarstvo. Također, evidentno je kako djelatnosti A-poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo, F-građevinarstvo, H-prijevoz i skladištenje, L-poslovanje nekretninama i R-umjetnost, zabava i rekreacija imaju kontinuirani rast, dok djelatnosti J-informacije i komunikacije i P-obrazovanje imaju kontinuirani pad udjela u ukupnim primitcima, u promatranom razdoblju. U **dinamici ukupno ostvarenog dohotka** razvidno je da djelatnosti L-poslovanje nekretninama, O-javna uprava i obrana, soc.osiguranje, R-umjetnost, zabava i rekreacija i A-poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo bilježe kumulativni rast udjela. Djelatnosti F-građevinarstvo, K-financijske djelatnosti i osiguranje, L-poslovanje nekretninama, O-javna uprava i obrana, soc.osiguranje i R-umjetnost, zabava i rekreacija pokazuju kontinuirani rast, dok udjeli djelatnosti C-prerađivačka industrija i P-obrazovanje kontinuirano opadaju u ukupno ostvarenom dohotku, u

Slika 34. Tri dominantne djelatnosti koje kumulativno čine 56,67 posto ukupno ostvarenog dohotka OPDoh Splita

promatranom razdoblju.

Prema **sumarnoj analizi OPDoh** Splita može se zaključiti da djelatnosti Q-zdrav.zaštita i socijalna skrb, I-pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane i M-stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti bilježe najveće udjele u ukupno ostvarenim primitcima i ukupno ostvarenom dohotku OPDoh u 2017. godini. Dinamika tih pokazatelja potvrđuje i značaj koji za OPDoh i gospodarstvo Splita imaju djelatnosti A-poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo, L-poslovanje nekretninama, R-umjetnost, zabava i rekreacija i F-građevinarstvo. Te djelatnosti ostvaruju kontinuirani i/ili kumulativni rast u periodu 2015.-17. Iz **usporedne analize udjela na razini Splita, SDŽ i RH te odabranih gradova** može se zaključiti kako su djelatnosti Q-zdrav.zaštita i socijalna skrb, M-stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti, L-poslovanje nekretninama i K-financijske djelatnosti i osiguranje iznimno značajne za OPDoh Splita. Sukladno cjelovitoj analizi OPDoh, djelatnosti Q-zdrav.zaštita i socijalna skrb, I-pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane, M-stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti, A-poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo, L-poslovanje nekretninama, O-javna uprava i obrana, soc.osiguranje, R-umjetnost, zabava i rekreacija, S-ostale uslužne djelatnosti, F-građevinarstvo i K-financijske djelatnosti i osiguranje mogu se identificirati kao ključne za daljnji razvoj OPDoh i njihov doprinos gospodarstvu Splita.

Ukupna analiza poslovnog okruženja standardno uključuje i **analizu pravnih oblika** poslovnih subjekata, za

što su ovdje poslužili podatci DZS-a. Analizirana su četiri pravna oblika: trgovačko društvo, obrt, zadruga¹⁵ i udruga¹⁶. Prikazana je njihova struktura s obzirom na broj registriranih i aktivnih¹⁷ subjekata, broj zaposlenih, broj ugašenih i prirast (razliku „novorođenih“ i ugašenih), kao i njihova dinamika i struktura po djelatnostima. Od ukupnog broja registriranih poslovnih subjekata u Splitu u 2017. godini (13 397), aktivnih je bilo 71,86 posto, pri čemu dominira udio aktivnih trgovačkih društava (66,18 posto), praćen udjelom aktivnih obrta (26,35 posto), aktivnih udruga (7,20 posto) i konačno najmanjim udjelom aktivnih zadruga (0,27 posto). Uočena struktura udjela poslovnih subjekata potvrđena je analizom strukture broja zaposlenih, pri čemu je dominantna uloga trgovačkih društava dodatno naglašena s obzirom da zapošljavaju 88,21 posto ukupnog broja zaposlenih u svim poslovnim subjektima u Splitu u 2017. godini. U usporedbi sa SDŽ, obrti i zadruge imaju manji udio u strukturi aktivnih poslovnih subjekata Splita, kako po broju tih poslovnih subjekata, tako i po broju zaposlenih. Iako prisutna, ta je razlika manje izražena u usporedbi strukture poslovnih subjekata Splita i RH. U razdoblju 2013 - 2017 broj aktivnih **trgovačkih društava** na području Splita porastao je za 1,2 posto, *Slika 35*, a u 2016. i 2017. godini ostvaren je prosječan godišnji rast broja zaposlenih u trgovačkim društvima od 2,7 posto, čime je zaustavljen negativni trend iz ranijih godina. Analizom prirasta trgovačkih društava može se uočiti kako je najveći pozitivan prirast zabilježen u djelatnostima N-admin. i pomoćne uslužne djelatnosti i I-pružanje smještaja te priprema i

+1,2%
porast aktivnih
trgovačkih društava
u Splitu
(2013. - 2017.)

+11,2%
prosječna godišnja
stopa rasta broja
aktivnih obrta

Slika 35.

usluživanje hrane, dok se najveći negativan prirast bilježi u djelatnosti G-trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala. U 2017. godini, aktivno trgovačko društvo je bilo u prosjeku staro 10,16 godina, što kazuje da su trgovačka društva koja djeluju u Splitu relativno mlada. Analizom oblika vlasništva trgovačkih društava u 2017. godini, može se uočiti kako je 98,10 posto aktivnih trgovačkih društava bilo u privatnom vlasništvu, a po podrijetlu kapitala u pretežitom domaćem vlasništvu (88,13 posto), što otvara pitanje nedostatnog interesa i/ili postojanja prepreka za poslovanje stranih ulagača.

Broj aktivnih **obrta** rastao je po prosječnoj godišnjoj stopi od 11,2 posto, **Slika 35**, dok je broj zaposlenih u obrtima rastao po prosječnoj godišnjoj stopi od 3,7 posto. Promatrajući prirast obrta može se uočiti kako se veći pozitivan prirast bilježi u djelatnostima N-administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, H-prijevoz i skladištenje, J-informacije i komunikacije i M-stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti, dok je veći negativan prirast razvidan u djelatnostima G-trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala, I-pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane i A-poljoprivrede, šumarstvo i ribarstvo. U 2017. godini, aktivni obrt u Splitu bio je u prosjeku star 9,9 godina, što ukazuje na malu zastupljenost obrta s tradicijom.

Broj aktivnih **zadruga** padao je po prosječnoj godišnjoj stopi od 3,2 posto, **Slika 36**, (u 2017. godini zaustav-

ljen je negativni trend i zabilježen rast od čak 8,3 posto), dok je broj zaposlenih u zadrugama rastao po prosječnoj godišnjoj stopi od čak 37 posto, ali treba dodati da je broj zaposlenih u zadrugama, u odnosu na ukupan broj zaposlenih u poslovnim subjektima u Splitu, zanemariv (0,21 posto). Zadruge pretežito djeluju u djelatnostima A-poljoprivrede, šumarstvo i ribarstvo, C-prerađivačka industrija, J-informacije i komunikacije, Q-zdrav.zaštita i socijalna skrb i R-umjetnost, zabava i rekreacija.

Broj aktivnih **udruga** rastao je po prosječnoj godišnjoj stopi od 5,9 posto, **Slika 36**, (uz izuzetak 2017. godine u kojoj je ostvaren pad od čak 25 posto), a broj zaposlenih u udrugama je rastao po prosječnoj godišnjoj stopi od 9 posto. Udruge pretežito djeluju u djelatnostima Q-zdrav.zaštita i socijalna skrb, R-umjetnost, zabava i rekreacija i S-ostale uslužne djelatnosti.

Uz prethodno izložene, smatralo se potrebnim provesti i dodatne analize¹⁸ poslovnog okruženja Splita. Kada je riječ o koncentraciji gospodarske aktivnosti, odnosno **gospodarskoj snazi Splita**, nužno je razmotriti udio Splita u SDŽ i u RH. Analizom **udjela aktivnih poslovnih subjekata Splita u SDŽ** prema ključnim pokazateljima gospodarske aktivnosti, može se zaključiti kako gospodarstvo Splita čini značajan dio gospodarstva cijele SDŽ po pitanju: ukupnih prihoda (49,59 posto; posebice dominira u djelatnostima P-obrazovanje i J-informacije i komunikacije); dobiti nakon poreza (49,30 posto; posebice dominira u djelatnostima P-obrazovanje i M-stručne,

-3,2%

prosječna godišnja
stopa pada aktivnih
zadruga
(2013. - 2017.)

+5,9%

prosječna godišnja
stopa rasta broja
aktivnih udruga

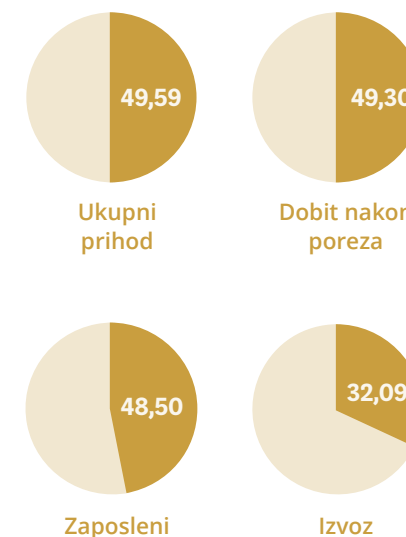
Slika 36.

znanstvene i tehničke djelatnosti), investicija u novu dugotrajnu imovinu (48,91 posto) i broja zaposlenih (48,50 posto; posebice dominira u djelatnostima J-informacije i komunikacije i P-obrazovanje). Jedino prema pokazatelju izvoza, gospodarstvo Splita čini nešto manji udio u SDŽ (32,09 posto), no u pojedinim djelatnostima čini i više od 75 posto (Q-zdrav.zaštita i socijalna skrb, P-obrazovanje, R-umjetnost, zabava i rekreacija, S-ostale uslužne djelatnosti, N-administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, M-stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti, J-informacije i komunikacije i E-opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te sanacija okoliša), **Slika 37**. Analiza **udjela aktivnih poslovnih subjekata Splita u RH**, i u odnosu na odabrane gradove, potvrdila je da je Zagreb po gospodarskoj snazi kategorija za sebe, dok je Split, u usporedbi s ostala tri promatrana grada nešto jači po udjelu u broju zaposlenih (4,23 posto), ukupnim prihodima (3,36 posto) i dobiti nakon poreza (3,53 posto). Za Rijekom zaostaje po udjelu u izvozu (1,63 posto), odnosno za Zadrom po udjelu u investicijama u dugotrajnu novu imovinu (2,77 posto).

Kako bi se dobio uvid u razinu koncentracije gospodarske aktivnosti u Splitu, provedena je i analiza **po veličini poslovnih subjekata**, na način da je analizirana struktura broja poslovnih subjekata, broja zaposlenih, ukupnih prihoda, dobiti nakon poreza, izvoza te investicija u novu dugotrajnu imovinu prema četiri kategorije veličine poslovnih subjekata¹⁹: mikro, male, srednje i velike poslovne subjekte. Prema podacima za 2017. godinu,

čak 91,48 posto poslovnih subjekata pripada kategoriji mikro, koja zajedno s kategorijom malih poslovnih subjekata (7,61 posto) čini više od 99 posto ukupnog **broja aktivnih OPDob** u Splitu (6.888). Pribrajanje OPDoh, koji po svojoj prirodi najvećim dijelom pripadaju mikro i malima, samo bi pojačalo sliku dominacije ove kategorije poslovnih subjekata. Preostali udio čine srednji (0,81 posto) i veliki (0,10 posto) poslovni subjekti, **Slika 38**. Rast broja poslovnih subjekata u 2017. je ostvaren u kategoriji srednjih (7,69 posto), mikro (3,24 posto) i malih (2,14 posto), dok broj velikih bilježi pad za 12,50 posto, što je nastavak negativnog trenda iz 2015. godine.

I po **broju zaposlenih** mikro i mali poslovni subjekti imaju dominantnu ulogu s udjelom od gotovo 72 posto, dok udio srednjih poslovnih subjekata iznosi 17,60 posto, a velikih 10,77 posto, **Slika 39**. Dinamička analiza ukazuje na rast broja zaposlenih u kategoriji mikro (4,48 posto), srednjih (3,81 posto) i malih (2,60 posto), dok veliki i po ovom pokazatelju bilježe pad (gotovo 16 posto), odnosno negativni trend u promatranom razdoblju. Udio mikro i malih poslovnih subjekata u **ukupnim prihodima** iznosi 56,18 posto, nešto više od četvrtine (25,56 posto) ostvaruje se u kategoriji srednjih, dok sedam velikih poslovnih subjekata sudjeluje s nešto više od 18 posto. Dinamička analiza ukazuje na rast ukupnih prihoda u 2017., u rasponu od 4,15 posto (mikro) do 6,39 posto (mali). Prema podacima o **ostvarenoj dobiti nakon poreza** i dalje je najveći udio mikro i malih (65,31 posto, što je više od njihovog udjela u ukupnim prihodi-

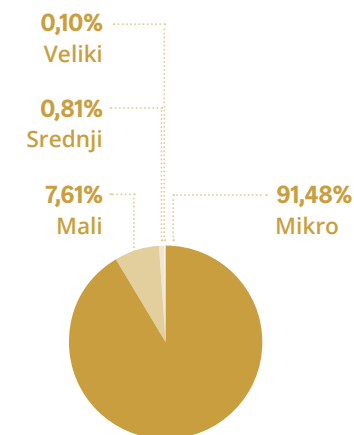
Slika 37. Udio gospodarskih aktivnosti grada Splita u gospodarstvu SDŽ-e (%)

ma, i što govori u prilog njihovoj učinkovitosti²⁰). Udio srednjih u ukupnoj dobiti nakon poreza je 17,77 posto, dok je udio velikih 16,92 posto. Dinamička analiza pokazuje da u 2017. upravo ukupna dobiti nakon poreza bilježi najveći rast od svih pokazatelja (21,98 posto), pri čemu najmanje kod malih (9,82 posto), a najviše kod velikih poslovnih subjekata (48,85 posto).

U izvozu prednjače srednji poslovni subjekti (37,53 posto), slijede mali s udjelom od 27,31 posto, veliki s 20,28 posto te mikro s nepunih 15 posto, **Slika 40**. Dinamička analiza razdoblja pokazuje značajne oscilacije i među kategorijama poslovnih subjekata i po godinama. U 2017. mikro i veliki su zabilježili rast (20,33 i 54,95 posto), dok su mali i srednji zabilježili pad izvoza (3,88 i 21,92 posto). I pokazatelj **investicija u novu dugotrajnu imovinu** dinamički iskazuje oscilacije, a u 2017. ukazuje na sličan omjer snaga po kategorijama poslovnih subjekata, pri čemu je udio mikro i malih još nešto manji (40,96 posto), pa udio srednjih iznosi 30,40 posto, a velikih 28,64 posto OPDob Splita.

Struktura prema djelatnosti omogućuje dodatni uvid u relativni značaj mikro, malih, srednjih i velikih poslovnih subjekata. Kategorija mikro OPDob jedina je prisutna u svim djelatnostima i oni čine najveće poslodavce u čak 11 djelatnosti od ukupno 19. Mali poslovni subjekti predstavljaju dominantne poslodavce u djelatnostima A-poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo, B-rudarstvo i vađenje, C-prerađivačka industrija i J-informacije i komuni-

kacije, dok srednji dominiraju u djelatnostima H-prijevoz i skladištenje i R-umjetnost, zabava i rekreacija. Veliki poslovni subjekti su zastupljeni u najmanjem broju djelatnosti, a dominantni poslodavci su samo u djelatnosti E-opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te sanacija okoliša. U strukturi ukupnih prihoda djelatnosti dominiraju mikro i mali OPDob, koji zajedno drže najveći udio ostvarenih prihoda čak u 14 od 19 djelatnosti. Srednji dominiraju u djelatnostima D-opskrba el.energijom, plinom, parom i klimatizacija, F-građevinarstvo, H-prijevoz i skladištenje i R-umjetnost, zabava i rekreacija, dok je udio velikih najveći u djelatnosti u kojoj su i dominantni poslodavci. I u strukturi dobiti nakon poreza u 13 od 19 djelatnosti dominiraju mikro i mali poslovni subjekti. Srednji drže primat u djelatnostima D-opskrba el.energijom, plinom, parom i klimatizacija, E-opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te sanacija okoliša, F-građevinarstvo i R-umjetnost, zabava i rekreacija, dok veliki s neznatnom razlikom imaju veće udjele u C-prerađivačka industrija i G-trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala. Struktura izvoza po djelatnostima pokazuje kako su u najvećem broju djelatnosti izvoznici bili mali i srednji poslovni subjekti, koji dominiraju u 12 od ukupno 16 djelatnosti u kojima se ostvario izvoz. Mikro poduzetnici dominiraju u D-opskrba el.energijom, plinom, parom i klimatizacija, Q-zdravstvena zaštita i socijalna skrb i S-ostale uslužne djelatnosti, dok veliki drže primat samo u izvozu djelatnosti C-prerađivačka industrija. U 2017., iako s malim udjelom u ukupnim investicijama u

Slika 38. Udio poslovnih subjekata prema kategoriji u Splitu, 2017.

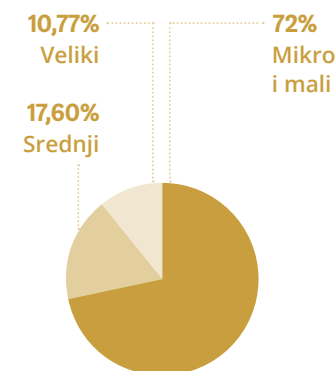
novu dugotrajnu imovinu, mikro poslovni subjekti predstavljaju dominantne investitore u čak sedam od 17 djelatnosti u kojima se investiralo.

Temeljem prethodnih analiza može se zaključiti kako je uloga mikro i malih poslovnih subjekata ključna za gospodarstvo Splita. Predstavljaju većinski udio broja zaposlenih, ukupnih prihoda i dobiti nakon poreza svih OPDob, i dominiraju u najvećem broju djelatnosti po svim pokazateljima.

S druge strane, analiza TOP 10 (10 najvećih prema kriteriju ukupnih prihoda) u svakoj djelatnosti, te ukupnih TOP 10 OPDob u Splitu pokazuje da postoji dominacija malog broja poslovnih subjekata s obzirom na njihov udio po svim ključnim pokazateljima. Tako je u 2017. godini raspon udjela u broju zaposlenih **TOP 10 po djelatnostima** varirao od 8,57 posto u M-stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti do gotovo 100 posto u B-rudarstvo i vađenje i O-javna uprava i obrana, soc.osiguranje. Raspon udjela u ukupnim prihodima TOP 10 po djelatnostima varira od 20,02 posto u M-stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti do više od 90 posto u A-poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo, B-rudarstvo i vađenje, D-opskrba el.energijom, plinom, parom i klimatizacija, E-opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te sanacija okoliša, O-javna uprava i obrana, soc.osiguranje i R-umjetnost, zabava i rekreacija. Raspon udjela u dobiti nakon poreza TOP 10 po djelatnostima

varira od 8,77 posto u M-stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti do više od 90 posto u A-poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo, B-rudarstvo i vađenje, D-opskrba el.energijom, plinom, parom i klimatizacija, K-financijske djelatnosti i osiguranje, O-javna uprava i obrana, soc.osiguranje i R-umjetnost, zabava i rekreacija. Raspon udjela u izvozu TOP 10 po djelatnostima varira od 35,91 posto u G-trgovina na veliko i malo; popravak mot. vozila i motocikala do više od 90 posto u A-poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo, D-opskrba el.energijom, plinom, parom i klimatizacija, E-opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te sanacija okoliša i R-umjetnost, zabava i rekreacija. Raspon udjela u investicijama u novu dugotrajnu imovinu TOP 10 po djelatnostima varira od 1,93 posto u M-stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti do više od 90 posto u A-poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo, B-rudarstvo i vađenje, E-opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te sanacija okoliša, K-financijske djelatnosti i osiguranje, R-umjetnost, zabava i rekreacija i S-ostale uslužne djelatnosti. Konačno, **ukupnih TOP 10 OPDob** koji čine 0,15 posto ukupnog broja OPDob u Splitu, u 2017. čine 11,22 posto ukupnog broja zaposlenih, 24,34 posto ukupnih prihoda, 18,12 posto dobiti nakon poreza, 29,37 posto izvoza i 28,23 posto investicija u novu dugotrajnu imovinu OPDob u Splitu.

Izvanredne okolnosti, prouzročene epidemijom COVID-19, prekinule su gospodarske trendove prethodnih razdoblja. Stoga je provedene analize trebalo nadopu-

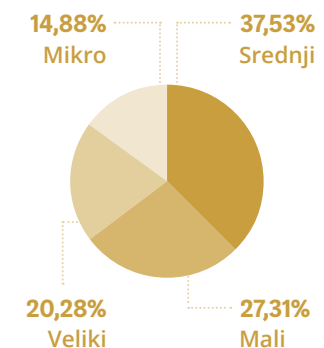
Slika 39. Udio poslovnih subjekata u gradu Splitu po broju zaposlenih

niti **osvrtnom na aktualno stanje u 2020. godini**. U nedostatku podataka za prethodno korištene pokazatelje uspješnosti²¹, kretanje indeksa vrijednosti računa²² kao pokazatelja prometa, odnosno potrošnje i broja zaposlenih, jasno je pokazalo utjecaj epidemije COVID-19, odnosno mjera restrikcije i popuštanja istih, na gospodarsku aktivnost u gradu Splitu.

Vrijednost izdanih računa²³, nakon rasta u siječnju i veljači 2020. u odnosu na isto razdoblje 2019., u ožujku se svela na otprilike istu vrijednost kao u 2019., dok je u travnju, očekivano, zabilježen najveći pad, te je vrijednost računa iznosila 69,28 posto vrijednosti iz travnja 2019. Dinamika popuštanja mjera u svibnju 2020. dovela je do rasta indeksa vrijednosti računa, dok je njegovo kretanje u razdoblju od lipnja do rujna prvenstveno rezultat razlike turističkog prometa 2020. u odnosu na 2019. Tako je u lipnju i srpnju opet došlo do njegovog smanjenja, kao i u rujnu, nakon kolovoza u kojem je vrijednost računa iznosila gotovo 80 posto prošlogodišnje vrijednosti. Listopad opet pokazuje rast indeksa, pa je ukupna vrijednost računa u razdoblju siječanj – listopad 2020. dosegla 81,98 posto vrijednosti istog razdoblja 2019., što je nešto bolji pokazatelj od 79,44 posto na razini SDŽ. **Djelatnosti** A-poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo, B-rudarstvo i vađenje, Q-djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi te R-umjetnost, zabava i rekreacija su u 2020. (siječanj-studeni) ostvarile više od 90 posto vrijednosti računa izdanih u istom razdoblju 2019. U najznačajnijim djelatnostima po kriteriju prihoda/primitaka

prethodnih razdoblja, taj omjer iznosi oko 90 posto u G-trgovina na veliko i malo; popravak mot. vozila i motocikala, u djelatnostima C-prerađivačka industrija, M-stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti te F-građevinarstvo se kreće u rasponu od 80 do 60 posto, dok je u djelatnostima H-prijevoz i skladištenje te N-admin. i pomoćne uslužne djelatnosti vrijednost računa manja od 50 posto vrijednosti u istom razdoblju 2019. U SDŽ²⁴, u razdoblju siječanj-listopad 2020., djelatnost G-trgovina na veliko i malo; popravak mot. vozila i motocikala ostvarila je 91,81 posto, a C-prerađivačka industrija 86,47 posto vrijednosti računa iz istog razdoblja 2019., što je više nego na razini Splita. Djelatnosti I-pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane i F-građevinarstvo ostvarile su nešto manje od 50 posto (49,54 i 47,35 posto) prošlogodišnjih vrijednosti računa u istom razdoblju, što je nešto manje nego na razini Splita.

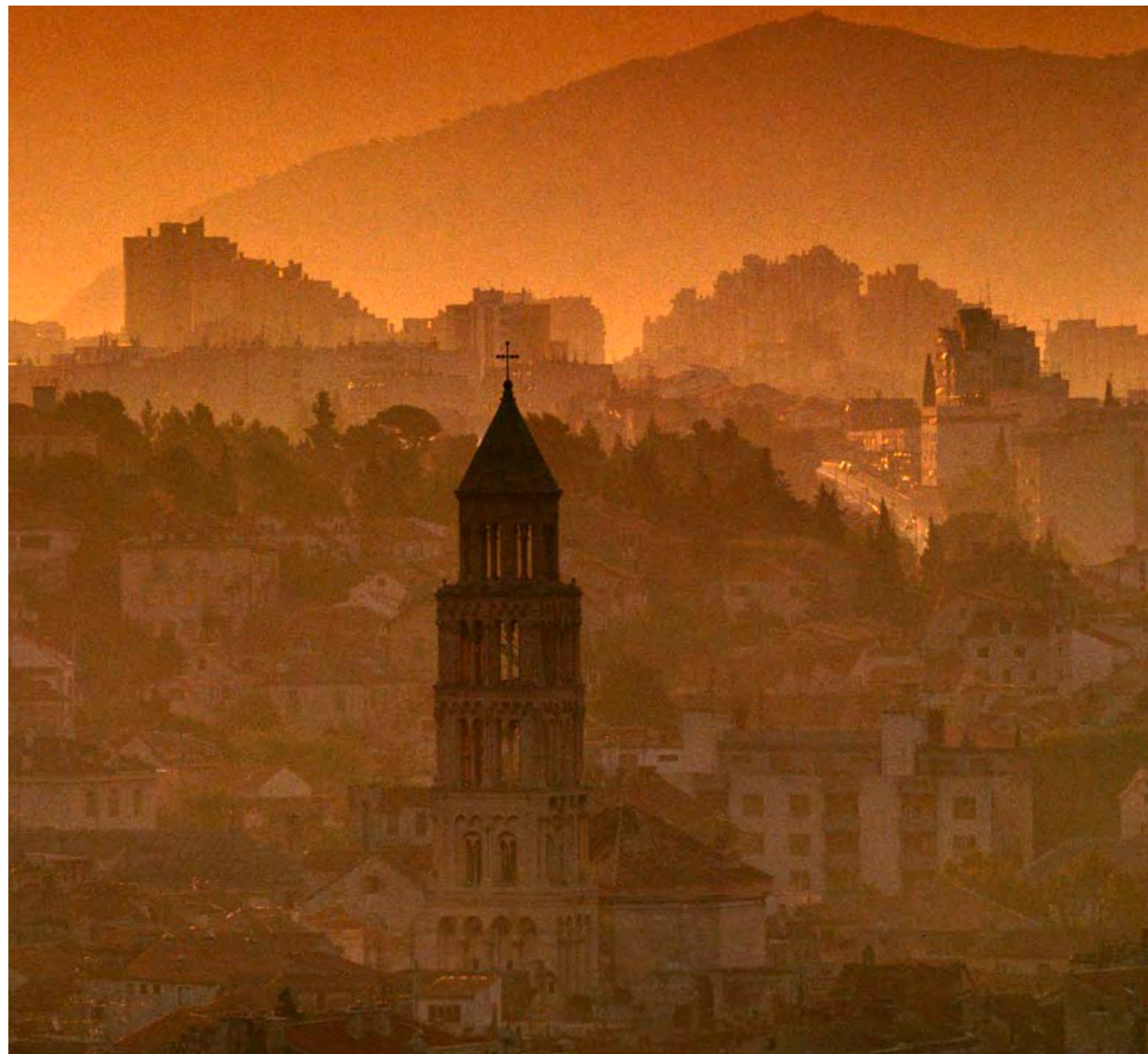
Utjecaj epidemije COVID-19 ogleda se i u kretanju **indeksa broja zaposlenih** 2020./2019. u gradu Splitu²⁵, iako s vremenskim pomakom u reakciji i znatno blažim intenzitetom. Tako je u ožujku indeks broja zaposlenih pao na 98,69, u svibnju je dosegao minimum (95,42), a promatrano je razdoblje završilo s indeksom 96,69 za listopad. Blaži intenzitet smanjenja broja zaposlenih u odnosu na smanjenje vrijednosti računa, odnosno prometa/potrošnje, zasigurno je dobrim dijelom rezultat brojnih mjera za ublažavanje gospodarskih i ekonomskih šteta nastalih kao posljedica epidemije COVID-19, a posebice Vladinih mjera za očuvanje radnih mjesta

Slika 40. Udio poslovnih subjekata u gradu Splitu po broju izvozu

(ORM)²⁶. Usporedba udjela pojedinih djelatnosti u isplaćenim sredstvima po osnovi mjera ORM poslodavcima u Splitu (45,26 mil. €)²⁷ i njihovog udjela u gospodarskoj aktivnosti Splita u prethodnim razdobljima (prema broju zaposlenih i ostvarenim prihodima)²⁸ pokazuje određena odstupanja. Tako se, uz I-pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (čiji udio u mjerama ORM iznosi 19,78 posto), u skupinu onih čiji je udio u isplaćenim mjerama značajno veći od njihovog udjela u ukupnom broju zaposlenih i prihodima mogu svrstati i H-prijevoz i skladištenje, K-finan-cijske djelatnosti i osiguranja, N-admin. i pomoćne uslužne djelatnosti i S-ostale uslužne djelatnosti. Uz G-trgovina na veliko i malo; popravak mot. vozila i motocikala (čiji udio u mjerama ORM iznosi 15,87 posto), u kategoriji onih čiji je udio u isplaćenim mjerama značajno manji od njihovog udjela u ukupnom broju zaposlenih i prihodima se nalaze i B-rudarstvo i vađenje, F-građevinarstvo, R-umjetnost, zabava i rekreacija te donekle J-informacije i komunikacije. Uz C-prerađivačka djelatnost (čiji udio u mjerama ORM iznosi 15,15 posto), u kategoriji onih s relativno proporcionalnim udjelima u mjerama, broju zaposlenih i prihodima, treba spomenuti i A-poljoprivreda, ribarstvo i šumarstvo, D-opskrba el. energijom, plinom, parom i klimatizacija, L-poslovanje nekretninama te donekle i M-stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti.

Zaključno, moglo bi se reći da je izvanredna krizna situacija izazvana epidemijom COVID-19 dodatno ukazala na potrebu uravnoteženja strukture gospodarstva, ne samo povećanjem raznovrsnosti, već i jačanjem otpornosti gospodarskih aktivnosti, kako na razini RH, tako i na razini SDŽ i grada Splita.

2.1.2.4. | Analiza ključnih djelatnosti

Okosnicu detektiranja i odabira ključnih djelatnosti u Splitu u promatranom razdoblju čine podaci o obveznicima poreza na dobit (OPDob). Kako bi se dobio cjelovit prikaz gospodarskog stanja definirano je TOP 5 djelatnosti na temelju analize pet ključnih pokazatelja (broj zaposlenih, ukupni prihodi, dobit nakon poreza, iznos izvoza te investicije u novu dugotrajnu imovinu). Analizirane su vrijednosti navedenih pokazatelja, njihov kontinuitet rasta, kumulativni rast, a u obzir je uzeta i usporedba Splita sa SDŽ i RH te s odabranim gradovima. Na ovaj način uobličen je sveobuhvatan prikaz sadašnjih ključnih djelatnosti pri čemu je detaljna metodologija kategoriziranja djelatnosti (razlog odabira OPDob kao osovine analize ključnih djelatnosti, ograničenja u podacima te ponderiranje važnosti pokazatelja) prikazana u poglavlju 4.1. Na **Slici 41** sažet je numerički iskaz važnosti gospodarskih djelatnosti.

Obrada dostupnih podataka pokazala je da se djelatnost G-trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala značajno ističe u gospodarskoj slici grada Splita, a slijede je djelatnosti F-građevinarstvo, R-umjetnost, zabava i rekreacija i L-poslovanje nekretninama. Nešto slabiji je utjecaj djelatnosti P-obrazovanje, I-pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane i C-prerađivačka industrija. Većina navedenih djelatnosti su širokog obuhvata te su njihovi odjeljci djelatnosti raznovrsni, stoga su analizom broja zaposlenih, ukupnih prihoda, dobiti nakon poreza te investicija u novu dugotrajnu imovinu izdvojeni značajni odjeljci odabranih najvažnijih djelatnosti. U tom

smislu najznačajniji odjeljci su:

- U djelatnosti G-trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala su G47 – Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima, koji zajedno s odjeljkom G46 – Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima, čini približno 90 posto djelatnosti G prema svim pokazateljima.
- U djelatnosti F građevinarstvo, najznačajniji su odjeljci F43 – Specijalizirane građevinske djelatnosti i F41 – Gradnja zgrada, čiji zajednički udio čini više

od 80 posto djelatnosti prema svim pokazateljima.

- U djelatnosti R umjetnost, zabava i rekreacija, najznačajniji su odjeljci R92 – Djelatnosti kockanja i klađenja i R93 – Sportske djelatnosti te zabavne i rekreacijske djelatnosti, čiji zajednički udio čini više od 80 posto djelatnosti prema svim pokazateljima. U djelatnosti L, 100 posto čini odjeljak L68 - poslovanje s nekretninama.

- U djelatnosti P – Obrazovanje istoimeni odjeljak P85 – Obrazovanje sačinjava 100 posto vrijednosti po svim promatranim pokazateljima. Ukupnu aktivnost u djelatnosti I pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane, čine odjeljci I55 – Smještaj i I56 – Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića.

- U djelatnosti C prerađivačka industrija, najznačajniji je odjeljak C30 – Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava koji zajedno sa sljedeća tri odjeljka po značaju (C10 – Proizvodnja prehrambenih proizvoda, C25 – Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme i C28 – Proizvodnja strojeva i uređaja d.n.) čini više od 70 posto djelatnosti po svim pokazateljima izuzev investicija u novu dugotrajnu imovinu.

Prethodno izložena analiza poslovnih subjekata sa sjedištem u gradu Splitu ukazuje na izraženu važnost djelatnosti **G - trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala** u odnosu na ostale gospodarske djelatnosti u gradu Splitu što po sebi nije problem. Problem je njena relativna važnost u usporedbi s ostalim djelatnostima koje bi trebale biti okosnicom snažnog ekonomskog razvoja grada. Naime, uočava se zaostaja-

nje djelatnosti koje rezultiraju visokom dodanom vrijednošću uslijed primijenjenih inovacija, visokom razinom proizvodnosti, izvozom kompleksnog proizvoda te aktiviranjem svih slojeva radno aktivnog stanovništva uz potpuno iskorištavanje njihovog potencijala. Djelatnost C-prerađivačka industrija se zbog višestrukih pozitivnih učinaka koje snažna proizvodnja ima na gospodarstvo i društvo u cjelini smatra jednim od temelja gospodarstva. Međutim, u gradu Splitu ta djelatnost nije među tri najvažnije te je vidljiva njena relativna nerazvijenost i niski stupanj diverzificiranosti. Nadalje, problem predstavlja i visoka ovisnost gospodarstva grada Splita o turizmu dok snažna pozicija djelatnosti R92 – Djelatnosti kockanja i klađenja ukazuje i na stanovite sociološke probleme s kojima se grad Split suočava, a koji su kompleksniji od onih gospodarskih.

Uz navedene značajke vodećih djelatnosti, a s ciljem stjecanja cjelovitog dojma analizirane su i ostale karakteristike gospodarskih subjekata te tržišta. U tom smislu, kao nepovoljna značajka ističe se dominacija mikro i malih poslovnih subjekata u skupu poduzeća, dok istovremeno postoji dominacija malog broja poslovnih subjekata u gospodarstvu grada Splita. Nadalje, udio gospodarskih subjekata koji su obveznici poreza na dohodak relativno je nizak u odnosu na udio obveznika poreza na dobit, a važno je spomenuti i da među TOP10 poduzeća nema stranog poduzeća koje ima sjedište u Splitu.

Izložen poredak djelatnosti prema njihovom značaju

Djelatnost	Ukupan broj bodova
G	103
F	76
R	48
L	48
P	47
I	46
C	44

Slika 41. Najznačajnije gospodarske djelatnosti

za gospodarstvo grada Splita ukazuje na nužnost **promišljanja o drugačijem dugoročnom usmjeravanju gospodarskih i povezanih aktivnosti**. Prateći svjetske trendove i europske smjernice u razvoju gradova potrebno je pri analizi postojećih i određivanju budućih strateških djelatnosti uzeti u obzir stanje gospodarstva, ali i karakteristike pripadajućeg tržišta rada. Slijedom navedenog, pri formiranju cjelokupne slike gospodarstva grada Splita treba uzeti u obzir i evidentan rast udjela nezaposlene visokoobrazovane radne snage, visok udio dugotrajno nezaposlenih te velikog udjela žena i starijih od 50 godina u broju nezaposlenih. Važno je istaknuti i izražene sezonske oscilacije zaposlenosti koje proizlaze iz snažnog utjecaja turizma na gospodarstvo grada Splita.

2.1.2.4.1. | Analiza resursno-atraktivne osnove turizma i turističke ponude

Šire područje grada Splita odlikuje se velikom raznolikošću prirodnih i kulturnih resursa od rijeka Jadro i Žrnovnice, do značajnog povijesnog kompleksa Splita i Dioklecijanove palače koji su pod zaštitom UNESCO-a (detaljniji pregled dostupan u široj analizi stanja). U gradu se održava raznolik i relativno bogat portfelj kulturnih, umjetničkih, zabavnih, sportsko-rekreacijskih, gospodarskih (sajmovi i poslovni skupovi) te tradicionalnih lokalnih priredbi i događanja. Očekivano, većina priredbi održava se tijekom turističke sezone, a ne u razdobljima kada bi mogle poslužiti kao motiv za privlačenje turista. Ključni prostori za održavanje priredbi su prostori sport-

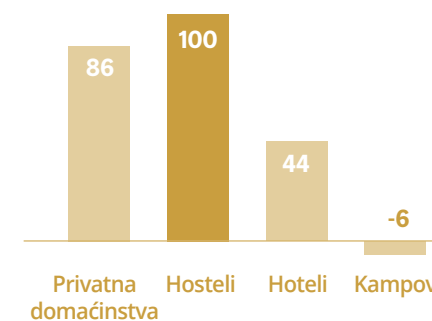
ske infrastrukture, javnih ustanova/tijela, kapaciteti u hotelima te otvoreni javni prostori.

Turističku ponudu grada Splita možemo podijeliti u (1) **ponudu smještajnih kapaciteta**, (2) **ugostiteljsku ponudu** te (3) **ponudu putničkih agencija, vodiča** i ostalih dodatnih turističkih usluga (potonje detaljnije objašnjeno u široj analizi stanja).

Smještajni kapaciteti su u razdoblju 2013.-17. na području grada Splita povećani za 75 posto, *Slika 42.*, pri čemu su značajan rast zabilježila privatna domaćinstva (86 posto), hostelski i drugi smještaj (100 posto) te hoteli (44 posto), a pad kampovi (6 posto). Zbirno, 70 posto postelja nalazi se u privatnom smještaju, 15 posto u hostelima i drugom smještaju, 11 posto u hotelima te 4 posto u kampovima, *Slika 43.* Glede strukture privatnog smještaja po kategoriji, u ponudi dominiraju objekti s tri zvjezdice, ali se kvaliteta ponude, uslijed pojačane konkurencije i naglog porasta broja iznajmljivača, postupno povećava (Turistička zajednica grada Splita, 2018: 10). Postelje su u Splitu u 2017. prosječno bile zauzete nepunih 79 dana (22 posto). Ostalih 286 dana bile su prazne. Pritom, hoteli su bilježili 148 noćenja (41 posto), a privatni smještaj 67 (18 posto). Hotelski gosti prosječno su dnevno trošili €122, gosti u privatnom smještaju €74, a gosti u kampovima €58 (Marušić i sur., 2017). Podatak da zauzetost postelja u Splitu u razdoblju 2015.-17. postojano varira između 76 i 80 dana (20-22 posto), upućuje da sa sadašnjom razinom zračne povezanosti i kakvoćom

+75%
povećani su
smještajni kapaciteti
na području grada
Splita
(2013. - 2017.)

Slika 42.

Slika 43. Smještajni kapaciteti na području grada Splita u razdoblju 2013.-17. (%)

turističke ponude u Splitu nije realno očekivati značajniji iskorak naprijed u smislu dolazaka, noćenja i prihoda.

Glede **ugostiteljske ponude**, u gradu posluje stotinjak objekata za prehranu, točnije 57 restorana, 10 pizzerija, devet vinoteka i siroteka te 24 konobe, *Slika 44*. Pretraživanje na najznačajnijoj globalnoj mrežnoj stranici za putovanja s pisanim osvrtima, TripAdvisor, pokazuje da u skupini restorani, koja uključuje i zalogajnice te slastičarnice, u Splitu je otvoreno preko 300 objekata. Pritom, dočim značajan i rastući broj ugostiteljskih objekata nudi vrlo kvalitetnu međunarodnu i/ili hrvatsku kuhinju, a usluge hrane i pića nerijetko pružaju i oni bez ikakvog formalnog ugostiteljskog obrazovanja. U gradu posluje i veliki broj barova, kavana i 20-ak objekata za noćni provod (klubovi, barovi, lounge barovi i diskoteke).

Glede **ponude putničkih agencija**, vodiča i ostalih dodatnih turističkih usluga, u gradu djeluje preko 90 agencija, dvije udruge turističkih vodiča s preko 170 članova i četiri turističko-informativna centra TZGS, *Slika 45*. Kod **poslovanja svih ugostiteljskih objekata** (smještaja te hrane i pića), važno je spomenuti rastući i ključan problem njihova poslovanja – značajan nedostatak ne samo stručnih kadrova, već ljudstva kao takvog, posebice u razdoblju glavne turističke sezone. Navedeno nije izazov samo Splitu i njegovom okruženju, već hrvatskom turizmu uopće, ali je uslijed rasta turističkog prometa na ovom području posljednjih godina taj problem dodatno izražen.

2.1.2.4.2. | Analiza turističke potražnje

Grad Split prati nacionalni i županijski trend rasta broja posjetitelja. Stabilan rast primarna je posljedica kontinuiranog rasta broja dolazaka na tržištu jugoistočne Europe i Mediterana koje prihvaća 20 posto od cjelokupnog broja dolazaka ostvarenog na području Europe, najveće svjetske receptivne regije (u 2018. godini 51 posto tržišnog udjela). Na navedenom tržištu, RH ima relativno stabilan udio od 2.3 posto u ukupnom broju dolazaka te 2.1 posto u ukupnim ostvarenim prihodima u 2018.godini, čime je ujedno pozicionirana neposredno za vodećim konkurentima Italijom, Grčkom, Turskom, Španjolskom i Portugalom. SDŽ je druga turistička regija u RH pozicionirana iza Istarske regije.

Grad Split je najznačajnija mikro destinacija na području SDŽ s ukupnim udjelom od 24.7 posto u ukupnim dolascima, te 14.2 posto u ukupnim ostvarenim noćenjima u 2018. godini. Trend rasta broja dolazaka i noćenja u RH u 2020. godini ograničen je utjecajem epidemije uzrokovane bolešću COVID-19. Projekcije Svjetske turističke organizacije (UNWTO) ukazuju na četiri potencijalna scenarija oporavka turističkih tijekova, pri čemu je izvjesno da će za puni oporavak trebati dvije i pol do četiri godine, ovisno o specifičnostima turističke destinacije. Dostupni podaci DZS za 2020. godinu o dolascima u Split ukazuju na drastičan pad turističke aktivnosti. Pad turističke potražnje iznad 90 posto u odnosu na 2019. godinu evidentiran je u travnju, svibnju i lipnju. U srpnju i kolovozu stope pada potražnje su bile manje, te

57
restorana

10
pizzerija

9
vinoteka
i siroteka

24
konobe

Slika 44. Ugostiteljski objekti u gradu Splitu

su iznosile 71.64 posto, odnosno 63.51 posto. Neposredno nakon kolovoza, započeo je novi ciklus usporavanja turističke aktivnosti, te je pad potražnje u rujnu iznosio 86.43, a u listopadu 88.76 posto u odnosu na 2019. godinu.

Analiza kretanja broja ostvarenih noćenja i dolazaka na području grada Splita ukazuje **na trend kontinuiranog rasta proteklih pet godina (prosječna petogodišnja stopa rasta broja dolazaka iznosi 22 posto, a broja noćenja 23 posto), te izrazitu sezonalnost razvoja turizma.** Sezonalnost kao temeljno obilježje razvoja turizma u Splitu posljedica je specifičnosti turističkog proizvoda te snažne disproporcije broja dolazaka i noćenja koji se ostvaruju **u razdoblju srpnja i kolovoza (51 posto u 2017. godini) u odnosu na ostale mjesece u godini.** Posljednje dvije godine Split bilježi porast broja dolazaka i noćenja koji se ostvaruje u razdoblju predsezone i posezone. Unatoč tome što su pokazatelji vremenske redistribucije dolazaka u Splitu povoljni, kontinuirani rast i dalje je prijetnja održivosti destinacije. Uzmemo li se u obzir prosječna petogodišnja stopa rasta dolazaka (22 posto) i noćenja (23 posto), razvidno je da je taj broj bio znatno premašen već u srpnju i kolovozu 2019. godine. Snažna ekspanzija turizma u gradu Splitu generirala je dodatno povećanje smještajnih kapaciteta i dobre rezultate koje ostvaruje smještaj u domaćinstvu. **U 2017. godini, objekti u domaćinstvu asimilirali su 44.28 posto turističke potražnje mjereno u dolascima, odnosno 59 posto mjereno u noćenjima,** što je neznatno iznad

nacionalnog prosjeka od 40.1 posto dolazaka, te znatno iznad nacionalnog prosjeka od 47.4 posto noćenja za navedene objekte u 2017. godini.

Važno je naglasiti da se godišnja istraživanja o karakteristikama i motivima turističke potražnje na razini Grada ne provode. Posljednje relevantno istraživanje vezano za karakteristike i motive aktualne potražnje provedeno je 2016. godine u sklopu izrade Strateškog marketinškog plana destinacije Split 2017. - 2022. Pokazatelji gustoće turizma ukazuju da grad Split, od 2014. u razdoblju glavne sezone znatno premašuje referentne vrijednosti za povijesne, i od 2017. godine za urbane destinacije. Navedeno je zabrinjavajuće, posebno ukoliko se u obzir uzmu zaključci iz Studije vezano za procjenu održivog prihvatnog kapaciteta u sezoni prema kojima postojeća infrastruktura ne podržava daljnje povećanje broja posjetitelja u vrhu sezone. Nadalje, unatoč tome što pokazatelj penetracije turizma ukazuje na relativno visok broj posjetitelja u donosu na lokalno stanovništvo, s aspekta ovog pokazatelja Split još nije dostigao prosječnu vrijednost referentnih povijesnih destinacija. Pri tome je nužno istaknuti da je Studija prihvatnih kapaciteta ukazala na visok indeks iritacije lokalnog stanovništva te na znatan broj negativnih iskustava stanovnika tijekom ljetne sezone, unatoč čemu je lokalno stanovništvo većinom izrazilo želju za zadržavanje broj turista na postojećoj razini ili povećanje u sezoni do 50%.

Dostupni podaci vezano za brodove na kružnim pu-

90
agencija

2
udruge turističkih
vodiča s preko

170
članova

4
turističko
-informativna centra
TZGS

Slika 45. Ponude putničkih agencija, vodiča i ostalih dodatnih turističkih usluga u gradu Splitu

tovanjima za Split ukazuju na kontinuirani rast u promatranom razdoblju (2013-2016) mjereno brojem ticanja i brojem putnika, čime Split prati trend rasta na nacionalnoj razini. Split postaje sve atraktivnija luka i za domaća krstarenja, atraktivan tržišni segment čiji su prosječni dnevni izdaci po osobi za usluge koje nisu uključene u cijenu krstarenja 88 eura, što je više od prosječne dnevne potrošnje po osobi na nacionalnoj razini (78.77 eura). Prepreke razvoju drugih oblika turizma, poput poslovnog turizma, su nerazvijenost i neintegriranost destinacijske ponude te nedostatak kongresnih centara.

Prema podacima iz 2017. godine, najveći broj noćenja u gradu Splitu ostvarili su posjetitelji iz Ujedinjenog kraljevstva, Nizozemske, SAD-a i RH. Najčešći motivi putovanja su kultura i povijest, priroda te aktivni odmor. Posjetitelji u predsezoni najčešće odabiru smještaj u velikim hotelima i apartmanima/kućama, dok posjetitelji u sezoni i posezoni najčešće borave u apartmanima/kućama i malim hotelima. Većina posjetitelja ostvaruje potrošnju od 21€-50€ (48 posto u glavnoj sezoni), te 51€-100€ (32,6 posto u glavnoj sezoni). Najbolje ocijenjeni elementi ponude su atmosfera i duh, kultura i povijest, te ponuda destinacija u okolici, dok su najlošije ocijenjeni elementi autohtonost ponude, dostupnost medicinskih, *wellness* – *beauty* usluga, te jednodimenzionalnost sportsko-rekreacijske ponude. Vezano uz megatrendove koji imaju značajan i relevantan utjecaj na turizam, potrebno je istaknuti evoluciju turističke potražnje, održivi rast turizma, tehnološki napredak, te mobilnost (detaljnije analizirano u sveobuhvatnoj analizi stanja).

- ¹ U nastavku dijela gospodarstvo analiziraju se navedeni segmenti gospodarstva grada Splita, pri čemu je nužno naglasiti ograničenje analize s aspekta ključnih pokazatelja pojedinih dijelova, a odnosi se na zaposlene, poduzeća itd. (i o tome će se posebno iznositi napomene kroz cijeli tekst analize), jer se u analizi stanja razmatraju i analiziraju (pogotovo važno za poglavlje Poslovno okruženje) samo ona poduzeća koja imaju sjedište u Splitu. «
- ² Uvjetovano mjerama politike tržišta rada, odnosno velikim dijelom zbog sudjelovanja u programima HZZ-a bez zasnivanja radnog odnosa. «
- ³ Analiza se temelji na podacima Financijske agencije (FINA) i Državnog zavoda za statistiku (DZS) za period 2013.-17., te na podacima Porezne uprave za period 2015.-17. Zbog nekonzistentnosti u zaprimljenim podacima u vidu vremenskog perioda i nepodudarnosti u izvorima podataka (zbog različitih metodologija prikupljanja podataka) nije moguće u potpunosti realizirati standardiziranu analizu. «
- ⁴ Obveznici poreza na dobit obuhvaćaju sve poslovne subjekte koji su obveznici poreza na dobit, odnosno trgovačka društva, obrte koji su obveznici poreza na dobit te zadruga. U nastavku analize stanja poslovnog okruženja će se za obveznike poreza na dobit koristiti skraćenica OPDob. «
- ⁵ Obveznici poreza na dohodak obuhvaćaju sve poslovne subjekte koji su obveznici poreza na dohodak, odnosno obrte koji su obveznici poreza na dohodak, slobodna zanimanja i sve ostale koji generiraju neki od oblika dohotka (izuzev dohotka od nesamostalnog rada). U nastavku analize stanja poslovnog okruženja će se za obveznike poreza na dohodak koristiti skraćenica OPDoh. «
- ⁶ Analiza trendova kretanja u slučaju OPDob izrađena je na temelju sljedećih pet pokazatelja uspješnosti: broja zaposlenih, ukupnih prihoda, dobiti nakon poreza, izvoza te investicija u novu dugotrajnu imovinu, dok je analiza trendova kretanja u slučaju OPDoh izrađena na temelju dva pokazatelja uspješnosti: ukupno ostvarenih primitaka i ukupno ostvarenog dohotka. Navedeni pokazatelji su odabrani kao temelj analize zbog važnosti za grad Split. «
- ⁷ Kako bi se analizirao relativni značaj pojedinih djelatnosti, izrađena je komparativna analiza po ključnim pokazateljima sa Zagrebom i Rijekom koji, poput Splita, svojom veličinom predstavljaju gravitacijsko središte šireg područja, kao i sa Zadrom i Dubrovnikom jer oni zbog primorske orijentacije imaju sličnu strukturu gospodarstva kao i Split. «
- ⁸ Odluka o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NKD) iz 2007. godine (dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2007_06_58_1870.html). «
- ⁹ Analiza ukupne gospodarske aktivnosti u Splitu izrađena je za period 2015.-17. na osnovi prihoda i primitaka zbog nedostatka podataka koji bi omogućili izradu analize za cjelokupni vremenski period prema većem broju značajnijih pokazatelja. «
- ¹⁰ FINA (2017) «
- ¹¹ Porezna uprava (2017) «
- ¹² Promet se u analizi stanja poslovnog okruženja definira s obzirom na prihode OPDob (FINA) i primitke OPDoh (Porezna uprava), suma kojih daje sliku ukupne gospodarske aktivnosti. «
- ¹³ Koristio se veržni indeks. «
- ¹⁴ OPDoh koji spadaju u kategoriju Nema djelatnosti uključeni su u ukupan zbroj ostvarenih primitaka i ukupno ostvarenog dohotka, ali nisu uključeni kao zasebna kategorija u analizi po djelatnostima. «
- ¹⁵ Zadruga je pravna osoba odnosno dobrovoljno udruženje zadrugara u kojem svaki član sudjeluje neposredno i koje zajedničkim poslovanjem po načelu uzajamne pomoći unapređuje i zaštićuje svoj gospodarski i drugi profesionalni interes, u cilju ostvarenja svoje osobne i zajedničke dobiti zadrugara u skladu sa zakonom i pravilima zadruge (Zakon o zadrugama, NN 36/1995). Pored njihove slabije zastupljenosti u gospodarstvu grada Splita, bitno je naglasiti kako EU i RH posebno potiču stvaranje i poslovanje ovih pravnih oblika. «
- ¹⁶ Udruga je svaki oblik slobodnog i dobrovoljnog udruživanja više fizičkih, odnosno pravnih osoba, a djelovanje udruge temelji se na načelu neprofitnosti, što znači da se udruga ne osniva sa svrhom stjecanja dobiti, ali može obavljati gospodarsku djelatnost, sukladno zakonu i statutu (Zakon o udrugama, NN 74/2014). «
- ¹⁷ Detaljna analiza prema strukturi poslovnih subjekata u gradu Splitu može se pronaći u cjelovitoj analizi stanja koja je prilog ovom dokumentu, dok se u sažetku analize stanja poslovnog okruženja daje samo pregled stanja aktivnih poslovnih subjekata. «
- ¹⁸ Analize se temelje na podacima o gospodarskoj aktivnosti OPDob, prvenstveno zbog širine raspoloživih i usporedivih pokazatelja, uz napomenu da izostavljanje OPDoh, s obzirom na njihov manji značaj u ukupnoj gospodarskoj aktivnosti u Splitu (približno tri posto prometa) i ostalim područjima usporedbe, ne utječe na relevantnost analiza. Stoga se može zaključiti da ove analize vjerno oslikavaju pravo stanje, odnosno ukazuju na značajne omjere/odnose u poslovnom okruženju Splita. «
- ¹⁹ Za klasifikaciju poslovnih subjekata po veličini korištena je propisana klasifikacija Zakona o računovodstvu (NN 78/15, ČL. 5.). «
- ²⁰ Navedeni podaci ukazuju na učinkovitost mikro i malih poslovnih subjekata u Splitu u 2017. godini, uz napomenu da postoji veliki broj i drugih utjecajnih faktora koji mogu dovesti do navedene situacije, a nisu obuhvaćeni ovom analizom. «
- ²¹ Uočen je dodatni problem neusklađenosti podataka koji se uobičajeno koriste za godišnje službene statistike i cjelovite analize i onih koji su dostupni kao aktualni pokazatelji u realnom vremenu, stoga je bilo nemoguće postići metodološku slijednost s prikazom prethodnih razdoblja. Osvrt na poslovno okruženje u 2020. temelji se na podacima Porezne uprave, Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZZMO), Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (HZZ), Grada Splita, Hrvatske gospodarske komore (HGK) i ciljanog primarnog istraživanja. «
- ²² Porezna uprava u izvješću o fiskaliziranom prometu polazi od ukupnog iznosa računa, što je vrijednost koju plaća kupac kao krajnji potrošač, pa se tako dobiva slika vrijednosti ukupne potrošnje. Ukupan iznos računa, ovisno o djelatnosti i izdavatelju računa može sadržavati iznose osnovice i PDV-a, osnovice i poreza na potrošnju, osnovice i ostalih poreza, naknade, marže te iznos koji ne podliježe oporezivanju. «
- ²³ Porezna uprava (studeni, 2020.) «
- ²⁴ Analiza HGK Županijske komore Split za listopad 2020., prema podacima Porezne uprave «
- ²⁵ HZZMO (studeni, 2020.) «
- ²⁶ Mjere za očuvanje radnih mjesta su donošene s obzirom na razdoblja (ožujak-svibanj; lipanj, listopad-prosinac), korisnike (u djelatnostima pogođenim koronavirusom, u kriznim djelatnostima pogođenim koronavirusom, mikro poduzetnike) i specifične namjene (za skraćivanje radnog vremena). «
- ²⁷ HZZ (studeni, 2020.) «
- ²⁸ Usporedba udjela djelatnosti upravo prema ta dva pokazatelja smatrala se primjerenom obzirom da se mjere za očuvanje radnih mjesta, pored onima koji ne obavljaju djelatnost slijedom odluka Nacionalnog stožera civilne zaštite, odobravaju poslodavcima koji su ostvarili određeni postotak pada prihoda/primitaka. «

2.1.3. | Urbano okruženje

- 2.1.3.1. Kvaliteta urbanog okoliša, izloženost ekološkim rizicima i klimatskim opasnostima
- 2.1.3.2. Primarna infrastruktura
- 2.1.3.3. Infrastruktura za mobilnost i internetsku povezanost
- 2.1.3.4. Urbani prijevoz

2.1.3.1. | Kvaliteta urbanog okoliša, izloženost ekološkim rizicima i klimatskim opasnostima

2.1.3.1.1. | Onečišćenje zraka

Najveća količina emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora na području grada Splita i Splitsko-dalmatinske županije u 2017. godini je emisija CO₂ u zrak iz tvornice cementa (97,15-97,83 postotna udjela). Ostale onečišćujuće tvari čije su emisije zabilježene su CO, NO₂, SO₂, PM10 čestice, nemetalni hlapljivi organski spojevi (NMHOS) te u manjim količinama fluorovodici i klorovodici, policiklički aromatski ugljikovodici te teški metali (živa i cink). Prema podacima iz Državnog hidrometeorološkog zavoda za razdoblje 2013.-2017., vidljiv je kontinuirani pad udjela iona SO₄^{2--S}, NO₃^{--N} i NH₄^{+N} neovisno o količini oborina, što ukazuje na padajući trend zakiseljavajućih i eutrofikacijskih tvari.

Kakvoća zraka na području grada Splita te na svim postajama u vlasništvu Cemex Hrvatska d.d. je ocijenjena kao zrak I. kategorije, izuzev postaje Split-

Poljud za koju je u 2013. godini zabilježeno prekoračenje koncentracija NO₂ te je zrak označen kao zrak II kategorije. Na području grada Splita ne provode se mjerenja B(a)P u PM10, ukupne plinovite žive (Hg) i prizemnog ozona. Na mjernoj postaji Karepovac su se u 2017. pratili pokazatelji PM10 (grav.), H2S te Pb, Cd, As i Ni u PM10, a kakvoća zraka je ocijenjena I. kategorijom. Ističe se nedostatak relevantnih podataka emisije onečišćujućih tvari iz prometnih čvorišta, morskih luka, željeznice, ključnih prometnica kao izvora onečišćenja, kao posljedica nepostojanja mjernih stanica u blizini izvora onečišćenja.

Iako je koronavirus SARS-CoV-2 izazvao neviđene učinke u cijelom svijetu, prevladavajuća je pretpostavka da je kratkoročno omogućio stanoviti oporavak okoliša. Razlog su mjere zaključavanja, (zaustavljanje proizvodnje, prometa, uvođenja rada na daljinu) koje su pridonijele smanjenju emisija onečišćujućih tvari u zrak (CO₂, PM2,5, NO₂, SO₂, O₃), i općenitom poboljšanju kvalitete zraka u najonečišćenijim područjima.

2.1.3.1.2. | Onečišćenje bukom

Motorna vozila, mopedi i motocikli, zračni i željeznički promet, građevinski strojevi te rekreacijska plovila i oprema za vanjsku uporabu predstavljaju značajan izvor onečišćenja okoliša bukom. Za grad Split, strateška karta buke izrađena je s referentnom godinom 2016.

Dominantno onečišćenje bukom za grad Split je ono koje dolazi od cestovnog prometa. Područja s najvećim odstupanjem od 55 dB su: Ulica kralja Stjepana Držislava, Ulica Zbora narodne garde, Poljička cesta, ulica Domovinskog rata, ulica Hrvatske mornarice, Solinska ulica te Gradska i Sjeverna luka. Onečišćenje bukom od željezničkog prometa prisutno je jedino u Kopilici te u području Željezničkog kolodvora Split. Nema relevantnih podataka za onečišćenje buke morske luke, odnosno plovnih objekata koji pristaju na terminale luke Split. U tom smislu potrebno je skrenuti pozornost na probleme s bukom te uvesti mjere za poboljšanje kvalitete akustičnog okoliša u gradu Splitu.

2.1.3.1.3. | Svjetlosno onečišćenje

Svjetlosno zagađenje je rastući globalni problem čije posljedice mogu biti vrlo teške – od narušavanja bioraznolikosti i poremećaja u ekološkom sustavu, preko sigurnosnih problema, prevelike potrošnje električne energije pa sve do utjecaja na ljudsko zdravlje.

Svjetlosno onečišćenje na području grada Splita na-

staje nepravilnim postavljanjem rasvjete, postavljanjem svjetlosnih reklama te rasvjetom sportskih i sličnih otvorenih objekata što ometa ljude i životinjski svijet. Za smanjenje svjetlosnog onečišćenja važno je koristiti pametnu LED rasvjetu te uspostaviti ograničenja u korištenju noćne rasvjete od 01 do 04 sata. Potrebno je poticati ambijentalno osvjetljavanje kulturnih i povijesnih znamenitosti u svrhu njihove promocije.

2.1.3.1.4. | Onečišćenje vodnih sustava

Za vodno tijelo Jadro, izvor pitke vode za većinu grada Splita, stanje je ocijenjeno „dobrim“, u skladu s Uredbom o standardu kakvoće voda (NN 66/19). Od ukupno četiri vodna tijela priobalnih voda na području grada Splita, dva vodna tijela - Brački i Splitski kanal te Središnji dio Kaštelanskog zaljeva, imaju „dobro“ ukupno stanje, dok ostala dva tijela - Sjeverni rub Kaštelanskog zaljeva, Trogirski zaljev i Marinski zaljev te Luka Split imaju „umjerno“ ukupno stanje. Vodno tijelo Luka Split jedino nema dobro kemijsko stanje, *Slika 46*. Kod prijelaznih voda, kemijsko stanje vodnog tijela Područje Splita nije dobro, a pripisuje se povišenim koncentracijama pesticida. Ukupno stanje ovog vodnog tijela je „umjerno“.

Značajno veće opterećenje onečišćujućim tvarima u vodi i/ili moru dolazi iz sustava javne odvodnje, pri čemu najveći teret onečišćenja dolazi od BPK5, KPK, ukupne suspendirane tvari te spojeva dušika i fosfora. Kanalizacijska mreža prikupljanja otpadnih voda na cijelom području Splita još nije završena te dio onečišćenja vod-

dobro ukupno stanje

Jadro

umjerno ukupno stanje

Sjeverni rub
Kaštelanskog zaljeva
Trogirski zaljev
Marinski zaljev
Luka Split

loše kemijsko stanje

Luka Split

Slika 46. Stanje vodnih tijela na području grada Splita

nih sustava dolazi iz domaćinstva koja nisu priključena na kanalizacijsku mrežu, već primjenjuju sustav sabirnih jama. Nesanirana odlagališta (legalna i ilegalna) otpada također predstavljaju izvore onečišćenja budući ispiranjem s oborinama nastaju procjedne vode opterećene štetnim tvarima koje mogu uzrokovati onečišćenje okolnog područja i podzemnih voda.

Temeljem dostavljenih podataka o dinamici pomorskog prometa u nadležnosti Lučke kapetanije Split, vidljiv je značaj rast pomorskog prometa, a time i potrebe razvoja infrastrukture zaštite okoliša koja je nužna radi izbjegavanja negativnih okolišnih utjecaja pomorskog transporta, željenog razvoja cruisinga i nautičkog turizma. Štetne tvari koje dopijevaju u morski sediment predstavljaju sekundarni izvor onečišćenja. Podaci za živu očekivano odskaču za područje Kaštel Sućurac, što je posljedica poznatoga višegodišnjeg nekontroliranog ispuštanja različitih tvari u more iz bivšeg "Jugovinila".

Na području grada Splita kakvoća mora na plažama je ocijenjena „izvršno“, osim na području luke Lora te na ušću rijeke Žrnovnice ispred Kampa Stobreč. Manjak turista u 2020. godini kao rezultat socijalnog distanciranja (COVID-19) promijenio je izgled splitskih plaža, a more se značajno razbistrilo.

2.1.3.1.5. | Onečišćenje tla

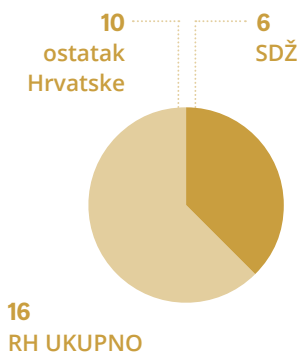
Posljedica dugotrajnog neprimjerenog gospodarenja proizvodnim otpadom, koje datira još od 60-ih i 70-ih go-

dina prošlog stoljeća, su lokacije visoko opterećene otpadom. Od ukupno 16 evidentiranih lokacija u RH, šest ih je locirano u Splitsko-dalmatinskoj županiji, od čega pet na području istočnog dijela Kaštelanskog zaljeva. Radi se o lokacijama onečišćenim azbestom i to: Salonit - krug tvornice, Salonit - Kosica, Salonit - igralište Omladinac i Salonit - Mravinačka kava te Jugovinil - odlagalište šljake, **Slika 47**. Tri lokacije vezane uz azbest su u statusu „sanirano“, a jedna lokacija Salonit - Kosica je u statusu „dokumentacija u izradi“. Lokacija Jugovinila je u statusu „sanacija u tijeku“. Od ukupne količine prijavljenog proizvodnog otpada u Splitsko-dalmatinskoj županiji za razdoblje 2013.-2017., najveći je udio otpada iz grupe 19 00 00 (otpad iz uređaja za postupanje s otpadom, uređaja za pročišćavanje gradskih otpadnih voda i pripremu pitke vode i vode za industrijsku uporabu). Značajno opterećenje tla dolazi i od prometnica, poljoprivrede, oborina te opožarenih šumskih površina.

U RH još uvijek nije uspostavljen cjeloviti sustav trajnog motrenja tla, a podaci onečišćenja tla štetnim tvarima na području Splita nisu dostupni. Stoga se temeljem prikupljenih podataka o izvorima onečišćenja može dobiti samo djelomičan uvid u stanje ove ključne sastavnice okoliša.

2.1.3.1.6. | Zelene površine

U suvremenom kontekstu izraženih klimatskih promjena, važnost zelenog fonda grada je neupitna. Gradsko zelenilo služi očuvanju prirodnih staništa, ekološke

Slika 47. Broj lokacija visoko opterećenih otpadom

ravnoteže, stvaranju klimatski i vizualno ugodnog životnog ambijenta, služi u oblikovanju gradskih prostora, kao i stvaranju prepoznatljive slike grada. Uloga zelenila u gradu nije samo estetska, dapače, vegetacija ima važnu zaštitnu funkciju u smislu regulacije osunčanja, vlažnosti i temperature zraka, usporavanja otjecanja oborinskih voda te smanjenju gradske buke.

Pritisak urbanizacije na grad Split i šire gradsko područje ne jenjava, no istovremeno raste svijest o važnosti okoliša kako s aspekta zaštite biološke raznolikosti, ekološkog aspekta očuvanja prostora i tla te poboljšanja mikroklimatskih uvjeta, tako i s aspekta oblikovanja suvremenog života i stanovanja u gradu.

Gradske zelene površine možemo svrstati u nekoliko ključnih kategorija. To su šume, perivoji, parkovi, aleje, groblja, vrtovi, zeleni sportski tereni, posebna područja i poljoprivredne površine te ulomci nekadašnjih prirodnih poljoprivrednih struktura (pojate, stijene i sl.). Pritom najčešće vrtovi kuća, vila i nekadašnjih ljetnikovaca u privatnom vlasništvu imaju veliku ulogu u formiranju slike grada i gradskih ulica te predstavljaju vrijednu hortikulturnu i perivojnu baštinu. Jedan od preduvjeta za uspješno upravljanje, održavanje i planiranje zelenih površina grada je izrada Katastra zelenih površina. Njime se stvaraju i preduvjeti za cjelovitu edukaciju stanovnika o važnosti zelenog fonda i njegove ravnopravne i u suvremenom kontekstu klimatskih promjena izrazito važne uloge u izgradnji grada.

U vrijeme izrade ove analize izrađen je djelomično tzv. „Plan zelenog prstena“ koji je trebao ući u Plan upravljanja gradskom jezgrom te su u planu i prijedlozi za još dva prstena i to prsten Bačvice - Gripe - Turska kula - Marjanska vrata te prsten koji „prati“ trasu NATURA 2000 - Žrnovnica - Mravinci - Kučine.

2.1.3.1.7. | Zaštićena područja i prirodna baština u sastavu urbanih područja i bioraznolikost

Prema Zakonu o zaštiti prirode Republike Hrvatske zaštićeno područje je „geografski jasno određen prostor koji je namijenjen zaštiti prirode i kojim se upravlja radi dugoročnog očuvanja prirode i pratećih usluga ekološkog sustava“. Zaštićena područja danas obuhvaćaju 8.54% ukupne površine Republike Hrvatske, odnosno 12,22% kopnenog teritorija i 1,94% teritorijalnog mora.

Posebno vrijedna područja grada Splita su dijelovi prirode, vode, more i obala te posebno vrijedna izgrađena područja. Posebno vrijedna područja prirode su: park-šuma Marjan, zaštićeni krajolik i spomenici parkovne arhitekture Turska kula, Katalinića brig, tok rijeke Žrnovnice, planina Mosor (dijelovi unutar administrativnih granica Grada Splita) te more, vode i morska obala. Još uvijek nije dostupna detaljna vegetacijska karta zaštićenih područja i posebno vrijednih područja.

Jedan od preduvjeta za uspješno upravljanje, održavanje, planiranje i praćenje zaštićenih područja je usklađivanje katastra i zemljišnika tih površina. Katastar kao

alat pruža jasan i jednostavan uvid u točne podatke o lokaciji, površini, sadržaju i stanju određenog zaštićenog prostora, odnosno u značajke zaštićenih biljnih vrsta i geoloških, botaničkih i krajobraznih značajki grada. Periodičnim monitoringom na terenu prati se brojnost i stanje biljnog svijeta i njihovih staništa i ažurira baza podataka unošenjem izmjena i arhiviranjem izvještaja.

2.1.3.1.8. | **Gospodarenje otpadom**

Među svim ciljevima održivog razvoja otpad se provlači kao zajednički problem, od potrebe za unaprjeđenjem ekonomskog sustava koji stvara manje otpada kroz održivu potrošnju, preko problema zagađenja koji završavaju u oceanima i morima i na kopnu. Problemi u gospodarenju otpadom direktno se odražavaju na zdravlje ljudi, pristup čistoj pitkoj vodi, ali i na kreiranje stakleničkih plinova.

Trgovačko društvo Čistoća d.o.o. Split je nadležno za obavljanje komunalne djelatnosti održavanja čistoće, prikupljanja i odlaganja komunalnog otpada za grad Split. Uz organizirano sakupljanje i zbrinjavanje komunalnog otpada, Čistoća d.o.o. upravlja i reciklažnim dvorištima te odlagalištem Karepovac gdje se otpad zbrinjava odlaganjem. Iako je primjetan blagi porast, postotak odvajanja otpada je još uvijek vrlo daleko od ciljanih vrijednosti kojima moraju težiti sve JLS. U skladu s ciljevima smanjenja otpada i povećanja udjela odvajanja, 2018. godine u gradu Splitu je postavljeno 1.322 spremnika za papir i karton, 798 spremnika za PET ambalažu, 246 spremnika

za staklo i 249 spremnika za tetrapak ambalažu, **Slika 48**. U odnosu na 2016. godinu, ukupan broj spremnika za odvojeno prikupljanje otpada povećan je za 32,66% što ukazuje na poticanje odvojenog prikupljanja otpada na području grada Splita, **Slika 49**. Split je dužan imati šest reciklažnih dvorišta, no u vrijeme izrade ove analize realizirana su samo tri (Karepovac i dva mobilna dvorišta). Unatoč dobrom razmještaju spremnika za komunalni otpad često se pojavljuje problem „divljih“ mikro-deponija gdje građani, u pravilu nezakonito, ostavljaju krupniji otpad.

Prema Planu gospodarenja otpadom navedeno je da se Grad Split nalazi u vrlo nezavidnoj situaciji glede postupanja s komunalnim otpadom. Glavni problem proizlazi iz činjenice da još nije izgrađen planirani županijski centar za gospodarenje otpadom – ŽCGO Lećevica. Da je centar izgrađen, Grad Split bi morao organizirati izdvajanje korisnog dijela na izvoru, uključujući i odvojeno prikupljanje biorazgradivog komunalnog otpada. Problem niske razine primarnog razdvajanja i odvojenog prikupljanja otpada predstavlja jedan od ključnih problema održivog gospodarenja otpadom. Za povećanje postotka primarnog razdvajanja otpada nužno je aktivno sudjelovanje građana.

2.1.3.1.9. | **Mapiranje izloženosti prirodnim rizicima i klimatskim opasnostima**

Klimatske promjene i njihove posljedice predstavljaju jedan od najvažnijih gorućih izazova čovječanstvu.

1.322

spremnika za papir
i karton

798

spremnika za PET
ambalažu

246

spremnika za staklo

249

spremnika za
tetrapak ambalažu

Slika 48. Broj postavljenih spremnika za reciklažu u gradu Splitu 2018. godine

Direktno su povezane sa svim i inače prisutnim prirodnim rizicima (klizanje tla i erozija obale, požari otvorenog prostora, poplave i druge ekstremne meteorološke pojave) jer u pravilu povećavaju amplitude navedenih rizika uz stvaranje novih problema. Klimatske promjene utječu na urbani život, a gradovi im značajno doprinose jer većina urbanih aktivnosti predstavlja ključne izvore stakleničkih plinova.

Prirodni rizici su sljedeći: potres, klizanje tla i erozija obale, požari otvorenog prostora, poplave i ostale ekstremne meteorološke pojave uslijed djelovanja klimatskih promjena.

Prirodni i klimatski rizici, odnosno opasnosti od ekstremnih meteoroloških pojava (izuzevši potrese) su međusobno isprepleteni, pa ih treba analizirati i uzimati u obzir prilikom donošenja odluka u planiranju korištenja prostora grada Splita, pa i šire. Navedeni problemi zahtijevaju holistički i integralni pristup s aktivnim uključivanjem zajednice prilikom izrade planova i mogućnosti korištenja primjera dobre prakse, uz važnu napomenu kako je potrebno uzeti u obzir specifičnosti lokacije (topografija, lokalna klimatološka obilježja, ali i socijalno-ekonomske i političke prilike).

2.1.3.1.10. | **Brownfield područja**

Brownfield područja su napuštene ili nekorištene nekretnine koje su slobodne za prenamjenu i ponovnu

upotrebu, a uključuju zatečene građevinske objekte, zemljište i infrastrukturu. Na području grada Splita identificirano je dvanaest područja koja pripadaju brownfield kategorijama prostora. Konkretno, postojeće stanje je analizirano za područja: TTTS - Trgovačko transportni terminal Split, klif Orišac, kamenolom Perun, Sjeverna luka, Kopilica i Adriacolor Kopilica, zgrada Dalmacijavina, žnjanski plato, hotel Zagreb, vojno područje Dračevac, Dom mladih, stari "Hajdukov plac" (Plinara) te Karepovac. Ovi vrijedni prostorni resursi zauzimaju značajne površine koje su u velikoj mjeri i dobro infrastrukturno opremljene. Geografski položaj ograničava teritorijalno širenje grada, čime prostorne rezerve koje postoje u brownfield područjima postaju još važnije. Dodatno, izgrađena ostavština brownfield područja ima potencijal valorizacije kao graditeljska, tehnička i povijesno-kulturna baština. Uz pretpostavku stručno provedene prenamjene i rekonstrukcije, ova baština može kao nova vrijednost biti integrirana u gradski prostor i njegov kulturni identitet.

Uz nekadašnje vojne i industrijske prostore, ovom analizom su obuhvaćena i neka područja posebne kategorije napuštenih, zapuštenih i nedovršenih područja odnosno područja bez adekvatne namjene. Poseban izazov pri izradi analize predstavlja nedostupnost podataka, na osnovu kojih bi se stanje moglo održivo i kontrolirano mijenjati.

+32,66%
povećanje broja
spremnika
za odvojeno
prikupljanje otpada

Slika 49.

2.1.3.2. | Primarna infrastruktura

2.1.3.2.1. | Vodoopskrba

Područje grada Splita pripada vodoopskrbnom području Vodoopskrbna zona Split-Sinj-Omiš-Otoci. Vodoopskrbu mrežu grada Splita čine dva sustava regionalnog značaja, i to: Regionalni sustav Split-Solin-Kaštela-Trogir i Regionalni sustav Omiš-Brač-Hvar-Šolta-Vis te vodovodni sustav Žrnovnica kao sustav lokalnog značaja. Za područje grada Splita najznačajniji je Regionalni sustav Split-Solin-Kaštela-Trogir koju vodu zahvaća iz izvora rijeke Jadro te vodom opskrbljuje gotovo cijelo područje grada Splita. Djelatnost opskrbe pitkom vodom, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, na području grada Splita obavlja komunalno poduzeće Vodovod i kanalizacija d.o.o. koje je uskladilo pravni status i predmet poslovanja sa Zakonom o vodama.

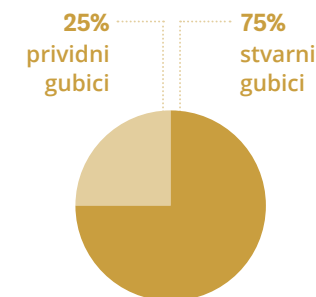
Nezadovoljavajućem stanju vodoopskrbnog sustava grada Splita doprinosi zastarjelost i nedovršenost (neopskrbljenost određenih područja) vodoopskrbne mreže te veliki gubici vode na vodovodnoj mreži. Uslijed promjene potražnje dolazi do razlike u količini crpljene vode i vode koja dotječe što rezultira prelijevanjem viška vode koja otječe u more.

Prema podacima ViK-a godišnja potrošnja vode po stanovniku u gradu Splitu značajno je smanjena u periodu 2013.-2018. za oko 31%. Ukupni gubici na vodoopskrbnom sustavu iznose 26,2 milijuna m³/god, od čega stvarni gubici čine 75 posto, a prividni 25 posto.

U sustavu vodoopskrbe javlja se i problem visokog radnog tlaka u sustavu (vrijednost veća od 5 bara). Više od 60 posto područja splitskog poluotoka ima previsok radni tlak u sustavu koji pogoduje stvaranju velikih gubitaka zbog puknuća cijevi i curenja vode.

Promatrajući fizikalne parametre mutnoće vode može se zaključiti kako zbog povremenih jakih oborina, dolazi do prekomjernog zamućenja vode. Problem mutnoće vode problem je koji je posebno izražen za vrijeme zimskih mjeseci i većih količina oborina. Također, važno je za napomenuti kako je kvaliteta kondicionirane vode u sustavu također unutar dozvoljenih vrijednosti.

Broj stanovnika grada Splita priključenih na vodoopskrbnu mrežu zadovoljava, i u razdoblju od 2013.-2018. godine se nije značajnije mijenjao. U 2013. godini 98% stanovnika bilo je priključeno na vodoopskrbni sustav. Do kraja promatrane 2018. godine bilo ih je 99%.

26,2 milijuna m³/god
UKUPNI GUBICI

Slika 50. Stvarni i prividni gubici u vodoopskrbnom sustavu

2.1.3.2.2. | Kanalizacija

Grad Split pripada Aglomeraciji Split-Solin u pogledu javne odvodnje. Komunalno poduzeće Vodovod i kanalizacija d.o.o. Split obavlja usluge javne odvodnje na području grada Splita kao zasebnog sustava odvodnje otpadnih voda.

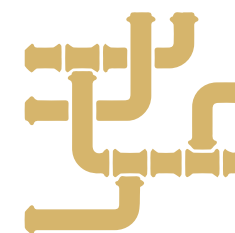
Sustav odvodnje otpadnih voda Split-Solin-Stupe obuhvaća grad Solin, sjeverni i istočni dio grada Splita te općine Dugopolje i Klis. Sustav javne odvodnje Split-Solin-Stupe čine uređaj za pročišćavanje voda (UPOV) Stupe, građevine za skupljanje otpadnih voda i odvođenje skupljene otpadne vode do UPOV-a Stupe hidrotehničkim tunelom te podmorski ispušt Stobreč. Za sada je izgrađen razdjelni sustav odvodnje te 14 crpnih stanica s pripadajućim tlačnim cjevovodima koji otpadnu vodu odvođe do UPOV-a Stupe. Izgrađena je i I. faza UPOV-a Stupe ukupnog konačnog kapaciteta od 250.000 ES. Sustav odvodnje otpadnih i oborinskih voda Split-Katalinića brig obuhvaća južni dio grada Splita što predstavlja 80 posto urbanog prostora grada. Sustav čine UPOV Katalinića brig te građevine za skupljanje otpadnih i oborinskih voda i odvođenje skupljene otpadne vode do UPOV-a Katalinića brig glavnim kolektorima, prelivne građevine (kišni prelive) i kolektori oborinske vode s ispuštima u priobalno more. Sustav odvodnje Duilovo gravitacijski je razdjelni sustav kojim se prikupljaju i mehanički pročišćavaju sanitarne otpadne vode južnog dijela grada Splita, i to s područja Radoševac, dijela Žnjana, Pazdigrada i Duilova. Opće obilježje sustava odvodnje, prikupljanja

i pročišćavanja otpadnih voda je neizgrađenost sustava. Postotak pokrivenosti grada Splita kanalizacijskom mrežom u razdoblju od 2013.-18. godine nije se značajno mijenjao, pa je tako u 2013. godini iznosio 88 posto, a u posljednjoj promatranoj 89 posto, *Slika 51.*

Postojeći UPOV-i Stupe i Katalinića Brig te UPOV Duilovo trenutačno pročišćuju otpadne vode na razini prethodnog pročišćavanja i ispuštaju ih u Brački kanal. S obzirom na osjetljivost recipijenta, trenutačno stanje pročišćavanja otpadnih voda je na nezadovoljavajućoj razini. Kao dodatni problem javlja se i ispušt prelivne otpadne vode iz područja Trstenika izravno na plažu. U pogledu odvodnje grada Splita važno je istaknuti i problem povećane prisutnosti klorida u otpadnoj vodi koja dotječe na UPOV Stupe putem hidrotehničkog tunela Stupe. Do toga dolazi zbog prodora morske vode u sustav na području Vranjica i crpne stanice Solin. Trenutačno je u provedbi Projekt poboljšanja vodno-komunalne infrastrukture aglomeracije Split-Solin ukupne vrijednosti 1,79 milijardi kuna koji obuhvaća područje grada Splita, ali i grada Solina te općina Klis, Dugopolje i Podstrana. Projekt obuhvaća dogradnju i rekonstrukciju sustava javne vodoopskrbe i kanalizacije.

2.1.3.2.3. | Javni sustav grijanja, pokrivenost i njegove karakteristike

Na području grada Splita, kao i šire, sustavi daljinskog centralnog grijanja pa čak i individualni centralni sustavi grijanja vrlo su se ograničeno razvijali. U gradu Splitu

89%

pokrivenosti grada
Splita kanalizacijskom
mrežom

(2018.)

Slika 51.

postoje 3 toplinska sustava, od kojih su dva zatvoreni toplinski sustavi (ZTS Glavičine i ZTS Spinut), a jedan centralni (CTS Blatine). Ovi sustavi su stari preko 30 godina i, zbog ekonomske neodrživosti su van funkcije od 2013. godine. Praktički svi korisnici toplinske energije ova tri sustava prešli su na individualne sustave grijanja.

2.1.3.2.4. | Infrastruktura za distribuciju plina

Transportni plinski sustav RH sastoji se od međunarodnih, magistralnih, odvojnih i spojnih vodova, s pripadajućom tehničkom infrastrukturom radnog tlaka 50 i 75 bara i mjerno-redukcijskih stanica. Prirodni plin se do Dalmacije transportira magistralnim plinovodom Bosiljevo-Split (Dugopolje) radnog tlaka 75 bara, na kraju kojeg je u Dugopolju izgrađena mjerno-redukcijska stanica od koje se opskrbljuju krajnji kupci na području Splitsko-dalmatinske županije (nadležna tvrtka EVN Croatia Plin d.o.o.).

Radovi na izgradnji visokotlačnog plinovoda od Dugopolja prema Solinu, odnosno prema gradu Splitu započeli su u svibnju 2016. god., a završeni u svibnju 2018. Trenutno je u gradu Splitu izgrađeno 3 km visokotlačnog plinovoda, redukcijska stanica Split i 9 km srednjetačnog plinovoda preko kojeg se spajaju krajnji korisnici, **Slika 52.** Daljnja izgradnja distribucijske plinske mreže na području grada Splita, kao i priključenje većih i manjih kupaca na plinsku mrežu nastavlja se sukladno planovima. Uz navedeno, dinamiku izgradnje plinske mreže primarno ograničavaju prostorno-planski uvjeti, rješavanje

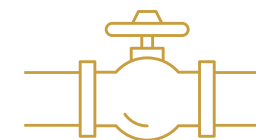
imovinsko-pravnih odnosa i administrativne procedure ishođenja dozvola za građenje. Zbog toga će dinamika izgradnje mreže primarno biti uvjetovana i usmjerena realizaciji priključka zainteresiranih (većih) korisnika.

2.1.3.2.5. | Infrastruktura za proizvodnju i distribuciju električne energije

Elektroenergetsku infrastrukturu čine: Prijenosna elektroenergetska mreža (HOPS d.o.o.) i Distribucijska elektroenergetska mreža (HEP ODS d.o.o.).

Na području grada Splita nema rasta vršnog opterećenja ni ukupne godišnje potrošnje u proteklih 10-ak godina. Štoviše, potrošnja je proteklih nekoliko godina rasla uz smanjenje vršnog opterećenja. Završetkom rekonstrukcija, odnosno izgradnjom novih TS, za nekoliko godina će biti sanirane sve ključne slabe točke u primarnom elektroenergetskom napajanju grada Splita i dodatno će se povećati sigurnost napajanja. Uz očekivani relativno spori rast potrošnje, takvo stanje primarne elektroenergetske mreže omogućava dugoročno vrlo visoku razinu sigurnosti napajanja grada Splita, bez potrebe za daljnjim značajnijim ulaganjima u tom segmentu.

Ipak, potrebno je naglasiti nužnost daljnjeg sagledavanja razvoja elektroenergetske mreže na širem području grada Splita, a kojim bi se omogućilo napajanje novih stambenih naselja, razvoj Istočne obale te realizacija visokonaponskog kopnenog priključka za kruzere u traženoj luci. Jedina „slaba“ točka u postojećoj koncepciji

3 km
visokotlačnog
plinovoda

9 km
srednjetačnog
plinovoda

Slika 52. Izgrađeni plinovodi u gradu Splitu

primarnog elektroenergetskog napajanja grada Splita je u perifernim dijelovima grada, u kojima su vodovi prijenosne mreže nadzemni. Planira se postupno kabliranje nadzemnih vodova. Imajući u vidu da su kabelski visokonaponski vodovi višestruko skuplji od nadzemnih, proces kabliranja će zasigurno dugo trajati.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike dodijelilo je krajem srpnja 2018. godine HEP ODS-u 150 milijuna kuna nepovratnih sredstava iz Europskog fonda za regionalni razvoj za pilot-projekt uvođenja naprednih mreža. To su prije svega: povećanje fleksibilnosti sustava, razvoj aktivne distribucijske mreže, fokus na korisnike mreže, integracija obnovljivih izvora energije te povećanje energetske učinkovitosti kako u upravljanju mrežom, tako i kod korisnika mreže, kojem se kao aktivnom kupcu omogućuje sudjelovanje na tržištu električne energije. Glavni očekivani rezultati projekta su smanjena razina gubitaka u distribucijskoj mreži. Jedno od pet distribucijskih područja HEP ODS-a na kojima će se provoditi projekt do kraja 2022. godine je i područje grada Splita.

Solarni potencijal ravnih krovova postojećih građevina (stambenih, industrijskih, uslužnih), tek treba valorizirati. Već sad se, međutim, može tvrditi da je dovoljan za izgradnju tzv. integriranih sunčanih elektrana. Za sada je na području grada Splita izgrađeno malo integriranih sunčanih elektrana, znatno manje od kapaciteta instaliranih u nekim kontinentalnim dijelovima RH u kojima je energija sunčeva zračenja 20-30% manja.

2.1.3.3. | Infrastruktura za mobilnost i internetsku povezanost

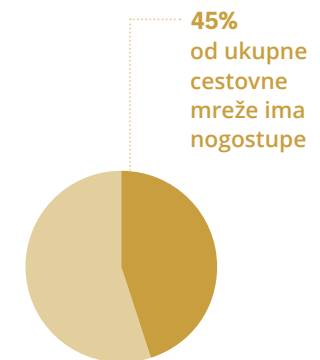
2.1.3.3.1. | Duljina, gustoća i kvaliteta cestovne mreže

Analizom cestovne infrastrukture utvrđeno je da na području grada Splita duljina osnovne cestovne mreže iznosi približno 376 kilometara. Osim osnovne cestovne mreže, duljina mreže koja obuhvaća manje pristupne prometnice i kolno-manipulativne površine na parkiralištima iznosi dodatnih 90-ak kilometara. Unutar administrativnog područja Grada Splita najdulju cestovnu mrežu od približno 280 km, odnosno 73 posto od ukupne duljine cestovne mreže, ima gradsko naselje Split.

Analizom infrastrukture pješačkog prometa utvrđeno je da se na području Grada Splita nalazi približno 169 km pješačke mreže, što znači da samo 45 posto od ukupne cestovne mreže ima nogostupe, *Slika 53*.

Od navedenih 169 km pješačke mreže, 144 km (85%) odnosi se odnosi se na nogostupe u sklopu ceste koji se uglavnom nalaze uz glavne cestovne prometnice. Ostalih 25 km (15%) čine izdvojeni koridori pješačkog prometa (pješačke zone, platoi, šetnice). Iako ima određenih pomaka i želja za razvojem biciklističkog prometa vidljivih u projektu implementacije sustava javnih bicikala i početku izgradnje biciklističkih staza, mreža biciklističkih staza na području obuhvata relativno je slabo razvijena.

Analizom broja parkirališnih mjesta prema zoni naplate dolazi se do podataka da se čak 47,24% (763 PM-a) uličnih parkirališnih mjesta nalazi u zoni III, 38,14% (616 PM-a) u zoni II, a samo 14% (226 PM-a) u zoni I. U IV zoni nalazi se 10 PM (0,62%), *Slika 54*. Iako je pozitiv-

Slika 53. na području Grada Splita nalazi približno 169 km pješačke mreže

no to što se samo 23,36% parkirališne ponude pod natplatom nalazi u sklopu uličnog parkiranja, negativno je da se samo 12,96% takvih mjesta nalazi u zoni I, posebno uzimajući u obzir činjenicu da je ulični sustav parkiranja najneracionalniji način zadovoljavanja parkirališne potražnje kojeg treba najviše destimulirati. Garažna parkirališna ponuda nalazi se isključivo u zoni III, zbog čega zona III ima najviše parkirališnih mjesta. Prosječna popunjenost javnih garaža u 2019. godini iznosi 99%. Samo garaže Zagorski put, Šimićeva i Ruđera Boškovića nisu popunjene 100%.

Glavni cestovni ulaz u grad Split čine državne ceste D1 (ujedno i spoj prema autocesti A1) i D8. Veći se dio područja obuhvata (Grada Splita) nalazi na poluotoku, a samo središte grada na jugozapadnom dijelu poluotoka. Iz tog je razloga cestovna mreža koncipirana na način da se glavne uzdužne prometnice povezuju u sustav radijalnih prstena na području središta grada.

Ovakva prostorna specifičnost područja i organizacija prometne mreže s prometnog gledišta ima pozitivan i negativan aspekt. Pozitivno je to što kroz središte grada Splita ne prolaze značajniji tranzitni pravci, čime se ne ugrožava ekološka, društvena i turistička komponenta grada. Snažni prometni atraktori u središtu grada - trajektna luka, autobusni i željeznički kolodvor, nalaze se u krajnjoj točki glavnih prometnih pravaca što neizbježno generira prometna zagušenja, osobito u vrijeme turističke sezone. Takav prostorni smještaj pogodan je za integraciju sustava javnog prijevoza zbog dostupnosti

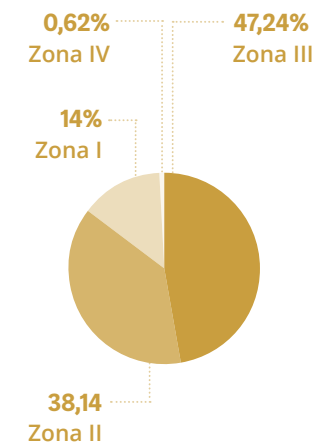
velikom broju korisnika, ali je negativan s aspekta individualnog prometa zbog prometne specifičnosti trajektne luke. Naime, trajektna luka privlači veliki broj motornih vozila za što postojeća cestovna mreža grada Splita ne pruža dovoljan kapacitet. Isto tako kao glavni prometni problem cestovne mreže grada Splita ističe se ograničen broj mogućnosti ulaska i izlaska iz grada.

Problema ima i u području **javnog gradskog prijevoza** putnika. Zbog zagušenja cestovnog prometa koje uzrokuje nepravilnosti u prometnim tokovima smanjuje se prijevozna brzina javnog prijevoza što remeti planirani vozni red. To posljedično generira nove nepravilnosti u javnom prijevozu kao što je istovremeni dolazak više zglobnih autobusa na stajališta zbog čega je prijevozna kapacitet te kvaliteta i efikasnost sustava značajno smanjena.

2.1.3.3.2. | Podaci o nesrećama i sigurnosti na cestama

Prometnih nesreća na području grada Splita sve je manje. U 2010. godini broj zabilježenih prometnih nesreća iznosio je 1 939, da bi se tijekom promatranog razdoblja postupno smanjio na 1 073 prometne nesreće u 2018. godini. Ukupno smanjenje broja prometnih nesreća u promatranom devetogodišnjem razdoblju iznosi 44,6 posto, *Slika 55*.

Ipak, stanje sigurnosti cestovnog prometa na području Grada Splita, kao i na području cijele Republi-

Slika 54. Udio parkirališnih mjesta prema zoni naplate

ke Hrvatske, ne zadovoljava. Posebnu pozornost treba obratiti na sigurnost pješaka i biciklista jer je prosječan udio broja **naleta na pješake** u razdoblju 2010.-18. na području Grada Splita bio dvostruko veći od prosjeka Republike Hrvatske. Glavni cilj povećanja sigurnosti u prometu je smanjenje broja nesreća sa smrtno stradalim i teško ozlijeđenim osobama.

2.1.3.3.3. | Duljina, svojstva i kvaliteta željezničke mreže

Split je početna i završna točka željezničkog prometa tog dijela Dalmacije prema sjeveru Republike Hrvatske, odnosno gradu Zagrebu.

Grad Split željeznicom je povezan s većim gradovima Splitsko-dalmatinske županije. Sve pruge su jednokolosečne, neelektrificirane i imaju potencijalni transeuropski značaj u kontekstu ulaganja u modernizaciju infrastrukture s ciljem povećanja brzine prometovanja i potencijalnog značajnijeg pozicioniranja u široj europskoj željezničkoj mreži. Duljina pruge na području užeg prostornog obuhvata Grada Splita iznosi 5,5 km i uključuje kolodvore Split i Split Predgrađe. Svi vlakovi za prijevoz putnika koji prometuju kolodvorom Split koriste i Split Predgrađe. Vlakovi na relaciji Split – Zagreb su daljinski vlakovi u rangu brzog vlaka i ne doprinose povezanosti urbane zone grada Splita s naseljima Aglomeracije. Porast putnika iznosi približno pet posto godišnje. Prosječni godišnji pad količine utovarenog tereta je približno osam, a prosječni godišnji pad količine

istovarenog tereta oko četiri posto.

2.1.3.3.4. | Podaci o vremenu putovanja do najbližih gradova

Na sjevernom ulazu u grad (iz smjera Solina) prosječno vrijeme čekanja u vršnim satima iznosi približno 10 minuta, dok je na istoj lokaciji na izlazu iz grada prosječno vrijeme čekanja u vršnim satima približno 20 minuta. Na južnom ulazu u grad (iz smjera Stobreča) prosječno vrijeme čekanja u vršnim periodima iznosi približno osam minuta. Na istoj lokaciji na izlazu iz grada prosječno vrijeme čekanja u vršnim satima također je približno osam minuta. Prilaz gradskoj luci ljeti je ometan velikim prometnim opterećenjima i zagušenjima pa tako prosječno vrijeme čekanja iznosi približno 45 minuta.

2.1.3.3.5. | Zračne luke – lokacije i količine prometa

Zračna luka Split smještena je 20 kilometara cestom od centra Splita i šest kilometara od Trogira. Prometno-geografski gledano, prostor zračne luke iz smjera Splita lako je dostupan kopnenim i pomorskim putem, bez većih prirodnih barijera što pruža široke mogućnosti prometnog povezivanja zračne luke i grada Splita raznim oblicima prijevoza.

Maksimalni putnički kapacitet zračne luke iznosi 2 500 put/h. Infrastruktura za promet zrakoplova sastoji se od stajanke, dvije staze za prilaz uzletno-sletnoj stazi

Slika 55. Smanjenje prometnih nesreća u gradu Splitu za 44,6%

te jedne uzletno-sletne staze. Po veličini prometa tj. količini broja prevezenih putnika, Zračna luka Split druga je najveća zračna luka u Republici Hrvatskoj. Putnički zračni promet u stalnom je porastu, pri čemu je najintenzivniji tijekom ljetnih mjeseci kad se uspostavljaju dodatne linije i kapaciteti u zračnom prometu.

2.1.3.3.6. | Luka Split

Luka Split odnosi se na zajednički naziv područja pod nadležnosti Lučke uprave Split. Lučko područje luke Split nad kojim se proteže nadležnost Lučke uprave čini bazen Gradska luka (Gradska luka Split), te Vranjičko-solinski i Kaštelanski bazeni (Sjeverna luka Split).

Sjeverna luka je luka posebne namjene s dominantnim teretnim prometom, opremljena za prihvatanje brodova na višenamjenskim terminalima za prekrcaj različitih vrsta tereta, te pratećim logističkim sadržajima. Gradska luka Split najveća je putnička luka na Jadranu i prvenstveno je namijenjena za promet putničkih i ro-ro brodova. Gradska luka Split smještena je uz užu gradsku jezgru, a neposredno pored luke nalaze se autobusni i željeznički kolodvor.

Zbog blizine terminala željezničkog i cestovnog modaliteta i zbog smještaja u središtu grada s intenzivnim protokom putnika, ovaj prostor ima iznimni intermodalni potencijal. Prema postojećem stanju problem predstavlja ograničenost prostora gradske luke s aspekta

cestovnog prometa zbog čega se generiraju prometna zagušenja prilikom ukrcaja velikog broja osobnih vozila na trajekte. Iz tog se razloga javlja sklonost prema ideji za premještanjem dijela ro-ro prometa gradske luke na alternativne lokacije, npr. projekt Stinice. Međutim, iako je prema postojećim trendovima broj presjedanja između različitih modaliteta relativno zanemariv, a razlog tome je nerazvijenost željezničkog i nepopularnost autobusnog prijevoza, nužno je detaljnije analizirati intermodalni potencijal u kontekstu razvoja mobilnosti, osobito u komunikaciji s otocima, koja se ne veže isključivo za osobni automobil.

2.1.3.3.7. | Dostupnost širokopojasnog pristupa internetu

Važnost širokopojasnog pristupa internetu i odgovarajuće infrastrukture, kao i smjernice budućeg razvika iskazane su u dokumentu Digitalna agenda za Europu (engl. Digital Agenda for Europe – DAE) koji predstavlja jednu od sedam strateških inicijativa u sklopu krovne europske strategije Europa 2020.

Kao preduvjet za postizanje ultrabrzog pristupa internetu, brzine od minimalno 100 megabita u sekundi, potrebna je odgovarajuća optička infrastruktura. Trenutno na području grada Splita postoji 250 km optičke mreže u vlasništvu grada ili gradskih tvrtki. Procjena je da se preko 80% gradskih resursa (stanovništva, tvrtki) nalazi u blizini ove infrastrukture te da se relativno lako može spojiti na nju, *Slika 56*.

U udjelima korištenja brzina nepokretnog širokopojasnog pristupa (kućanstva) za grad Split, može se konstatirati napredak u posljednjih nekoliko godina. Uspoređujući 2015. i 2019. vidljiv je rast od oko 13%, pri čemu je najveći rast zabilježen pri brzinama ≥ 100 Mbit/s, od oko 18%. Korištenje internetom na prijenosnom računalu ili ručnom uređaju spajanjem na mobilnu ili bežičnu mrežu izvan doma ili radnog mjesta je u značajnom porastu. Uspoređujući 2013. godinu i 2018. godinu, porast na razini EU je 26% za osobe u dobi od 16 do 74 godine (s 43% na 69%). Podaci za Republiku Hrvatsku su: 2013. godine – 39%, 2018. godine – 63%. Prema podacima u 2018. godini, 75% osoba od 16 do 74 godine u Republici Hrvatskoj koristilo je Internet bar jednom u tri mjeseca (66% svaki dan). Udio osoba koji na internetu naručuju ili kupuju robu ili usluge za osobnu uporabu je u porastu. Za Hrvatsku su ti podaci u 2013. bili 26% dok je 2018. udio oko 35%. Navedeni podaci ipak značajno zaostaju za postotcima EU (preko 60% u 2018.).

250 km
optičke mreže na
području grada Splita

+13%

postotak rasta (usporedba
2015. i 2019.) u udjelima
korištenja brzina nepokretnog
širokopojasnog pristupa
(kućanstva) za grad Split

Slika 56. Dostupnost širokopojasnog pristupa internetu u Splitu

2.1.3.4. | Urbani prijevoz

2.1.3.4.1. | Oblici gradskog prijevoza

U cestovnom prometu javni gradski prijevoz putnika obavlja se kroz sustav javnog prijevoza autobusima i prijevoz na zahtjev. Nositelj obavljanja komunalnih djelatnosti prijevoza putnika u javnom prometu je trgovačko društvo Promet d.o.o. Uz javnog prijevoznika sustav nadopunjuju i privatni prijevoznici.

Kao neki od problema javnog komunalnog prijevoza putnika u gradu Splitu mogu se navesti neadekvatan sustav predputnog i putnog informiranja putnika. Djelomičan razlog tome je što ne postoji sustav praćenja vozila u realnom vremenu. Osim toga, mreža linija nije dovoljno jasno organizirana i prikazana s aspekta krajnjeg korisnika. Autobusna stajališta nisu adekvatno izvedena i opremljena. Određena terminalna okretišta nisu adekvatno projektirana i ne omogućuju prometovanje zglobnih au-

tobusa. Zbog nedostatka vozila i vozača, kao i prometnih zagušenja, ne postoji mogućnost provođenja točnog i pouzdanog voznog reda. Postojeći je sustav naplate karata zastario, ali je u procesu modernizacije. Prijevoznicima s područja grada Splita izdano je 428 licenci za autotaksi prijevoz.

U srpnju 2019. godine u Splitu uveden je sustav javnih bicikala kao novi oblik javnog gradskog prijevoza, *Slika 57*. Uvođenje novog sustava poboljšava razinu prometne povezanosti gradskog područja i smanjuje negativan utjecaj cestovnog prometa na okoliš.

2.1.3.4.2. | Željeznički prijevoz putnika

Svi regionalni vlakovi su u funkciji javnog prigradskog prijevoza koristeći sva usputna stajališta na željezničkoj mreži na području Aglomeracije.

2019.
godine u Splitu
je uveden sustav
javnih bicikala

Slika 57.

2.1.3.4.3. | Pomorski prijevoz putnika

Cjelogodišnja redovita nacionalna brodska linija 616 Split – Trogir, koju održava brodar Bura Line sudjeluje u javnom gradskom prijevozu putnika povezivanjem Gradske luke Split sa Trogirom preko izdvojenog administrativnog područja Grada Splita, naselja Slatine, koje se nalazi na sjeveroistočnoj strani otoka Čiovo. Broj putnika analiziran u razdoblju 2015.-17. u stalnom je porastu dok je 2018. zabilježen blagi pad.

2.1.3.4.4. | Pregled pružatelja usluga prijevoza

Glavni nositelj cestovnog javnog prijevoza putnika je trgovačko društvo Promet d.o.o. u vlasništvu grada Splita i ostalih gradova aglomeracije. Na području obuhvata osim tvrtke Promet d.o.o. prometuju i privatni prijevoznici poput tvrtke Dalmatinac bus d.o.o., Denis prijevoz i drugi. Svi autobusni prijevoznici koriste zajedničku infrastrukturu. Ostale komercijalne županijske i međužupanijske linije drže razni privatni prijevoznici ili prijevoznička udruženja. U županijskom i međužupanijskom prijevozu koriste se Autobusnim kolodvorom Split kao ishodištem, odnosno odredištem takvih linija.

Najveće prijevozničke tvrtke koje pružaju autotaksi prijevoz na području Splita su Cammeo i Eko taxi, a najveća udruženje Radio taxi Split. Dolaskom tehnoloških platformi koje služe prijevozu na poziv - aplikacije Uber 2016. godine, te aplikacije Bolt 2019. godine, broj pružatelja usluge autotaksi prijevoza, a također i korisnika na područ-

ju grada Splita drastično se povećao. Jedini operater u željezničkom prijevozu putnika je nacionalni prijevoznik HŽ Putnički prijevoz.

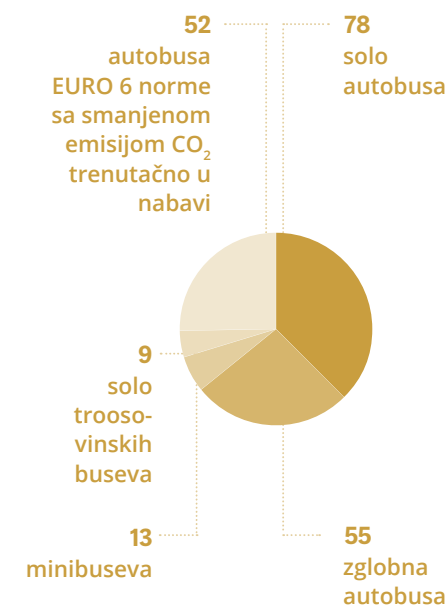
Nacionalni linijski prijevoz putnika na županijskoj i međužupanijskoj razini obavlja nacionalna brodska kompanija Jadrolinija. Nacionalnu brodsku liniju 616 koja funkcionira kao dio sustava javnog gradskog prijevoza putnika održava privatni prijevoznik Bura line.

2.1.3.4.5. | Podaci o pokrivenosti prometnim mrežama i trendovima razvoja prometnih mreža

Analizom odnosa ponude i potražnje na najopterećenijim linijama ustanovljeno je dnevno kretanje putnika tijekom karakterističnog radnog dana. Rezultati ukazuju na to da ponuda uglavnom zadovoljava potražnju. Rezultati su relevantni i za ostale komunalne linije gdje se odnosi ponude i potražnje kreću u približnim razmjerima bez obzira na razlike između prometnih opterećenja linija.

2.1.3.4.6. | Vozni park jedinica lokalne samouprave u urbanom području

Trgovačko društvo Promet d.o.o. 2020. godine raspolaze voznim parkom od 155 autobusa različitih marki, tipova i namjene, prosječne starosti 12 do 13 godina. Trenutačno je u postupku nabava novih 52 autobusa EURO 6 norme sa smanjenom emisijom CO₂. Od navedenih 155 autobusa, 78 je solo autobusa (12 m), 9 solo troosovinskih buseva

Slika 58. Vozni park trgovačkog društva Promet d.o.o.

vinskih autobusa (15 m), 55 zglobna autobusa i 13 minibusova, **Slika 58**. Jedan autobus iz 1990. godine trajno je povučen iz prometa kao potencijalni muzejski eksponat.

2.1.3.4.7. | Intermodalna infrastruktura u urbanom području

Intermodalna infrastruktura omogućava integrirani prijevoz s porastom broja usluga kroz sve veći broj „Mobility as a Service“ (MaaS) usluga i aplikacija. Takva infrastruktura omogućava brze i jednostavne transfere između različitih oblika prijevoza putnika, odnosno integrirane linije.

Na području grada Splita i urbane Aglomeracije postoje četiri lokacije koje se mogu promatrati kao intermodalni terminali: Gradska luka Split, Zračna luka Split, Kaštel Stari – željeznička stanica i Kargo terminal – Sjeverna luka.

Gradska luka Split kao najznačajniji prometni atraktor tog područja može se promatrati kao intermodalni terminal. Uz luku se nalazi Autobusni kolodvor Split, Željeznički kolodvor Split te stajalište gradskih i prigradskih linija javnog gradskog prijevoza pod nazivom Trajektna luka. Svi navedeni putnički terminali i stajališta u uskoj su međusobnoj korelaciji.

2.1.3.4.8. | Dostupnost prometnog sustava za osobe s invaliditetom

Prilagođenost infrastrukture ogleda se u tehničkim rješenjima koja omogućuju olakšan i siguran pristup prijevozu ili korištenju infrastrukture. Ona mogu činiti dio konstrukcije pojedinog objekta ili opreme poput rampi za invalidska kolica u zgradama terminala, liftova takve namjene, opreme koja olakšava i omogućuje sigurno kretanje i sl.

U središnjem dijelu grada izveden je niz zahvata s ciljem poboljšanja pristupa glavnim turističkim sadržajima i ostalim prometnim atraktorima. Na području Splita postavljeno je 136 senzora na parkirališnim mjestima za osobe s invaliditetom koji prate zauzetost parkirališnih mjesta u realnom vremenu što omogućava nadzor nad sustavom parkiranja te obavještanje o dostupnosti parkirališnih mjesta. Navedeni zahvati napravljeni su u sklopu implementacije usluge „Smart Splitparking“.

Sva raskrižja sa semaforima imaju izvedene rampe za osobe s invaliditetom u ukupnoj količini od 504 rampe i 96 ostalih rampi u središtu grada, **Slika 59**. Postavljeni su i tasteri za slijepu i slabovidne osobe na nekim raskrižjima. U pomorskom prometu trajekti su opremljeni pokretnim stepenicama i rampama koje omogućuju olakšan pristup invalidskim kolicima palubama broda. U javnom cestovnom prijevozu putnika, prijevoznik Promet Split d.o.o. od ukupno 155 autobusa ima 89 niskopodnih tj. poluniskopodnih prilagođenih prijevozu osoba s teškoćama u kretanju i osobama s invaliditetom.

504

rampe za osobe
s invaliditetom na
svim raskrižjima sa
semaforima

96

ostalih rampi u
središtu grada

Slika 59. Promet luke Split

2.1.4. | Institucionalni okvir

Analiza institucionalnog okvira usmjerena je na Grad i gradsku upravu i promatra Grad kroz više aspekata. Analiza polazi od analize organizacijske strukture koja predstavlja temelj organiziranja Grada i ključnu pretpostavku za uspješno i učinkovito ispunjavanje temeljnih funkcija Grada. U tom kontekstu analiziraju se poduzeća u (su)vlasništvu Grada kako bi se utvrdila pokrivenost javnih usluga i funkcija Grada. Pored toga analiza se u ovom dijelu usmjerava i na administrativne kapacitete, kako bi se detektirala kvaliteta ljudskih resursa koji su neophodni u funkcioniranju i obavljanju funkcija Grada. U konačnici ovog dijela analizirani su poslovni procesi, koji čine preduvjet za uspješno djelovanje svake organizacije te su preduvjet za transformaciju administracije prema konceptu „pametnog grada“.

Drugi dio usmjeren je na analizu gradskog proračuna, kako bi se uvidjela njegova prihodovna i rashodovna struktura te ocijenila razina fiskalnog kapaciteta kao preduvjeta za financiranje javnih rashoda. Treći dio analize bavi se (i) prostorno-planskom dokumentacijom, koja daje okvire razvoja grada u dužem razdoblju i na svojevrsan način predstavlja viziju grada, pri čemu se u ovom segmentu analiza vrši sa normativne strane, te (ii) statusom gradske imovine gdje se analizira evidencija vlasništva nad gradskom imovinom. Završni dio analize usmjeren je na analizu oblika suradnje Grada kako u tuzemstvu, tako i u inozemstvu, te u tom kontekstu uspješnost ostvarivanja projekata kojima se utječe na razvoj i razinu kvalitete života u gradu.

2.1.4.1. Organizacijska struktura i upravljanje procesima

2.1.4.2. Financijska analiza

2.1.4.3. Prostorno-planska dokumentacija i status gradske imovine

2.1.4.1. | Organizacijska struktura i upravljanje procesima¹

2.1.4.1.1. | Ustrojstvo Gradske uprave Grada Splita

Prema najrecentnijem sveobuhvatnom organizacijskom ustrojstvu s početka 2018. godine, cjelokupna Gradska uprava Grada Splita (dalje u tekstu GUGS) je na generalnoj, prvoj razini raspodjele rada organizirana u 12 organizacijskih jedinica ili upravnih tijela, od kojih pet imaju status upravnih odjela, dok preostala upravna tijela imaju status službi. Na drugoj razini raspodjele rada, spomenuti upravni odjeli i službe, izuzev Službe za unutarjnu reviziju, koja je jedinstveno upravno tijelo, dijele se na ukupno 36 nižih/užih organizacijskih podjedinica sa statusom odsjeka. Trenutni ustroj i organizacija rada u GUGS-u je bitno drugačiji od onoga kakav je planiran zadnjom sistematizacijom radnih mjesta, uključujući i naknadne dopune i izmjene spomenute sistematizacije, gdje je primjetan značajan broj predviđenih, a nepopunjenih radnih mjesta, od nižih službeničkih profila do rukovodećih pozicija voditelja odsjeka. Glavni razlozi ove neusklađenosti i deficitarnosti nekih upravnih tijela potrebnim stručnim kadrom na kraći ili duži rok, što između ostaloga izaziva defetizam na rukovodećim mjestima u svezi uvođenja potrebnih ozbiljnih izmjena, mogu se pronaći u: 1) nepostojanju niti približno definiranog plana i provođenja sustavnog i organiziranog obučavanja i napredovanja zaposlenika, a temeljem uočenih jazova između potrebnih i ostvarenih razina performansi zaposlenika; 2) praksi većinom trajnog premještanja zaposlenika iz jednog upravnog tijela u drugo, ponajprije na osnovi ad-hoc potreba, odluka, ili percipiranoj poželjnosti nekog radnog mjesta, a ne planskog pristupa i međusektorski koordinirane rotacije i premještanja zaposlenika; 3) neusklađenosti povećanja odgovornosti prelaska na rukovodeću poziciju s pratećim povećanjem plaće; 4) različitoj privlačnosti pojedinih rukovodećih mjesta

na istoj hijerarhijskoj razini; te 5) generalnoj neprivlačnosti rada u GUGS-u za stručne profile koji su trenutno jako traženi na tržištu rada.

Organizacijski pristup ustrojavanju rada GUGS-a je klasičan mehanicistički, konkretnije, primijenjen je standardni oblik funkcijske organizacijske strukture, gdje je formiranje upravnih tijela i njihovih nižih/užih podjedinica provedeno prema srodnosti poslova, organizacijsko-funkcionalnoj povezanosti i potrebama obavljanja aktivnosti, i to sa značajno naglašenom birokratskom odlikom, što je očekivano za javni sektor. U ovakvom organizacijskom uređenju obavljanje najvećeg broja, ili kod nekih poslova gotovo svih radnih aktivnosti i zadataka, je visoko standardizirano i formalizirano; zaposlenici su individualno specijalizirani za svoje poslove te, izuzev iznimki, gotovo da ne postoji uzajamno prilagođavanje i fleksibilnost između različitih suradnika, službeničkih profila, odsjeka i generalno upravnih tijela u cjelini, a u cilju eventualnog rješavanja ad-hoc nastalih problema ili bržeg odvijanja radnih procesa. S obzirom na dominaciju rutinskih zadataka, s njihovom niskom promjenjivošću i visokom mogućnošću analize nastalih problema, primarni mehanizmi koordiniranja radnih procesa, aktivnosti i zadataka su hijerarhija ovlasti te standardizacija kako radnih procesa, tako i potrebnih vještina službenika. Hijerarhija ovlasti i odnosi izvještavanja su striktno određeni te su jasno prepoznatljive tri osnovne razine na kojima varira rukovoditeljski raspon direktnog nadziranja i kontrole: razina Gradonačelnika s prosječnim rasponom direktnog nadziranja i kontrole 1:14, razina pročelnika upravnih tijela (glavni rukovoditelji) s rasponom 1:3 te razina voditelja odsjeka (viši rukovoditelji) s rasponom 1:12. Donošenje odluka je strogo određeno te puno više naginje centralizaciji, uz neke elemente ograničene decentralizacije.

Generalne prednosti ovakvog ustrojstva su, prije svega, omogućavanje ostvarivanja funkcijskih ciljeva (ciljeva upravnih tijela), dobro održavanje razina performansi, veće mogućnosti specijalizacije i produblivanja vještina zaposlenih vezanih uz njihov, striktno određen posao i ulogu u organizaciji te mogućnost izvrsne koordinacije unutar upravnih tijela. S druge strane, kao generalni nedostaci spomenutog organizacijskog ustrojstva mogu se istaknuti naglašavanje rutiniranosti i proceduralnosti u obavljanju zadataka, loša koordinacija između različitih upravnih tijela, spore reakcije na promjene u okruženju, usporeno i centralizirano odlučivanje te nemogućnost točnog utvrđivanja odgovornosti za nastale probleme. Pored navedenog, konkretne glavne manjkavosti opisanog organizacijskog ustroja prvenstveno se ogledaju u: 1) značajnim nedostatcima i problemima u komunikaciji i suradnji između različitih upravnih odjela i službi, a koji u značajnom dijelu proizlaze iz različitog ili krivog percipiranja za što je točno nadležan ili odgovoran pojedini upravni odjel, služba ili odsjek, te stava da podjela rada nije ustanovljena u skladu s definiranim ciljevima, a što posebice dolazi do izražaja u radnim naporima koji nadilaze nadležnosti pojedinog upravnog tijela te zahtijevaju koordinirani i predani napor više upravnih odjela i/ili službi; 2) nedovoljnoj fleksibilnosti u podjeli rada i nadležnostima unutar upravnih tijela; 3) skućenom spektru motivacijskog djelovanja rukovoditelja na zaposlenike; te 4) nemalom broju konflikata u upravnim tijelima koji još uvijek čekaju svoje rješavanje, dok su odnosi između zaposlenika, zaposlenika i rukovoditelja te između rukovoditelja na osrednjoj do dobroj razini, okarakterizirani značajnom dozom različitih percepcija i razumijevanja ovlasti i odgo-

vornosti u radnim situacijama. Slijedom navedenoga, međusobno povjerenje, potpora, pomoć u problematičnim situacijama, mentorstvo starijih prema mlađima te uspostavljeni odnosi u cilju izvršenja posla, bi mogli i trebali biti na značajno većoj razini. 'Sindrom organizacijskih silosa', nastao uslijed nedostatka formalne i neformalne integracije (koordinacije), a kojeg karakteriziraju dupliciranje radnih napora, stav 'mi naspram njih', ograničenja u sposobnosti postizanja visokih razina efikasnosti, otežano donošenje odluka te upitno mjerenje i unaprjeđenje obavljanja glavnih procesa, predstavlja glavni izazov u unaprjeđenju unutarnjeg ustroja i organizacije rada GUGS-a. Planski i ciljani upravljačko-liderski napori uklanjanja organizacijskih granica (vertikalnih, horizontalnih, vanjskih/prema okruženju), snažan fokus i oslanjanje na prikupljanje i obradu za rad potrebnih informacija te fokus i oslanjanje na kompetencije zaposlenika i plansko i sustavno unaprjeđenje istih predstavljaju osnovne smjernice transformacije GUGS-a prema njenom okretnijem i inovativnijem funkcioniranju.

Pandemija koronavirusa uzrokovala je brojne formalne promjene te potpuno nove radne situacije i okolnosti u funkcioniranju GUGS-a. Uslijed nepripremljenosti na potencijalne krizne situacije (nepostojanje planova za krizne situacije, planova 'što-ako'), GUGS je, nakon inicijalnog 'snalaženja', nastojala donesenim zaključcima, odlukama, mjerama i uputama, u okviru postojećih resursnih ograničenja, organizirati značajno drugačiji način rada i funkcioniranja, u čemu je u najvećem dijelu i uspjela. Glavnina aktivnosti i procesa GUGS-a je su svojoj suštini ostali isti, uz veće ili manje ad-hoc modifikacije te je generalno funkcionirala dobro. Nisu nastali veliki zaostaci u obavljanju po-

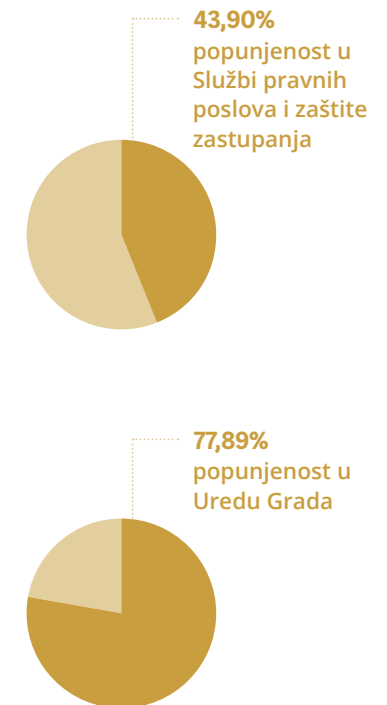
Slika 60. U Gradskoj upravi Grada Splita, prema Pravilniku o unutarnjem redu i načinu rada upravnih tijela Grada Splita, predviđeno je 695 zaposlenika, dok ih je zaposleno 458, što čini 65,76 posto od ukupnog broja predviđenih radnih mjesta

slova, a stranke nisu izražavale značajnije nezadovoljstvo. Zaposlenici, koji su u svom radu većinom bili u kontinuiranoj komunikaciji sa svojim nadređenima te koordinirani, upravljani i podržavani od tih istih nadređenih (u manjem broju slučajeva bili su 'prepušteni sami sebi'), također su se i međusobno usklađivali i prilagođavali. Time je u dobroj mjeri dodatno osigurano tečnije odvijanje posla i funkcioniranje GUGS-a. S druge strane međusobno usklađivanje i prilagođavanje između rukovoditelja nije bilo na očekivanoj razini. Najveći problem svakako je bio u samoj organizaciji rada, u domeni osiguranja potrebnih materijalnih resursa za rad od kuće, koji je dalje iznjedrio: 1) komunikacijske probleme, 2) probleme nejednake raspodjele radnog opterećenja i posljedično preopterećenosti, nezadovoljstva i ignoriranja obveza od strane pojedinih zaposlenika, te 3) povećane troškove rada od kuće za zaposlenike. Uz to, značajan problem u funkcioniranju GUGS-a je predstavljala, već prethodno naglašavana, međusobna suradnja i koordiniran rad različitih upravnih tijela, gdje je dolazilo do značajnih problema u komunikaciji i otežane suradnje, čemu su razlozi bili kako objektivne, tako i subjektivne naravi.

2.1.4.1.2. | Gradske tvrtke i javne ustanove

Brojne aktivnosti Grada Splita u nadležnosti su gradskih poslovnih subjekata (gradskih tvrtki i javnih ustanova) koje je Grad Split osnovao s ciljem obavljanja niza usluga na korist građana Splita, ali i svih onih koji po raznim osnovama (poslovnim, privatnim, turističkim i sl.) dolaze i borave određeno vrijeme u Splitu. Gradske tvrtke angažirane su na poslovima održavanja zelenih površina, obavljanja

pogrebnih poslova, održavanja čistoće javnih površina, odvoza i odlaganja otpada, provedbe preventivnih mjera zaštite od požara i eksplozija, pružanja tehničke pomoći u nezgodama i opasnim situacijama, obavljanja usluga javnog prijevoza građana, brige o javnim parkiralištima i javnim garažama, rada Pauk službe, poslovima opskrbe pitkom vodom, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, obavljanja stambenih poslova, održavanja javnih površina i upravljanja nekretninama na području plaže „Bačvice“, održavanja i čišćenja plaža koje nisu pod koncesijom na području Grada Splita, Stobreča i Slatina, poslovima obavljanja gospodarskih aktivnosti, obavljanja pretovarnih usluga u lukama, obavljanja poslova trgovačkog posredovanja, organizacije sajмова i kulturnih i sportskih manifestacija u gradu, organiziranja i poduke djece, mladeži i građana u športskim aktivnostima, angažmana i profesionalne rehabilitacije osoba s invaliditetom te poslovima realizacije niza komunalnih i ostalih prijevoznih usluga u pomorskom, cestovnom i zračnom prometu. Nadalje, u nadležnosti Grada Splita pripremaju se strateški projekti Grada, organizira savjetodavna i tehnička podrška pri pripremi i provedbi projekata (su)financiranih sredstvima EU, koordinacija izrade i izvještavanja o provedbi Strategije razvoja grada Splita, te edukacije i umrežavanje s poduzetnicima i lokalnim inicijativama. Među gradske ustanove ubrajaju se i 2 športska kluba. Konačno, značajan broj javnih, muzejskih, kulturnih i obrazovnih ustanova, među koje se ubraja 26 osnovnih škola i 4 dječja vrtića, osnovao je također Grad Split, što je potvrda angažmana, brige i skrbi Grada za šire područje kulture i obrazovanja. Može se reći da Grad Split što preko Gradske uprave, što preko gradskih tvrtki i jav-

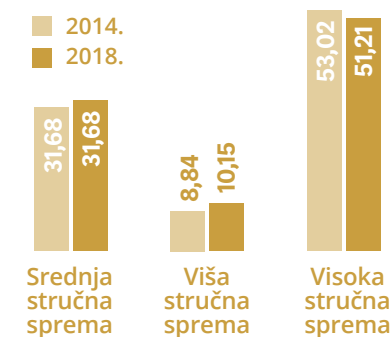
Slika 61. Popunjenost radnih mjesta u Gradu Splitu

nih ustanova, obavlja svoje temeljne funkcije, a ubuduće bi svoje „poslove lokalnog značenja“ trebao koncipirati kroz dvojaku funkciju: (i) usmjeravanje proizvodnih djelatnosti i obavljanje usluga; (ii) osnaživanje aktivnosti vezanih uz rad i stanovanje te promet.

2.1.4.1.3. | Administrativni kapaciteti

U Gradskoj upravi Grada Splita, prema Pravilniku o unutarnjem redu i načinu rada upravnih tijela Grada Splita, predviđeno je 695 zaposlenika, dok ih je zaposleno 458, što čini 65,76 posto od ukupnog broja predviđenih radnih mjesta, *Slika 60*. Najveće odstupanje (najmanji broj zaposlenika) vidljivo je u Službi pravnih poslova i zaštite zastupanja (43,90 posto), dok su radna mjesta u najvećoj mjeri popunjena u Uredu Grada (77,89 posto), *Slika 61*. Ukupan broj zaposlenika u Gradskoj upravi Grada Splita u razdoblju 2014.-2018. pokazuje lagani pad. Sudeći po broju zaposlenika prema broju stanovnika, u komparaciji sa Zagrebom, Rijekom, Osijekom i Zadrom, Grad Split spada u srednje efikasne Gradske Uprave. U analiziranom razdoblju udjeli zaposlenika prema stručnim spremama, uz minimalna odstupanja, uglavnom su ujednačeni. Manje promjene vidljive su u porastu udjela zaposlenika srednje stručne spreme s 31,68 posto u 2014. godini na 33,11 posto u 2018. godini, odnosno kod više stručne spreme, gdje je vidljiv porast s 8,84 posto u 2014. godini na 10,15 posto u 2018. godini. S druge strane kod visoke stručne spreme, udio je od 53,02 posto u 2014. godini, smanjen je na 51,21 posto u 2018. godini. Udio visoko kvalificiranih radnika je tako od 0,43 posto u 2014. godini, u potpunosti nestao u 2018, *Slika 62*.

U pogledu dobne strukture zaposlenika, najveći udio, njih 30,46 posto, pripada dobnoj skupini od 50 do 59 godina starosti, a najmanje ih je životne dobi do 29 godina starosti s udjelom od 2,87 posto, *Slika 63*. Većinu zaposlenika čine žene, njih 64,24 posto, *Slika 64*. Gledano prema pojedinim upravnim tijelima, u njih 11 većinu zaposlenika čine žene, pri čemu je najveća neravnomjernost spolova vidljiva u Upravnom odjelu za prostorno planiranje, uređenje i zaštitu okoliša, gdje žene čine 88,37 posto ukupnog broja zaposlenika. Jedino upravno tijelo u kojem su u većoj mjeri zaposleni muškarci je Upravni odjel za komunalno gospodarstvo, redarstvo i mjesnu samoupravu gdje je ih je zaposleno 65,79 posto. Odsjek za radne, pravno-normativne i opće poslove (Kadrovska služba) ne provodi analizu zaposlenika prema njihovim kompetencijama jer ista nema obveze prikupljanja navedenih podataka. Osim položenog državnog ispita, prema Pravilniku o unutarnjem redu i načinu rada upravnih tijela Grada Splita, navedene su pojedine vještine i kompetencije koje moraju posjedovati zaposlenici na određenim radnim mjestima. Međutim, ne postoji ujednačen način utvrđivanja potreba za stjecanjem pojedinih vještina i kompetencija, pohađanja određenih organiziranih vidova obučavanja, niti daljnjeg praćenja ili evidentiranja stečenih vještina i kompetencija, već zaposlenici, u većoj mjeri prema vlastitim preferencijama, prate zbijanja, ključne događaje i edukacije u okruženju. U Gradskoj upravi nema sustavnog praćenja napretka i razvoja zaposlenika s ciljem njihova unapređenja, odnosno preuzimanjem poslova na višim i odgovornijim pozicijama, sukladno s potrebama. Tijekom pandemije koronavirusa zaposlenici su kombinirali rad od kuće i rad u smjenama (tim A i tim B).

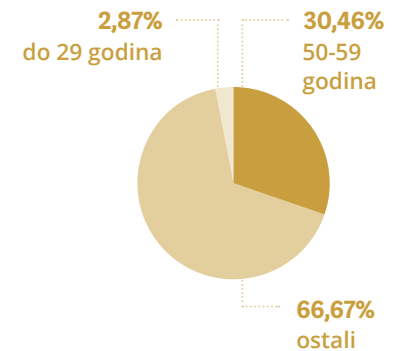
Slika 62. Udjeli zaposlenika prema stručnim spremama u 2014. i 2018. (%)

U novonastalim radnim okolnostima, zaposlenici Gradske uprave Grada Splita pokazali su visoku razinu kompetencija pri čemu su uočeni samo manji komunikacijski problemi uzrokovani ljudskim faktorom te nepostojanjem odgovarajuće infrastrukture, kao i manji nedostaci vezani uz vještine informatičke pismenosti. Bez obzira na uočenu manju problematiku, vještine informatičke pismenosti su ocijenjene ocjenom vrlo dobar (4), što je svakako doprinijelo kvalitetnom i nesmetanom radu u novonastaloj situaciji.

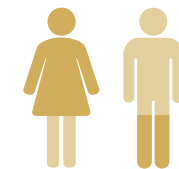
2.1.4.1.4. | Poslovni procesi, interna kontrola i rizici te informacijski sustavi i e-usluge

Dobro pripremljeni procesi osnova su za daljnju automatizaciju uredskog poslovanja, uvođenje novih informacijskih rješenja, digitalnu transformaciju gradske uprave i otvaranje prema građanima. Integrirani repozitorij poslovnih procesa, kao i specijalizirani sustav za **upravljanje poslovnim procesima**, predstavljaju jednu od temeljnih značajki i preduvjeta za dizajn i analizu procesa i organizacije. Repozitorij poslovnih procesa Grada Splita postoji kao direktorij „ISO 9001“ na internom računalnom poslužitelju te je dostupan svim zaposlenima u gradskoj upravi od 2008. godine. Za upravljanje poslovnim procesima u gradskoj upravi ne koristi se specijalizirani sustav (softversko rješenje) za upravljanje poslovnim procesima. U tom pogledu identificiran je niz problema: otežano usklađenje strategije Grada, procesa i aktivnosti, nemogućnost jasnog i preglednog modeliranja poslovnih procesa prema hijerarhijskim razinama, nemogućnost objektnog definiranja organizacijskih cjelina (do razine radnog mjesta), rizika, materijalnih resursa i IT resursa, te izgradnje integriranih modela procesa, slaba mogućnost

pretraživanja procesa i postupaka, nemogućnost automatiziranog izvještavanja i nemogućnost statičke i dinamičke analize modela poslovnih procesa. Prema opisu trenutne situacije, procjenjuje se da je s aspekta zrelosti upravljanja poslovnim procesima, gradska uprava između druge i treće razine prema standardnom modelu zrelosti gdje je R1 inicijalna razina, R2 razina ponavljanja, R3 razina definiranja, R4 razina upravljanja i R5 razina optimizacije. Glavna značajka pomicanja s razine R2 na razinu R3 je prelazak s pojedinačnih projekata na šire prihvaćanje upravljanja poslovnim procesima kao discipline, a koje se često realizira uspostavom posvećenog tima ili kompetencijskog centra kojima je primarni fokus analiza i unaprjeđenje poslovnih procesa. Dok na strateškoj razini organizacija razmišlja o poslovnim procesima utemeljenima na uslugama i korisnicima (na primjer Split kao pametan grad), operativna organizacija je često suočena s poslovnim procesima unutar funkcionalno orijentiranih organizacijskih jedinica (službi, odsjeka). Nadalje, nije uspostavljen sustav za upravljanje promjenama koji bi definirao i pratio određenu strukturu i mehanizme odobravanja te sustav arhiviranja promjena u organizaciji te se ne primjenjuje konvergentni pristup upravljanja poslovnim procesima i upravljanja korisničkim iskustvom. Analizirajući **interne kontrole i rizike** zaključuje se da u ovom trenutku nisu modelirane kontrolne procedure u okviru poslovnih procesa u kojima su kontrolne procedure nužne. Isto tako, nisu integrirane niti testne procedure u svrhu provjere efikasnosti kontrolnih procedura. Postoji registar rizika koji nije uspostavljen temeljem prethodno definiranog repozitorija poslovnih procesa, a nije kompletiran ni objedinjen.

Slika 63. Dobna struktura zaposlenika GUGS-a

64,24%
zaposlenih
čine žene

Slika 64. Spolna struktura zaposlenika GUGS-a

Zbog toga što repozitorij poslovnih procesa nije strukturiran kroz specijalizirane alate za upravljanje poslovnim procesima ne postoji efikasan način izvještavanja o korištenju **informatijskih sustava** na nivou pojedinih procesa te pripadajućih aktivnosti ili organizacijskih jedinica i pojedinih radnih mjesta. Postojeća softverska infrastruktura Grada Splita sastoji se od rješenja različitih proizvođača te aplikacija koje su nastale vlastitim programiranjem. Ključni problem je nezadovoljavajuća integritetnost informatijskih sustava. Jedan od razloga je dugogodišnji parcijalni pristup informatizaciji što je rezultiralo oslanjanjem na naslijeđene prakse i rješenja koja su razvijena pristupom vlastitog programiranja. Usto, proračun Odsjeka za kontroling, poslovne procese i informatiku ne dozvoljava značajnije investicije s obzirom da se većina planira za licence za postojeća rješenja, održavanje podatkovnog centra i plaće zaposlenih. Cjelokupna analiza postojeće IS arhitekture/okruženja nije dostupna, iako postoji vizija suvremene informatičke

okosnice prema kojoj će se planirati specifični koraci razvoja i nadogradnje pojedinih elemenata (podatkovne i mrežne infrastrukture, sistemskog softvera, programskih sučelja, integrativne platforme, pojedinačnih softverskih rješenja i e-usluga). U viziji buduće informatičke okosnice, snažan naglasak je stavljen na potrebu interoperabilnosti pojedinačnih sustava, bilo nabavljenih ili razvijenih, ali i otvaranja postojećih sustava putem web sučelja gradske uprave.

Napori za uvođenje novih (e-)usluga iz različitih domena pametnog grada su prepoznati u javnosti i jedno su od bitnih opredjeljenja ove gradske uprave. Međutim još nema procjene spremnosti i potreba gradske uprave u okviru sustavnog promišljanja o budućoj platformi putem koje bi gradska uprava integrirala i upravljala takvim uslugama. Kao potencijalna ograničenja za razvoj takve platforme i pojedinačnih usluga, pored financijskih i ljudskih resursa, navedeni su i organizacijski izazovi s obzirom da je potrebna koordinacija i usklađivanje više različitih odsjeka.

¹ U procesu izrade Strategije razvoja grada Splita do 2030. godine, Sažeta analiza stanja s razvojnim potrebama i potencijalima, [poglavlje 2.1.4.1.](#) Organizacijska struktura i upravljanje procesima je izrađeno temeljem dostupnih podataka, informacija i zatečenog stanja organizacijske strukture i upravljanja procesima Gradske uprave Grada Splita u periodu 2019-2020.g. Slijedom neslužbene verzije/nacrta teksta Strategije razvoja grada Splita do 2030. godine, posebice zaključaka faze Sažete analize stanja s razvojnim potrebama i potencijalima, [poglavlje 2.1.4.1.](#) Organizacijska struktura i upravljanje procesima, Grad Split je u drugoj polovici 2021. godine pokrenuo proces reorganizacije Gradske uprave Grada Splita i izrade nove sistematizacije radnih mjesta Gradske uprave Grada Splita, koji je rezultirao sljedećim formalnim dokumentima:

- Odluka o ustrojstvu Gradske uprave Grada Split (Službeni glasnik Grada Splita, 39/22)
- Pravilnik o unutarnjem redu Upravnog odjela za urbanizam i izgradnju (Službeni glasnik Grada Splita, 55/22)
- Pravilnik o unutarnjem redu Ureda Grada (Službeni glasnik Grada Splita, 57/22)
- Pravilnik o unutarnjem redu Službe za unutarnju reviziju (Službeni glasnik Grada Splita, 57/22)
- Pravilnik o unutarnjem redu Upravnog odjela za komunalne poslove (Službeni glasnik Grada Splita, 58/22)

- Pravilnik o unutarnjem redu Upravnog odjela za ekonomske poslove (Službeni glasnik Grada Splita, 59/22)
- Pravilnik o unutarnjem redu Službe za razvoj grada (Službeni glasnik Grada Splita, 59/22)
- Pravilnik o unutarnjem redu Upravnog odjela za gradsku imovinu (Službeni glasnik Grada Splita, 59/22)
- Pravilnik o unutarnjem redu Upravnog odjela za društvene djelatnosti (Službeni glasnik Grada Splita, 59/22)

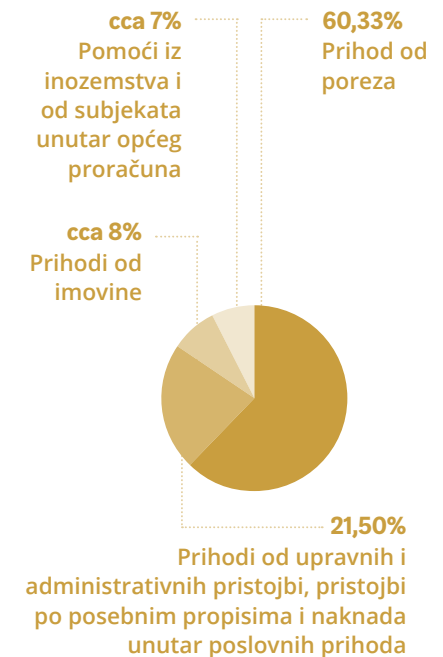
Posljedično, određen broj ovdje iznijetih prijedloga za unapređenjima (dijelovi [poglavlja 2.1.4.1.1.](#) i [2.1.4.1.3.](#)) je implementiran prije zaključenja cijelog procesa izrade Strategije razvoja grada Splita do 2030. godine. Ovdje dijagnosticirano ustrojstvo Gradske uprave Grada Splita i administrativnih kapaciteta doživjelo je pozitivne organizacijsko-ustrojstvene promjene, prvenstveno formalne naravi, dok ipak za najveći dio ovdje predloženih unapređenja, vezanih uz podizanje organiziranosti, funkcionalnosti i učinkovitosti Gradske uprave Grada Splita, konkretna implementacija i zaživljenje u praksi tek predstoji. Sve navedeno, dijagnosticirano stanje 2019-2020 i implementirana unapređenja 2022, su sagledani i inkorporirani u kasnijim dijelovima ovog dokumenta, konkretnije [cjelini 3. Strateški okvir, dio teksta 3.2.4., posebni cilj 1, mjera 1.1.](#) «

2.1.4.2. | Financijska analiza

U strukturi poslovnih prihoda grada Splita u 2018. godini najvažniji prihod predstavlja prihod od poreza s udjelom od 60,33% unutar kojega je najznačajniji iznos poreza i prireza na dohodak (84%). Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada unutar poslovnih prihoda čine 21,50% udjela u poslovnim prihodima koje u najvećoj mjeri sačinjavaju komunalni doprinosi i naknade kojima se financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture. Prihodi od imovine čine približno 8%, a Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna približno 7% ukupnih prihoda, *Slika 65*. Promatra li se dinamika prihoda poslovanja u razdoblju 2014.-2018., ne uočavaju se veće oscilacije u promatranim kategorijama. Komparacijom fiskalnih pokazatelja prihoda p/c grada Splita sa Zagrebom, Rijekom, Zadrom i Dubrovnikom, može se zaključiti da se grad Split nalazi ispod prosjeka po pitanju većine promatranih gradova. Isti zaključak vrijedi i za pokazatelje pojedinačnih oblika rashoda p/c. Od ukupnih proračunskih rashoda Grada Splita u 2018.

godini, glavnina rashoda odnosi se na rashode poslovanja s udjelom od 79,8%. Preostali udio od 20,2% pokriva stavka „rashodi za nabavu nefinancijske imovine“. Najveći udio u rashodima poslovanja (37,8%) odnosi se na pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna. Druga stavka po ukupnom iznosu su materijalni rashodi (26,6%), od čega se najveći dio odnosi na rashode za usluge i to usluge tekućeg i investicijskog održavanja. Rashodi za zaposlene od 10,5% ukupnih rashoda poslovanja ukazuju na odgovorno upravljanje proračunskim rashodima. Najveći udio ostalih rashoda (12,4%) odnosi se na tekuće donacije u novcu. Financijski rashodi čine tek 0,6% ukupnih rashoda poslovanja. Relativno visok udio rashoda za nabavu nefinancijske imovine pokazuje da Grad Split, uspoređujući ga s odabranim gradovima, veći dio rashoda usmjerava na investicije, što ukazuje na relativno produktivno trošenje proračunskih sredstava.

Razina transparentnosti, mjerena brojem ključnih proračunskih dokumenata objavljenih na službenim mrež-

Slika 65. Struktura prihoda grada Splita u 2018. godini

nim stranicama, na razini je od maksimalnih 5 bodova (skala 1 do 5). Objava spomenutih dokumenata na mrežnim stranicama ne znači ni da su jedinice apsolutno proračunski transparentne, ni da su njihove gradske vlasti apsolutno proračunski odgovorne, ali se smatra prvim korakom prema potpunijoj proračunskoj transparentnosti, što pak predstavlja neophodan preduvjet za participaciju građana u odlučivanju o prikupljanju i potrošnji lokalnih sredstava i u kontroli odgovornosti vlasti lokalnih jedinica.

Uslijed posljedica pandemije koronavirusa, rebalansom proračuna Grada Splita za 2020. godinu, izvršena je značajna realokacija rashoda kako bi se osigurala financijska sredstva potrebna za financiranje gradskih investicija, mjere pomoći i aktivnosti u borbi s pandemijom i njezinim posljedicama i time uravnotežio proračun. S obzirom na značajni pad prihoda poslovanja, a slijedom potpisanih ugovora o javnoj nabavi za realizaciju gradskih investicija i preuzetih obveza prema isporučiteljima usluga, planirano je dugoročno kreditno zaduženje u iznosu od 13,27 milijuna € (100 milijuna kn) za realizaciju gradskih investicija. Ostvareni višak poslovanja na kraju 2019. godine u iznosu od 4,02 milijuna € (30,29 milijuna kn) bit će iskorišten za pokriće manjka prihoda za 2020. godinu. Grad Split jedna je od lokalnih jedinica s najnižim iznosom i stopom kreditnih obveza u odnosu na ukupna proračunska sredstva.

2.1.4.3. | Prostorno-planska dokumentacija i status gradske imovine

2.1.4.3.1. | Prostorno-planska dokumentacija

Nositelj izrade prostornog plana je stručno upravno tijelo jedinice lokalne samouprave. U Gradu Splitu to je Upravni odjel za prostorno planiranje, uređenje i zaštitu okoliša. Grad Split posjeduje svu potrebnu prostorno-plansku dokumentaciju koja je Zakonom o prostornom uređenju propisana kao obvezna: Prostorni plan uređenja Grada Splita (Sl.gl. Grada Splita br. 31/05, 38/20 i 46/20) – u daljnjem tekstu PPU Grada Splita i Generalni urbanistički plan Splita (Sl.gl. Grada Splita br. 1/06, 15/07, 3/08, 3/12, 32/13, 52/13, 41/14, 55/14) – u daljnjem tekstu GUP Splita. Iz navedenih datuma vidljivo je da su nakon 15 godina donesene prve izmjene i dopune PPU-a, a da zadnja izmjena Generalnog urbanističkog plana datira iz 2014. godine te je potrebno usklađivanje ovog plana sa izmjenama i dopunama ZOPU-a iz 2019. godine. Osim PPU-a Grada Splita i GUP-a Splita, na snazi je niz planova uže područja: Provedbeni urbanistički planovi (PUP), Urbanistički planovi uređenja (UPU) i Detaljni pla-

novi uređenja (DPU). Svi planovi na snazi dostupni su javnosti putem službene stranice Grada Splita. Svi planovi uže područja usklađeni su s prostornim planovima šireg područja, u ovom slučaju GUP-om Splita i PPU-om Grada Splita, što ukazuje da kao takvi nemaju strateške ciljeve prostornog razvoja i uređenja, već u sebi sadrže mjere provođenja zahvata u prostoru u skladu s planovima višeg reda.

Može se zaključiti da Grad Split posjeduje svu potrebnu prostorno-plansku dokumentaciju koja je zakonski propisana kao obvezna, ali da ju treba uskladiti s promjenama zakona, kao i s promjenama u prostoru s obzirom da je PPU Grada Splita usvojen 2005. godine. U svim dosadašnjim izmjenama i dopunama GUP-a Splita nisu sagledani i revidirani ciljevi prostornog razvoja i uređenja, tako da vrijede polazišta i ciljevi prostornog razvoja i uređenja iz 2008. godine. S obzirom da je Upravni odjel za prostorno planiranje, uređenje i zaštitu okoliša u projekcijama donošenja planova predvidio izmjene i

dopune Prostornog plana uređenja Grada Splita i Izmjene i dopune GUP-a Splita, ta dva plana treba izraditi što prije. Pri tome posebnu pažnju potrebno je posvetiti procesu ozakonjenja nezakonito izgrađenih građevina. Veći dio gradskog područja je opterećen nezakonitom izgradnjom, podneseno je ukupno 15 552 zahtjeva za izdavanje rješenja o izvedenom stanju te je do 30.06.2019. godine ostalo 2 645 neriješenih zahtjeva.

GUP-om definirani gradski projekti kao zahvati većeg mjerila od posebnog su interesa za grad. Posljednjih 15 godina ostvareno ih je vrlo malo. Stoga je potrebno napraviti analizu stanja uspješnosti provedbe te osigurati pokretanje GUP-om definiranih potrebnih procesa rješavanja ili redefinirati potrebne procese rješavanja s obzirom na uočenu problematiku niskog postotka ostvarenih gradskih projekata. Jedan od pokušaja pokretanja procesa rješavanja je dovršena Masterplan-studija urbane regeneracije Splita - razvoj Istočne obale i Kopilice. Cilj je bio izrada plana revitalizacije dva najvrjednija područja koje Split ima, a čijim će se urbanističkim i gospodarskim razvojem u skladu s UNESCO-ovim nasljeđem snažno utjecati na ostvarenje vizije Splita kao mediteranskog grada budućnosti. Prema službenim objavama ova masterplan-studija je podloga za sustavno i strateško urbanističko planiranje grada u narednih 50 godina. Dodatno, izrađeno je Izvješće o stanje u prostoru Grada Splita 2015. - 2019. koje je osnova za izradu budućih izmjena i dopuna i/ili novih prostornih planova. Pored toga, uspostavljen je geografsko-informacijski sustav (GIS) Grada

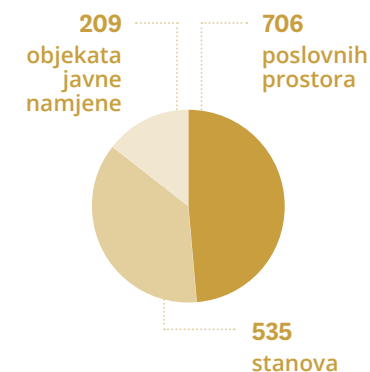
Splita pod nazivom „Grad Split Hub - portal prostornih podataka Grada Splita“ koji predstavlja mogućnost praćenja promjena u prostoru, a time kvalitetnu bazu podataka za praćenje realiziranosti planova, kao i smjernica za izradu budućih planova.

Uz navedeno, nužno je uskladiti zakonski propisanu obveznu prostorno-plansku dokumentaciju sa strateško-razvojnim dokumentima koje izrađuje Grad Split, kao i projektima teritorijalnih ulaganja, te razvoja informacijskih i komunikacijskih tehnologija koje Grad Split provodi.

2.1.4.3.2. | Status gradske imovine

Grad Split u svom vlasništvu ima 706 poslovnih prostora od kojih se 79% koristi, 535 stanova (svi su u upotrebi), 209 objekata javne namjene, te pokretnine velike vrijednosti, *Slika 66*. Grad Split nema „gradsku intelektualnu imovinu“, a registar (popis) neizgrađenog građevinskog zemljišta u vlasništvu Grada Splita nije pripremljen zbog složenosti imovinsko-pravnih odnosa.

Gradska imovina predstavlja velik udio u resursima upravljanja grada. Izrada registara statusa svakog navedenih segmenta imovine predstavlja osnovu za upravljanje. Trenutno stanje u kojem postoji samo jedan registar koji ne posjeduje sve kategorije nije zadovoljavajuće. Registar statusa gradske imovine trebao bi uključivati provjeru imovinsko-pravnog statusa, usklađenosti knjižnih stanja (katastra i zemljišne knjige), usklađenosti knjižnih

Slika 66. Nekretnine u vlasništvu grada Splita

stanja sa stanjem na terenu, prostorno-planske namjene, strateškog interesa grada Splita, eventualne potrebe lokalne zajednice i drugih aspekata po potrebi. Time bi se stvorila bolja podloga za kvalitetno donošenja odluka za revidiranje trenutnog i planiranje budućeg korištenja te kvalitetne kontrole i usmjeravanja željenih procesa Grada.

2.1.4.3.3. | Suradnja grada Splita s jedinicama lokalne i regionalne samouprave te prekogranična suradnja

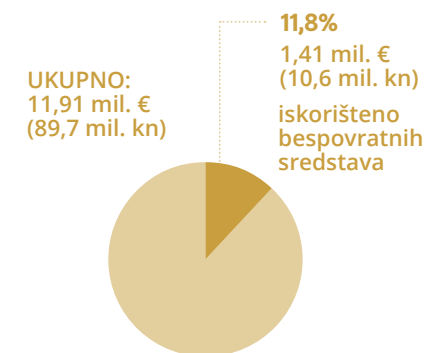
Grad Split surađuje sa Splitsko-dalmatinskom županijom i regionalnim ustanovama po pitanju svih strateških projekata koji su u interesu Grada i građana Splita. Upravni odjeli i Službe Grada Splita u svakodnevnoj su komunikaciji i suradnji s nadležnim tijelima na nacionalnoj razini, na razini Županije te sa susjednim gradovima i općinama.

Prema dostupnim i službeno dostavljenim informacijama, u razdoblju od 2013. do 2018. godine Grad Split je prijavio ukupno 148 projekata uz uspješnost od 46,6%. Od ukupnog broja odobrenih projekata realizirano je 42%. Ukupna vrijednost odobrenih projekata bila je 38,62 mil. € (290.999.691,59 kn), od čega je do sada realizirano 7,9% ukupno odobrenih sredstava. Pri tom je iskorišteno 1,41 mil. € (10.597.827,04 kn) bespovratnih sredstava što je 11,8% od ukupnog iznosa odobrenih bespovratnih sredstava (11,91 mil. €, odnosno 89.708.988,42 kn), **Slika 67**. Postotak uspješnosti u domeni prijave i realizacije projekata implicira da postoji

prostor za unaprjeđenje istoga, prije svega kroz kvalitetno kadrovsko jačanje Službe za međunarodne i EU projekte. Grad Split je i nositelj Urbane aglomeracije Split u sklopu koje se kroz Integrirana teritorijalna ulaganja za financiranje urbanog razvoja u razdoblju 2014. - 2020. ugovorilo 44,1 mil. € bespovratnih sredstava za projekte korisnika s područja Urbane aglomeracije Split, dok je za razdoblje 2021.-2027. osigurana indikativna alokacija od 55 mil. € za projekte Urbane aglomeracije Split.

U okviru suradnje sa susjednim županijama, u razdoblju 2013.-2018. nema evidentiranih realiziranih projekata, projekata u tijeku ni projekata u planu. S druge strane postoji suradnja na projektima u kontekstu prekogranične suradnje. Tijekom epidemije COVID-19 svi zadaci iz domene započelih projekata obavljani su prema planu aktivnosti, ali u virtualnom okruženju. Grad Split član je i više međugradskih, odnosno međunarodnih organizacija, te potpisnik 16 sporazuma o suradnji s gradovima prijateljima. Tijekom spomenute epidemije Grad je započeo suradnju s gradom prijateljem Hangzhou (Kina), te dijelio iskustva o vođenju gradova u vremenu epidemije s gradovima Firenzom i Veronom.

Na području gospodarstva, Grad Split surađuje sa HUP – Regionalnim uredom Split, HGK Županijskom Komorom Split i UO Split u provedbi poticajnih mjera usmjerenih subjektima malog gospodarstva. U području znanosti i obrazovanja, kroz razne programe i mentorstva, Grad surađuje sa Sveučilištem u Splitu.

Slika 67. Iskorištenost bespovratnih sredstava

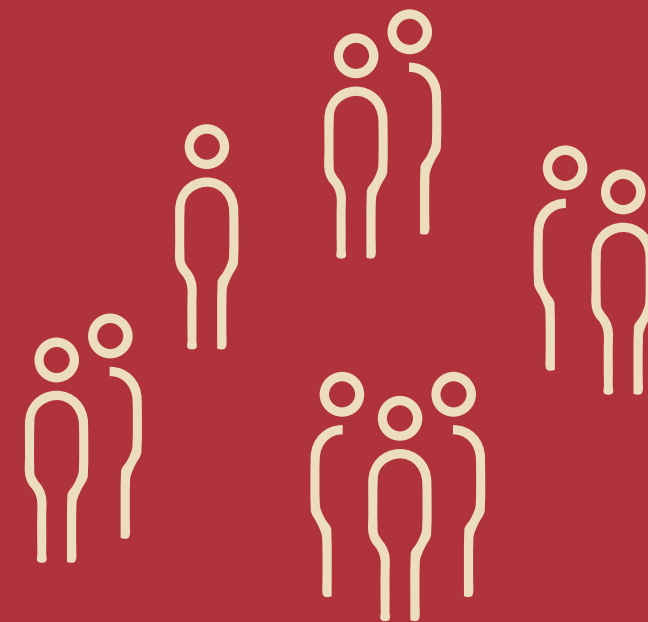
2.2. | SWOT analiza

2.2.1. Društvo

2.2.2. Gospodarstvo

2.2.3. Urbano okruženje

2.2.4. Institucionalni okvir

2.2.1. | Društvo

- 2.2.1.1. Demografija
- 2.2.1.2. Socijalna skrb
- 2.2.1.3. Zdravstvo
- 2.2.1.4. Sport
- 2.2.1.5. Kultura
- 2.2.1.6. Standard stanovanja
- 2.2.1.7. Obrazovanje
- 2.2.1.8. Urbana sigurnosti
kritične infrastrukture

2.2.1.1. | Demografija

+ SNAGE	- SLABOSTI	☆ PRILIKE	⚡ PRIJETNJE
Kontinuirani demografski rast kao odraz demografskih prilika u RH, ali i šire	Negativna demografska kretanja na području grada Splita	Usvajanje Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine.	Negativna demografska kretanja na području SDŽ-a i RH te promjena općenitih demografskih trendova
Postojanje mjera demografskog oporavka	Veliko i neujednačeno prostorno opterećenje čime dolazi do izražaja urbano-ruralna podijeljenost prostora		Negativni trend prirodnog kretanja stanovništva
Privlačnost grada Splita za mlađe dobne skupine u radno sposobno stanovništvo	Nepovoljna obrazovna struktura stanovništva		Nepostojanje jasnih demografskih mjera na nacionalnoj razini
Povoljne promjene obrazovne strukture stanovništva.	Negativna migracijska bilanca grada Splita		Nizak prosječan broj rođene djece po ženi starijoj od 15 godina
	Nemogućnost zadržavanja stanovništva na području grada Splita		Trend ubrzanog starenja stanovništva
	Nepostojanje evidencije o broju podnesenih/odobrenih zahtjeva za naknadom za novorođeno dijete		Nepovoljan trend prostorne pokretljivosti stanovništva
			Nepovoljna dobna struktura stanovništva

2.2.1.2. | Socijalna skrb

+ SNAGE	- SLABOSTI		☆ PRILIKE	⚡ PRIJETNJE
Velik i raznolik broj pružatelja usluga	Porast korisnika koji primaju ZMN	Nedostatak ranih intervencija	Jačanje postojeće mreže socijalnih usluga	Problemi financiranja (nedostatna sredstva, bez kontinuiteta financiranja...)
Velik broj socijalnih usluga	Porast korisnika pučke kuhinje	Problem kontinuiteta financiranja organizacija civilnoga društva	Proces deinstucionalizacije	Pravni okviri koji ne prate prakse i reforme
Snažne i aktivne organizacije civilnoga društva	Nedostaje smještajnih kapaciteta za skrb o osobama starije životne dobi	Neadekvatni uvjeti za rane intervencije	ESF financiranje razvoja socijalnih usluga u zajednici	
Zapošljavnije osoba s invaliditetom	Različiti problemi mladih (nedostatak mjesta za informiranje i dr.)	Nedostatak kadra za rad s djecom i obiteljima		
Dobra suradnja udruga socijalne skrbi s Gradom i Županijom	Nedovoljno mogućnosti za priuštivo kvalitetno provođenje slobodnog vremena mladih	Mali broj udomitelja		
Značajan broj primjera dobre prakse	Nasilje u obitelji	Nema poliklinike za mentalno zdravlje djece		
Motiviranost pružatelja socijalnih usluga	Nedostatak resursa za pružanje potpore žrtvama obiteljskog nasilja	Dugo čekanje na preglede i intervencije		
	Porast rizičnih ponašanja i problema mentalnoga zdravlja	Izostanak komunikacija među ključnim dionicima		
	Problemi skrbi o odraslim osobama s invaliditetom	Nedostatak podrške zajednice i grada		

2.2.1.3. | Zdravstvo

+ SNAGE

Niže vrijednosti standardizirane stope smrtnosti na 100.000 stanovnika kod muškaraca i žena u odnosu na vrijednosti zabilježene za područje SDŽ-a i RH, u 2017. i 2018. godini.
Razvijena mreža javnih i privatnih zdravstvenih ustanova
Grad Split uvršten je u mrežu zdravih gradova
Grad Split prepoznaje trendove u kretanju demografskog kapitala s ciljem utjecaja na ublažavanje njihovih negativnih utjecaja
Grad Split pruža podršku razvoju zdravstvene infrastrukture kroz sve relevantne djelokruge rada, koji nisu nužno u opisu rada Upravnog odjela za socijalnu skrb, zdravstvenu zaštitu i demografiju

U odnosu na prosjek RH, ali i podatke za grad Zagreb, liječnici u djelatnosti opće/obiteljske medicine te zdravstvene zaštite predškolske djece na području grada Splita u 2017. godini djelotvornije obnašaju svoju funkciju
Vodstvo KBC-a Split prepoznaje razvojne probleme i potencijale te osigurava financiranje za pripremu strateških projekata
Pozitivno iskustvo ravnateljstva KBC-a Split u korištenju EU sredstava
Brza reakcija i stalno prilagođavanje KBC-a Split na pandemiju uzrokovanu Covid-19 virusom
Dobra suradnja svih dionika koji sudjeluju u pružanju zdravstvene zaštite unutar javne mreže na području grada Splita

- SLABOSTI

Nedovoljna nadležnost gradske uprave
Nedostatak statističkih podataka o potrebama i pruženoj palijativnoj skrbi
Niska razina korištenja usluga u djelatnosti zdravstvene zaštite žena unutar javne mreže zdravstvenih pružatelja
Neravnomjerna dostupnost usluga u sklopu primarne zdravstvene zaštite po gradskim kotarima, kao i timova hitne medicinske pomoći na istočnom i zapadnom dijelu Grada
Nepostojanje statistike o dostupnosti i pružanju zdravstvenih usluga koja u sebi sadržava prostornu komponentu
Relativno nedjelotvorno pružanje bolničkih zdravstvenih usluga unutar KBC-a Split
Prema subjektivnoj ocjeni ključnih dionika sustava, nedjelotvorno je pružanje zdravstvenih usluga na svim razinama zdravstvene zaštite
Nezadovoljstvo medicinskog osoblja na svim razinama zdravstvene zaštite

☆ PRILIKE

Mogućnost sufinansiranja projekata putem EU fondova

⚡ PRIJETNJE

Ograničena dostupnost statističkih podataka vezanih uz dostupnost i korištenje zdravstvene zaštite u javnim i privatnim zdravstvenim ustanovama
Nepostojanje sustava praćenja kvalitete na svim razinama zdravstvene zaštite
Povećana potražnja za zdravstvenim uslugama na području grada Splita tijekom turističke sezone
Preopterećenost timova u izvanbolničkoj hitnoj medicinskoj pomoći unutar ZHM SDŽ
Dijelom nedostatna i zastarjela oprema, kao i uređaji unutar KBC-a Split
Nepostojanje OHBP-a unutar KBC-a Split
Nedostatni kapaciteti za ambulantno liječenje te liječenje u dnevnim bolnicama unutar KBC-a Split
Nedostatno opremljeni prostorni kapaciteti opremom i uređajima za medicinsko istraživački rad
Postojeći zakonodavni okvir ne omogućuje učinkovitu primjenu telemedicine

2.2.1.4. | Sport

+ SNAGE

Volonteri / strast
građana prema
sportu

Uspjesi i rezultati

- SLABOSTI

Infrastruktura

☆ PRILIKE

Lokalitet i klimatski
uvjeti

Opredjeljenje
strategija za ženski
sport

Sportski turizam

⚡ PRIJETNJE

Visoki troškovi izgradnje
infrastrukture

Nedostatak prostora

Nedovoljna spremnost
i kapaciteti lokalnog
gospodarstva za financiranje
sporta

Financiranje sporta

Gospodarstvo i ekonomija

2.2.1.5. | Kultura

+ SNAGE

Bogata materijalna i nematerijalna kulturna baština	Djelovanje u kulturi Sveučilišta u Splitu
Prepoznatljivost kroz UNESCO oznaku lokaliteta svjetske baštine	Suradnja pojedinih dionika s destinacijskim menadžment tvrtkama
Smještaj kulturnih institucija u gradu	Formalizirana suradnja sastavnica Sveučilišta i dionika u kulturi
Atraktivnost kulturne ponude smještene u Gradu	Otvorenost i povezanost domaćih umjetnika s kolegama izvan države
Kontinuitet života unutar povijesne jezgre	Kreativni potencijal mnogobrojne studentske populacije
Ukupno proračunsko financiranje kulture	
Raznovrsna institucionalna i izvaninstitucionalna kulturna ponuda	
Kvalitetan edukativni sadržaj za mlade	
Prostorni i infrastrukturni potencijali	

- SLABOSTI

Gotovo potpuna ovisnost većine kulturne produkcije o proračunskim sredstvima	Nedostatak infrastrukture potrebne za djelovanje u području umjetnosti
Izraziti disbalans u financiranju hladnog pogona i projektne djelatnosti u radu javnih ustanova u kulturi	Prostorno ograničena kulturna ponuda
Izraziti nesrazmjer institucionalnog i izvaninstitucionalnog financiranja programskih djelatnosti	Nedovoljna vidljivost programa
Nesigurnost u financiranju kvalitetnih projekata	Neusklađenost narativa o gradu/ kulturnom profilu
Nedefiniranost kriterija vrednovanja rezultata rada u kulturi	Redukcionizam u predstavljanju različitih aspekata baštine i kulturne produkcije
Komercijalizacija kulturne produkcije	Izostanak planski usmjerenog međuinstitucijskog djelovanja
Zastarjelost većeg broja aktualnih muzejskih stalnih postava i neusklađenost sa suvremenim standardima muzejske prezentacije	Nadležna tijela Grada ne provode politike definirane strateškim dokumentima
Nedostatak i neodgovarajuća struktura stručnog kadra muzejsko-galerijskih ustanova i ostalih ustanova kulture	Nepostojanje usvojenih i važećih planova upravljanja kulturnim dobrima i cjelinama na području Grada
Infrastrukturni problemi javnih ustanova u kulturi	

☆ **PRILIKE**

Globalna turistička kretanja povoljna za Split
Dugo trajanje turističke sezone u Splitu
Dobra prometna povezanost sa europskim i svjetskim gradovima tijekom sezone
Sve veća raširenost upotrebe i usavršavanje IT tehnologije
Vrijednost kulturne i prirodne baštine prostora koji gravitira Splitu (Aglomeracija i otoci)
Mogućnost širenja kruga publike u kulturi unutar stanovništva koje gravitira Splitu
Postojeći prostor za proširivanje suradnje kulturnog s obrazovnim sektorom
Mogućnost korištenja EU fondova za investiranje u kulturi
Pravni okvir za Dioklecijanove podrumne (vlasništvo RH, upravljanje Grad Split)

⚡ **PRIJETNJE**

Pritisak masovnog turizma
Korištenje i obnavljanje kulturnih dobara prvenstveno kroz komercijalni aspekt
Negativna ekonomska kretanja kao posljedica COVID epidemije
Privlačnost drugih kulturnih centara gdje su bolji uvjeti rada mladih što može dovesti do iseljavanja mladih školovanih umjetnika i stručnjaka
Nepostojanje programa edukacije menadžera u kulturi
Zakonska regulativa obrazovanja turističkih vodiča
Učinci zakonske regulative na uključivanje volontera u rad javnih ustanova u kulturi
Sezonalnost potražnje za kulturom
Ovisnost o turističkim kretanjima po pitanju posjeta muzejsko-galerijskim sadržajima
Gentrifikacija povijesne jezgre
Problemi vlasništva nad građevinama u povijesnoj jezgri i drugim kulturnim dobrima koji usporavaju obnovu

2.2.1.6. | Standard stanovanja

+ SNAGE	- SLABOSTI	☆ PRILIKE	⚡ PRIJETNJE
<p>Porast ulaganja u postojeći stambeni fond i uspješno realizirani projekti energetske obnove stambenih zgrada</p>	<p>Nepostojanje sustavnog praćenja stanja stambenog fonda, stambenih potreba stanovništva, ostvarenih tržišnih cijena i priuštivosti stambenih prostora</p>	<p>Uloga Grada u planiranju i izgradnji novih stambenih jedinica prema modelu Društveno poticane stanogradnje (POS)</p>	<p>Zbog nepriuštivog stanovanja iseljavanje mlađeg stanovništva u naselja i gradove iz okolice Splita s nižim cijenama stambenih nekretnina</p>
<p>Postojanje cjenovno prihvatljivijih i rjeđe nastanjenih dijelova grada u kojima je moguća izgradnja novih stambenih nekretnina</p>	<p>Nepostojanje gradske stambene strategije</p>	<p>Prepoznata problematika niske priuštivosti stanovanja na nacionalnoj i EU razini</p>	<p>Pritisak turističkog najma na stambeni fond</p>
<p>Zadovoljavajuća kvaliteta obilježja „određenih“ kotareva/naselja grada Splita koja stanovnici Splita cijene za stanovanje</p>	<p>Nedostatne mogućnosti sigurnog, dugoročnog i priuštivog najma stambenog prostora za sve populacije stanovništva</p>		<p>Nedostatna konzistentna i cjelovita stambena politika na nacionalnoj razini</p>
	<p>Loša komunalna/društvena infrastruktura na područjima predviđenim za gradnju novih stambenih nekretnina.</p>		
	<p>Nedostatno razvijeni sustavi stambenog zbrinjavanja stanovnika specifičnih potreba</p>		

2.2.1.7. | Obrazovanje

Rani i predškolski odgoj i obrazovanje Osnovne škole

	+ SNAGE	- SLABOSTI	☆ PRILIKE	⚡ PRIJETNJE
Rani i predškolski odgoj i obrazovanje	<ul style="list-style-type: none"> Rast zaposlenosti djelatnika u dječjim vrtićima (odgojitelji, stručni suradnici) Postojanje programa za poticanje darovitosti u dječjim vrtićima 	<ul style="list-style-type: none"> Smanjenje broja zdravstvenih djelatnika u dječjim vrtićima Nedostatak unutarnjeg i vanjskog prostora po djetetu u vrtićima Nedostatak vrtića u vlasništvu Grada Splita u određenim kvartovima Nejednolika opremljenost videonadzorom, alarmom te pristup osobama s invaliditetom u dječjim vrtićima 	<ul style="list-style-type: none"> Mogućnost provođenja različitih programa u dječjim vrtićima Mogućnosti provođenja EU projekata u dječjim vrtićima Mogućnosti novih izvora i načina financiranja - EU fondovi u dječjim vrtićima Porast zanimanja učenika za upis u umjetničke škole 	<ul style="list-style-type: none"> Nepovoljni demografski trendovi
Osnovne škole	<ul style="list-style-type: none"> Postojanje osnovnih umjetničkih škola Postojanje ustanova za obrazovanje odraslih Povećan broj zaposlenih učitelja u osnovnim školama Porast posebnih razrednih odjela u osnovnim školama Postojanje Centara izvrsnosti 	<ul style="list-style-type: none"> Rad škola u dvije i tri smjene u osnovnim školama. Nedostatak stručnih suradnika u osnovnim školama. Nedostatak asistenata u nastavi učenicima s teškoćama u OŠ. Nezadovoljavajuća opremljenost osnovnih škola (unutrašnji i vanjski prostori, didaktička oprema, IKT opremljenost, pristup osobama s invaliditetom) 	<ul style="list-style-type: none"> Mogućnost provođenja različitih projekata u školi Realizacija Centara darovitosti 	<ul style="list-style-type: none"> Pad broja učenika u osnovnim školama

2.2.1.7. | Obrazovanje

Srednje škole
Visoko školstvo

	+ SNAGE	- SLABOSTI	☆ PRILIKE	⚡ PRIJETNJE
Srednje škole	Sveobuhvatno i diversificirano srednjoškolsko obrazovanje omogućuje stjecanje adekvatne srednje stručne spreme kao i nastavak školovanja.	Kadrovski i infrastrukturni problemi onemogućavaju razvoj punih potencijala.	Mogućnost povlačenja sredstava iz nacionalnih i EU projekata.	Pad broja učenika u svim srednjim školama
Visoko školstvo	Velika ponuda akreditiranih studijskih programa	Značajne razlike u produktivnosti pojedinih znanstvenika/ica unutar sastavnica Sveučilišta u Splitu, kao i institucionalnom korištenju njihova znanstvenog utjecaja	Raspoloživost sredstava potpore iz nacionalnih, EU i drugih međunarodnih izvora za mobilnost, nastavnu, znanstveno-tehnološku, kulturnu i sportsku suradnju vezanu uz visoko obrazovanje	Nastavak pandemije koronavirusa, odnosno problemi u međunarodnoj mobilnosti
	Veliki udjel Sveučilišta u Splitu u nacionalnoj studentskoj populaciji		Nedovoljan kapacitet za aplikativnu i poduzetničku uporabu istraživačkih rezultata	
	Fleksibilnost funkcioniranja u kriznim uvjetima	Nedostatan kapacitet studentskog smještaja	Mogućnosti za potporu i financiranje poduzetničkih inicijativa i ideja te inovacija i novih poduzeća na području grada Splita	Dodatno smanjenje dostupnog smještaja za studentsku populaciju
	Znanstvena izvrsnost i prepoznatljivost znanstvenih institucija u Splitu	Nedostatni prostorni resursi pojedinih sastavnica Sveučilišta (str. 3 analize), kao i Instituta za oceanografiju i ribarstvo (str. 15 analize), uključivši i nedovršenost kampusa Sveučilišta u Splitu i brojne urbanističko-planske probleme na navedenom prostoru	Mogućnosti za otvaranje inovativnih nastavnih programa koji postoje na drugim sveučilištima, a za kojima postoji tržišna potražnja, uključivši i mogućnosti za aktivno uključivanje u cjeloživotno obrazovanje	
	Dinamika razvoja projekata i istraživačke infrastrukture na Sveučilištu u Splitu			
	Povećanje međunarodne umreženosti visokoškolskih ustanova u Splitu			

2.2.1.8. | Urbana sigurnost i kritične infrastrukture

+ SNAGE	- SLABOSTI	☆ PRILIKE	⚡ PRIJETNJE
Niska stopa kriminaliteta	Početno stanje razvijenosti sustava o kritičnim infrastrukturama i CZ-u	Izrada strateških smjernica za područje urbane sigurnosti	Promjena u strukturi kriminalnog ponašanja i modusu počinjenja kaznenog djela i prekršaja
Interoperabilnost svih žurnih službi	Nekontinuirano istraživanje percepcije građana i turista o osjećaju sigurnosti	Postojanje institucionalnog okvira za djelovanje CZ-a, HGSS-a, JVP-a, uz MUP koji je potrebno sukladno tehnološkom napretku kontinuirano unaprjeđivati	Potencijalni teroristički napadi
		Postojanje zakonodavnog okvira za djelovanje CZ-a, HGSS-a, JVP-a, uz MUP kao i zakona o kritičnim infrastrukturama koje je potrebno kontinuirano unaprjeđivati kroz zakon o predviđenim sustavima	Prirodne nepogode

2.2.2. | Gospodarstvo

2.2.2.1. Tržište rada

2.2.2.2. Poslovno okruženje

2.2.2.3. Strateške djelatnosti

2.2.2.1. | Tržište rada

+ SNAGE	- SLABOSTI	☆ PRILIKE	⚡ PRIJETNJE
Relativno veća zabilježena stopa zaposlenih u odnosu na SDŽ i RH	Relativno niža stopa ekonomski aktivnog stanovništva u odnosu na usporedne gradove	Raspoloživa sredstva iz predviđenih EU fondova (ESF, ESI, Programi Unije)	Visoki porezni klin
Relativno veća stopa ekonomski aktivnog stanovništva u odnosu na SDŽ i RH	Visok udio nezaposlenog mladog stanovništva i stanovništva starijeg od 50 godina u ukupnom broju nezaposlenih		Utjecaj pandemije COVID-19 na zapošljavanje i djelatnosti koje zahtijevaju osobni kontakt
Visoki potencijal zapošljavanja stanovništva izvan Splita	Glavnina ostvarenih radnih mjesta realizirana je u malom broju djelatnosti		
	Nesrazmjer (neusklađenost) ponude (obrazovanje) radne snage i potražnje za radnom snagom		
	Gubitak radnih mjesta u "tradicionalnoj" prerađivačkoj djelatnosti na području Grada, te u obrtu i slobodnim zanimanjima		
	Sezonalnost dostupnih radnih mjesta		
	Žene su manje zastupljene među zaposlenom populacijom		
	Visoki udio dugotrajno nezaposlenih osoba (s izraženim trendom rasta)		

2.2.2.2. | Poslovno okruženje

+ SNAGE	- SLABOSTI	☆ PRILIKE	⚡ PRIJETNJE
Veliki doprinos grada Splita u gospodarskoj aktivnosti SDŽ-a	Koncentracija ukupne gospodarske aktivnosti u tri glavne djelatnosti te jačanje koncentracije gospodarske aktivnosti u jednoj od njih (djelatnosti G)	RH i EU posebno promiču i potiču organiziranje djelatnosti u formi zadruga	Nesustavno i neusklađeno praćenje gospodarskih aktivnosti od strane nadležnih institucija
Rast ukupne gospodarske aktivnosti (prije Covid-19 epidemije)	Podzastupljenost svih pravnih oblika osim trgovačkih društava u strukturi gospodarstva prema broju subjekata i prema broju zaposlenih	Povoljan geografsko-prometni položaj Splita	Prevelika koncentracija gospodarske aktivnosti RH u jednom gradu-Zagrebu
Obrti i udruge rastu po većoj stopi nego trgovačka društva	Usprkos tradiciji, značajno manji udio prerađivačke industrije u odnosu na SDŽ i RH te gradove Zagreb i Rijeka; ne pokazuje rast ni po jednom od ključnih pokazatelja		Poremećaji izazvani sadašnjom i budućim ugrozama (epidemije, terorizam, migrantska kriza itd.)
Fleksibilnost i vitalnost gospodarstva grada Splita zbog velikog udjela mikro i malih poslovnih subjekata u gospodarstvu grada Splita	Slabija izvozna orijentacija u prosjeku i posebno u pojedinim djelatnostima u gradu Splitu u odnosu na SDŽ i odabrane gradove		Prostor/teritorij grada (ograničen - ograničenje širenja/rasta; formalne prepreke administrativnih granica gradova/općina čiji se prostori životno spajaju...)
Djelatnosti koje bilježe kontinuirani/kumulativni rast u analiziranom razdoblju (P, R, I, L, K)	Nedostatak velikih poslovnih subjekata sa sjedištem u gradu Splitu		(NE)Planiranje (nedostatak strategije, stihija, utjecaj pojedinačnih i političkih interesa...)
	Mali udio stranog kapitala u gospodarstvu grada Splita		
	Mali broj poslovnih subjekata s dužom tradicijom poslovanja		
	Veliki broj neaktivnih registriranih poslovnih subjekata		
	Ovisnost gospodarstva o malom broju uspješnih poslovnih subjekata, iako te uspješne tvrtke mogu služiti kao dobri primjeri		
	Udruge i zadruga zastupljene u malom broju djelatnosti		
	Mali udio (značaj) gospodarske aktivnosti Splita u ukupnoj gospodarskoj aktivnosti RH		
	Nekonzistentnost gospodarske aktivnosti Splita		

2.2.2.3. | Strateške djelatnosti

+ SNAGE	- SLABOSTI	☆ PRILIKE	⚡ PRIJETNJE
Diverzificiranost gospodarske strukture grada Splita	Najznačajnija gospodarska djelatnost Grada ima nisku dodanu vrijednost	Atraktivnost Splita digitalnim nomadima	Klimatske promjene te ostali relevantni globalni izazovi, krize i katastrofe
Raznolikost kulturno-turističke ponude Splita	Struktura smještajnih kapaciteta gdje prevladavaju privatna domaćinstva	Bogatstvo kulturnih i atraktivnih prirodnih resursa	Izostanak usklađivanja ponude prometnog sektora i turističke ponude
Mogućnost razvoja radnih vještina u turističkim djelatnostima	Niska informiranost i educiranost privatnih iznajmljivača o prednostima diverzifikacije ponude i povećanja kvalitete ponude privatnih domaćinstava	Pozitivni dugoročni trendovi na tržištu turističke potražnje	
Kontinuirani pozitivni trend rasta broja dolazaka i noćenja	Orijentiranost ponude na ljetnu sezonu		
	Relativno kratka turistička sezona i u privatnim domaćinstvima i u komercijalnom smještaju		
	Nedostatak kadra za potrebe turističkih djelatnosti u sezoni		
	Visoke razine pokazatelja gustoće i penetracije turizma		
	Izostanak kontinuiranog sustava praćenja turističke potražnje i ponude konkurentnih destinacija (stranih i domaćih) (motivi, zadovoljstvo, lojalnost)		

2.2.3. | Urbano okruženje

- 2.2.3.1. Kvaliteta urbanog okoliša, izloženost ekološkim rizicima i klimatskim opasnostima
- 2.2.3.2. Primarna infrastruktura
- 2.2.3.3. Infrastruktura za mobilnost i internetsku povezanost
- 2.2.3.4. Urbani prijevoz

2.2.3.1. | Kvaliteta urbanog okoliša, izloženost ekološkim rizicima i klimatskim opasnostima

+ SNAGE	- SLABOSTI	☆ PRILIKE	⚡ PRIJETNJE
Uspostavljen sustav monitoringa kakvoće zraka i vodnih sustava	Nepostojanje sustavnog monitoringa tla	Izvrсна kakvoća zraka	Mogućnost incidentnih situacija i potencijalnih havarija u okolišu
Izvrсна kakvoća mora za kupanje	Nedostatak praćenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz prometnih čvorišta, morskih luka, željeznice te ključnih prometnica kao izvora onečišćenja		Mogućnost onečišćenja mora od pomorskog prometa
Uspostavljene su strateške karte buke i akcijski plan upravljanja bukom	Nedostatak potpunih podataka emisije buke te nepostojanje sustavnog praćenja svjetlosnog zagađenja na području grada Splita	Postojanje područja s malom emisijom buke	Kemijsko stanje pojedinih vodnih tijela na području Splita nije dobro, a pripisuje se povišenoj koncentraciji pesticida
Pokrenute projektne inicijative za modernizaciju javne rasvjete bazirane na znanju o ekološkoj, usmjerenoj i štedljivoj rasvjeti	Neodgovarajući dizajn i nepravilna montaža rasvjetnih tijela	Značajna ušteda energije	„Propusne“ septičke jame potencijalni izvor onečišćenja okoliša
			Povišena koncentracija žive u morskom sedimentu
			Mogućnost povećanja razine buke i svjetlosnog zagađenja

+ SNAGE	- SLABOSTI		☆ PRILIKE	⚡ PRIJETNJE
Uspješan tijek izrade katastra zelenih površina	Ugroženost postojećih gabarita zelenih površina uslijed pritiska za izgradnjom, nepoštivanja prostorno-planskih odredbi, nedostatne kontrole i nedostatne komunalne higijene	Nedostatak aktivnosti na ozelenjivanju postojećih površina (asfaltiranih parkirališta, nogostupa i sl.)	Prostorna i vegetacijska raznovrsnost krajolika u kojem je smješten grad Split	Opasnost propadanja zelenog fonda uslijed bolesti, prirodnih hazarda te nepovoljnog utjecaja klimatskih promjena u smislu izraženijih sušnih razdoblja i razdoblja jakih padalina
	Nedovoljna preciznost urbanih pravila te nedostatna rigoroznost GUP-a u svrhu čuvanja postojećeg zelenog fonda	Neadekvatni mehanizmi praćenja stanja i aktualizacije podataka o zelenom fondu u privatnom vlasništvu	Povoljna klimatska obilježja	
	Nedostatno opremanje i održavanje dijela zelenih površina te nedostatno potenciranje suvremenih arhitektonskih tipologija koje omogućavaju uređenje vrtova	Nedovoljna involviranost Grada kao tržišno aktivnog aktera u procesu osiguravanja novih zelenih površina	Aktivno sudjelovanje nevladinih udruga civilnog društva u svrhu očuvanja zelenih površina i edukacije	Pritisci za prenamjenama postojećih zelenih prostora i negradivog zemljišta
	Nedovoljna zastupljenost javnih zelenih površina u novoizgrađenim područjima grada i u tzv. nisko-konsolidiranim područjima	Neiskorištene mogućnosti upravljanja resursom drvne i lisne mase za potrebe proizvodnje komposta za održavanje zelenila ili za proizvodnju bioenergije	Mogućnost osiguravanja vlastitih rasadnika	
	Nedostatna komunikacija i nedovoljno transparentni uvid u stručne elaboracije koje prate aktivnosti održavanja zelenila, posebice njegovog uklanjanja	Nedovoljno uključivanje krajobraznih stručnjaka u procese očuvanja, planiranja i izgradnje zelenih površina te edukaciju	Prostorne mogućnosti obimnijeg planiranja novih javnih zelenih površina	
	Definirana su zaštićena i vrijedna područja grada Splita (npr. Botanički vrt s vrijednim, zaštićenim, endemičnim biljnim vrstama kao i staništima)	Nedostaju alati i standardi za upravljanje zaštićenim i vrijednim područjima	Nedostaju skloništa za napuštene životinje	Postojanje prirodnih područja s raznolikim staništima flore i vegetacije kao i životinjskim svijetom. Izrada plana upravljanja i izvedbenih projekata.

+ SNAGE	- SLABOSTI	☆ PRILIKE	⚡ PRIJETNJE
Postojanje Plana gospodarenja otpadom na području Splitsko-dalmatinske županije	Visok udio organskog otpada u miješanom komunalnom otpadu (posebno miješanog komunalnog otpada) u ukupnom otpadu	Poboljšanje cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na državnoj razini	Neusklađenost podataka u različitim bazama podatka za iste kategorije otpada
Raspoloživa financijska sredstva iz proračuna Grada i Županije namijenjena gospodarenju otpadom	Mali udio razdvojenog komunalnog otpada	Postojanje stimulativne mjere povratne naknade za određene vrste otpada	Spor razvoj tržišta sekundarnih sirovina
Kontinuirana provedba edukacijskih i informativnih kampanja u medijima	Nepostojanje industrije recikliranja otpada	Postojanje pravnog okvira u okviru RH i EU koji omogućuje korištenje zelene javne nabave	Niska razina znanja o organizacijskim modelima i tehnologijama u području održivog gospodarenja otpadom
Postojeće inicijative akcija društveno-odgovornog prikupljanja otpada	Nedovoljni infrastrukturni i kapaciteti za održivo gospodarenje otpadom	Postojeće politike u području gospodarenja otpadom i razvoja kružnog gospodarstva RH i EU	Neučinkovit nadzor tijekom otpada
Postojeće, provedene i planirane aktivnosti unaprjeđenja sustava gospodarenja otpadom	Stopa oporabe znatno ispod prosjeka RH i EU-a (u 2016. EU 59,3 %, RH 55,6 %, SDŽ 9,3 %)	Mogućnost financiranja projekata koji pridonose razvoju održivog gospodarenja otpadom sredstvima državnog proračuna i EU fondova	Sezonsko opterećenje uslijed intenzivnog turizma tijekom ljetnih mjeseci
Postojanje znanstveno-istraživačkih i visokoobrazovanih kapaciteta Sveučilišta u Splitu	Odlaganje kao najzastupljenija tehnologija gospodarenja otpadom	Znatne količine mulja koje će biti generirane novoizgrađenim UPOV-ima (uz sezonske fluktuacije)	Velika cijena recikliranja otpada
Početak provedbe projekta „Centar za gospodarenje otpadom u Splitsko-dalmatinskoj županiji“	Velik broj divljih odlagališta	Postojanje validiranih tehnologija za održivo gospodarenje otpadom na tržištu	
Visoko educirani stručnjaci koji se bave problemom prirodnih rizika i klimatskih opasnosti	Nedovoljna fleksibilnost sustava zbrinjavanja otpada tijekom ljetnih mjeseci (turistička sezona)	Postojanje značajnog broja aktualnih fondova koji su usmjereni na financiranje akcija i programa za detekciju i smanjenje prirodnih rizika te mjera ublažavanja utjecaja klimatskih promjena	Grad Split se nalazi na području koje je sklono prirodnim rizicima (požari, erozija tla) i koje je osjetljivo na klimatske promjene (povećanje razine mora, trend rasta prosječnih temperatura te ekstremno djelovanje vjetera)
Izrađen dokument Procjena rizika od velikih nesreća za područje Grada Splita 2018.	Neadekvatno urbano planiranje koje ne vodi dovoljno računa o prirodnim rizicima i klimatskim opasnostima		
	Neadekvatan sustav ranog uzbunjivanja		

+ SNAGE

Lokacije pojedinih brownfield područja su sastavni dio kulturnog identiteta grada.

Lokacije pojedinih brownfield područja (klif Orišac, zgrada Dalmacijavina, žnjanski plato, hotel Zagreb, Dom mladih, stari „Hajdukov plac“) pozitivno utječu na prepoznatljivost i sliku grada.

Izrada Registra brownfield područja.

Infrastrukturna opremljenost brownfield lokacija.

Poduzeti su koraci u izradi dokumentacije za obnovu ili sanaciju pojedinih brownfield područja.

- SLABOSTI

Visoka gustoća naseljenosti

☆ PRILIKE

Potencijal za prostorni razvoj grada Splita

Raspoloživost sredstava iz europskih fondova

⚡ PRIJETNJE

Procesi programiranja i projektiranja kao i sama izvedba potencijalnih sanacija, revitalizacija ili obnova ugroženi su nestabilnim gospodarskim okruženjem

Složeni vlasničko-pravni odnosi i zakonska ograničenja

2.2.3.2. | Primarna infrastruktura

+ SNAGE	- SLABOSTI		☆ PRILIKE	⚡ PRIJETNJE
<p>Centralni sustav gospodarenja i upravljanja</p> <p>Implementacija projekta Aglomeracija Split Solin</p>	<p>Nedostatak alternativnog zahvatišta</p> <p>Stara i dotrajala mreža i visoki gubici u mreži</p> <p>Nepostojanje sustava filtracije sirove vode</p> <p>Visoka ranjivost krškog Izvora Jadro</p>	<p>Povremene povišene vrijednosti mutnoće na izvoru</p> <p>Značajne sezonske oscilacije u izdašnosti izvora</p> <p>Cijevni materijal od azbestnog cementa nije u potpunosti zamijenjen prikladnim materijalima</p>	<p>Dostatne količine i visoka kvaliteta vode iz izvora Jadro</p> <p>Implementacija novih tehnologija za dezinficiranje vode</p>	<p>Sezonska opterećenost sustava (turizam)</p> <p>Urbanizacija na značajno povišenim kotama koja zahtijeva dodatne troškove radi održavanja potrebnog tlaka u sustavu opskrbe vode kao i posljedičnih gubitaka</p> <p>Industrijalizacija i mikro zoniranje unutar sanitarnih zona izvora Jadra</p> <p>Povećani potencijal onečišćenja zahvatišta uslijed ilegalnih odlagališta otpada unutar sanitarnih zona, intenziviranog prometa tijekom turističke sezone i pojačane djelatnosti unutar novonastalih komercijalnih i industrijskih zona</p>
<p>Centralni sustav gospodarenja i upravljanja</p> <p>"Projekt poboljšanja vodno-komunalne infrastrukture aglomeracije Split – Solin"</p>	<p>Dotrajala infrastruktura</p> <p>Nedovoljno unaprjeđenje monitoringa opskrbnog i kanalizacijskog sustava kao i slivnog područja izvora Jadro</p> <p>Nedovoljno unaprjeđenje sustava upravljanja postojeće infrastrukture Instalacija i interpolacija zelene infrastrukture unutar postojeće infrastrukture</p>	<p>Nedovoljno sudjelovanje u raznim inicijativama za podizanje svijesti potrošača i mijenjanje potrošačkih navika</p> <p>Nedovoljno postojanje organizacijskih modela i tehnologija za podizanje otpornosti vodno-komunalnog sustava na klimatske promjene</p> <p>Neisplativi toplinski sustavi</p>	<p>Tretiranje mulja kao sekundarne sirovine</p>	<p>Nefunkcioniranje planiranog UPOV-a uslijed visoke koncentracije klorida u otpadnoj vodi predstavlja rizik za okoliš</p> <p>Visoki troškovi zbrinjavanja mulja s UPOV-a</p>

+ SNAGE	- SLABOSTI	☆ PRILIKE	⚡ PRIJETNJE
Uspostavljen početni plinski distribucijski sustav	<p>Većina zgrada uglavnom nije adaptirana za primjenu prirodnog plina</p> <p>Prostorno-planski uvjeti ograničavaju dinamiku izgradnje plinske mreže</p>	Raspoloživost plina kao jeftinijeg energenta	<p>Dugotrajna administrativna procedura ishođenja dozvola za građenje</p> <p>Upitna isplativost razvoja plinske mreže zbog visokih jediničnih troškova</p> <p>Upitna dinamika izgradnje plinske mreže za široku potrošnju</p>
Zadovoljavajuće postojeće primarno elektroenergetsko napajanje	Kvaliteta opskrbe električnom energijom stare gradske jezgre	Projekt uvođenja napredne elektroenergetske mreže	Ograničena mogućnost priključenja na električnu mrežu novih većih potrošača do završetka rekonstrukcije, odnosno izgradnje novih TS
Razgranata i međusobno dobro povezana distribucijska elektroenergetska mreža	Nedovoljno pouzdano i sigurno napajanje električnom energijom korisnika u istočnom dijelu grada Splita i prigradskim naseljima	Prelazak 10 kV električne mreže na pogonski napon 20 kV	Dugotrajan postupak za realizaciju značajnijih projekata
Jake istraživačke grupe iz područja obnovljivih izvora energije na Sveučilištu u Splitu	Realizacija visokonaponskog kopnenog priključka za kruzere u trajektnoj luci	<p>Cijena proizvodnje električne energije iz malih/srednjih integriranih sunčanih elektrana postala je konkurentna tržišnim cijenama električne energije</p> <p>Znatno veća dinamika instaliranja integriranih sunčanih elektrana</p> <p>Mogućnost financiranja iz okvira nove kohezijske politike EU-a</p> <p>ESCO modeli financiranja s ciljem poboljšanja energetske učinkovitosti i smanjenja troškova za pogon i održavanje</p> <p>Povećanje broja zgrada s gotovo nultom potrošnjom energije te poticanje energetske obnove višestambenih zgrada</p> <p>Raspoloživa tehnologija punionica za vodik</p> <p>Raspoloživa tehnologija punionica za električna vozila</p> <p>Mogućnost modernizacije javne rasvjete primjenom mjera energetske učinkovitosti i zaštite od svjetlosnog onečišćenja</p>	

2.2.3.3. | Infrastruktura za mobilnost i internetsku povezanost

+ SNAGE	- SLABOSTI	☆ PRILIKE	⚡ PRIJETNJE
Vodeći grad po korištenju širokopojasnog pristupa	Neiskorištenost postojeće optičke infrastrukture	Mogućnost korištenja postojeće komunalne infrastrukture za razvoj širokopojasne NGA infrastrukture	Nedovoljna ulaganja u razvoj infrastrukture za širokopojasni pristup internetu u budućnosti
	Nedostupnost podataka za analizu	Dostupnost širokopojasnog Interneta u usporedbi s drugim gradovima u RH	Zaostajanje za Digitalnom agendom
	Nedostupnost podataka za analizu	Financiranje iz EU fondova	
		Rast potražnje za uslugama temeljenim na širokopojasnom pristupu internetu	
		Rast prometa	

2.2.3.4. | Urbani prijevoz

+ SNAGE	- SLABOSTI		☆ PRILIKE	⚡ PRIJETNJE
Kroz središte grada nema značajnijeg tranzitnog prometa	Značajniji prometni atraktori nalaze se na krajnjoj točki glavnih prometnih pravaca, a kapacitet prometnica nije usklađen s prometnom potražnjom	Veliki udio parkirališnih mjesta bez regulacije parkiranja	Mogućnost financiranja optimizacije svih oblika urbanog prometa iz EU Fondova	Složeni procesi rješavanja imovinsko-pravnih odnosa kod izgradnje novih ili proširenja postojećih elemenata prometne infrastrukture
Razvijen i pokrenut sustav vođenja prometa prema slobodnim mjestima za parkiranje	Povezanost s okolnim naseljima posebno s naseljima zapadno od Splita bazirana je primarno na cestovnom prometu i to na cestama vrlo ograničenog kapaciteta	Autocesta nije u funkciji povezivanja Splita s okolnim naseljima	Mogućnost financiranja rješenja za povećanje sigurnosti prometa iz nacionalnih i europskih izvora	Preintenzivni razvoj turizma može dovesti do prometnih zagušenja unatoč dobro uređenom prometnom sustavu
Dobra povezanost Splita ostatkom s Hrvatske i Europom sustavom autocesta (TEN-T mreža)	Ograničen broj mogućih ulaza u grad Split i manjak prometnog kapaciteta na ključnim raskrižjima	Neusklađenost tarifne politike javnog gradskog prijevoza i parkiranja	Podrška uvođenju ITS rješenja u urbani promet s nacionalne i europske razine	
Postojanje sustava javnih bicikala	Nepovezanost određenih dionica cestovne mreže	Prevelik dio javnog gradskog prostora u funkciji parkiranja	Glavni cestovni pravci su u ingerenciji Hrvatskih cesta što omogućava (su)financiranje investicija	
	Nedovoljna razvijenost pješačke mreže, osobito u okolnim naseljima Grada Splita	Nerazvijena biciklistička mreža	Povoljan geoprometni smještaj Zračne luke Split	
	Sustav parkiranja bez jasne parkirne politike	Nezadovoljavajuće stanje sigurnosti prometa	Povoljan geoprometni smještaj Luke Split	
		Nerazvijenost i neprikladnost javnog prijevoza putnika željeznicom		
		Neadekvatna povezanost Zračne luke Split s gradom Splitom		

+ SNAGE	- SLABOSTI	☆ PRILIKE	⚡ PRIJETNJE
Dobro razvijena mreža javnog autobusnog prijevoza na području Grada Splita	Neiskorištene sve mogućnosti i nerealizirani svi planovi za razvitak javnog gradskog prijevoza putnika autobusima	Pogodna klima za cjelogodišnje korištenje bicikala, e-bicikala i romobila za svakodnevna putovanja	Državne prometnice, glavne pomorske luke zračna luka i željeznica su u formalnoj ingerenciji Države i konačne odluke ne mogu biti donesene na razini Gada Splita
Prihvaćanje novog pristupa mobilnosti u RH i u Splitu od strane dionika prometnog sustava	Nedovoljna razvijenost ITS-a	Aktualni trend popularizacije održive mobilnosti u EU i RH	Pritisak javnosti na donošenje odluka u domeni prometa (naplata parkiranja, ukidanje parkirališnih mjesta, zabrana prometa)
Moderniziran javni gradski i prigradski autobusni prijevoz korz nabavku 99 novih autobusa i uveden sustav e-Ticketinga iz EU fondova (ITU mehanizma)	Nedostatak davanja prioriteta javnom prijevozu zbog čega se degradira prijevozna usluga što dovodi do pada broja putnika	Aktualni trendovi jačanja investicija u održivu mobilnost u RH i EU	Nedovoljna vertikalna koordinacija, suradnja i komunikacija među svim dionicima važnim za razvoj prometa
Integriranost pomorskog, željezničkog i cestovnog javnog prijevoza u samom gradskom središtu	Određen broj stajališta i terminala javnog gradskog prijevoza nije u prikladnom stanju	Dobri preduvjeti za razvoj željeznice u funkciji lokalnog prometa	Konfiguracija terena u nekim dijelovima Splita nije idealna za bicikliranje ili pješaćenje
Koridori prilagođeni kretanju osobama s teškoćama u kretanju i invaliditetom	Nepovezanost stajališta željezničkog prometa s ostatkom prometne mreže u okolnim područjima Grada Splita čime se smanjuje dostupnost i mobilnost	Izrazita atraktivnost područja za investicije što može biti dobra podloga za javno privatna partnerstva u prometnom sustavu	Vruća ljeta ne doprinose korištenju bicikala u ljetnim mjesecima
Postojanje rampi	Nedovoljno razvijen pomorski promet u funkciji priobalnog javnog prijevoza putnika	Veliki potencijal u turistima kao korisnicima javnog prijevoza	Dugotrajni procesi pripreme investicija (prostorni planovi, imovinsko pravni odnosi, sustav dozvola) mogu uslijed nedostatka ljudskih kapaciteta dovesti do otežanog financiranja opravdanih projekata iz fondova EU
Započela realizacija projekta ITS-a (integriranog transportnog sustava) financiranog iz EU fondova	Dugogodišnje stvaranje prometnog sustava kojim u velikoj mjeri dominira cestovni promet	Visok potencijal integriranja različitih oblika prijevoza na području Grada Splita	Neujednačena potražnja za prometnim uslugama tijekom godine (sezonalnost) otežava opravdanost pojedinih investicija u prometni sustav
	Prespora realizacija jednostavnijih organizacijskih mjera u području prometa (npr. tarifne politike, rješavanje nepropisnog parkiranja itd.)	Integracija svih oblika prometa na nacionalnoj razini (nacionalni sustav multimodalnih prometnih informacija i ostalo)	Nedostatak integracije strateških i razvojnih programa
	Nedostatak integracije između planiranja uporabe zemljišta i planiranja prometa		

2.2.4. | Institucionalni okvir

2.2.4.1. Organizacijska struktura
i upravljanje procesima

2.2.4.2. Financijska analiza

2.2.4.3. Prostorno-planska dokumentacija
i status gradske imovine

2.2.4.4. Suradnja Grada Splita

2.2.4.1. | Organizacijska struktura i upravljanje procesima

+ SNAGE		- SLABOSTI		☆ PRILIKE		⚡ PRIJETNJE	
Visok stupanj specijalizacije zaposlenika	Nedovoljno jasno definirana „dvojaka funkcija grada“	Ograničenost u motiviranju zaposlenika i nemotivirajuće radno okruženje	Učestale izmjene i dopune Pravilnika o unutarnjem redu i načinu rada upravnih tijela Grada Splita	Savjetodavne i edukacijske usluge	Sve složenije, dinamičnije i turbulentnije okruženje		
Pokrivenost javnih usluga i funkcija grada gradskim poduzećima i ustanovama	Nejasna podjela rada, odgovornosti i nadležnosti te slaba integracija	Visok stupanj centralizacije i formalizacije	Neadekvatna dobna struktura zaposlenika	Online edukacije	Trendovi zapošljavanja na tržištu rada koji čine Gradsku upravu Grada Splita manje privlačnim poslodavcem za pojedine stručne profile		
Razvoj vlastitih vještina i kompetencija	Nepopunjenost pojedinih, usko specijaliziranih radnih mjesta zbog deficitarnosti zahtijevanih stručnih profila na tržištu rada ili u internoj strukturi zaposlenika	Nepostojanje planske pripremljenosti za krizne situacije	Nepostojanje sustava kompetencija za zaposlene i plana napretka i razvoja zaposlenika				
Primjerena razina znanja zaposlenika Gradske uprave		Manjak materijalnih resursa i organizacijsko-pravne uređenosti za rad zaposlenika od kuće	Rotacije zaposlenika unutar organizacijskih jedinica				
Postojanje i dostupnost repozitorija poslovnih procesa	Nepostojanje specijaliziranog IT rješenja za upravljanje poslovnim procesima	Neusklađenost između strateške i operativne razine upravljanja poslovnim procesima	Neintegriranost informacijskih sustava	Raspoloživost sredstava potpore iz nacionalnih i EU izvora za usluge iz različitih domena pametnog grada	Odlazak dijela stručnog kadra iz Gradske uprave		
Stručnost IT osoblja	Nezadovoljavajuće definirani procesi komunalnog redarstva te nedovoljno razrađeni poslovi upravljanja javnim površinama i pomorskim dobrom	Nije uspostavljen sustav za upravljanje promjenama	Parcijalni pristup informatizaciji od strane Gradske uprave				
	Nepostojanje specijalizirane organizacijske jedinice za upravljanje poslovnim procesima	Ne primjenjuje se konvergentni pristup upravljanja poslovnim procesima	Nepostojanje strukturiranih i integriranih e-usluga				
		Nekompletiran registar rizika	Nedostupnost cjelokupne analize postojeće IS arhitekture/okruženja				

2.2.4.2. | Financijska analiza

+ SNAGE	- SLABOSTI	☆ PRILIKE	⚡ PRIJETNJE
Razvojna orijentacija rashodovne strane proračuna	Relativno manji udio prihoda od imovine u strukturi ukupnih prihoda		Neizvjesnost u pogledu izvršenja proračuna uzrokovana pandemijom koronavirusa
Visoka razina transparentnosti prema ocjeni IJF (2018).	Relativno niža razina fiskalnog kapaciteta per capita		
Relativno niža razina kreditne zaduženosti u odnosu na ukupni proračun			

2.2.4.3. | Prostorno-planska dokumentacija i status gradske imovine

+ SNAGE	− SLABOSTI	☆ PRILIKE	⚡ PRIJETNJE
Posjedovanje zakonski obvezne prostorno-planske dokumentacije	Neusklađenost postojeće prostorno-planske dokumentacije sa promjenama u prostoru i učestalim izmjena relevantnih Zakona	Suradnja s Europskom bankom za obnovu i razvoj	Nejasni protokoli provedbe zakonski nedefinirane dokumentacije
Razvijen sustav e-dozvola	Nedonesene predviđene Izmjene i dopune PPU-a i GPU-a Grada Splita	Projekti teritorijalnih ulaganja te razvoj IKT-a	Niske provedbene mogućnosti prostorno-planske dokumentacije
Dodatna strateška i razvojna dokumentacija	Neiskorištenost svih poslovnih prostora		Neriješeni imovinsko-pravni odnosi
Uveden novi Geografsko-informacijski sustav (GIS)	Nepotpunost informacija u registru nekretnina		Dugi sudski postupci
Veliki broj nekretnina	Nepostojanje registra (popisa) neizgrađenog građevinskog zemljišta Nepostojanje registra intelektualnog vlasništva Nepotpuni registar statusa gradske imovine		

2.2.4.4. | Suradnja Grada Splita

+ SNAGE

Zadovoljavajuća suradnja sa Splitsko-dalmatinskom županijom i regionalnim ustanovama

Iskustvo u prijavi projekata

Postojanje Urbane aglomeracije Split

Suradnja s gradovima prijateljima

- SLABOSTI

Nedostatak suradnje sa susjednim županijama

Relativno slaba realizacija projekata u odnosu na broj prijavljenih i odobrenih projekata

☆ PRILIKE

Širenje Urbane aglomeracije Split

⚡ PRIJETNJE

Nesigurnost okruženja

3. | Strateški okvir

3.1. Vizija i strateški prioriteti

3.2. Razvojni ciljevi, mjere i pokazatelji

3.1. | Vizija i strateški prioriteti

Vizija grada Splita do 2030. godine

Split je najprivlačniji grad za život i rad u Republici Hrvatskoj, koji svoje potencijale realizira u uvjetima održivog razvoja i društvene pravednosti, predstavljajući gospodarsko, sportsko, kulturno i sveučilišno središte Mediterana integrirano u suvremene europske trendove.

3.1.1. Društvo

3.1.2. Gospodarstvo

3.1.3. Urbano okruženje

3.1.4. Institucionalni okvir

3.1.1.

Društvo

PRIORITET

Održivo društvo - temeljeno na znanju, razvoju kulture, sporta, zdravstva i socijalne skrbi koje osigurava pozitivne demografske trendove i podizanje standarda stanovanja kao i jačanje urbane sigurnosti i otpornosti na krize.

Opis prioriteta

Održivo društvo temeljeno na znanju je uvjet daljnjega razvoja grada Splita koji osigurava kvalitetni život građana. Sveučilište, kao znanstveno-istraživačka i nastavna infrastruktura, čini okosnicu razvoja ostalih društvenih djelatnosti kao i cjelokupnoga razvoja grada Splita. Nastojanjima da grad pozicioniramo kao kulturno središte Mediterana te potičući ulaganja u razvoj kulture Splita doprinosimo očuvanju bogate kulturne baštine kao i mnogo šire prepoznatljivosti u europskim i svjetskim krugovima. Potičući razvoj sportskih aktivnosti grada, doprinosimo ne samo poboljšanju zdravstvenoga stanja Splita, nego i podizanju kvalitete provođenja slobodnoga vremena građana. Bolja zdravstvena slika građana te podizanje kvalitete zdravstvenih usluga osigurat će višu razinu cjelokupnoga života. Važnu ulogu u tom procesu imat će cjelokupno stanovništvo, podižući razinu samosvijesti o vlastitom zdravlju i aktivnom sudjelovanju u prevenciji raznih bolesti. Daljnji razvoj socijalne skrbi, s naglaskom na porast kvalitete pruženih usluga, doprinit će u borbi protiv siromaštva te zaštititi najugroženijih društvenih skupina.

Ovakvi, gore navedeni uvjeti će zasigurno biti dodatna motivacija za smanjenje negativnih demografskih trendova. Grad Split će se s njima suočiti oslanjajući se na vlastite snage, pri čemu će se za početak naglasak staviti na adekvatan i svrsishodan stambeni fond kao polazišnoj osnovi za poticajno okruženje za podizanje mladih obitelji.

Uz navedeno, izuzetno je važno osigurati urbanu sigurnost kao i jačanje otpornosti na krize, a sve s ciljem usmjerenja prema što višem stupnju društvene odgovornosti.

3.1.2.

Gospodarstvo

PRIORITET

Inovativno gospodarstvo - temeljeno na znanju, novim tehnologijama, učinkovitom korištenju resursa i privlačnim uvjetima za rad.

Opis prioriteta

Inovativno gospodarstvo određenog područja predstavlja okosnicu njegovog društvenog i ekonomskog rasta i razvoja. Rast i razvoj gospodarstva određenog područja generira inovativan poslovni sektor. Inovativni poduzetnici potiču učinkovito korištenje raspoloživih resursa i podižu konkurentnost gospodarstva. Učinkovit i inovativan poslovni sektor i poduzetnici temelj su dinamičnog poslovnog okruženja i generiranja novih radnih mjesta. Nova radna mjesta zajedno s novim prilikama koje donosi dinamično poduzetništvo izgrađuju nove i privlačne uvjete ne samo za sadašnje sudionike na tržištu rada, već predstavljaju okosnicu radnih mjesta za generacije koje će tek ući na tržište rada.

Stoga, zakonodavni i institucionalni uvjeti u kojima se odvija gospodarski život grada Splita trebaju biti poticajni (uz kontinuirano unaprjeđenje institucionalnog okvira i urbanog okruženja) da bi poduzetnici bili inovativniji i više usmjereni na iskorištavanje dobrih poslovnih prilika iz okruženja kroz primjenu znanja, inovacija i naprednih tehnologija (temeljem ulaganja u istraživanje, razvoj i inovacije te bolje povezivanje akademskog, istraživačkog i poslovnog sektora), a gospodarstvo grada inovativno i konkurentno. Sinergijskim djelovanjem u svim navedenim područjima (institucije, okruženje i poslovni sektor) pridonijet će se uspostavi poželjnog budućeg smjera razvoja inovativnog gospodarstva grada Splita i stvaranju privlačnih uvjeta za život i rad u Splitu, što ujedno predstavlja i ostvarenje Prioriteta.

3.1.3.

Urbano okruženje

PRIORITET

Otporna urbana infrastruktura - utemeljena na zdravom, zelenom i sigurnom gradskom okolišu koji jamči kvalitetno životno okruženje uz povećanje učinkovitosti svih infrastrukturnih sustava.

Opis prioriteta

Očuvani prirodni okoliš omogućava stanovnicima grada Splita ostvarivanje visoke kvalitete života u zdravom okruženju. S druge strane, ostvarivanjem naših životnih potreba, navika i interesa oblikujemo svoj okoliš, različit od prirodnog. Unaprjeđenje stanja zelenih površina osigurava se kroz definiranje preciznih urbanih pravila i odredbi za provođenje kojima se omogućava uspješnija implementacija i izgradnja novih te zaštita postojećih zelenih površina. Uspostava cjelovitog sustava praćenja stanja okoliša (zraka, tla, voda, morskog okoliša), integracija zaštite okoliša u druge sektore (poput turizama, industrije, poljoprivrede, energetike, prometa) te jačanje svijesti i poticanje građana na aktivan angažman u zaštiti okoliša od iznimnog su interesa i u skladu s relevantnim strateškim dokumentima u zaštiti okoliša (Nacionalna strategija održivog razvitka Republike Hrvatske, Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. - 2026. te Strategija nacionalne sigurnosti u kojoj je ekološka RH jedan od strateških ciljeva). „Zero waste“ uz održivi razvoj jedan je od osnovnih ciljeva svih svjetskih gospodarstava. To treba postići kroz razvoj infrastrukture za odgovorno gospodarenje otpadom te povećanje participacije građana, ali i gradskih institucija u odgovornom stvaranju i postupanju s otpadom, smanjivanje stvaranja otpada, ponovnu uporabu te odvojeno prikupljanje.

Analizom postojećeg stanja utvrđene su slabosti grada u kontekstu prirodnih rizika i klimatskih opasnosti, među kojima su dominantni klizanje tla i erozija obale, požari otvorenog prostora, potresi, plavljenje te ekstremne meteorološke pojave kao posljedica klimatskih promjena, a opisani problemi mogu se poboljšati kroz odgovarajuće urbanističke aktivnosti. Do 2030. godine grad Split bi trebao imati napredni digitalizirani elektroenergetski sustav koji će korisnicima osigurati visoku razinu sigurnosti opskrbe električnom energijom, uz smanjene gubitke energije, povećanu energetska učinkovitost i povećan udio obnovljivih izvora energije.

Konačno, želimo grad jednakih uvjeta mobilnosti svih građana i posjetitelja grada Splita – stvaranje prometnog sustava koji je socijalno uključiv i omogućuje mobilnost svim korisnicima neovisno o dobi, statusu i mjestu stanovanja uz smanjenje potrebe za posjedovanjem vozila i vozačke dozvole kao preduvjeta za putovanje. Također je potrebno unaprijediti sigurnost prometnog sustava, poticati održivu mobilnost, energetska i ekološka učinkovitost prometnog sustava, tarifnim politikama destimulirati korištenje osobnih automobila, stimulirati korištenje javnog prijevoza i ostalih održivih oblika prometovanja te smanjiti stupanj zauzetosti javnog prostora. Jedan od osnovnih preduvjeta za ostvarivanje svega navedenog svakako je izmjena postojeće prostorno-planske dokumentacije i usvajanje novog GUP-a koji će biti izrađen u skladu sa smjernicama ovog strateškog dokumenta.

3.1.4. Institucionalni okvir

PRIORITET

Grad kao javni servis - digitalizirana, otvorena i učinkovita gradska uprava koja odgovorno, transparentno i proaktivno upravlja raspoloživim resursima te gradskim dionicima pruža najbolju moguću uslugu.

Opis prioriteta

Izgradnja digitalizirane, otvorene i učinkovite gradske uprave temelj je dobrog upravljanja resursima u cilju zadovoljenja visoke kvalitete života gradskih dionika. Pri tome se pod resursima podrazumijevaju ljudski resursi, gradske tvrtke i javne ustanove, financijski resursi, gradska imovina te prostor grada. U tom kontekstu otvorena gradska uprava podrazumijeva primjenu načela participativnosti koje implicira sudjelovanje svih gradskih dionika u radu gradske uprave, koja je sačinjena od proaktivnih pojedinaca, koji u motivirajućem i koordiniranom radnom okruženju djeluju timski sa zajedničkim ciljem pružanja kvalitetne usluge dionicima grada. Gradska uprava ujedno kroz suradnju s gradskim tvrtkama i javnim ustanovama te drugim JL(R)S sinergijskim efektom uspješno i na zadovoljstvo korisnika pruža gradske usluge i obavlja funkcije grada.

Djelotvorno i odgovorno upravljanje resursima ostvaruje se informacijskim i komunikacijskim tehnologijama, koje omogućavajući jednostavniji rad te jasne poslovne procese unutar organizacijskih jedinica, vode smanjenju troškova, povećanju učinkovitosti te jasnom uvidu u imovinu grada putem ažurnih i digitaliziranih registara gradskih nekretnina, neizgrađenog građevinskog zemljišta, statusa gradske imovine te registra intelektualnog vlasništva. Od iznimnog značaja je upravljanje prostorom kao oskudnim resursom koje se treba voditi načelom jasne vizije planiranja i provođenja prostornog razvoja grada. Konačno, participativan pristup i transparentnost gradskog proračuna, u kojem značajan udio zauzimaju razvojni rashodi, jedan je od ključnih elemenata odgovornog ponašanja prema fiskalnim resursima te ostvarivanja povjerenja građana kroz otvoren pristup i uvid u sve stavke gradskog proračuna.

3.2. | Razvojni ciljevi, mjere i pokazatelji

- 3.2.1. Društvo
- 3.2.2. Gospodarstvo
- 3.2.3. Urbano okruženje
- 3.2.4. Institucionalni okvir

3.2.1. | Društvo

CILJ 1

MJERE

STVORENE PRETPOSTAVKE
ZA DEMOGRAFSKU
REVITALIZACIJU TE
UNAPRJEĐENJE KVALITETE I
PRIUŠTIVOSTI STANOVANJA

- ▶ 1.1. Definiranje gradskih demografskih i stambenih politika, podizanje administrativnih kapaciteta za njihovo provođenje, praćenje učinkovitosti i diseminacije programa priuštivog stanovanja
- ▶ 1.2. Izravni financijski transferi za potporu roditeljstvu
- ▶ 1.3. Povećanje stambenog fonda priuštivog stanovanja, s fokusom na razvoj modela dugoročnog javnog najma koji će biti dostupan širim društvenim skupinama
- ▶ 1.4. Podrška unaprjeđenju kvalitete stanovanja
- ▶ 1.5. Destimuliranje korištenja stambenih nekretnina za trajno stanovanje u druge svrhe
- ▶ 1.6. Poticanje tržišnog razvoja novih stambenih nekretnina

CILJ 2

MJERE

SMANJENJE SIROMAŠTVA I
INKLUZIVNO OKRUŽENJE ZA
SVE SOCIJALNO ISKLJUČENE
GRAĐANE

- ▶ 2.1. Razvoj sustava podrške za djecu, mlade i obitelj
- ▶ 2.2. Razvijanje institucionalne i izvaninstitucionalne brige o starijim osobama
- ▶ 2.3. Razvoj aktivnosti za suzbijanje siromaštva i poticanje socijalne solidarnosti
- ▶ 2.4. Razvoj sustava za inkluzivno, pristupačno i sigurno okruženje za marginalizirane skupine

CILJ 3

MJERE

INTEGRIRANA I
INTERDISCIPLINARNA,
DOSTUPNA, DJELOTVORNA I
KVALITETNA ZDRAVSTVENA
SKRB

3.1. Unaprjeđenje sustava praćenja svih aktivnosti vezanih uz pružanje zdravstvene skrbi na području grada Splita

3.2. Unaprjeđenje dostupnosti, djelotvornosti i kvalitete primarne zdravstvene zaštite i izvanbolničke hitne medicine na području grada Splita

3.3. Unaprjeđenje dostupnosti, djelotvornosti i kvalitete specijalističko-konzilijarne i bolničke zdravstvene zaštite

3.4. Unaprjeđenje horizontalne i vertikalne integracije, unutar i izvan zdravstvenog sustava, kao i multidisciplinarni pristup s ciljem prvenstveno sprječavanja, a onda i liječenja bolesti

CILJ 4

MJERE

PROMICANJE ZDRAVLJA I
AKTIVNOG ŽIVOTA KROZ
SPORT I REKREACIJU

4.1. Unaprjeđenje postojećih i razvoj novih sportsko-rekreativnih sadržaja s naglaskom na ravnomjernu spolnu zastupljenost i poboljšanje statusa manje zastupljenih skupina u sustavu sporta

4.2. Poticati doškolovanje te zapošljavanje stručnog kadra u sportu i rekreaciji

4.3. Poticanje razvoja sporta i rekreacije kroz kapitalna ulaganja u postojeću sportsko-rekreativnu infrastrukturu

4.4. Poticati kapitalna ulaganja u izgradnju novih javno dostupnih sportsko-rekreativnih infrastrukturnih sadržaja

4.5. Poboljšanje statusa vrhunskih sportaša te unaprjeđenje sustava poticanja vrhunskog sporta

4.6. Uspostava novog sustava praćenja tjelesnog aktiviteta građana grada Splita

CILJ 5

MJERE

OSNAŽENI KULTURNI I
KREATIVNI SEKTOR KAO
GENERATOR KORIŠTENJA
RAZVOJNIH I KREATIVNIH
POTENCIJALA DRUŠTVA
PROIZAŠLIH I ZAŠTIĆENE
I OČUVANE KULTURNE
BAŠTINE

5.1. Podizanje kvalitete i učinkovitosti strateškog planiranja u kulturi i provođenja kulturnih politika

5.2. Financiranje javnih potreba u kulturi

5.3. Infrastrukturna i kapitalna ulaganja u kulturi

5.4. Ulaganje u ljudske potencijale u kulturi

5.5. Zaštita i očuvanje kulturne baštine

5.6. Poticanje razvoja kulturnih i kreativnih djelatnosti, projekata i društvenog poduzetništva u kulturi

CILJ 6

MJERE

UNAPRIJEĐEN PREDŠKOLSKI,
OSNOVNOŠKOLSKI,
SREDNJOŠKOLSKI I
VISOKOŠKOLSKI ODGOJ I
OBRAZOVANJE TE ZNANOST

6.1. Unaprjeđenje infrastrukture ustanova ranog i predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja

6.2. Unaprjeđenje programa ranog i predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja

6.3. Podizanje kvalifikacijskih standarda djelatnika u ustanovama ranog i predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja te ekipiranosti stručnih službi

6.4. Unaprjeđenje istraživačko-inovacijske i nastavne infrastrukture i programa sektora znanosti i visokog obrazovanja

6.5. Unaprjeđenje ljudskog kapitala, usmjerenog na završavanje diplomskih i poslijediplomskih studija, s posebnim naglaskom na kompetencije za poduzetništvo i društvenu odgovornost

6.6. Povećanje razine obrazovanja i ljudskog kapitala radne snage kroz stručnu praksu i cjeloživotno učenje u visokom obrazovanju, s posebnim naglaskom na poticanje razvoja kompetencija za zelenu i digitalnu transformaciju

6.7. Unaprjeđenje međunarodne suradnje u znanosti i visokom obrazovanju

CILJ 7

MJERE

POVEĆANA RAZINA RAZVIJENOSTI SUSTAVA URBANE SIGURNOSTI

7.1. Podignute kompetencije dionika sustava urbane sigurnosti i izrađena strategija urbane sigurnosti

7.2. Jačanje otpornosti na rizike od prirodnih i/ili tehničko-tehnoloških katastrofa

7.3. Jačanje sigurnosti stanovništva, materijalnih dobara i teritorija, uključujući i kibernetičku sigurnost

7.4. Unapređenje javnog prostora za siguran i kvalitetan život

7.5. Unaprjeđenje sustava vatrogastva

7.6. Povećana razina sigurnosti pomorskog prometa i sigurnosne zaštite brodova i luke

POSEBNI CILJ 1

STVORENE PRETPOSTAVKE
ZA DEMOGRAFSKU
REVITALIZACIJU TE
UNAPRJEĐENJE KVALITETE I
PRIUŠTIVOSTI STANOVANJA

RELEVANTNOST
POSEBNOG CILJA

DOSLJEDNOST
POSEBNOG CILJA

Nepovoljni demografski trendovi u gradu Splitu ogledaju se u smanjenoj stopi fertiliteta, negativnoj unutarnjoj i vanjskoj migracijskoj bilanci te posljedično ubrzanom starenju stanovništva. Ovim posebnim ciljem se naglasak stavlja na fertilitet te na poboljšanje salda migracijske bilance, čime se spiralno dodatno povećava stopa nataliteta i fertiliteta te na taj način pridonosi rješenju demografskih problema. Da bi se utjecalo na saldo migracijske bilance, potrebno je provoditi aktivnu stambenu politiku, odnosno, potrebno je umanjiti probleme nepriuštvosti stanovanja i unaprijediti kvalitetu stanovanja. Stanovanje naročito opterećuje dobnu skupinu 18 - 45 godina te dovodi do iseljavanja mlađeg stanovništva u naselja i gradove u okolici s nižim cijenama stambenih nekretnina. Analizom je utvrđeno da unutar gradske administracije ne postoji sustav praćenja stambene problematike te stambenih potreba i mogućnosti stanovnika. Također, ne postoje utvrđene jasne, koherentne i transparentne gradske stambene politike, a utvrđen je i nedostatak bilo kakvih javnih programa rješavanja stambenog pitanja. Stoga, građani svoje stambene potrebe mogu ostvarivati isključivo na tržištu. Veliki dio postojećeg stambenog fonda prenamijenjen iz funkcije za stalno stanovanje u funkciju kratkoročnog najma turistima te je utvrđen nedostatak stanova za dugoročni najam. Dolazi do trajnog napuštanja stanovništva iz turistički atraktivnih područja. Ponuda novih stambenih nekretnina nije ni približno nadomjestila broj prenamijenjenih za kratkoročan najam, pa posljedično dolazi do značajnog rasta cijena najma i cijena stambenih nekretnina. Dodatno, utvrđeno je da su nedostatan razvijeni kapaciteti stambenog zbrinjavanja ranjivih društvenih skupina. Unapređenje kvalitete i priuštvosti stanovanja neophodan je preduvjet za ostvarivanje visoke kvalitete života u zdravom okruženju, demografski razvoj i socijalno uključivo društvo. Strateško opredjeljenje grada treba potaknuti rast postojećih stopa fertiliteta, a ujedno zadržati mlađe kontingente stanovništva na području grada Splita unapređenjem kvalitete i priuštvosti stanovanja. Dakle, realizacija ovog cilja je osnova daljnjeg gospodarskog rasta i razvoja grada Splita, imajući u vidu važnost radno-aktivnog stanovništva za gospodarsku dinamiku. Ovakav pristup leži u nužnosti promjene demografske paradigme, što znači kako grad Split populacijsku politiku ne može temeljiti na imigraciji radno-aktivnog stanovništva iz svoje okoline, jer taj demografski bazen nije više u moćnosti stvarati demografski višak. Sukladno tome, oslanjanje na vlastite snage nije izbor, nego predodređen smjer ukoliko je namjera rješavanje demografskih neprilika.

Ovaj posebni cilj komplementaran je nekoliko razvojnih strategija. U prvom redu to je **Nacionalna razvojna strategija RH do 2030. godine**. Ovom strategijom definirana su četiri razvojna smjera, a demografski aspekt sadržan je smjeru *Jačanje otpornosti na krize*. Konkretnije, ovaj posebni cilj u skladu je sa *Strateškim ciljem 5 „Zdrav, aktivan i kvalitetan život“* i *Strateškim ciljem 6 „Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji“*.

Demografska struktura i trendovi identificirani su i **Strategijom nacionalne sigurnosti 2017.**, pa je ovaj posebni cilj komplementaran *Strateškom cilju „Demografska obnova i revitalizacija hrvatskog društva“*. Odnosno, ovaj posebni cilj aktivno pridonosi opstojnosti i prosperitetu RH u pogledu očuvanja postojećeg broja stanovništva u kratkom i srednjem roku.

Ovaj posebni cilj u skladu je s *Općim ciljem 3 „Stvaranje održivih uvjeta za demografsku revitalizaciju Hrvatske“*, a napose s posebnim ciljevima 3.1. *„Povećanje djelatnosti i dostupnosti usluga i naknada namijenjenih obitelji te jačanje institucionalne potpore i podrške pri usklađivanju obiteljskog i poslovnog života roditelja djece“* i 3.2. *„Smanjivanje negativnog migracijskog salda“* **Strateškog plana Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku 2020. - 2022.** Dodatno, ovaj cilj će biti vertikalno komplementaran **Strategiji demografske revitalizacije Hrvatske do 2031. godine.**

Također, očekuje se usklađenost ovog posebnog cilja s **Planom razvoja za razdoblje 2021. do 2027. godine** Split-sko-dalmatinske županije.

Konačno, očekuje se usklađenost ovog posebnog cilja s **Nacionalnim planom razvoja odnosa Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske od 2021. do 2027. godine.**

OČEKIVANI NAČINI POSTIZANJA POSEBNOG CILJA

Popis indikativnih mjera:

1. Definiranje gradskih demografskih i stambenih politika, podizanje administrativnih kapaciteta za njihovo provođenje, praćenje učinkovitosti i diseminacije programa priuštivog stanovanja
2. Izravni financijski transferi za potporu roditeljstvu
3. Povećanje stambenog fonda priuštivog stanovanja, s fokusom na razvoj modela dugoročnog javnog najma koji će biti dostupan širim društvenim skupinama
4. Podrška unaprjeđenju kvalitete stanovanja
5. Destimuliranje korištenja stambenih nekretnina za trajno stanovanje u druge svrhe
6. Poticanje tržišnog razvoja novih stambenih nekretnina

POKAZATELJI ISHODA

1. Udio djece u ukupnom stanovništvu
2. Indeks priuštivosti stambene nekretnine
3. Ukupan broj stanovnika

POKAZATELJI ISHODA POSEBNOG CILJA 1. STVORENE PRETPOSTAVKE ZA DEMOGRAFSKU REVITALIZACIJU TE UNAPRJEĐENJE KVALITETE I PRIUŠTIVOSTI STANOVANJA

Pokazatelj ishoda			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Udio djece u ukupnom stanovništvu (II.02.3.31)	Udio	Dječja populacija (0 - 14) kao postotak ukupnog stanovništva	14,76	2011.	16	2031.	Godišnje	DZS, Popis stanovništva 2021. i 2031.; Teritorijalni registar ¹
Indeks priuštivosti stambene nekretnine	Broj	Priuštivost stana ili apartmana. Indeks je izračunat dijeljenjem medijalne cijene stambene nekretnine i prosječne neto plaće, nakon čega je pomnožen sa 100	29,8	2018.	24	2030.	Godišnje	Ekonomski institut Zagreb
Broj stanovnika	Broj	U Popisu 2021., u skladu s međunarodnim statističkim standardima, za definiranje ukupnog stanovništva primjenjuje se koncept uobičajenog mjesta stanovanja (place of usual residence) u skladu s Uredbom (EZ) br. 763/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o popisu stanovništva i stanova (SL L 218, 13. kolovoza 2008.) ²	160.577	2021.	178.102	2031.	Godišnje	DZS, Popis stanovništva 2021. i 2031.; Gradovi u statistici

¹ Teritorijalni registar prikazuje podatke sa stanjem 31.12 svake godine. Na temelju tih podataka može se raditi procjena pokazatelja.

² U skladu s definicijom uobičajenog mjesta stanovanja, ukupan broj stanovnika obuhvaća: (1) osobe koje uoči kritičnog trenutka popisa žive neprekidno u svome uobičajenom mjestu stanovanja barem 12 mjeseci; (2) osobe koje su tijekom 12 mjeseci uoči kritičnog trenutka popisa došle u svoje uobičajeno mjesto stanovanja s namjerom da u njemu ostanu barem godinu dana (DZS, Popis 2021., Metodološka pojašnjenja).

**MJERA
1.1.**
Definiranje gradskih demografskih i stambenih politika, podizanje administrativnih kapaciteta za njihovo provođenje, praćenje učinkovitosti i diseminacije programa priuštivog stanovanja

Mjera obuhvaća definiranje gradskih stambenih i demografskih politika i strategija. Da bi se bilo koja politika provodila, potrebno je znati kako ona djeluje te koji se učinci mogu polučiti njenom implementacijom. U gradu Splitu ne postoji baza podataka o broju zahtjeva (zaprimljenih/odobrenih) za novorođenu djecu na razini GK/MO. Ne postoji relevantna, točna i ažurna baza podataka o postojećem stambenom fondu pa početne aktivnosti moraju biti usmjerene na prikupljanje podataka te na temeljitu i sveobuhvatnu analizu cjelokupnog postojećeg stambenog fonda, kvalitete stanovanja po GK i MO te stambenih potreba i stambenih mogućnosti građana. Praćenje stambenog fonda uključuje tržišta stambenih nekretnina - realiziranih kupoprodajnih cijena te cijena tržišnog najma. Svi navedeni podaci i informacije su neophodni javnoj upravi za adekvatno oblikovanje, usmjeravanje i praćenje gradskih stambenih politika, ali i građanima koji svoje potrebe za stanovanjem ostvaruju na tržištu stanova ili koriste javno uspostavljene modele rješavanja stambenog pitanja. U tom smislu, važan dio provođenja mjere pripada aktivnostima koje će povećati transparentnost upravljanja stambenim politikama i omogućiti njihovu diseminaciju svim zainteresiranim dionicima te informiranje građana o dostupnim mogućnostima rješavanja stambenog pitanja. Razvojem sustava kontinuiranog prikupljanja i evidencije podataka ostvarit će se osnovni i nužni preduvjet za planiranje i usmjeravanje gradskih

stambenih i demografskih politika. Mjera obuhvaća izradu strateškog akta u formatu gradske stambene strategije koji utvrđuje stambena pitanja, prioritete, daje strateški okvir za djelovanje i suradnju sa svim dionicima te definira modele razvoja i gradnje priuštivog stanovanja. Ova mjera također obuhvaća jačanje stručnih kadrovskih kapaciteta koji će se baviti svim aspektima demografske i stambene politike, kontinuiranim praćenjem stanja, predlaganjem i razvijanjem te administriranjem gradskih demografskih politika, predlaganjem i razvijanjem modela priuštivog stanovanja, umrežavanjem različitih dionika u procesima priuštive stanogradnje, suradnjom s drugim gradskim ustrojbenim jedinicama, kao i suradnjom s tijelima državne uprave i civilnog društva na prikupljanju podataka i projektima razvoja kvalitetnog i priuštivog stanovanja te drugim projektima od demografskog značenja. To znači kako se problem demografskih kretanja mora rješavati na svim instancama te kako te politike moraju polučiti sinergijske učinke ukoliko se želi ostvariti zadovoljavajuće stope fertiliteta i pokazatelji migracijske bilance. Drugim riječima, usklađenost politika tržišta rada, fiskalnih politika, obrazovnih politika, politika koje proizlaze iz Obiteljskog zakona i dr., ali i politika koje proizlaze iz nadležnosti Grada Splita, mogu demografske procese usmjeriti u željenom smjeru te intenzivirati pozitivne učinke koji se ostvaruju na drugim vertikalnim ili horizontalnim razinama.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Osnivanje savjeta za provođenje demografske politike
 - > Analiza učinkovitosti provedbe postojećih demografskih mjera s prijedlozima unaprjeđenja
 - > Stvaranje Geo informacijske baze podataka svih relevantnih podataka iz domene demografske i stambene problematike na razini GK/MO
 - > Praćenje i izvještavanje o provedbi demografskih mjera na godišnjoj razini
 - > Analiza potencijala za povrat hrvatskih iseljenika
 - > Provođenje analize i uspostavljanje sustava praćenja stambene problematike ³
 - > Razvoj različitih programa priuštivog stanovanja za šire društvene skupine ⁴
 - > Izrađivanje i usvajanje jedinstvenog strateškog planskog dokumenta koji će jasno definirati gradske stambene politike i programe razvoja priuštivog stanovanja
- > Praćenje učinaka realizacije ostalih posebnih ciljeva, mjera i aktivnosti na demografska kretanja
 - > Jačanje administrativne strukture i stručnih kadrovskih kapaciteta unutar gradske uprave za upravljanje i administriranje stambenih politika te za tu svrhu osnivanje posebne ustrojbene jedinice koja bi se u svom djelokrugu odgovornosti bavila stambenom problematikom
 - > Diseminiranje gradskih stambenih politika, umrežavanje i pružanje podrške svim dionicima stambene problematike (korisnicima, investitorima, civilnim udrugama i drugim) te pružanje svih relevantnih i ažurnih informacija stanovnicima o mogućnostima i programima priuštivog stanovanja (subvencijama, različitim programima izgradnje priuštivog stanovanja, mogućnostima javnog najma) te mogućnostima stanovanja za socijalno ugrožene društvene skupine

³ Uključuje analizu postojećeg stambenog fonda i kvalitete stanovanja po GK i MO („stambeni portfolio“) te uspostavljanje i daljnje unaprjeđivanje sustava kontinuiranog praćenja stanja stambenog fonda; analizu te uspostavljanje i daljnje unaprjeđivanje sustava praćenja stambenih potreba i mogućnosti stanovnika različitih društvenih i dobnih kategorija; analizu te uspostavljanje sustava praćenja pokazatelja priuštivosti stanovanja koji uključuje uspostavljanje baze podataka o tržišnim kretanjima stambenog prostora (realiziranim kupoprodajnim cijenama) te cijenama tržišnog najma; sve podatke treba pratiti na razini GK i MO.

⁴ Programi izgradnje novih priuštivih stambenih jedinica, programe javnog najma, programe poticanja stambenog osamostaljivanja mladih, tzv. security-net programe, programe stambenog zbrinjavanja ranjivih društvenih skupina.

POKAZATELJI MJERE 1.1. DEFINIRANJE GRADSKIH DEMOGRAFSKIH I STAMBENIH POLITIKA, UNAPRJEĐIVANJE ADMINISTRATIVNIH KAPACITETA ZA NJIHOVO PROVOĐENJE, PRAĆENJE UČINKOVITOSTI I DISEMINACIJE PROGRAMA PRIUŠTIVOG STANOVANJA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Organizacijske / ustrojbene jedinice za provođenje, praćenje učinkovitosti i prijedloge unaprjeđenja demografskih i stambenih politika	Organizacijska / ustrojvena jedinica	1) Savjet za provođenje politike demografske revitalizacije kao formalna ili neformalna organizacijska jedinica Grada Splita uz potporu svih relevantnih dionika koja bi za zadatak imala evaluaciju provedbe politike demografske revitalizacije 2) Uspostavljen upravni odjel koji bi se u svom djelokrugu rada bavio stambenom problematikom	0	2021.	2	2024.	Godišnje	Grad Split
Plan razvoja priuštivog i kvalitetnog stanovanja u gradu Splitu	Strateški dokument	Donesen strateški planski dokument koji će definirati gradske stambene politike i modele razvoja priuštivog stanovanja	0	2021.	1	2024.	Godišnje	Grad Split
Geo informacijska baza svih relevantnih podataka iz domene demografske i stambene problematike	Geo informacijski (GIS) sustav	Provedena sveobuhvatna analiza stanja stambenog fonda te uspostavljen sustav kontinuiranog prikupljanja i praćenja svih podataka relevantnih za demografsku i stambenu problematiku (problematiku (stanje stambenog fonda i kvaliteta stanovanja po GK i MO, stambene potrebe i mogućnosti stanovnika, priuštivost stanovanja: realizirane tržišne cijene stambenog prostora, cijene tržišnog najma te broj ostvarenih transakcija po GK i MO)	0	2021.	1	2025.	Godišnje	Grad Split

**MJERA
1.2.****Izravni financijski transferi
za potporu roditeljstvu**

Kao što je analiza situacije pokazala, jedan od najvećih problema grada Splita je veći broj umrlih od broja rođenih, odnosno taj se problem odražava u malom broju prosječno rođenih po ženi, štoviše u malom, a posebno padajućem broju rođenih. Generalni zaključak stručne i znanstvene literature⁵ je kako izravni financijski transferi imaju pozitivan učinak na odluku o imanju djece. S jedne strane umanjuju izravne troškove odgajanja djece, a s druge strane umanjuju neizravne troškove propuštenih prilika. Izravni financijski transferi imaju pozitivan učinak ne samo na ekonomske determinante fertiliteta, nego i na institucionalne i normativne postavke takvog društva. Dakle, ovom mjerom se za cilj postavlja podizanje stope nataliteta, smanjenje ekonomskog troška djece, razrada sustava porodiljinih naknada s progresivnim

stimulacijama ovisno o broju rođene djece i dr.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Analiza učinkovitosti provedbe postojeće mjere
- > Uspostaviti bazu podataka korisnika naknade za novorođenu djecu na razini GK/MO uvezana GIS sustavom
- > Analiza usklađivanja Odluke o naknadi novorođenoj djeci grada Splita s progresivnim stimulacijama za treće, četvrto, peto i svako sljedeće dijete
- > Analiza implementacije dodatnih potpora vezanih za trudnoću, novorođenčad i majčinstvo

POKAZATELJI MJERE 1.2. IZRAVNI FINACIJSKI TRANSFERI ZA POTPORU RODITELJSTVU

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Stopa nataliteta	Broj	Stopa nataliteta je prosječan broj živorođene djece na 1.000 stanovnika	8,5	2017.	11,5	2030.	Godišnje	DZS, Gradovi u statistici
Analiza implementacije dodatnih potpora	Analiza	Analiza implementacije dodatnih potpora vezanih za trudnoću, novorođenčad i majčinstvo, kao što su npr. roditelji odgojitelji	0	2021.	1	2024.	Na kraju razdoblja	Grad Split

⁵ Luci-Greulich, A., Thévenon, O. The Impact of Family Policies on Fertility Trends in Developed Countries. *European Journal of Population* 29, 387–416 (2013). <https://doi.org/10.1007/s10680-013-9295-4> i Gauthier, A.H. The impact of family policies on fertility in industrialized countries: a review of the literature. *Population Research and Policy Review* 26, 323–346 (2007). <https://doi.org/10.1007/s11113-007-9033-x>

**MJERA
1.3.**
Povećanje stambenog fonda priuštivog stanovanja, s fokusom na razvoj modela dugoročnog javnog najma koji će biti dostupan širim društvenim skupinama

Mjera obuhvaća planiranje i izgradnju novih priuštivih stambenih jedinica koje će biti dostupne širim društvenim skupinama (mladim obiteljima, mladim zaposlenim ljudima s prosječnim primanjima koji nisu kreditno sposobni, socijalno ugroženim društvenim skupinama te hrvatskim braniteljima i članovima njihovih obitelji). S obzirom na utvrđene nedostatne mogućnosti sigurnog, dugoročnog i priuštivog najma stambenog prostora (problem dodatno naglašen prenamjenom stambenih jedinica za stalno stanovanje u privremeni turistički smještaj) aktivnosti u sklopu ove mjere dominantno trebaju ići u smjeru povećavanja fonda stanova za javni najam. Povećanje stambenog fonda u javnom vlasništvu jedan je od prioriteta provedbe politike na području demografske revitalizacije i izgradnje poticajnog okruženja za mlade i obitelj NRS te su za razvoj modela i izgradnju priuštivog stanovanja dostupni i EU financijski instrumenti. Ovom mjerom nastoji se poboljšati priuštivost stanovanja u gradu Splitu, pri tome treba se trebaju definirati pravilnici o korištenju fonda stanova javnog najma koji će dati prednost u korištenju istih mladim i ugroženim kućanstvima. Time će se smanjiti odljev radno-aktivnog stanovništva, odnosno smanjiti odljev fertilnih kohorti, tj. stanovništva koji se nalazi u fertilnom razdoblju. U provođenju aktivnosti neophodna je suradnja s nacionalnim tijelima te širenje mreže dionika kroz suradnju javnog, civilnog i privatnog sektora.

Popis indikativnih aktivnosti/ programa/projekata:

- > Određivanje područja i izrađivanje prostorno-planske dokumentacije za

izgradnju priuštivog stanovanja koja će osiguravati visoku kvalitetu življenja s pratećom javnom i društvenom infrastrukturom te racionalnim ulaganjima u izgradnju prometne i infrastrukturne mreže, pri čemu navedene lokacije treba rasporediti po cijelom prostoru grada vodeći računa da se izbjegne izolacija i segregacija novih lokacija

- > Razvijanje transparentnog sustava dugoročnog javnog najma koji će biti dostupan širim društvenim skupinama
- > Korištenje postojećih modela priuštive stanogradnje te javnog najma uključivanjem Grada u Program društveno poticane stanogradnje (POS)
- > Razvijanje i implementiranje novih modela izgradnje priuštivih stambenih jedinica korištenjem zemljišta u javnom vlasništvu po uzoru na europske primjere dobrih upravljačkih politika i praksi
- > Pružanje podrške stambenih kooperativama, zemljišnim zakladama i drugim inicijativama koje imaju cilj ulaganja u kvalitetno i priuštivo stanovanje
- > Povećanje kapaciteta za stambeno zbrinjavanje ranjivih društvenih skupina (socijalno ugroženih građana, žrtava obiteljskog nasilja, mladih koji su bili korisnici doma za nezbrinutu djecu)
- > Izmjena i dopuna pravilnika o davanju gradskih stanova u najam te razrada mjera za uređenje i subvencioniranje podstanarstva
- > Izmjena i dopuna Pravilnika o uvjetima, mjerilima i postupku za utvrđivanje reda prvenstva za kupnju stana u društveno poticanoj stanogradnji

POKAZATELJI MJERE 1.3. POVEĆANJE STAMBENOG FONDA PRIUŠTIVOG STANOVANJA, S FOKUSOM NA RAZVOJ MODELA DUGOROČNOG JAVNOG NAJMA KOJI ĆE BITI DOSTUPAN ŠIRIM DRUŠTVENIM SKUPINAMA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Broj izgrađenih stambenih jedinica namijenjenih javnom najmu (OI.02.16.29)	Broj	Pokazatelj prati broj izgrađenih priuštivih stambenih jedinica namijenjenih javnom najmu	0	2021.	1000	2030.	Godišnje	Grad Split
Broj lokacija određenih za priuštivu stambenu izgradnju	Broj	Pokazatelj prati broj gradskih područja koji je odlukom Gradskog vijeća određen za izgradnju priuštivog stanovanja	0	2021.	5	2030.	Jednom u 3 godine	Grad Split
Godišnja stopa emigracije (OI.02.3.07)	Broj	Stopa emigracije predstavlja broj emigranata koji odlaze s određenog područja na 1.000 stanovnika u tom području podrijetla u određenoj godini	17,55	2017.	9,0	2030.	Godišnje	DZS

**MJERA
1.4.****Podrška unaprjeđenju
kvalitete stanovanja**

Mjera obuhvaća aktivnosti kojima se teži podići kvaliteta stanovanja u GK i MO poticanjem obnove postojećeg stambenog fonda kroz statičku sanaciju, energetska obnovu i uređenje fasada te ugradnje liftova, zatim kroz rekonstrukciju postojeće i gradnju nove prometne, komunalne i društvene infrastrukture, s fokusom na one GK u kojima je utvrđen nedostatak zajedničkih otvorenih javnih prostora, parkovnih površina i prostora za igru djece.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Podrška obnovi i održavanju postojećeg stambenog fonda
- > Unaprjeđenje urbanog krajolika GK i MO te njihovih javno-društvenih i komunalnih sadržaja
- > Uređenje zapuštenih površina u javnom vlasništvu te povećanje površina

i uređenje javnih prostora stambenih naselja: pješačkih staza, dječjih igrališta, otvorenih javnih površina i parkova s fokusom na one GK u kojima je analizom (iz mjere 1) utvrđen nedostatak javnih sadržaja

- > Poboljšavanje vertikalne dostupnosti stanova kroz program subvencioniranja ugradnje liftova u stambenim objektima
- > Prostorne prilagodbe ka povećanju pristupačnosti stambenih zgrada te javnih prostora i sadržaja naselja osobama s invaliditetom i smanjene pokret-

ljivosti

- > Umanjivanje buke, zagađenja i drugih negativnih aspekata stanovanja u urbanom okolišu stambenih naselja
- > Implementacija mjera situacijske prevencije kriminaliteta kod planiranja naselja i objekata, prostornih intervencija i sl. (prevencija dizajniranjem prostora i okoliša)

POKAZATELJI MJERE 1.4. PODRŠKA UNAPRJEĐENJU KVALITETE STANOVANJA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Zadovoljstvo stanovnika pojedinog GK/MO kvalitetom, kvantitetom i dostupnošću javnih i komunalnih sadržaja te razinom osjećaja i stanjem objektivne sigurnosti u GK/MO ⁶	%	Pokazatelj anketnim istraživanjem mjeri zadovoljstvo stanovnika pojedinog GK/MO kvantitetom, kvalitetom dostupnošću javnih i komunalnih sadržaja GK/MO te razinom osjećaja i stanjem objektivne sigurnosti u GK/MO	/	2021.	Kumulativni porast (Δ) od 30% u cjelokupnom razdoblju provedbe Strategije u svim GK/MO	2030.	Na početku, u sredini i na kraju razdoblja praćenja	Provedeno anketno istraživanje
Broj ugrađenih liftova u stambenim zgradama koje imaju više od 3 kata	Broj	Pokazatelj mjeri broj subvencioniranih ugrađenih liftova u stambenim zgradama koje imaju više od 3 kata	49	2021.	90	2030.	Jednom u 3 godine	Grad Split

⁶ Ovom aktivnosti mogu se dobiti pokazatelji učinka od II.02.16.01 do II.02.16.21 te drugi iz područja 02.16. Lokalna samouprava.

MJERA 1.5.

Destimuliranje korištenja stambenih nekretnina za trajno stanovanje u druge svrhe

Mjera obuhvaća aktivnosti s kojima će se destimulirati korištenje stambenih nekretnina namijenjenih trajnom stanovanju za druge funkcije poput kratkotrajnog najma turistima i/ili za poslovne svrhe. Procijenjeno je da 9,2% stambenog fonda grada Splita prenamnjeno za kratkotrajni najam turistima, odnosno više od 7000 stambenih jedinica. Navedeno je najizraženije u GK Varoš, Grad i Lučac-Manuš iako i druga područja grada nisu izuzeta. Prisutan je trend kupnje stambenih nekretnina nerezidenata grada kao nekretnina za odmor i trend kupnje nekretnina za „očuvanje vrijednosti novca“ što se manifestira u velikom broju praznih stambenih nekretnina, osobito zimi. Navedeno značajno smanjuje ponudu nekretnina za trajni najam, ali i za prodaju. Posljedični nerazmjer između ponude i potražnje rezultira visokim cijenama najma i kupnje stambenih nekretnina. Trajno cjelogodišnje stanovanje jest osnovno obilježje GK/MO te ga treba štititi. Mjera obuhvaća aktivnosti kojima se traži korištenje gradskih stambenih nekretnina isključivo za cjelogodišnje stanovanje te aktivnosti koje potiču privatne vlasnike na korištenje nekretnina za cjelogodišnje stanovanje.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Donošenje pravilnika kojim se definira korištenje stambenih nekretnina u vlasništvu Grada Splita isključivo za trajno stanovanje
- > Izrada baze stambenih nekretnina u funkciji turističkog najma. U suradnji s Turističkom zajednicom uspostava ažurne baze te kontinuirano pačenje po GK/MO svih stambenih nekretnina koje su u funkciji turističkog najma

- > Provoditi anketna istraživanja za mjerenje ocjene stanovništva pojedinog GK/MO o utjecaju turista na kvalitetu života u njegovom GK/MO te u skladu s dobivenim rezultatima djelovanje na umanjeno istih na razini GK/MO
- > Umanjivanje negativnih eksternalija (posljedica) turizma na poželjnost trajnog stanovanja u turistički atraktivnim područjima grada
- > Osmisliti i primijeniti sustav destimuliranja nekretnina u funkciji kratkotrajnog najma turistima u okvirima ovlasti grada po uzoru na europske primjere dobrih politika i praksi. Koristiti instrumente poput više komunalne naknade, viših cijena usluga gradskih komunalnih poduzeća i sl.
- > Aktivno lobirati, uz pomoć udruge „Udruge gradova“, za izmjenu nacionalnog zakonskog okvira iznajmljivanja stambenih nekretnina za trajno stanovanje turistima. Zalagati se za mjere poput limitiranja prihoda i broja noćenja koja se mogu ostvariti u stambenoj nekretnini da se ona i dalje može iznajmljivati kroz pružanje ugostiteljskih usluga u domaćinstvu te oporezivanje vlasništva stambenih nekretnina u gradovima u kojima se trajno ne živi
- > Osmisliti i primijeniti sustav poticanja obnove stambenih nekretnina u starim dijelovima grada za stalno cjelogodišnje stanovanje
- > Informirati i stručno podupirati građane o rizicima i financijskoj isplativosti prenamjene stambenih nekretnina za kratkoročan najam turistima

POKAZATELJI MJERE 1.5. DESTIMULIRANJE KORIŠTENJA STAMBENIH NEKRETNINA ZA TRAJNO STANOVANJE U DRUGE SVRHE

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Udio stambenih jedinica u funkciji kratkoročnog najma u ukupnom broju stambenih jedinica	%	Broj objekata registriranih za turistički smještaj u domaćinstvu i ostalim ugostiteljskim objektima na području grada Splita/broj stambenih jedinica na području grada Splita	9,3%	2019.	5%	2030.	Godišnje	eVizitor/DZS

**MJERA
1.6.****Poticanje tržišnog razvoja novih stambenih nekretnina**

Mjera obuhvaća aktivnosti kojima se želi poticati tržišni razvoj novih stambenih nekretnina, izgradnjom novih⁷, ali i poticanjem prenamjene neiskorištenih nekretnina u stambene nekretnine⁸. Naime, zbog prenamjene velikog broja stambenih nekretnina za najam turistima, stvaran broj stambenih nekretnina dostupnih za cjelogodišnje stanovanje se značajno smanjio. Izgradnja novih nekretnina nije ni približno nadomjestila broj stambenih nekretnina prenamijenjenih za turistički najam. Navedeno je rezultiralo nedostatkom

stambenih nekretnina na tržištu te visokim cijenama najma i kupoprodajnih cijena stambenih nekretnina. Trenutno su cijene stambenih nekretnina u gradu Splitu među najskupljim u Republici Hrvatskoj. Povećanjem ponude novih nekretnina doći će do smanjenja nerazmjera između ponude i potražnje na tržištu te posljedično smanjiti i potrebu za javnim stanovanjem. Navedeno će rezultirati potrebnim manjim angažmanom javnih sredstava za razvoj javnog stanovanja. Predloženim aktivnostima se želi potaknuti iz-

gradnja stambenih nekretnina u kooperaciji građana, udruga, poduzetnika i Grada Splita te umanjiti glavne identificirane prepreke na tržištu razvoja novih stambenih nekretnina, a to su nedostatak infrastrukture i dostupnog građevinskog zemljišta.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Unaprjeđenje loše komunalne/društvene infrastrukture na područjima predviđenih za gradnju novih stambenih nekretnina. Pri tome dati prednost područjima na kojima je moguće izgraditi više stambenih nekretnina prema uloženom javnom novcu
- > Informirati i stručno podupirati građane/udruge/ poduzetnike o mogućnostima razvoja modela kooperativnog stanovanja
- > Informirati i stručno podupirati građane/udruge/poduzetnike o mogućnostima prenamjene postojećih neiskorištenih nekretnina u stambene nekretnine za trajno stanovanje
- > Razvijanje modela javno-privatnog partnerstva (JPP) s ciljem povećanja ponude stambenih nekretnina i priuštivosti stanovanja⁹
- > Donijeti pravilnik o prenamjeni zemljišta za stambenu gradnju koji će se temeljiti na načelima tzv. Inkluzivnog zoniranja¹⁰.

POKAZATELJI MJERE 1.6. POTICANJE RAZVOJA NOVIH STAMBENIH NEKRETNINA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Prirast broja novoizgrađenih stambenih jedinica/ukupni stambeni fond grada Splita (OI.02.13.21)	%	Broj novoizgrađenih stambenih jedinica/ ukupni stambeni fond grada Splita	2%	Prirast novoizgrađenih stanova prema postojećem stambenom fondu za period 2011. – 2017.	5%	Kumulativni prirast za razdoblje provođenja Strategije 2021. - 2030.	Godišnje	DZS
Pravilnik o primjeni načela inkluzivnog zoniranja prilikom izrade prostorno planske dokumentacije	Dokument	Donesen dokument Grada Splita koji će uključiti načela tzv. Inkluzivnog zoniranja	0	2021.	1	2024.	Godišnje	Grad Split

⁷ Prema rezultatima studije MMF o priuštivosti stanovanja u Europi (ElFayoumi, et al., 2021), kao srednjoročni korak u poboljšanju priuštivosti stanovanja se ističe poticanje privatne stanogradnje za zadovoljavanje porasle potražnje na tržištu uz razvijanje sustava javnog stanovanja za građane kojima je tržišno stanovanje nepriuštivo (trošak stanovanja veći od 40% dohotka). «

⁸ Prema (ElFayoumi, et al., 2021) priuštivost stanovanja u kratkom roku se može poboljšati prenamjenom javnih nekretnina za funkciju trajnog stanovanja, ali i razvijanjem programa za uključivanje privatnih vlasnika nekretnina u sustave dugoročnog javnog najma (Više u: ElFayoumi, K., Karpowicz, I., Lee, J., Marinkov, M., Mineshima, A., Salas, J., Tudyka, A., Schaechter, A. (2021): Affordable Rental Housing: Making It Part of Europe's Recovery, European Department, International Monetary Fund, dostupno na: <https://www.imf.org/en/Publications/Departmental-Papers-Policy-Papers/Issues/2021/05/24/Affordable-Rental-Housing-Making-It-Part-of-Europes-Recovery-50116>. «

⁹ Prema preporuci Svjetske banke (WB, 2020) taj model unaprjeđenja priuštivosti stanovanja ima značajne prednosti naspram razvijanja priuštivog stanovanja financiranog isključivo javnim sredstvima. Doprinos javnog sektora može se osigurati u obliku novca ili ekvivalenata poput: zemljišta, prava građenja, prihodima koje se generiraju zemljištem, infrastrukturom, poreznim i/ili udjela u vlasničkom kapitalu tijekom definiranog fiksnog razdoblja. Ovim modelom javna vlast dobiva stambene jedinice koje može ponuditi u priuštiviji javni najam. Istovremeno značajno raste i tržišna ponuda stambenih nekretnina što vodi uravnoteženju ponude i potražnje te posljedično nižim cijenama stambenih nekretnina. (Više u: World Bank. 2020. Public-Private Partnerships for Investment and Delivery of Affordable Housing in Emerging Market Economies. World Bank, Washington, DC. © World Bank. <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/34889> License: CC BY 3.0 IGO). «

¹⁰ Inkluzivno zoniranje (eng. Inclusionary Zoning) traži od investitora da određeni postotak svojih novih stambenih jedinica učini trajno dostupnim stanovnicima skromnijeg dohotka kroz niži priuštivi najam i niže prodajne cijene. Navedeno je praska u Europskim zemljama te je preporuka Svjetske banke za povećanje priuštivosti stanovanja i sprječavanja socijalne segregacije pojedinih područja i/ili zgrada (Više u: „Alves, S. (2019) Planning for Affordable Housing: A comparative analysis of Portugal, England and Denmark, Project: PLANAFFHO - Planning for Affordable Housing, University of Cambridge” i “World Bank. 2020. Public-Private Partnerships for Investment and Delivery of Affordable Housing in Emerging Market Economies. World Bank, Washington, DC. © World Bank. <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/34889> License: CC BY 3.0 IGO.”). «

POSEBNI CILJ 2

SMANJENJE SIROMAŠTVA
I INKLUZIVNO OKRUŽENJE
ZA SVE SOCIJALNO
ISKLJUČENE GRAĐANE

RELEVANTNOST
POSEBNOG CILJA

Ovaj poseban cilj obuhvaća široko područje siromaštva i socijalno marginaliziranih skupina građana kao i onih kojima je potrebna dodatna podrška zbog rizika od socijalne isključenosti. U Analizi se nalazi detaljan opis ovih kategorija građana.

U odnosu na djecu, mlade i osobe treće životne dobi ističe se važnost sustavnog i sveobuhvatnijeg ulaganja u podršku ovim kategorijama građana. Posebno je razvidan nedostatak resursa u području podrške djeci i obiteljima kada nastupe problemi kao što su razvojne teškoće, invaliditet, problemi u ponašanju kod djece, nasilje u obitelji, bolest i sl. Posebna pažnja trebala bi se posvetiti informiranju mladih o njihovim mogućnostima i rješavanju problema s kojima se susreću kako bi bilježili što manji broj pasivne mladeži i povećali udio mladeži koja će kvalitetno provoditi svoje slobodno vrijeme. Ujedno, pažnju treba posvetiti razvoju svima dostupnih usluga u zajednici za djecu i mlade (edukativne, sportske, umjetničke aktivnosti) te staviti naglasak na uključivanje korisnika s povećanim rizikom od siromaštva. Radi se i na ublažavanju negativnih demografskih trendova pri čemu se naglasak stavlja na podizanje totalne stope fertiliteta te izgradnju poticajnog okruženja za djecu, mlade i obitelj. Uvidom u podatke koji su korišteni u izradi Analize, razvidna su ulaganja u područje skrbi za osobe treće životne dobi, kao i niz relevantnih socijalnih usluga. Uz potrebu za kontinuitetom pružanja takvih usluga i u budućnosti, podaci su ukazali na nedostatak smještajnih kapaciteta za starije i nemoćne osobe, kao i širi spektar izvaninstitucionalnih usluga koje će doprinijeti aktivnom i dostojanstvenom starenju.

Nadalje, Suzbijanje siromaštva i poticanje socijalne solidarnosti važan je cilj u okvirima socijalne politike, koji se može ostvariti odgovarajućim mjerama te uz jačanje, suradnju i umreženost dionika. Primarno ostvarenju ovog cilja je prepoznavanje ranjivih skupina i osvješćivanje problema siromaštva, njegovih uzroka, posljedica života u ili riziku od siromaštva te suzbijanja siromaštva na razini pojedinca, obitelji i zajednice. Naglasak je na ublažavanju strukturnih razlika te osnaženju otpornosti pojedinca i zajednice. Osnaženje otpornosti pojedinca podrazumijeva njegove osobne slobode, samoostvarenje i odgovornost što će omogućiti kompetentnije suočavanje sa životnim prilikama. Obuhvatnost pristupa osigurava socijalno osnaživanje koje je usmjereno na dionike; udruženja, organizacije, institucije uključene u problematiku siromaštva.

U konačnici, Analiza je pokazala prisutnost većih broja različitih društvenih grupa u gradu Splitu, marginaliziranih skupina, skupina koje su u riziku od socijalne isključenosti na osnovi ekonomskog, obiteljskog statusa, s obzirom na identifikaciju (nacionalnu, rodnu i dr.), s obzirom na počinjenje zločina, s obzirom na invaliditet. Respektirajući različitost i njeno bogatstvo ideja je izgradnja uključivog, inkluzivnog okruženja u kojem se svi građani, bez obzira

DOSLJEDNOST
POSEBNOG
CILJA

na svoju različitost osjećaju sigurno i uključeno.

► Navedeni poseban cilj komplementaran je:

1. Razvojnog smjeru 2. Nacionalne razvojne strategije i to: Strateškom cilju 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji, unutar kojeg se nalazi prioritarno područje javnih politika „Ublažavanje negativnih demografskih trendova i izgradnja poticajnog okruženja za mlade i obitelj; Strateškom cilju 5.: Zdrav, aktivan i kvalitetan život u kojem su neka od prioritarnih područja javnih politika: Dostojanstveno starenje, Socijalna solidarnost i odgovornost i Kvalitetna i dostupna zdravstvena zaštita i skrb.

2. Razvojnog smjeru 2. Jačanje otpornosti na krize, napose u dijelu Strateškog cilja 7 u kojem je je jedno od prioritarnih područja javnih politika borba protiv radikalizma

2. Strateškom cilju 2 Obrazovani i zaposleni ljudi, Strateškom cilju 5 Zdrav, aktivan i kvalitetan život, Strateškom cilju 3 Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom te Strateškom cilju 12 Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima.

OČEKIVANI NAČINI
POSTIZANJA POSEBNOG
CILJA

► Popis indikativnih mjera:

1. Razvoj sustava podrške za djecu, mlade i obitelj
2. Razvijanje institucionalne i izvaninstitucionalne brige o starijim osobama
3. Razvoj aktivnosti za suzbijanje siromaštva i poticanje socijalne solidarnosti
4. Razvoj sustava za inkluzivno, pristupačno i sigurno okruženje za marginalizirane skupine

POKAZATELJI ISHODA

1. Indeks socijalne isključenosti
2. Osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti

POKAZATELJI ISHODA POSEBNOG CILJA 2. SMANJENJE SIROMAŠTVA I INKLUZIVNO OKRUŽENJE ZA SVE SOCIJALNO ISKLJUČENE GRAĐANE

Pokazatelj ishoda			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	God.	Vrijednost	God.		
Indeks socijalne isključenosti	score	Kompleksna narav socijalne isključenosti obuhvaćena je Indeksom multidimenzionalne socijalne isključenosti. Temelji se na višedimenzionalnoj metodologiji siromaštva Alkira i Fostera koja je bila korištena u UNDP-ovom Izvješću o globalnom humanom razvoju za 2010. godinu. Indeks procjenjuje stanje osoba i njihovih domaćinstava u tri dimenzije: ekonomska isključenost, isključenost iz socijalnih usluga i isključenost iz građanskog sudjelovanja. Indeks socijalne isključenosti koristi 24 pokazatelja - osam za svaku dimenziju - koji odražavaju način kojim je osobama onemogućen pristup tržištu rada, obrazovanju i zdravstvenom sustavu, kao i građanskim i društvenim mrežama. Osoba je definirana kao socijalno isključena ako je deprivirana u najmanje devet pokazatelja. Kako dimenzija sadrži samo osam pokazatelja, socijalno isključena osoba mora biti deprivirana u najmanje dvije dimenzije. Indeks odražava i udio osoba koji doživljavaju najmanje 9 od 24 deprivacija, i dubinu deprivacije (broj socijalnih poteškoća koje doživljavaju isključene osobe u prosjeku). Izvješće zatim primjenjuje ovu metodologiju putem ankete o nacionalno reprezentativnom kućanstvu, provedenoj u 2009. godini u okviru regionalnog istraživanja, u daljnjem tekstu naziva „Anketa o socijalnoj isključenosti“. Anketirano je oko 2.700 osoba u sljedećih šest zemalja: Kazahstan, Moldavija, Srbija, Tadžikistan, Sjeverna Makedonija i Ukrajina. Važnost analize je u tome što nudi razumijevanje širine i dubine socijalne isključenosti što pomaže u kreiranju socijalno uključivih politika.	2,3	2016.	1,3	2030.	Godišnje	UNDP
Osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	% stanovništva na 1000 osoba	Pokazatelj odgovara broju osoba koje su u riziku od siromaštva nakon socijalnih transfera, u teško materijalnoj deprivaciji ili žive u kućanstvima s vrlo niskim intenzitetom rada. Osobe se broje samo jednom, čak i ako su pogođene s više nego jednom navedenom pojavom. Smatra se da su osobe izložene riziku od siromaštva nakon socijalnih transfera, ako imaju ekvivalentni raspoloživi dohodak ispod praga rizika od siromaštva, koji je postavljen na 60% nacionalnog medijana ekvivalentnog raspoloživog dohotka. Osobe u teškoj materijalnoj deprivaciji imaju teško ograničene životne uvjete nedostatkom resursa te su pogođene s najmanje 4 od 9 sljedećih stavki deprivacije: ne mogu si priuštiti i) plaćati stanarinu ili račune za komunalne usluge, ii) držati kuću adekvatno zagrijanom, iii) suočiti se s izvanrednim troškovima iv) jesti meso, ribu ili ekvivalent proteina svaki drugi dan, v) tjedan odmora izvan kuće, vi) automobil, vii) stroj za pranje rublja, viii) TV u boji, ili ix) telefon. Osobe koje žive u kućanstvima s vrlo niskim intenzitetom rada su osobe u dobi 0 - 59 godina koje žive u kućanstvima u kojima odrasle osobe (u dobi od 18 do 59 godina) rade 20% ili manje svojih ukupnih radnih mogućnosti tijekom protekle godine.	27,9	2015.	14,1	2030.	Godišnje	EUROSTAT EU-SILC

**MJERA
2.1.****Razvoj sustava podrške
za djecu, mlade i obitelj**

Mjera obuhvaća niz sustavnih i sveobuhvatnih aktivnosti, projekta i programa usmjerenih osnaživanju djece, mladih i obitelji s posebnim naglaskom na informiranje mladih o temama koje se tiču prava, dobrobiti i interesa mladih te rješavanje postojećih problema.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Povećanje broja socijalnih usluga usmjerenih podršci obitelji (npr. obiteljska savjetovališta)
- > Osnivanje povjerenstva koje koordinira, prati i nadzire aktivnosti/programe/projekte podrške djeci, mladima i obitelji (zajedničko povjerenstvo s

onim koji se bavi demografijom)

- > Sustavna provedba intervencija usmjerenih obiteljima na razinama univerzalne, selektivne i indicirane prevencije te ranim intervencijama usmjerenih djeci s teškoćama u razvoju
- > Podrška centru za mlade koji će pružati usluge i aktivnosti informiranja mladih i kvalitetnog provođenja slobodnog vremena mladih, jačanju aktivizma mladih te osnaživanju dijaloga mladih i donositelja odluka
- > Organiziranje i podrška aktivnosti/programa/projekta koje doprinose položaju mladih, posebice, jačanje aktivizma mladih, razvoj instrumenata za pozitivnu percepciju slobodnog vremena te rješavanje problema velikog broja nezaposlenih mladih s visokim obrazovanjem
- > Rješavanje problema psihološke podrške i smještajnih kapaciteta za žrtve obiteljskog nasilja te psihosocijalno savjetovanje za počinitelje obiteljskog nasilja i maloljetne počinitelje prekršajnih i kaznenih djela
- > Sustavna edukacija zajednice o prevenciji nasilja kroz formalno i neformalno obrazovanje

POKAZATELJI MJERE 2.1. RAZVOJ SUSTAVA PODRŠKE ZA DJECU, MLADE I OBITELJ

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Broj kaznenih djela i prekršaja vezano uz nasilja u obitelji	Broj djela	Broj kaznenih djela i prekršaja vezano uz nasilja u obitelji	456	2018.	200	2030.	Godišnje	PU Splitsko-dalmatinska
Broj djece na smještaju u alternativnu skrb	Broj djece	Broj djece koja se nalaze u ustanovama socijalne skrbi u gradu Splitu	167	2017.	50	2030.	Godišnje	Nadležno Ministarstvo socijalne skrbi
Broj nezaposlenih mladih s visokim obrazovanjem u gradu Splitu	Broj osoba		1273	2020.	600	2030.	Godišnje	Hrvatski zavod za zapošljavanje
Broj mladih uključenih u rad Centra za mlade	Broj mladih	Broj korisnika događanja Centra za mlade (informativna događanja, druženja, edukacije, izložbe...)	1200	2022.	2000	2030.	Godišnje	Info zona

**MJERA
2.2.**

Razvijanje institucionalne i izvaninstitucionalne brige o starijim osobama

Mjera obuhvaća ulaganja u područje skrbi za osobe treće životne dobi, kao i niz relevantnih socijalnih usluga. Uz potrebu za kontinuitetom pružanja takvih usluga i u budućnosti, podaci su ukazali na nedostatak smještajnih kapaciteta za starije i nemoćne osobe, kao i širi spektar izvaninstitucionalnih usluga koje će doprinijeti aktivnom i dostojanstvenom starenju.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

> Osiguravanje financijskih resursa za pružanje različitih izvaninstitucionalnih socijalnih usluga namijenjenih aktivnom i dostojanstvenom starenju

- (npr. mobilni timovi, usluge u kućanstvima, dnevni boravci i druge aktivnosti) koje imaju za cilj podizanje kvalitete života starih i nemoćnih osoba
- > Programe seniorskih stručnih usluga, pametnih digitalnih rješenja – narukvice s alarmom i platforme za razmjenu i pomoć na daljinu i druge oblike društvene i gospodarske uključenosti starijih osoba
- > Osiguravanje prostorno-materijalnih kapaciteta za institucionalnu skrb o starima i nemoćnima
- > Unaprjeđenje kvalitete palijativne skrbi i hospicija
- > Podizanje financijskih potpora za umirovljenike

POKAZATELJI MJERE 2.2. RAZVIJANJE INSTITUCIONALNE I IZVANINSTITUCIONALNE BRIGE O STARIJIM OSOBAMA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Broj smještajnih kapaciteta za starije	Broj kreveta	Broj raspoloživih smještajnih kapaciteta	750	2020.	2000	2030.	Godišnje	Županija SDŽ
Broj korisnika usluga kod kuće	Broj korisnika	Broj korisnika koji dobivaju skrb kod kuće	229	2020.	500	2030.	Godišnje	Grad Split

**MJERA
2.3.**

**Razvoj aktivnosti
za suzbijanje siromaštva
i poticanje socijalne solidarnosti**

Mjerama se ostvaruje suzbijanje siromaštva i potiče se socijalna solidarnost u okvirima socijalne politike te ulaganje u jačanje, suradnju i umreženost ključnih dionika u ovom području.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Jačanje prostornih, financijskih, kadrovskih kapaciteta organizacija koje se bave siromaštvom
- > Unaprjeđenje suradnje, umrežavanje i koordinacija ključnih dionika koji sudjeluju u borbi protiv siromaštva
- > Razvoj projekata u domeni društvenih inovacija i inovativnih programa po-

drške razvoja eko-društvenog i socijalnog poduzetništva

- > Razvoj inovativnih paketa socijalnih ulaganja
- > Razvoj edukativnih programa (tribine, radionice) s ciljem informiranja javnosti i jačanja socijalne osjetljivosti u pogledu problema siromaštva u Splitu,
- > Provedba istraživanja o kvaliteti života i socioekonomskom statusu osoba koje su u siromaštvu ili u riziku od siromaštva i/ili socijalne isključenosti
- > U skladu s dobivenim istraživanjem, uvođenje novih i/ili unaprjeđenje postojećih socijalnih prava

POKAZATELJI MJERE 2.3. RAZVOJ AKTIVNOSTI ZA SUZBIJANJE SIROMAŠTVA I POTICANJE SOCIJALNE SOLIDARNOSTI

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Broj korisnika zajamčene minimalne naknade	Broj korisnika	Primatelji ZMN od strane CZSS	2 790	2019.	1500	2030.	Godišnje	CZSS Split
Broj korisnika pučke kuhinje	Broj korisnika	Korisnici pučke kuhinje DES-a Split	532	2018.	200	2030.	Godišnje	DES Split

**MJERA
2.4.**

Razvoj sustava za inkluzivno, pristupačno i sigurno okruženje za marginalizirane skupine

Respektirajući različitost i njeno bogatstvo ideja je izgradnja inkluzivnog i pristupačnog okruženja u kojem se svi građani, bez obzira na svoju različitost, osjećaju sigurno i uključeno.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Ulaganje financijskih sredstava u aktivnosti/programe/projekte koji doprinose inkluziji marginaliziranih skupina, toleranciji i čovjekoljublju
- > Ulaganje financijskih sredstava u projekte kojima se osigurava pristupačnost građevina javne i poslovne namjene i javnih površina osobama s invaliditetom
- > Analiza specifičnih potreba i resursa marginaliziranih skupina
- > Razvoj i provedba sustavnih aktivnosti/programa/projekata koji odgovaraju potrebama specifičnih marginaliziranih skupina
- > Razvoj inovativnih modela društvenih i socijalnih inovacija, poticanje socijalnog poduzetništva
- > Sustavno educiranje djece, mladih i zajednice o inkluziji i njenim načelima kroz formalne i neformalne oblike obrazovanja
- > Razvoj izvaninstitucionalnih oblika skrbi u zajednici podupiranjem osnivanja centara dnevnog/poludnevnog boravka, organiziranog stanovanja, klubova, mobilnih timova, osobnih asistenata za osobe s posebnim obrazovnim potrebama i invaliditetom
- > Razvoj rehabilitacijskih programa, savjetodavnih usluga i centara podrške za djecu i mlade bez roditeljske skrbi, djecu s problemima u ponašanju, ovisnike, osobe s invaliditetom, osobe s teškoćama u razvoju, mlade i odrasle koji su izašli iz institucija socijalne skrbi ili penalnih ustanova
- > Razvoj podrške deinstitutionalizaciji putem razvoja usluga podrške organiziranom stanovanju
- > Ulaganje financijskih sredstava u sigurnost lokalne zajednice i situacijsku prevenciju
- > Podrška organizacijama civilnog društva koje zajedno sa stručnjacima pružaju izvaninstitucionalne usluge različitim marginaliziranim skupinama, kao i braniteljima te civilnim žrtvama Domovinskog rata

POKAZATELJI MJERE 2.4. RAZVOJ INFRASTRUKTURE ZA INKLUZIVNO I SIGURNO OKRUŽENJU ZA MARGINALIZIRANE SKUPINE

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Stopa zaposlenosti osoba s invaliditetom na području grada Splita	Broj osoba	Broj OSI koje su zaposlene	112	2018.	500	2030.	Godišnje	DES / Grad Split, HZZ

POSEBNI CILJ 3

INTEGRIRANA I
INTERDISCIPLINARNA,
DOSTUPNA, DJELOTVORNA
I KVALITETNA
ZDRAVSTVENA SKRB

RELEVANTNOST POSEBNOG CILJA

DOSLJEDNOST POSEBNOG CILJA

OČEKIVANI NAČINI POSTIZANJA POSEBNOG CILJA

POKAZATELJI ISHODA

Učinkovit zdravstveni sustav pretpostavka je skladnog gospodarskog razvoja grada Splita. Pritom je suočen s različitim pritiscima uslijed porasta životnog standarda.

Sukladno provedenoj analizi stanja, utvrđen je prostor za poboljšanje djelotvornosti zdravstvenih ustanova na svim razinama zdravstvene zaštite, dok sustavnih, cjelovitih i transparentnih ispitivanja kvalitete pružene usluge odnosno učinkovitosti zdravstvenog sustava nema. Unatoč isticanoj dobroj suradnji svih dionika unutar i izvan zdravstvenog sustava s ciljem pružanja što kvalitetnije zdravstvene zaštite, u nekim je segmentima uočen problem nedovoljno jasne nadležnosti. Nadalje, s ciljem opravdavanja potrebe za financiranjem projekata koji doprinose poboljšanju zdravstvenih ishoda u partnerstvu s ključnim dionicima izvan zdravstvenog sustava, javlja se potreba provođenja ekonomskih evaluacija kojima se opravdava ulaganje javnog novca u zdravstveni sustav, ili neki drugu javnu infrastrukturu potrebnu za kvalitetnije pružanje zdravstvenih usluga.

Promjene s kojima se zdravstveni sustav suočava trebale bi se temeljiti na jednakosti u ostvarivanju prava za sve korisnike, osiguranju boljeg pristupa, transparentnom i dosljednom sustavu kojeg obilježava poticajno radno okruženje, kraćim listama čekanja za zdravstvene tretmane, boljoj kvaliteti pruženih usluga, aktivnijoj ulozi pacijenata te boljem nadzoru. Uz sve to promjene moraju biti fiskalno održive na dugi rok.

Navedeni cilj doprinosi ostvarenju razvojnog smjera 1 „jačanje otpornosti na krize“, strateškog cilja 5 „zdrav, aktivan i kvalitetan život“, odnosno doprinosi ostvarenju prioriteta definiranog u prioritetnom području 1 „kvalitetna i dostupna zdravstvena zaštita i zdravstvena skrb“ Nacionalne razvojne strategije RH do 2030. godine.

Popis indikativnih mjera:

1. Unapređenje sustava praćena svih aktivnosti vezanih uz pružanje zdravstvene skrbi na području grada Splita
2. Unapređenje dostupnosti, djelotvornosti i kvalitete primarne zdravstvene zaštite i izvanbolničke hitne medicine na području grada Splita
3. Unapređenje dostupnosti, djelotvornosti i kvalitete specijalističko-konzilijarne i bolničke zdravstvene zaštite
4. Unapređenje horizontalne i vertikalne integracije, unutar i izvan zdravstvenog sustava, kao i multidisciplinarni pristup s ciljem prvenstveno sprječavanja, a onda i liječenja bolesti

1. Standardizirana stopa smrtnosti na 100.000 stanovnika u gradu Splitu (za žene i muškarce)
2. Vlastita percepcija zdravlja prema razini uvida

POKAZATELJI ISHODA POSEBNOG CILJA 3. INTEGRIRANA I INTERDISCIPLINARNA, DOSTUPNA, DJELOTVORNA I KVALITETNA ZDRAVSTVENA SKRB

Pokazatelj ishoda			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Standardizirana stopa smrtnosti na 100.000 stanovnika u gradu Splitu (muškarci)	Podaci o smrti objavljuju se kao cjeloviti brojevi i kao stope	Standardizirana stopa smrtnosti za muškarce je broj umrlih muškaraca na 100.000 stanovnika za određeno područje tijekom određenog razdoblja	806,14	2018.	760,00	2030.	Godišnje	EUROSTAT/DZS
Standardizirana stopa smrtnosti na 100.000 stanovnika u gradu Splitu (žene)	Podaci o smrti objavljuju se kao cjeloviti brojevi i kao stope	Standardizirana stopa smrtnosti za žene je broj umrlih žena na 100.000 stanovnika za određeno područje tijekom određenog razdoblja	797,59	2018.	750,00	2030.	Godišnje	EUROSTAT/DZS
Vlastita percepcija zdravlja prema razini uvida u gradu Splitu (II.02.5.07)	% stanovništva sa 16 i više godina	Pokazatelj je subjektivna mjera o tome kako ljudi ocjenjuju svoje zdravlje općenito na skali od „vrlo dobro“ do „vrlo loše“; izražava se kao udio stanovništva u dobi od 16 ili više godina koje se smatra da je u „dobrom“ ili „vrlo dobrom“ zdravlju	Nedostupni podaci na razini grada Splita (na razini RH iznosio je 60,5%)	2019.	70%	2030.	Godišnje	NZJZ Splitsko-dalmatinske županije

**MJERA
3.1.****Unapređenje sustava praćenja svih aktivnosti vezanih uz pružanje zdravstvene skrbi na području grada Splita**

Mjera obuhvaća podršku razvoju sustavne, sveobuhvatne i transparentne baze podataka vezane uz pružanje zdravstvenih usluga koja omogućuje praćenje pokazatelja kojima se mjeri djelotvornost i kvaliteta pružene usluge na svim razinama zdravstvene zaštite.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Razvoj analitičkih kapaciteta Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije
- > Razvoj analitičkih kapaciteta svih ustanova koje pružaju zdravstvenu skrb na području grada Splita

POKAZATELJI MJERE 3.1. UNAPREĐENJE SUSTAVA PRAĆENJA SVIH AKTIVNOSTI UZ PRUŽANJE ZDRAVSTVENE SKRBI NA PODRUČJU GRADA SPLITA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	God.	Vrijednost	God.		
Baza podataka NZJZ Splitsko-dalmatinske županije (PZZ, SKZZ, SZZ)	Cijeli broj	Transparentni javni zdravstveno-informacijski sustav na temelju kojeg je moguće izračunati pokazatelje djelatnosti i učinkovitosti primarne, specijalističko-konzilijarne i bolničke zdravstvene zaštite, a koja obuhvaća sve pružatelje bez obzira na oblik vlasništva	Nepotpuna, netransparentna, baza podataka s djelomično objavljenim agregiranim podacima	2021.	Potpuna, transparentna i javno dostupna baza podataka u elektronskom obliku po svim ustanovama unutar sustava primarne, specijalističko-konzilijarne i bolničke zdravstvene skrbi	2030.	Godišnje	NZJZ Splitsko-dalmatinske županije
Baza podataka o svim oblicima formalnog obrazovanja djelatnika zaposlenih u zdravstvenom sustavu na području grada Splita	Cijeli broj	Zdravstveno-informacijski sustav o svim oblicima formalnog obrazovanja zaposlenika unutar zdravstvenog sustava	O – ne postoji	2021.	1 – postoji potpuna i transparentna baza podataka u elektronskom obliku po svim ustanovama unutar sustava zdravstvene skrbi	2030.	Godišnje	Sve ustanove unutar sustava zdravstvene skrbi na području grada Splita

**MJERA
3.2.****Unaprjeđenje dostupnosti, djelatnosti i kvalitete primarne zdravstvene zaštite i izvanbolničke hitne medicine na području grada Splita**

Mjera obuhvaća podršku za poboljšanje dostupnosti usluga primarne zdravstvene zaštite i izvanbolničke hitne medicine na području grada Splita, kroz sadržajnu i prostornu komponentu, uključujući sve oblike vlasništva. Između ostalog, navedeno rezultira i poboljšanjem radnih uvjeta, što doprinosi porastu zadovoljstva zaposlenika koji pružaju usluge primarne zdravstvene zaštite i hitne medicine.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

> Daljnje ulaganje u materijalnu infrastrukturu (prostorni kapaciteti i opre-

ma) i ljudske resurse s ciljem osiguranja ravnomjerne dostupnosti usluga u sklopu primarne zdravstvene zaštite i hitne medicinske na području grada Splita

- > Daljnje ulaganje u materijalne i ljudske resurse s ciljem poboljšanja djelatnosti i kvalitete pružanja usluga primarne zdravstvene zaštite i izvanbolničke hitne medicine
- > Jačanje upravljačkih kapaciteta na razini primarne zdravstvene zaštite i izvanbolničke hitne medicine

POKAZATELJI MJERE 3.2. UNAPRJEĐENJE DOSTUPNOSTI, DJELOTVORNOSTI I KVALITETE PRIMARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I IZVANBOLNIČKE HITNE MEDICINE NA PODRUČJU GRADA SPLITA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Dostupnost timova unutar sustava primarne zdravstvene zaštite po gradskim kotarevima	Kvalitativni	Ujednačena pokrivenost timovima unutar sustava primarne zdravstvene zaštite po gradskim kotarevima	Neujednačena pokrivenost liječnicima unutar sustava primarne zdravstvene zaštite između gradskih kotareva	2021.	Ujednačena pokrivenost liječnicima unutar sustava primarne zdravstvene zaštite između gradskih kotareva	2030.	Godišnje	Ministarstvo zdravstva, Dom zdravlja Splitsko-dalmatinske županije
Dostupnost izvanbolničke hitne medicinske pomoći na području grada Splita	Kvalitativni	Djelomično razmještanje lokacija timova hitne medicinske pomoći prema istočnim dijelovima grada prateći trendove prostornog kretanja stanovnika te zapadnom dijelu grada, tijekom ljetnih mjeseci	Ne postoji	2021.	Postojanje lokacije tima hitne medicinske pomoći na području istočnog dijela grada te u ljetnim mjesecima na području zapadnog dijela grada	2030.	Godišnje	Ministarstvo zdravstva, Zavod za hitnu medicinu Splitsko-dalmatinske županije
Razvoj ljudskog kadra u PZZ kroz stalne edukacije	% zaposlenika	Udio zaposlenika koji su završili ili pohađaju relevantan obrazovni program u ukupnom broju zaposlenih	Nepoznata početna vrijednost	2021.	80% zaposlenika koji godišnje pohađaju relevantni edukacijski program	2030.	Godišnje	DZ Splitsko-dalmatinske županije, Privatni pružatelji PZZ („čisti privatnici“); Zavod za hitnu medicinu Splitsko-dalmatinske županije
Razvoj upravljačkih kapaciteta DZ i Zavoda za hitnu medicinu Splitsko-dalmatinske županije	% zaposlenika	Udio zaposlenika na upravljačkim pozicijama koji su završili ili pohađaju određenu vrstu edukacije iz područja društvenih znanosti, grana ekonomije	Nepoznata početna vrijednost	2021.	100% zaposlenika na upravljačkim pozicijama koji pohađaju ili su završili određenu vrstu edukacije iz područja društvenih znanosti, grana ekonomije	2030.	Godišnje	DZ Splitsko-dalmatinske županije, Zavod za hitnu medicinu Splitsko-dalmatinske županije

MJERA 3.3.

Unaprjeđenje dostupnosti, djelotvornosti i kvalitete specijalističko-konzilijarne i bolničke zdravstvene zaštite

Mjera obuhvaća podršku za poboljšanje dostupnosti usluga specijalističko-konzilijarne i bolničke zdravstvene zaštite na području grada Splita. Između ostalog, navedeno rezultira i poboljšanjem radnih uvjeta, što doprinosi porastu zadovoljstva zaposlenika koju pružaju usluge specijalističko-konzilijarne i bolničke zdravstvene zaštite.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Unaprjeđenje infrastrukture zdravstvenih ustanova kroz poticanje nastavka započetih projekata ulaganja u materijalnu infrastrukturu (zgrade i opremu) unutar KBC-a Split
- > Daljnji razvoj upravljačkih kapaciteta KBC-a Split koji bi stečenim znanjem iz područja ekonomije bili u mogućnosti realizirati organizacijske promjene koje vode povećanju djelotvornosti i učinkovitosti pružanja zdravstvenih usluga.
- > Daljnji razvoj ljudskog kadra s ciljem poboljšanja djelotvornosti i kvalitete pružanja usluga specijalističko-konzilijarne i bolničke zdravstvene zaštite, ali i stvaranja poticajnog radnog okruženja kako bi se smanjio odljev kadra iz javnih u privatne ustanove te iz RH u druge zemlje.

POKAZATELJI MJERE 3.3. UNAPRJEĐENJE DOSTUPNOSTI, DJELOTVORNOSTI I KVALITETE SPECIJALISTIČKO-KONZILIJARNE I BOLNIČKE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Materijalna infrastruktura KBC-a Split	Opis zatečenog stanja izgrađenosti i opremljenosti	Strateški infrastrukturni projekti KBC-a Split: Centar za akutnu medicinu s OHBP-om i Zavod za hitnu medicinu i Centar za specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu	U tijeku je rad na pripremi projektne dokumentacije	2021.	Izrađeni i opremljeni objekti definirani unutar strateških infrastrukturnih projekata KBC-a Split	2030.	Godišnje	KBC Split
Razvoj upravljačkih kapaciteta na području SKZZ-a i SZZ-a kroz stalne edukacije	% zaposlenika	Udio zaposlenika na upravljačkim pozicijama koji su završili ili pohađaju određenu vrstu edukacije iz područja društvenih znanosti, grana ekonomije	Nepoznata početna vrijednost	2021.	100% zaposlenika na upravljačkim pozicijama koji pohađaju ili su završili određenu vrstu edukacije iz područja društvenih znanosti, grana ekonomije	2030.	Godišnje	Sve ustanove na području grada Splita koje sudjeluju u pružanju SKZZ-a i SZZ-a
Razvoj ljudskog kadra na području SKZZ-a i SZZ-a kroz stalne edukacije	% zaposlenika	Udio zaposlenika koji su završili ili pohađaju relevantan obrazovni program u ukupnom broju zaposlenih	Nepoznata početna vrijednost	2021.	80% zaposlenika koji godišnje pohađaju relevantni edukacijski program	2030.	Godišnje	Sve ustanove na području grada Splita koje sudjeluju u pružanju SKZZ-a i SZZ-a

MJERA 3.4.

Unaprjeđenje horizontalne i vertikalne integracije, unutar i izvan zdravstvenog sustava, kao i multidisciplinarni pristup s ciljem prvenstveno sprječavanja, a onda i liječenja bolesti

Mjera obuhvaća podršku za suradnju kako zdravstvenih djelatnika na različitim razinama zdravstvene zaštite, tako i njihovu suradnju s ključnim dionicima na području grada Splita, kao što su različite udruge civilnog društva, nositelji lokalne (regionalne) politike i ostali subjekti koji na neki način sudjeluju u pružanju zdravstvene zaštite. Nadalje, mjera obuhvaća podršku za povećanjem kapaciteta za istraživanje, razvoj i inovacije, koji će poboljšati kvalitetu, opseg i relevantnost istraživačkih aktivnosti u području biomedicine i zdravstva. Krajnji cilj svega navedenog je poboljšanje dostupnosti i kvalitete zdravstvene zaštite za pacijente na području grada Splita.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Daljnji razvoj programa poticanja preventivnih aktivnosti na području grada Splita u suradnji zdravstvenih ustanova, udruga civilnog društva, Grada Splita i Splitsko-dalmatinske županije.
- > Jačanje partnerstva između svih aktera unutar zdravstvenog sustava na području grada Splita s ciljem osiguranja djelotvorne i kvalitetne zdravstvene usluge, s za pacijenata jasnim informacijama o nadležnostima različitih aktera unutar sustava zdravstvene skrbi.
- > Podrška jačanju kapaciteta za skrb o posebno ranjivim skupinama bolesti (npr. palijativna skrb).
- > Jačanje partnerstva sa svim dionicima na području grada Splita koji svojim djelokrugom rada pridonose ostvarivanju zdravstvene skrbi, a nalaze se izvan sustava zdravstvene zaštite (npr. djelatnost prometa).
- > Daljnji razvoj medicinsko istraživačkog rada kroz ulaganja u materijalnu infrastrukturu i jačanje ljudskih resursa

POKAZATELJI MJERE 3.4. UNAPRJEĐENJE HORIZONTALNE I VERTIKALNE INTEGRACIJE, UNUTAR I IZVAN ZDRAVSTVENOG SUSTAVA, KAO I MULTIDISCIPLINARNI PRISTUP S CILJEM PRVENSTVENO SPRJEČAVANJA, A ONDA I LIJEČENJA BOLESTI.

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Odaziv na preventivne preglede	Postotak	Udio odazvanih stanovnika u pozvanima na preventivne preglede	Ne prati se sustavno u jedinstvenom izvješću za sve vrste preventivnih pregleda za područje grada Splita	2017.	90%	2030.	Godišnje	NZJZ Splitsko-dalmatinske županije
Suradnja ključnih dionika	Cijeli broj	Suradnja ključnih dionika unutar i izvan zdravstvenog sustava koji svojim djelovanjem mogu doprinijeti poboljšanju učinkovitosti zdravstvenog sustava (okrugli stolovi/konferencije/radionice)	Nepoznata početna vrijednost	2021.	Četiri puta godišnje	2030.	Godišnje	Grad Split
Istraživačko medicinska materijalna infrastruktura	Opis zatečenog stanja izgrađenosti i opremljenosti	Opremljeni objekti za potrebe provođenja istraživačko medicinskih djelatnosti	U tijeku je rad na pripremi projektne dokumentacije	2021.	Izgrađen i opremljen objekt	2030.	Godišnje	KBC Split

POSEBNI CILJ 4

PROMICANJE ZDRAVLJA I
AKTIVNOG ŽIVOTA KROZ
SPORT I REKREACIJU

RELEVANTNOST
POSEBNOG CILJA

DOSLJEDNOST POSEBNOG
CILJA

Proteklih godina je u Hrvatskoj zabilježen trend opadanja razine tjelesne aktivnosti stanovništva te povećanje broja osoba koje uopće ne sudjeluju u nekom obliku vježbanja. Tjelesna aktivnost predstavlja važan segment tjelesnog i mentalnog zdravstvenog stanja. Važnost tjelesne aktivnosti i vježbanja višestruko je potvrđena brojnim istraživanjima koje redovito potvrđuju pozitivne preventivne i terapijske učinke povećane razine tjelesne aktivnosti na mnoge kronične bolesti poput kardiovaskularnih i tumorskih bolesti. Iz tih razloga je porast tjelesne aktivnosti prepoznat kao jedan od javnozdravstvenih prioriteta u svijetu. Premda je sport važan segment društvenog života i unatoč brojnim uspjesima splitskih sportaša na olimpijskim, paraolimpijskim i olimpijskim igrama gluhih te svjetskim i europskim prvenstvima (više od 500 medalja u različitim sportovima), upitno je koliko je sustav sporta u Gradu Splitu strateški i ciljano osmišljen.

Analiza stanja pokazuje da djeca unutar školskog sustava u Republici Hrvatskoj imaju više nego dvostruko manje sati nastave TZK-a od prosjeka zemalja Europske unije. Dodatna slabost je činjenica da predškolskim ustanovama i u razrednoj nastavi nastavu TZK-a ne drže magistri kineziologije već učitelji razredne nastave. Nedostatan broj sati TZK zabilježen je i u visokom školstvu premda treba notirati primjetan trend rasta sveučilišnog sporta, kako natjecateljskog tako i rekreativnog, u prethodnom desetljeću. Zabilježena je i značajno veća tendencija bavljenja sportom kod muške populacije te se kao jedan od prioriteta nameće popularizacija i poticanje bavljenja sportom i tjelesnim vježbanjem kod žena. Nadalje, Nacionalni program sporta 2019. - 2026., prepoznao je nedovoljnu uključenost osoba sa svim oblicima invaliditeta na cjelokupnom području Republike Hrvatske. Kako je situacija po tom pitanju na lokalnoj razini, vjerojatno i nepovoljnija, potrebno je uložiti dodatne napore kako bi se posebno potaklo uključivanje osoba sa svim oblicima invaliditeta u sportske aktivnosti, što bi dovelo do razine razvijenih zapadnih demokracija.

Prethodno navedeni cilj se podudara s nekoliko razvojnih strategija. U „Nacionalnoj razvojnoj strategiji RH do 2030. godine definirana su četiri razvojna smjera u cilju popularizacije i omasovljenja sportsko-rekreativnih aktivnosti, a samim time i povećanja aktivnih članova. Također, ovako postavljene ciljevi se podudaraju sa Strateškim ciljem Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine pod točkom 5.5 „Zdrav, aktivan i kvalitetan život“ podnaslova „Promicanje zdravlja, zdravih prehrambenih navika i aktivnog života kroz sport i rekreaciju“.

Iako Grad Split po broju olimpijaca, paraolimpijaca i sportaša s oštećenjima sluha prednjači u odnosu na ostale gradove u Hrvatskoj, primjetan je veliki broj trenera volontera te mali broj klubova koji pripadaju bazičnim sportovima što upućuje na nedostatak infrastrukture i stručnog kadra. Svjedoci smo kako profesionalni sport, na među-

OČEKIVANI NAČINI
POSTIZANJA POSEBNOG
CILJA

narodnoj razini iz godine u godinu raste i postavlja sve više standarde što zahtijeva velika ulaganja u sportsko-rekreativnu infrastrukturu kao i u same sportske djelatnike, što, prema analizi stanja sporta grada Splita, nije slučaj u Splitu. Nadalje, za razvoj sporta i očuvanje visokih sportskih dostignuća, od izuzetne je važnosti kvalitetno postavljanje strateških ciljeva. Međutim, usmjeravanje razvoja sporta ne bi smjelo biti isključivo orijentirano prema profesionalnom sportu i sportašima, već bi za cilj trebalo imati popularizaciju i omasovljavanje sportskih i rekreativnih sadržaja, kroz sport i sportske aktivnosti. Ovakvim pristupom, može se očekivati znatno važnija komponenta tjelesnog vježbanja, a to je unaprjeđenje i očuvanja zdravlja te poboljšanje kvalitete življenja.

Cilj će biti ostvaren kroz sljedeće mjere:

1. Unaprjeđenje postojećih i razvoj novih sportsko-rekreativnih sadržaja s naglaskom na ravnomjernu spolnu zastupljenost i poboljšanje statusa manje zastupljenih skupina u sustavu sporta
2. Poticanje doškolovanja te zapošljavanja stručnog kadra u sportu i rekreaciji
3. Poticanje razvoja sporta i rekreacije kroz kapitalna ulaganja u postojeću sportsko-rekreativnu infrastrukturu
4. Poticanje kapitalnih ulaganja u izgradnju novih javno dostupnih sportsko-rekreativnih infrastrukturnih sadržaja
5. Poboljšanje statusa vrhunskih sportaša te unaprjeđenje sustava poticanja vrhunskog sporta
6. Uspostava novog sustava praćenja tjelesnog aktiviteta građana grada Splita

POKAZATELJI ISHODA

1. Broj aktivnih sportaša
2. Udio populacije koja se bavi nekim oblikom tjelesne aktivnosti

POKAZATELJI ISHODA POSEBNOG CILJA 4. PROMICANJE ZDRAVLJA I AKTIVNOG ŽIVOTA KROZ SPORT I REKREACIJU

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Broj aktivnih sportaša	Broj sportaša	Broj registriranih i neregistriranih sportaša od uzrasta ml. kadeta do seniora	14.558	2015.	19.500	2030.	Na godišnjoj razini	Splitski savez sportova
Udio populacije koja se bavi nekim oblikom tjelesne aktivnosti	Udio tjelesno aktivne gradske populacije	Postotak populacije koja se povremeno i redovito bavi nekom tjelesnom aktivnošću	35%	2014.	50%	2030.	Na godišnjoj razini	Anketa, praćenje broja ulazaka u sportsko-rekreativnu zonu park šume Marjan - Grad Split

**MJERA
4.1.****Unaprjeđenje postojećih i razvoj novih sportsko-rekreativnih sadržaja s naglaskom na ravnomjernu spolnu zastupljenost i poboljšanje statusa manje zastupljenih skupina u sustavu sporta**

Nedostatak kvalitetnog sportsko-rekreativnog sadržaja u gradu Splitu je više nego očit. Ostvarenjem ove mjere će se djelovati na poticanje aktivnog uključivanja u sport i rekreaciju svih dobnih i spolnih skupina s naglaskom na ranjivi dio populacije. Za provođenje određenih mjera potrebno je znati koji je najučinkovitiji način provođenja i koji se učinci mogu očekivati od takvih mjera. Također, dodatni ili uspostavljeni novi monitoring će omogućiti ili pružiti relevantne informacije, kako bi se mogli donijeti najkvalitetniji zaključci i/ili modificirati već postojeći. Nadalje, ovim bi mjerama trebalo potaknuti nastavnici kadar u odgojno-obrazovnim ustanovama na dodatnu edukaciju kako bi se

djeca usmjeravala te se provodile redovitije i kvalitetnije sportsko-rekreativne aktivnosti. Nadalje, u cilju poboljšanja zdravlja i kvalitete življenja građana, potrebno je postići veći udio uključenosti građana u rekreativno vježbanje. Nedostatak tjelesnog aktiviteta u školskoj dobi zasigurno je problem koji će se tek manifestirati na zdravstveni status populacije grada Splita. Upravo mali udio djece koji se bavi školskim sportom govori u prilog toj pretpostavki. Ovom mjerom planira se upravo djelovati na navedenu problematiku kroz veće uključivanje djece u školski sport te studenata i mladih u neki oblik tjelesnog vježbanja. Iako je uključenost studenata u studentska sportska natjecanja

nja na zadovoljavajućoj razini, vidljiv je nedostatak participiranja većeg dijela studenata u nekom od organiziranih rekreativnih programa. Neophodno je djelovati prema ovim mlađim dobnim skupinama, jer se tada stvaraju temelji i navike za redovito tjelesno vježbanje u srednjoj i starijoj dobi. U suradnji s osnivačima (Grad, Županija i Sveučilište), potrebno je djelovati prema mlađoj populaciji građana s ciljem osvještavanja mladih o važnosti tjelesnog vježbanja.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Uključivanje većeg broja djece u sport, kroz programe promidžbe sporta te omasovljenje školskog sporta

- > Povećanje broja sportskih manifestacija u organizaciji i pod pokroviteljstvom grada Splita
- > Promicati važnost uključivanja što većeg broja sportaša i rekreativaca oba spola, kao i manje zastupljenih skupina; na taj način povećati udio žena u sportu i rekreaciji te ujedno omogućiti nove sportsko-rekreativne sadržaje za osobe s invaliditetom kao i osobe oštećenog sluha
- > Promicati važnost tjelesnog vježbanja u svrhu očuvanja zdravlja te osobne percepcije vlastitog životnog stila
- > Osnivanje radne skupine za ispitivanje tjelesnog aktiviteta građana grada Splita

POKAZATELJI MJERE 4.1. UNAPREĐENJE POSTOJEĆIH I RAZVOJ NOVIH SPORTSKO-REKREATIVNIH SADRŽAJA S NAGLASKOM NA RAVNOMJERNU SPOLNU ZASTUPLJENOST I POBOLJŠANJE STATUSA MANJE ZASTUPLJENIH SKUPINA U SUSTAVU SPORTA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Udio žena u sportu grada Splita	Udio žena u sportu	Udio žena uključenih u sport u gradu Splitu	36%	2015.	42%	2030.	Na godišnjoj razini	Splitski savez sportova
Broj registriranih sportskih aktivnosti	Broj sportskih aktivnosti	Klubovi ili udruge u različitim olimpijskim i neolimpijskim sportovima	59	2015.	65	2030.	Na godišnjoj razini	Splitski savez sportova
Iznos financiranja sportsko-rekreativnih manifestacija u organizaciji/pod pokroviteljstvom grada Splita.	Iznos u kunama (Euro)	Iznos utrošen na organizaciju sportsko-rekreativnih manifestacija (ne odnosi se na financiranje manifestacija unutar natjecateljskog sporta)	85.000	2020.	Godišnje povećanje za 20%	2030.	Godišnje	Grad Split
Udio djece uključene u školski sport	Udio djece uključene u školski sport	Postotak djece uključen u školski sport kroz osnovne i srednje škole	20%	2018.	50%	2030.	Na godišnjoj razini	Savez školskih sportskih društava grada Splita

**MJERA
4.2.****Poticati doškolovanje te zapošljavanje
stručnog kadra u sportu i rekreaciji**

Prema Nacionalnom programu sporta 2014. - 2022. jedna od ključnih strateških smjernica je povećanje stručnog kadra u sportu što bi i za grad Split trebao predstavljati jedan od glavnih ciljeva vezanih za sport i rekreaciju. Naime, kada analiziramo strukturu zaposlenih, ističe se podatak kako je čak 47% trenera okarakterizirano kao treneri volonteri, dok je svega 22,3% trenera zaposleno na neodređeno vrijeme. Rezultati stručnih kvalifikacija osoba koje rade u sustavu sporta su još porazniji te samo 31% njih ima zadovoljavajuću stručnu kvalifikaciju. Pri provođenju sporta osoba s invaliditetom te sporta gluhih, praksa je pokazala nedostatak kompetentnih trenera koji bi provodili trenažne procese s navedenim skupinama te svakako treba obratiti pažnju i na stručni kadar kod manje zastupljenih skupina. Podaci vezani za stručnu kvalifikaciju kadrova koji rade u sportu, poprilično su dobro praćeni, dok za sportsku rekreaciju, a pogotovo sezonsku, nemamo adekvatne podatke koji bi nam dali odgovor na pitanje educiranosti kadra koji obavlja te poslove. Za rješavanje navedene problematike, trebalo bi provesti dodatni monitoring na terenu. Nadalje, potrebno je promicati važnost educirano-

sti trenera u sportu te poticati na dodatnu edukaciju putem visokoškolskih obrazovnih ustanova za sport, a rekreativnog kadra putem programa cjeloživotnog obrazovanja. Nadalje ustrajati i unaprijediti nove modale financiranja za školovanje kadra u sportu i rekreaciji npr. EU fondovi. Motivirani, stručno osposobljeni i visoko obrazovani treneri u radu s talentiranim sportašima od izuzetne su važnosti kako bi se talentirano dijete zadržalo u sportu, a u fazi najsenzibilnijeg motoričkog razvoja provodili primjereni sportski programi.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Uvesti stalni sustav financiranja programa doškolovanja kadrova u sportu (bivših vrhunskih sportaša)
- > Izrada kriterija stipendiranja stručnog kadra
- > Povećanja broja trenera koje financira Grad
- > Planiranje, razvoj i provedba programa edukacije, osposobljavanja i usavršavanja stručnih kadrova
- > Planirati stjecanje stručnih kompetencija kod trenera za potrebe rada unutar sporta osoba s invaliditetom te sporta gluhih
- > Uspostavljanje sustava kontrole rada u rekreativnim sportskim aktivnostima

POKAZATELJI MJERE 4.2. POTICATI DOŠKOLOVANJE TE ZAPOŠLJAVANJE STRUČNOG KADRA U SPORTU I REKREACIJI

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Broj stalno zaposlenih trenera	Broj trenera	Broj stalno zaposlenih trenera u pojedinačnim i momčadskim sportovima	531	2015.	800	2030.	Godišnje	Splitski savez sportova
Broj trenera volontera	Broj volontera	Broj trenera volontera u pojedinačnim i momčadskim sportovima	223	2015.	200	2030.	Godišnje	Splitski savez sportova
Broj stručno kvalificiranih trenera	Broj trenera	Broj trenera s nekim oblikom kvalifikacija (licenca, VŠS, VSS, stručno osposobljavanje)	481	2015.	1.000	2030.	Godišnje	Splitski savez sportova

**MJERA
4.3.****Poticanje razvoja sporta i rekreacije kroz kapitalna ulaganja u postojeću sportsko-rekreativnu infrastrukturu**

Prema provedenoj analizi može se ustvrditi kako je infrastruktura grada Splita nedostatna i zastarjela te je prepoznata kao jedna od najvećih slabosti sporta grada Splita. Za poboljšanje postojećih uvjeta treba ustrajati na podizanju elementarnih radnih uvjeta za bavljenje sportom djece i mladih. Naravno, mjere koje se odnose na održavanje postojeće infrastrukture su uvijek upitne zbog načina financiranja sporta u RH koje je nedostatno za potrebe sporta i rekreacije. Iako sport osoba s invaliditetom bilježi izvrsne rezultate, potrebna su dodatna ulaganja u prilagođavanje sportskih objekata njihovim potrebama.

Određeni dio sportske infrastrukture je obnovljen nedavno ili će se uskoro obnoviti (Bazeni Poljud, dvorane bazena Poljud, plivalište Jadran), međutim za veliki dio sportske infrastrukture su neophodna kapitalna ulaganja. Ovakva ulaganja su esencijalna zbog mogućnosti provedbe kvalitetnih sportskih

programa i sadržaja, kao i zbog sigurnog bavljenja sportom unutar ovih objekata.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Izrada novog digitalnog registra statusa gradske sportsko-rekreativne imovine
- > Uspostava liste prioriteta postojeće sportske infrastrukture kojoj je potrebna obnova ili nadogradnja, prema jasno određenim kriterijima
- > Obnova ili nadogradnja dotrajale sportske infrastrukture, prema prethodno utvrđenoj listi prioriteta
- > Unaprjeđenje sportske infrastrukture kroz npr. promjenu podloge i dodavanje dodatnih sadržaja (kako u zatvorenim, tako i na otvorenim sportskim prostorima)
- > Povećanje dostupnosti postojećih sportskih igrališta po kotarima za javnu uporabu
- > Prilagođavanje sportske infrastrukture osobama s invaliditetom

POKAZATELJI MJERE 4.3. POTICANJE RAZVOJA SPORTA I REKREACIJE KROZ KAPITALNA ULAGANJA U POSTOJEĆU SPORTSKO-REKREATIVNU INFRASTRUKTURU

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Obnova ili nadogradnja postojećih sportskih centara	Broj rekonstruiranih objekata	Ukupan broj obnovljenih i/ili nadograđenih sportskih centara	0	2021.	3	2030.	Svaki 5 godina	Grad Split
Obnova, nadogradnja i unaprjeđenje sportskih objekata po kotarima/mjesnim odborima	Postotak rekonstruiranih javno dostupnih sportskih objekata	Postotak rekonstruiranih javno dostupnih sportskih objekata po kotarima i mjesnim odborima	0	2021.	50	2030.	Svaki 5 godina	Grad Split

**MJERA
4.4.**

Poticati kapitalna ulaganja u izgradnju novih javno dostupnih sportsko-rekreativnih infrastrukturnih sadržaja

Postojeća sportsko-rekreativna infrastruktura grada Splita trenutno ne zadovoljava potrebe građana za adekvatnim bavljenjem sportom i rekreacijom te je u području sporta prepoznata kao najveća slabost. Grad Split, po svojoj veličini, sportskoj tradiciji, a i ekonomskom stupnju razvijenosti, zaslužuje puno veći broj sportsko-rekreativnih sadržaja, a sve u cilju što kvalitetnijeg života u gradu Splitu. Samim time se nameće potreba za izgradnjom dodatne sportsko-rekreativne infrastrukture, koja će biti javno dostupna građanima. Prilikom planiranja treba predvidjeti sadržaje prilagođene za djecu s teškoćama u razvoju, kao i osobe s invaliditetom. Također, kod planiranja izgradnje novih sportsko-rekreativnih sadržaja treba obavezno obuhvatiti rubne dijelove grada, a pogotovo one dijelove grada gdje gravitira veliki broj mladih obitelji. Gradnja novih sportsko-rekreativnih sadržaja na navedenim lokacijama je od izuzetne važnosti te na takav način ti sadržaji postaju kudikamo pristupačiji građanima grada Splita. Nadalje, trebaju se izvršiti

dodatna ulaganja u adekvatne rekreativne sadržaje dostupne građanima npr. biciklističke i trim staze, do zatvorenih i otvorenih prostora dostupnih nesportskom stanovništvu grada. Zdravstveno usmjereno, kao i rekreativno vježbanje vrlo je važno, jer upravo taj segment utječe na poboljšanje zdravstvenog statusa i kvalitete življenja građana grada Splita. Konačno, izgradnja nove zgrade Kineziološkog fakulteta utjecala bi na više mjera istovremeno. Osim dodatnog povezivanja sporta, obrazovanja i znanosti, pružila bi se veća mogućnost educiranja budućih trenera i sportskih djelatnika te bi se dobile nove i funkcionalne sportske dvorane i borilišta za bavljenje raznim oblicima tjelesne aktivnosti.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Izrada novog digitalnog registra statusa gradske sportsko-rekreativne imovine
- > Izrada plana potreba za sportsko-rekreativnim sadržajima po kotarima i mjesnim odborima
- > Izrada plana izgradnje u dogovoru sa sportskim djelatnicima i urbanistima
- > Izgradnja planirane sportsko-rekreativne infrastrukture

POKAZATELJI MJERE 4.4. POTICATI KAPITALNA ULAGANJA U IZGRADNJU NOVIH JAVNO DOSTUPNIH SPORTSKO-REKREATIVNIH INFRASTRUKTURNIH SADRŽAJA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Broj javnih sportskih objekata	Broj javnih sportskih objekata / sadržaja koji se u gradu Splitu koriste za provedbu sportsko-rekreativnih aktivnosti	Ukupan broj otvorenih i zatvorenih sportskih objekata	111	2015.	190	2030.	Svakih 5 godina	Splitski savez sportova
Broj sportskih sadržaja po kotarima i mjesnim odborima	Broj objekata/sportskih sadržaja	Prosječan broj sportskih sadržaja po kotaru/mjesnom odboru	4,1	2015.	7	2030.	Svakih 5 godina	Splitski savez sportova
Duljina rekreativnih staza (biciklističke)	Kilometar biciklističkih staza	Broj kilometara s posebno uređenim biciklističkim stazama	12,5 km	2020.	55 km	2030.	Svakih 5 godina	Grad Split

MJERA 4.5.

Poboljšanje statusa vrhunskih sportaša te unaprjeđenje sustava poticanja vrhunskog sporta

Iako za sport u Splitu kažemo kako zauzima jedno od najvažnijih mjesta u svakodnevnom životu grada te se naglašava njegova važnost i uloga, ne može se reći kako je on proizvod kvalitetnog, strateškog i cjelovitog promišljanja/planiranja. Poboljšanje uvjeta rada (infrastrukturalna ulaganja i poboljšanje stručnog kadra), što je predviđeno kroz prethodne mjere, dovest će do unaprjeđenja kvalitete vrhunskog sporta u gradu Splitu. Međutim, te mjere nisu dovoljne za unaprjeđenje sporta u Splitu. Sustav financiranja vrhunskog sporta, sporta osoba s invaliditetom te sporta gluhih bi trebalo unaprijediti, osigurati stabilno financiranje te učiniti transparentnim i učinkovitijim. Nadalje, od ključne je važnosti uspostaviti sustav detekcije i praćenja mladih talentiranih sportaša. Splitski mladi, perspektivni i kvalitetni sportaši praćeni su kroz razvojni program HOO-a te zasigurno predstavljaju budućnost splitskog sporta. Zbog važnosti kvalitetnog razvoja potrebno je razviti sustav detekcije i praćenja razvoja mladih sportaša grada Splita što se planira kroz ovu mjeru. Nadasve, novo kreirani sustav detekcije i praćenja mladih talen-

tiranih sportaša ne smije zapostaviti mlade unutar sporta osoba s invaliditetom te sporta gluhih. Udio osoba s invaliditetom uključenih u sport znatno je manji negoli udio osoba s invaliditetom populacije grada Splita. Ukupno, u gradu Splitu je 32.085 osoba s invaliditetom i osoba oštećenog sluha, a tek 1,5% njih je uključeno u organizirani oblik sporta. Upravo zbog toga cilj ove mjere je popularizacija sporta kod manje zastupljenih skupina te poboljšanje njihovog statusa.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Osiguravanje kvalitetnog monitoringa te pružanje podrške vrhunskim sportašima grada Splita
- > Uspostava sustava detekcije i praćenja razvoja sportskih talenata
- > Uključivanje većeg broja osoba s invaliditetom te oštećena sluha u sport
- > Poticati važnost uključivanja i bavljenja sportom kod osoba s invaliditetom te osoba oštećena sluha
- > Definiranje sustava financiranja vrhunskog sporta prema jasno određenim kriterijima
- > Digitalizacija sustava sporta
- > Uspostava sustava solidarnosti za poticaj razvoja mladih sportaša

POKAZATELJI MJERE 4.5. POBOLJŠANJE STATUSA VRHUNSKIH SPORTAŠA TE UNAPRJEĐENJE SUSTAVA POTICANJA VRHUNSKOG SPORTA

Naziv pokazatelja	Pokazatelj rezultata		Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Broj kategoriziranih sportaša	Broj sportaša	Sportaši kategorizirani u jednu od 6. kategorija HOO	384	2020.	450	2030.	Na godišnjoj razini	Hrvatski olimpijski odbor
Povećanje broja mladih, perspektivnih i kvalitetnih sportaša	Broj sportaša u navedenim skupinama	Povećanje broja splitskih mladih, perspektivnih i kvalitetnih sportaša koji su financirani kroz Razvojni program HOO-a	70	2020.	100	2030.	Na godišnjoj razini	Hrvatski olimpijski odbor/Splitski savez športova
Udio osoba s invaliditetom te osoba oštećena sluha uključenih u sport	Udio osoba s invaliditetom te osoba oštećena sluha uključenih u sport	Postotak osoba s invaliditetom te osoba oštećena sluha uključenih u sport	1,5%	2018.	5%	2030.	Godišnje	Športski savez invalida grada Splita te Splitski sportski savez gluhih

MJERA 4.6.

Uspostava novog sustava praćenja tjelesnog aktiviteta građana grada Splita

Nedostatna tjelesna aktivnost je problem novijeg doba, a opterećuje sva moderna društva uslijed sjedilačkog načina života i digitalizacije cjelokupnog društva. Zbog navedenog problema, sve je više osoba narušenog zdravlja (koronarne bolesti srca, rak debelog crijeva, osteoporoza, rak dojke, dijabetes i slično) i nezadovoljavajućeg zdravstvenog statusa (smanjenje pokretljivosti lokomotornog sustava, prekomjerna težina, generalno smanjena mogućnost kretanja, lošiji san, depresija i slično), što dovodi do opterećenja zdravstvenog i mirovinskog sustava te smanjenja radnog vijeka pogođene populacije. Znanstveno je dokazano kako redovita tjelesna aktivnost prevencira ili odlaže sve navedene probleme te ujedno poboljšava kvalitetu življenja. Grad Split nije iznimka te je pogođen navedenom problematikom, iako je sa svojim geografskim položajem idealan za cjelogodišnji boravak na otvorenom. Upravo lokalitet i klimatski uvjeti su predispozicije za bavljenjem organiziranom i samostalnom tjelesnom aktivnosti. Praćenje tjelesnog aktiviteta građana koji nisu uključeni u neki oblik organiziranog sporta se do sada nije provodilo, a od iznimne je važnosti u planiranju smanjenja efekata sjedilačkog načina života. Jedini izvor su ankete koje nisu u potpunosti reprezentativne, ali u ovom slučaju su vrlo važne jer sustavno praćenje samostalnog vježbanja nije jednostavno organizirati. Ovom mjerom se planira uspostaviti sustav praćenja tjelesnog aktiviteta građana u slobodno vrijeme i na otvorenom (potencijalno i u zatvorenom – privatni fitness klubovi), a koji nisu dio organiziranog vježbanja unutar sportskih klubova. Kreiranje novih aplikacija pružit će nam relevantne podatke o broju tjelesno aktivnih građana, kako bi se mogli izraditi ciljani programi i sadržaji vježbanja, unutar svakog

pojednog kotara, ali i u rekreacijskim zonama grada Splita (Marjan, Žnjan i slično). Poznato je kako veća dostupnost sportsko-rekreativne infrastrukture i povećanje ponude sadržaja, dovodi do povećanog aktiviteta građana, što u konačnici dovodi do boljeg psiho-fizičkog statusa svakog pojedinca. Međutim, od izuzetne je važnosti kvalitetno praćenje učestalosti vježbanja, jer tada se može promišljenije i svrsishodnije provoditi ulaganje u nove sportsko-rekreativne sadržaje i infrastrukturu koje je predviđeno u prethodnim mjerama. Dosadašnja ulaganja u sportsko-rekreativne manifestacije za građane koji ne pripadaju sportskim klubovima nisu na zadovoljavajućoj razini. Zbog današnjeg stila života, trendovi i predviđanja vezana uz zdravstveni status i tjelesni aktivitet građana nisu povoljni. Stoga je potrebno osnažiti svjesnost o važnosti tjelesnog vježbanja, što ova mjera predviđa kroz veća ulaganja u sportsko-rekreativne manifestacije koje za cilj imaju osvjestavanje „običnih

građana“ o važnosti vježbanja te kreiranje „userfriendly“ aplikacija koje će promovirati vježbanje ali i dati važne podatke o učestalosti vježbanja.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Osnaživanje saveza sportske rekreacije grada Splita
- > Osnivanje radne skupine za ispitivanje tjelesnog aktiviteta građana
- > Razvoj metodologije za praćenje rekreativne aktivnosti građana
- > Kreiranje novih aplikacija za praćenje učestalosti tjelesnog aktiviteta građana
- > Praćenje aktivnosti rekreativaca u gradskim sportsko-rekreativnim zonama, pomoću novokreiranih aplikacija i sustava

POKAZATELJI MJERE 4.6. USPOSTAVA NOVOG SUSTAVA PRAĆENJA TJELESNOG AKTIVITETA GRAĐANA GRADA SPLITA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Broj posjetitelja rekreativne zone Park šuma Marjan	Broj posjetitelja	Broj posjetitelja rekreativne zone Park šuma Marjan zabilježen novokreiranim sustavom praćenja	Godišnji prosjek 4.000 posjetitelja dnevno	2018.	Povećanje na 7.000 posjetitelja dnevno	2030.	Mjesečno	Grad Split/Park šuma Marjan Novi sustav evidencije ulazaka u Park šumu Marjan
Udio posjetitelja sportsko-rekreativnih objekata po kotarima	Udio posjetitelja stanovništva unutar kotara	Udio stanovništva svakog kotara koji koristi sportsko-rekreativne objekte svog kotara	0	2020.	50% prosječno po kotaru	2030.	Mjesečno	Grad Split – Novokreirane aplikacije praćenja aktiviteta unutar sportsko-rekreativnih objekata

POSEBNI CILJ 5

OSNAŽENI KULTURNI I
KREATIVNI SEKTOR KAO
GENERATOR KORIŠTENJA
RAZVOJNIH I KREATIVNIH
POTENCIJALA DRUŠTVA
PROIZAŠLIH IZ ZAŠTIĆENE
I OČUVANE KULTURNE
BAŠTINE

OČEKIVANI NAČINI
POSTIZANJA POSEBNOG
CILJA

RELEVANTNOST POSEBNOG CILJA

Institucionalno i izvaninstitucionalno djelovanje u kulturi u gradu Splitu u većini je slučajeva neusklađeno na razini sektora, nema kapitalnih primjera sinergijskog djelovanja te se tako uglavnom ne postižu rezultati koji bi značajnije doprinijeli razvoju društva. Politike i prakse očuvanja kulturne baštine provode se u skladu s nacionalnim i međunarodnim politikama, no u gradu nisu na zadovoljavajućoj razini usklađene s potrebama koje proizlaze iz kompleksnih modela korištenja graditeljske baštine i javnog prostora u komercijalne svrhe. Analiza stanja ukazala je na razvojne potencijale čijim će se korištenjem, a u kombinaciji s podizanjem kvalitete strateškog planiranja i djelovanja u kulturi, planskim razvojem kulturne infrastrukture, poticanjem sinergijskog djelovanja dionika i ulaganjem u kreativne potencijale, postići širi pozitivan učinak na razvoj društva, kvalitete života i rada u gradu Splitu.

DOSLJEDNOST POSEBNOG CILJA

Navedeni posebni cilj komplementaran je strateškim ciljevima iz Nacionalne razvojne strategije:

- SC1 - Konkurentno i inovativno gospodarstvo

te dijelom ciljevima:

- SC5 - Zdrav, aktivan i kvalitetan život i
- SC13 - Jačanje regionalne konkurentnosti

Nadalje, komplementaran je Općim ciljevima iz Strateškog plana Ministarstva kulture 2020. - 2022.:

- OC1 - Razvoj kulturno-umjetničkog stvaralaštva i proizvodnje i
- OC2 - Zaštićena i očuvana kulturna baština

Posebni cilj bit će ostvaren kroz sljedeće indikativne mjere:

1. Podizanje kvalitete i učinkovitosti strateškog planiranja u kulturi i provođenja kulturnih politika
2. Financiranje javnih potreba u kulturi
3. Infrastrukturna i kapitalna ulaganja u kulturi
4. Ulaganje u ljudske potencijale u kulturi
5. Zaštita i očuvanje kulturne baštine
6. Poticanje razvoja kulturnih i kreativnih djelatnosti, projekata i društvenog poduzetništva u kulturi

**POKAZATELJI ISHODA
NA RAZINI CILJA**

1. Odnos proračunske stavke aktivnosti udruga, neprofitnih organizacija i pojedinaca s proračunskom stavkom djelatnosti ustanova u kulturi Grada Splita
2. *Cultural and Creative Cities Monitor Index* grada Splita

POKAZATELJI ISHODA POSEBNOG CILJA 5. OSNAŽENI KULTURNI I KREATIVNI SEKTOR KAO GENERATOR KORIŠTENJA RAZVOJNIH I KREATIVNIH POTENCIJALA DRUŠTVA PROIZAŠLIH I ZAŠTIĆENE I OČUVANE KULTURNE BAŠTINE

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Odnos proračunskih stavki namijenjenih aktivnostima udruga, neprofitnih organizacija, pojedinaca s proračunskim stavkama namijenjenim redovnoj djelatnosti ustanova u kulturi Grada Splita	%	Omjer vrijednosti (k) realizacije stavki aktivnosti udruga, neprofitnih organizacija i pojedinaca i vrijednosti djelatnosti ustanova u kulturi Grada Splita $k = u/r * 100$ (u = kumulativna vrijednost svih stavki realizacije aktivnosti udruga, neprofitnih organizacija i pojedinaca; r = kumulativna vrijednost realizacije redovne djelatnosti ustanova u kulturi Grada Splita)	k = 4,09%	2019.	k = 8,29% (godišnji rast promatrane vrijednosti od po 0,6%)	2030.	Jednom godišnje	Dokument <i>Realizacija plana rashoda po programskoj klasifikaciji</i>
<i>Cultural and Creative Cities Monitor Index</i> grada Splita	Vrijednost indeksa za grad Split	Kompozitni indeks Europske komisije koji mjeri vrijednost kulturnih i kreativnih snaga i potencijala gradova EU	17,7	2019.	30	2030.	Jednom u dvije godine	Mrežna stranica COIN - Competence Centre on Composite Indicators and Scoreboards Europske komisije (dostupno na https://composite-indicators.jrc.ec.europa.eu/cultural-creative-cities-monitor/countries-and-cities/split)

**MJERA
5.1.****Podizanje kvalitete i učinkovitosti strateškog planiranja u kulturi i provođenja kulturnih politika**

Analizom stanja je utvrđeno kako stanje strateškog planiranja i provođenja kulturnih politika na razini sektora nije na zadovoljavajućoj razini, što je zamjetno i kod većeg broja ustanova. Na razini sektora to se manifestira parcijalnim provođenjem kulturnih politika propisanih Strategijom kulturnog razvitka grada Splita 2015. - 2025. i izostankom praćenja ishoda mjera predloženih navedenim dokumentom, dok se na razini ustanova isto uočava većinom u izostanku praćenja realizacije ciljeva zadanih strategijom razvoja ustanove, a u drastičnim primjerima i na nepostojanju strateških dokumenata ili neusklađenosti istih sa strategijom višeg reda. Stoga se ovom mjerom propisuju aktivnosti koje će postupno dovesti do usklađivanja i izrade odgovarajućih strateških dokumenata, podizanja kvalitete planiranja i upravljanja na razini sektora, ustanova u kulturi i dionika izvaninstitucionalne kulturne scene.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Uspostava metodološkog okvira i sustava za izradu, praćenje i izvještavanje o realizaciji strateških i provedbenih dokumenata ustanova u kulturi Grada Splita (strateški dokumenti, Programi rada, izvještaji o provedbi projektnih aktivnosti)
 - Donošenje dokumenta *Smjernice za izradu strateških i provedbenih dokumenata ustanova u kulturi Grada Splita*
- > Usklađivanje postojećih ili izrada novih strateških dokumenata ustanova u kulturi Grada Splita u skladu s odredbama Strategije razvoja grada Splita do 2030. godine te stavljanje izvan snage *Strategije kulturnog razvitka grada Splita 2015. - 2025.*

POKAZATELJI MJERE 5.1. PODIZANJE KVALITETE I UČINKOVITOSTI STRATEŠKOG PLANIRANJA U KULTURI I PROVOĐENJA KULTURNIH POLITIKA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Uspostavljen sustav za izradu planskih dokumenata u ustanovama u kulturi Grada Splita	Broj	Donesene smjernice, odnosno propisana metodologija za izradu planskih dokumenata, tj. planiranje i izvještavanje u ustanovama u kulturi Grada Splita. U dokumentu se definira i struktura i način rada internog sustava za mjerenje i praćenje pokazatelja provedbe kulturnih politika	0	2021.	1	2023.	Jednom godišnje	Odsjek za kulturu Grada Splita
Usvojeni Programi rada ustanova u kulturi Grada Splita	Broj	Broj Programa rada ustanova u kulturi Grada Splita koji su usklađeni sa smjernicama za izradu planskih dokumenata, tj. planiranje i izvještavanje u ustanovama u kulturi Grada Splita	0	2021.	14 (14 programa godišnje)	2023. - 2030.	Jednom godišnje	Ustanove u kulturi Grada Splita

**MJERA
5.2.****Financiranje javnih
potreba u kulturi**

Mjera predviđa aktivnosti koje će dovesti do prilagodbe, unaprjeđenja i razvoja te povećanja transparentnosti postojećeg modela financiranja javnih potreba u kulturi Grada Splita. Sukladno rezultatima provedene analize stanja, provest će se prilagodbe postojećeg modela financiranja s ciljem osnaživanja postojećih potencijala usmjeravanjem dijela financiranja u programe i projekte koji generiraju sinergijski učinak u kulturi i rezultiraju poticanjem suradnje na više razina i to: institucijskih i izvaninstitucijskih dionika, dionika u kulturi i Sveučilišta u Splitu, suradnje s međunarodnim kulturnih akterima te umrežavanjem aktera nezavisne kulturne scene.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Stvaranje uvjeta za praćenje pokazatelja uspješnosti provedbe kulturnih politika
 - uspostava sustava za mjerenje i praćenje pokazatelja kulturnih politika Grada Splita: donošenje internog dokumenta koji definira pokazatelje za praćenje, hodograma aktivnosti na godišnjoj razini, dodjelu zaduženja službama Grada i način izvještavanja po prikupljenim podacima;
 - prilagodba propisane forme godišnjeg izvještavanja od strane proračunskih korisnika – institucija u kulturi Splita - koja uključuje prikupljanje podataka u sljedećim kategorijama: broj provedenih programa i projekata provedenih u suradnji s drugim institucijama; broj provedenih programa i projekata provedenih u suradnji s izvanproračunskim dio-

nicima u kulturi; broj realiziranih projekata u međunarodnoj suradnji; broj provedenih projekata/programa tematski i sadržajno usmjerenih inkluziji društvenih skupina izloženih različitim oblicima marginalizacije; broj provedenih projekata/programa s javnom komponentom realiziranih na administrativnom području grada Splita ali izvan šireg područja stare gradske jezgre; broj provedenih projekata/programa edukacije i to u kategorijama muzejske pedagogije (broj aktivnosti i posjetitelja), formalnih i neformalnih oblika cjeloživotnog obrazovanja te programa provedenih u suradnji sa sastavnicama Sveučilišta u Splitu; evidencija posjeta prema kategorijama domaćih i stranih posjetitelja

- > Prilagodba sadržaja Kriterija vijeća u kulturi usmjerenih provedbi kulturnih politika Grada Splita
 - propisivanje formalnih standarda za izradu Kriterija vijeća u kulturi Grada Splita; definiranje godišnjeg tematskog okvira za raspis programa javnih potreba u kulturi Grada Splita od strane vijeća u kulturi
- > Prilagodba ciljeva i prioriteta javnog poziva za financiranje programa javnih potreba u kulturi Grada Splita:
 - propisivanje i alociranje udjela raspoloživih sredstava namijenjenih financiranju projekata s trajanjem provedbe 12 - 24 mjeseca kroz poziv za financiranje programa javnih potreba u kulturi Grad Splita
 - propisivanje godišnjeg tematskog okvira kojeg je definiralo Vijeće u kul-

- turi i udjela ukupnih sredstava (preporuka 30 - 50%) koji će biti dodijeljeni odabranim projektima usklađenim s tematskim okvirom
- propisivanje minimalnih financijskih udjela na razini ukupno raspoloživih sredstava po pozivu za dodjelu: programima/projektima koji se provode u suradnji više izvanproračunskih dionika u kulturi (minimalno 20%), programima/projektima s izraženom komponentom međunarodne suradnje (minimalno 15%), programima/projektima tematski i sadržajno usmjerenim inkluziji društvenih skupina izloženih različitim oblicima marginalizacije (minimalno 5%), programima/projektima s javnom komponentom koji se provode na administrativnom području grada Splita, ali izvan šireg područja stare gradske jezgre (minimalno 30%), programima/projektima s naglašenom komponentom formalne i neformalne edukacije građana u kulturi (minimalno 10%) te programima/projektima koji se provode u suradnji sa sastavnicama Sveučilišta u

Splitu (minimalno 10%). Projekti mogu zadovoljavati jednu ili više kategorija. Redovna djelatnost izvaninstitucionalnih dionika se ne ubraja u kategorije, ali ulazi u ukupni zbir. Dodijeljeni iznosi mogu biti evidentirani u više kategorija. Potrebna je dopuna online prijavnice navedenim kategorijama za odabir od strane prijavitelja.

- > Prilagodba Programa rada institucija u kulturi
 - Postavljanje očekivanja (upravno/kazališno vijeće u suradnji s Odsjekom za kulturu) minimalnog financijskog udjela za potrebe projekata/programa koji se realiziraju u suradnji s institucionalnim (zaseban udio), izvaninstitucionalnim (zaseban udio) i međunarodnim (zaseban udio) dionicima u ukupnom dodijeljenom iznosu za projekte/programme pojedine ustanove u kulturi
- > Javna objava rang liste projekata odabranih za financiranje po pozivu

POKAZATELJI MJERE 5.2 FINANCIRANJE JAVNIH POTREBA U KULTURI

Naziv pokazatelja	Jedinica	Pokazatelj rezultata Opis	Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
			Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Uspostavljen sustav za financiranje javnih potreba u kulturi	Broj	Donesene smjernice, odnosno metodologija za izradu poziva javnih potreba u kulturi za dodjelu financijskih sredstava koji odgovaraju minimalnim udjelima po kategorijama definiranim u aktivnosti c ove mjere te definiran minimalni sadržaj prijave javnih potreba u kulturi	0	2021.	1	2023.	Jednom godišnje	Odsjek za kulturu Grada Splita
Uspostavljen sustav izvještavanja u sklopu javnih potreba u kulturi	Broj	Donesene smjernice, odnosno metodologija za izradu izvještaja po dodijeljenim potporama u sklopu provedbe natječaja Programa javnih potreba u kulturi	0	2021.	1	2023.	Jednom godišnje	Odsjek za kulturu Grada Splita
Objavljeni godišnji natječaji za financiranje javnih potreba u kulturi	Broj	Objavljeni godišnji natječaji za financiranje javnih potreba u kulturi koji su usklađeni sa smjernicama, odnosno metodologija za izradu poziva javnih potreba u kulturi	0	2021.	8	2030.	Jednom godišnje	Odsjek za kulturu Grada Splita

MJERA 5.3.

Infrastrukturna i kapitalna ulaganja u kulturi

Analiza stanja je pokazala kako u sektoru postoje jasno artikulirane potrebe za izgradnjom i opremanjem kapitalnih objekata u kulturi, na razini sektora ali i na razini pojedinačnih institucija. Također, korištenje suvremenih modela komunikacije u muzejsko-galerijskim ustanovama Grada Splita je na niskoj razini, čemu je dijelom uzrok starost stalnih postava ali i nedovoljni stručni i kadrovski kapaciteti za korištenje mogućnosti koje pružaju dostupni suvremeni alati. Nadalje, pokazuje se kako prikupljanje podataka, praćenje provedbe i artikuliranje ciljeva javnih politika u kulturi nije na zadovoljavajućoj razini pa je potrebno izvršiti ulaganja i u alate koji će pomoći provedbi takvih, neophodnih praksi. Sukladno navedenom, mjera obuhvaća aktivnosti koje će rezultirati podizanjem sektorskih kapaciteta i osnažiti potencijale sadržane u baštini o kojoj skrbe i koju komuniciraju ustanove u kulturi Grada Splita.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Realizacija kapitalnih ulaganja u objekte u kulturi Grada Splita:
 - Izrada i usvajanje dokumenta Plan ulaganja u kapitalne objekte u kulturi grada Splita do 2030. godine
 - Provedba ulaganja sukladno prioritetima definiranim dokumentom Plan ulaganja u kapitalne objekte u kulturi grada Splita do 2030. godine
- > Izrada Informacijskog sustava u kulturi Grada Splita
 - osmišljavanje tehničkog rješenja mrežne platforme s internim dijelom

namijenjenim prijavi i izvještavanju o realizaciji programa i projekata javnih potreba u kulturi Grada Splita, sustavnom prikupljanju podataka za potrebe upravljanja i provedbe kulturnih politika Grada Splita i komuniciranju rezultata provedbe, koordinaciji pripreme i prijave projekata u kulturi na različite izvore financiranja te javnim dijelom kao mjestu promocije kulturnih manifestacija, programa i projekata u kulturi provedenih u Splitu ili vezanih uz splitsku kulturu

- stavljanje u uporabu mrežne stranice Informacijskog sustava u kulturi Grada Splita
- > Ulaganje u osuvremenjivanje muzejsko-galerijske komunikacije
 - Izrada dokumenta Plan ulaganja u osuvremenjivanje muzejsko-galerijske komunikacije ustanova u kulturi Grada Splita (analiza stanja na razini sektora, izrada plana realizacije ulaganja u nove stalne postavne, definiranje očekivanih standarda upotrebe mrežnih alata u muzejsko-galerijskim i drugim ustanovama u kulturi)
 - Ulaganje u stalne postavne muzejsko-galerijskih ustanova u kulturi Grada Splita
 - Ulaganje u mrežne alate/stranice muzejsko-galerijskih ustanova u kulturi Grada Splita

POKAZATELJI MJERE 5.3. INFRASTRUKTURNA I KAPITALNA ULAGANJA U KULTURI

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Povećana kapitalna ulaganja u kulturi	Broj	Broj dovršenih kapitalnih ulaganja sukladno Planu ulaganja u kapitalne objekte u kulturi grada Splita do 2030. godine	0	2021.	10	2030.	Godišnje praćenje	Dokumenti Izvješće o izvršenju Programa javnih potreba u kulturi Grada Splita i Realizacija plana rashoda po programskoj klasifikaciji
Implementiran informacijski sustav u kulturi Grada Splita	Broj	Izrada funkcionalnog informatičkog rješenja namijenjenom prijavi i izvještavanju o realizaciji programa i projekata javnih potreba u kulturi Grada Splita	0	2021.	1	2023.	Krajem 2023. godine	Funkcionalni mrežni portal Informacijski sustav u kulturi Grada Splita
Povećana ulaganja u osuvremenjivanje muzejsko-galerijskih postava	Broj novih i osuvremenjenih stalnih postava	Broj muzejsko-galerijskih stalnih postava gdje su provedena ulaganja sukladno dokumentu Plan ulaganja u osuvremenjivanje muzejsko-galerijske komunikacije ustanova u kulturi Grada Splita	0	2021.	5	2030.	2023., 2024., 2026., 2028., 2030.	Dokumenti Izvješće o izvršenju Programa javnih potreba u kulturi Grada Splita i Realizacija plana rashoda po programskoj klasifikaciji

**MJERA
5.4.****Ulaganje u ljudske
potencijale u kulturi**

Analiza stanja pokazala je kako u sektoru postoje jasno artikulirane potrebe za razvojem kadrovskih kapaciteta ustanova u kulturi, uočljiv je disbalans u kadrovskoj ekipiranosti, no uočava se i kako postoje razlike u načinima određivanja prioriteta potreba unutar ustanova (koje ne proizlaze isključivo iz različitih djelatnosti) ali i prostor za moguće uvođenje zajedničkih pomoćnih i stručnih službi. Stoga se ovom mjerom propisuju aktivnosti koje će rezultirati sustavnim i ravnomjernim razvojem kadrovskih potencijala u ustanovama u kulturi.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

> Ulaganje u kadrovske potencijale ustanova u kulturi Grada Splita

- Izrada studije održivosti uvođenja zajedničkih stručnih službi ustanova u kulturi Grada Splita (informacijsko-komunikacijska, konzervatorsko-restauratorska, fotografska...) s dijeljenim radnim vremenom zaposlenika službe između ustanova
 - Izrada dokumenta Plan razvoja kadrovskih potencijala institucija u kulturi Grada Splita (analiza stanja i kadrovskih potreba na razini sektora i izrada plana realizacije kadrovskih ulaganja)
 - Provođenje kadrovskih politika i ulaganja definiranih dokumentom Plan razvoja kadrovskih potencijala institucija u kulturi Grada Splita
- > Jačanje upravljačkih potencijala u kulturi provođenjem edukacija na temu upravljanja i strateškog planiranja te sudioničkog upravljanja (za djelatnike Službe za društvene djelatnosti - Odsjek za kulturu Grada Splita, čelnih osoba institucija u kulturi Grada Splita i odgovornih osoba ključnih dio-nika izvaninstitucionalne kulturne scene, uz usklađivanje s mjerama 1.1 i 1.2 cjeline Institucionalni okvir)

POKAZATELJI MJERE 5.4. ULAGANJE U LJUDSKE POTENCIJALE U KULTURI

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Izrađen Plan razvoja kadrovskih potencijala institucija u kulturi Grada Splita	Broj	Izrađen i usvojen dokument Plan razvoja kadrovskih potencijala institucija u kulturi Grada Splita.	0	2021.	1	2023.	Siječanj 2024.	Odsjek za kulturu Grada Splita
Provedene edukacije vezane uz upravljanje u kulturi	Broj	Provođenje edukacija na temu upravljanja i strateškog planiranja te sudioničkog upravljanja u kulturi za zaposlenike gradskih ustanova u kulturi i Grada Splita	0	2021.	7	2023. - 2030. (evidentiranje provođenja edukacije svake godine provedbe)	Jednom godišnje	Odsjek za kulturu Grada Splita

MJERA 5.5.

Zaštita i očuvanje kulturne baštine

Mjera predviđa provođenje aktivnosti usko vezanih uz procese zaštite i očuvanja nepokretne kulturne baštine na čitavom administrativnom prostoru Grada Splita. Predviđene aktivnosti će osigurati nužne preduvjete za neovisnu kontrolu i pravovremeno usmjeravanje prostorno-planskih procesa od strane tijela Grada Splita s ciljem zaštite i očuvanja kulturne baštine, regulirati načine korištenja kulturnih resursa i javnog prostora stare gradske jezgre Splita s ciljem podizanja kvalitete funkcioniranja društvenih i poslovnih procesa te osigurati postupno povećanje ulaganja u procese zaštite, očuvanja i komunikacije kulturne baštine na području grada Splita.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Uspostava javnog gradskog prostornog Registra zaštićene nepokretne baštine kao referentne baze za procese vezane uz zaštitu i očuvanje nepokretne kulturne baštine i procese prostornog planiranja (uz operativno usklađivanje s mjerom 2.2 cjeline Institucionalni okvir)
 - razmotriti tehničke mogućnosti povezivanja s portalom prostornih podataka Grada Splita u okviru mjere 1.3 Razvoj e-usluga orijentiranih gradskim dionicima (građanima, poslovnim subjektima, udrugama) i gradskim poduzećima iz domene pametnog grada cjeline Institucionalni okvir
 - provesti inventarizaciju i evaluaciju krajobrazne, etnološke, arheološke i povijesne vrijednosti kulturnih krajobraza na administrativnom području Grada Splita. Pored provedenog procesa na prostoru Marjana

potrebno je isto provesti na području istočnog dijela Čiova i istočnog dijela administrativnog područja Splita (širi prostor Žrnovnice, Gornjeg Sitna, Donjeg Sitna i Srinjina)

- izvršiti proces digitalizacije arhivske građe (u suradnji s Državnim arhivom u Splitu i Konzervatorskim uredom Ministarstva kulture u Splitu)
 - u koordinaciji svih tijela Grada Splita s nadležnosti nad procesima vezanim uz zaštićenu nepokretnu baštinu, prvenstveno Odsjeka za staru gradsku jezgru i baštinu, a dalje i Upravnog odjela za prostorno planiranje, uređenje i zaštitu okoliša izvršiti objedinjavanje dostupnih podataka i uspostavu funkcionalnog registra
- > Kontinuirano ulaganje u zaštitu, očuvanje i komunikaciju materijalne i nematerijalne kulturne baštine
 - izrada dokumenta Plan ulaganja u obnovu spomeničke baštine grada Splita
 - provedba ulaganja sukladno dokumentu Plan ulaganja u obnovu spomeničke baštine grada Splita
 - > Regulacija upravljanja zaštićenom nepokretnom baštinom i urbanim prostorom te društvenim, gospodarskim i komunalnim procesima u povijesnoj jezgri
 - Izrada i usvajanje Plana upravljanja starom gradskom jezgrom grada Splita s akcijskim planom upravljanja starom gradskom jezgrom

POKAZATELJI MJERE 5.5. ZAŠTITA I OČUVANJE KULTURNE BAŠTINE

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Uspostavljen gradski Registar zaštićene kulturne baštine	Broj	Uspostava funkcionalnog javnog gradskog prostornog Registra zaštićene nepokretne baštine na GIS portalu Grada Splita	0	2021.	1	2024.	Prosinac 2024.	Službena web stranica Grada Splita
Usvojen Plan upravljanja starom gradskom jezgrom grada Splita	Broj	Izrađen i usvojen Plan upravljanja starom gradskom jezgrom grada Splita s akcijskim planom upravljanja starom gradskom jezgrom	0	2021.	1	2023.	Prosinac 2023.	Zapisnici sjednica Gradskog vijeća Grada Splita
Povećana ulaganja Grada Splita u projekte obnove	Broj	Broj provedenih ulaganja Grada Splita u projekte obnove sukladno Planu ulaganja u obnovu spomeničke baštine grada Splita na razini godine	0	2021.	20	2023.-2030.	Jednom godišnje	Izveštaji Odsjeka za staru jezgru i baštinu i Odsjeka za strateško planiranje i provedbu projekata

MJERA 5.6.

Poticanje razvoja kulturnih i kreativnih djelatnosti, projekata i društvenog poduzetništva u kulturi

Na razini sektora je uočeno nepostojanje planova za razvoj kulturnih i kreativnih djelatnosti te, posljedično, neplansko i netransparentno raspolaganje većinom postojećih prostornih resursa koji bi mogli poslužiti razvoju spomenutih djelatnosti. Analizom stanja je utvrđeno postojanje uspješnih izvaninstitucionalnih praksi i suradnji u kulturi, no, s obzirom na izostanak sustavne i planske potpore, njihovo djelovanje ostaje ograničenog dosega. Mjerom će se postići plansko korištenje postojećih resursa, realizirati inicijalna ulaganja i utvrditi financiranje aktivnosti nužnih za funkcioniranje poduzetničkog inkubatora kulturnih i kreativnih industrija.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Osiguravanje radnih prostora za kulturne i kreativne djelatnosti, projekte i društveno poduzetništvo u kulturi (atelijeri, radionice, co-working prostori za poduzetništvo u kulturi i sl.):
 - izrada analize raspoloživih prostornih potencijala u vlasništvu Grada Splita za korištenje u kulturi i revizija postojećih modela i načina korištenja (uz operativno usklađivanje s mjerom 2.2 cjeline Institucionalni okvir)
 - izrada dokumenta Plan korištenja prostora u vlasništvu Grada Splita za potrebe u kulturi (uz operativno usklađivanje s mjerom 2.2 cjeline Institucionalni okvir)
 - dodjela prostora na korištenje umjetnicima, udrugama i poduzetnicima u kulturi putem javnih natječaja uz godišnje vrednovanje.

> Uspostava i djelovanje Centra za kulturne i kreativne industrije (u okviru Multimedijalnog kulturnog centra u suradnji s etabliranim izvaninstitucionalnim dionicima u kulturi grada Splita) te kontinuirana potpora njegovu radu:

- razrada modela djelovanja poduzetničkog inkubatora kulturnih i kreativnih industrija
- uspostava linije financiranja potreba djelovanja Centra za kulturne i kreativne industrije

- uspostava kontinuirane suradnje sa Sveučilištem u Splitu i njegovim sastavnicama, privatnim tvrtkama u turizmu, Turističkom zajednicom Grada Splita i Turističkom zajednicom Splitsko-dalmatinske županije te drugim dionicima u kulturnim i kreativnim industrijama na provedbi aktivnosti Centra za kulturne i kreativne industrije.

POKAZATELJI MJERE 5.6. POTICANJE RAZVOJA KULTURNIH I KREATIVNIH DJELATNOSTI, PROJEKATA I DRUŠTVENOG PODUZETNIŠTVA U KULTURI

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Godišnji natječaj za dodjelu radnih prostora za kulturne i kreativne djelatnosti, projekte i društveno poduzetništvo u kulturi	Broj	Proveden godišnji natječaj i dodijeljeni prostori na korištenje sukladno dokumentu <i>Plan korištenja prostora u vlasništvu Grada Splita za potrebe u kulturi</i>	0	2021.	1	2023. - 2030. (svake godine)	Jednom godišnje	Odluka o dodjeli prostora na korištenje za kulturne i kreativne djelatnosti, projekte i društveno poduzetništvo u kulturi (Odsjek za gospodarenje gradskom imovinom i Odsjek za kulturu)
Broj sufinanciranih poduzetničkih projekata u kulturi kroz platformu Centra za kulturne i kreativne industrije	Broj	Broj poduzetničkih projekata u kulturi razvijenih i realiziranih kroz platformu Centra za kulturne i kreativne industrije na godišnjoj razini	0	2021.	21	2030. (svake godine po tri)	Jednom godišnje	<i>Izvešće o izvršenju Programa javnih potreba u kulturi Grada Splita</i>

POSEBNI CILJ 6

UNAPRIJEĐEN
PREDŠKOLSKI,
OSNOVNOŠKOLSKI,
SREDNJOŠKOLSKI I
VISOKOŠKOLSKI ODGOJ
I OBRAZOVANJE TE
ZNANOST

RELEVANTNOST
POSEBNOG CILJA

DOSLJEDNOST
POSEBNOG CILJA

Relevantnost posebnog cilja u odnosu na situaciju u gradu Splitu se očituje u identificiranim razvojnim potrebama i potencijalima dobivenim analizom stanja ranog i predškolskog, osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokog odgoja i obrazovanja te znanosti. Uvidom u analizu stanja uočava se veliki broj slabosti u odnosu na snage, ali se može primijetiti i značajan broj prilika koje je moguće iskoristiti kako bi se poboljšala slika stanja obrazovanja grada Splita. Implementacijom predloženih mjera, koje su nastale na temelju analize stanja očekuje se povoljnije stanje obrazovanja u gradu Splitu.

U ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju, kao i u osnovnoškolskom i srednjoškolskom vidljiva je potreba za optimiziranjem mreže infrastrukture ustanova. Posebno se ističu slabosti: nedostatak unutarnjeg i vanjskog prostora po djetetu u vrtićima, nedostatak vrtića u vlasništvu grada Splita, nejednolika opremljenost vrtića. Kod škola se uočava da neke škole još rade u tri smjene, a dio njih u dvije iako su tendencije suvremenog odgoja i obrazovanja prelazak u jednosmjenski rad. Uz sami nedostatak prostora škola vidljiva je i neodgovarajuća oprema samih škola. Slabost također predstavlja i nedostatak odgovarajućeg odgojno-obrazovnog kadra.

Analizom stanja je također vidljivo da grad Split ima svoje snage poput postojanja različitih programa za poticanje darovitih, pomoći djeci s teškoćama, poticanju izvrsnosti. Kako bi još i više ojačali snage, važno je koristiti i prilike koje se očituju u mogućnosti provođenja različitih programa, projekata te korištenja EU fondova za daljnji razvoj odgoja i obrazovanja u gradu Splitu.

Visoko obrazovanje, uz niz snaga, u koje spadaju i velika ponuda akreditiranih programa, znanstvena izvrsnost i prepoznatljivost, fleksibilnost u kriznim uvjetima, itd. ima i nekoliko značajnih slabosti. One se odnose na značajne razlike u znanstvenoj produktivnosti unutar Sveučilišta u Splitu, nedovoljan kapacitet za aplikativnu i poduzetničku uporabu rezultata istraživanja, kao i nedovoljno razvijene različite oblike infrastrukture. Posebni cilj se adekvatno povezuje s prilikama, navedenim u analizi stanja, a kojima se planiraju iskoristiti mogućnosti financiranja za izgradnju i rekonstrukciju infrastrukture visokog obrazovanja, inovacija u nastavnom, znanstvenom i poduzetničkom djelovanju sektora visokog obrazovanja, kao i međunarodnu mobilnost.

Postavljeni cilj komplementaran je s Nacionalnom razvojnom strategijom RH do 2030. godine, konkretnije sa strateškim ciljem 2. „*Obrazovani i zaposleni ljudi*“. NRS do 2030. definira četiri razvojna smjera, a obrazovni aspekt sadržan je u razvojnom smjeru 1. Održivo gospodarstvo i društvo i u razvojnom smjeru 3. *Zelena i digitalna tranzicija*. Očekuje se da se odgoj i obrazovanje grada Splita uskladi s navedenom Strategijom na način da se do 2030. potiče veći stupanj obrazovanosti stanovništva, digitalizacija odgoja i obrazovanja kao i poticanje održivog društva kroz

OČEKIVANI NAČINI
POSTIZANJA POSEBNOG
CILJA

edukacije i društveno korisno učenje putem formalnog, neformalnog i informalnog odgoja i obrazovanja. Visoko obrazovanje u gradu Splitu se, prema predmetnoj Strategiji, usmjerava na povećani utjecaj sektora znanosti i visokog obrazovanja na gospodarstvo i društvo, s posebnim naglaskom na zelenu i digitalnu transformaciju, a što je u skladu s prethodno navedenim strateškim smjernicama iz NRS-a RH do 2030. godine.

Popis indikativnih mjera:

1. Unaprjeđenje infrastrukture ustanova ranog i predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja
2. Unaprjeđenje programa ranog i predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja
3. Podizanje kvalifikacijskih standarda djelatnika u ustanovama ranog i predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja te ekipiranosti stručnih službi
4. Unapređenje istraživačko-inovacijske i nastavne infrastrukture i programa sektora znanosti i visokog obrazovanja
5. Unapređenje ljudskog kapitala, usmjerenog na završavanje diplomskih i poslijediplomskih studija, s posebnim naglaskom na kompetencije za poduzetništvo i društvenu odgovornost
6. Povećanje razine obrazovanja i ljudskog kapitala radne snage kroz stručnu praksu i cjeloživotno učenje u visokom obrazovanju, s posebnim naglaskom na poticanje razvoja kompetencija za zelenu i digitalnu transformaciju
7. Unapređenje međunarodne suradnje u znanosti i visokom obrazovanju

POKAZATELJI
ISHODA

1. Obuhvat djece u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju
2. Osnovne škole koje rade u jednoj smjeni
3. Udio broja studenata na broj stanovnika

POKAZATELJI ISHODA POSEBNOG CILJA 6. UNAPRIJEĐEN PREDŠKOLSKI, OSNOVNOŠKOLSKI, SREDNJOŠKOLSKI I VISOKOŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE TE ZNANOST

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Obuhvat djece u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju	Broj	Udio upisane djece u odnosu na ukupan broj djece vrtičke dobi koja ispunjavaju uvjete upisa u dječje vrtiće predstavlja uvid u uvjete ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja	nisu sva djeca upisana u dj. vrtiće	2021.	sva djeca upisana u dječje vrtiće	2030.	Godišnje	Grad Split
Osnovne škole koje rade u jednoj smjeni	Broj osnovnih škola u gradu Splitu koje rade u jednoj smjeni	Rad osnovnih škola u jednoj smjeni omogućuje kvalitetniju organizaciju odgojno-obrazovnoga procesa	7	2017.	29	2030.	Godišnje	Grad Split
Udio broja studenata na broj stanovnika	postotak	Udio broja studenata na broj stanovnika	7,1%	2011.	15%	2030.	Godišnje	Grad Split

MJERA 6.1.

Unaprjeđenje infrastrukture ustanova ranog i predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja

Mjera unaprjeđenja infrastrukture ustanova ranog i predškolskog, osnovnog i srednjeg odgoja i obrazovanja trebala bi omogućiti jednaku dostupnost svih usluga svoj djeci grada Splita. Unaprjeđenje infrastrukture uključuje održavanje postojećih objekata, poboljšanje opremljenosti, prilagodbu osobama s invaliditetom, povećanje sigurnosti, opremanje video nadzorom i alarmima.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > održavanje postojećih objekata dječjih vrtića, osnovnih i srednjih škola u gradu Splitu
- > ulaganje u opremanje dječjih vrtića, osnovnih i srednjih škola grada Splita
- > opremanje dječjih vrtića, osnovnih i srednjih škola video nadzorom i alarmima
- > prilagodba pristupa dječjim vrtićima, osnovnim i srednjim školama osobama s invaliditetom

- > izgradnja dječjih vrtića u vlasništvu grada Splita u određenim gradskim kotarima gdje se bilježi nedostatak istih
- > izgradnja novih osnovnih škola kako bi sve prešle u jednosmjenski rad
- > ostvariti infrastrukturne predispozicije za organizaciju cjelodnevne nastave/produženog boravka u osnovnim školama
- > organizacija prehrane za svu djecu u školi od domaćih proizvođača
- > izgradnja drugih objekata u okruženju dječjih vrtića, osnovnih i srednjih škola poput sportskih terena/igrališta
- > izrada Plana mreže vrtića na području Grada Splita

POKAZATELJI MJERE 6.1. UNAPRJEĐENJE INFRASTRUKTURE USTANOVA RANOG I PREDŠKOLSKOG, OSNOVNOŠKOLSKOG I SREDNJOŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Pristupačnost dječjim vrtićima i osnovnim školama osobama s invaliditetom	Broj dječjih vrtića i osnovnih škola koje imaju odgovarajuću razinu pristupačnosti osobama s invaliditetom	Svi dječji vrtići i osnovne škole imaju odgovarajuću razinu pristupačnosti osobama s invaliditetom	Vrtići grada Splita – 4 djelomično Privatni dječji vrtići – N/A Osnovne škole - 20	2019.	Vrtići 24 Osnovne 29	2030.	Godišnje	Grad Split
Infrastrukturno opremanje srednjih škola	Broj srednjih škola s odgovarajućom infrastrukturom	Sve srednje škole su infrastrukturno opremljene	Srednje 5	2019.	Srednje 26	2030.	Godišnje	Grad Split
Infrastrukturne predispozicije za organizaciju cjelodnevne nastave/produženog boravka i prehrane učenika u osnovnim školama	Broj osnovnih škola s infrastrukturnim predispozicijama za organizaciju cjelodnevne nastave/produženog boravka i prehrane učenika u osnovnim školama	Sve osnovne škole imaju infrastrukturne predispozicije za organizaciju cjelodnevne nastave/produženog boravka i prehrane učenika u osnovnim školama	8	2019.	29	2030.	Godišnje	Grad Split

MJERA 6.2.

Unaprjeđenje programa ranog i predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja

Mjera unaprjeđenja programa ranog i predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja trebala bi omogućiti cjeloviti razvoj djece. Kako bi se osigurao cjeloviti razvoj potrebno je unaprijediti programe njihovom raznolikošću, a posebice one namijenjene darovitoj djeci i djeci s teškoćama u razvoju. Unaprjeđenje programa će zasigurno doprinijeti inkluzivnosti djece, osiguravanju standarda kvalitete i resursa za podršku djeci izloženoj riziku socijalne isključenosti.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > provođenje različitih posebnih programa u dječjim vrtićima grada Splita
- > provođenje EU projekata, projekata iz STEM područja i ostalih projekata različitih razina u dječjim vrtićima i školama grada Splita
- > provođenje alternativnih programa u dječjim vrtićima grada Splita
- > provođenje programa s djecom s teškoćama u razvoju
- > provođenje programa za darovitu djecu
- > provođenje programa iz područja održivoga razvoja i društveno korisnoga učenja
- > provođenje različitih izvannastavnih aktivnosti
- > realizacija centara darovitosti grada Splita
- > kontinuitet provođenja rada centara izvrsnosti SDŽ-a
- > provođenje programa stjecanja dodatnih znanja i vještina u novim tehnologijama

- > provođenje programa dodatne edukacije priprema za državnu maturu
- > prijava i provođenje projekata financiranih iz EU fondova, u suradnji s fakultetima
- > razvoj programa i projekata međusektorske suradnje u odgoju i obrazovanju u suradnji s gospodarstvom, civilnim društvom, ali i drugim javnim ustanovama (visoko školstvo, IRI, zaštita prirode, muzeji, galerije itd.)
- > provođenje programa znanja prilagođenih dobnom uzrastu o sigurnosti svakodnevice i sigurnom ponašanju

POKAZATELJI MJERE 6.2. UNAPRJEĐENJE PROGRAMA RANOG I PREDŠKOLSKOG, OSNOVNOŠKOLSKOG I SREDNJOŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Programi za djecu s teškoćama u razvoju u dječjim vrtićima	Broj dječjih vrtića koji provode programe za djecu s posebnim potrebama	Svi dječji vrtići provode programe za djecu s posebnim potrebama	- Za darovite 4 - Za djecu s teškoćama 8	2019.	- Za darovite 24 - Za djecu s teškoćama 24	2030.	Godišnje	Grad Split
Uspješnost polaganja državne mature	Postotak uspješnosti polaganja državne mature	Kvaliteta obrazovanja se očituje u podatku da su učenici koji su pristupili polaganju državne mature istu uspješno i položili	N/a	2017.	100%	2030.	Godišnje	Grad Split, NCVO
Izrada plana osmišljavanja i provođenja edukacijskih projekata u novim tehnologijama i STEM području	Broj programa STEM područja u školama	Svaka škola je osmislila i prijavila barem jedan projekt iz STEM područja ili edukacije u korištenju novih tehnologija	Osnovne n/a Srednje 12	2018.	Osnovne 29 Srednje 26	2030.	Godišnje	Grad Split

**MJERA
6.3.**

Podizanje kvalifikacijskih standarda djelatnika u ustanovama ranog i predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja te ekipiranosti stručnih službi

Mjera podizanja kvalifikacijskih standarda djelatnika u ustanovama ranog i predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja te ekipiranosti stručnih službi trebala bi omogućiti njihovo učinkovitije djelovanje. Podizanje kvalifikacijskog standarda bi se moglo osigurati stručnim usavršavanjem odgojno-obrazovnih djelatnika kao i dodatnim zapošljavanjem stručnih suradnika, zdravstvenih djelatnika te asistenata djeci s teškoćama.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

> provođenje stručnog usavršavanja odgojno-obrazovnih djelatnika

- > zapošljavanje stručnih suradnika
- > formiranje ekipiranih stručnih službi u svakoj ustanovi odgoja i obrazovanja
- > zapošljavanje zdravstvenih djelatnika u dječjim vrtićima
- > zapošljavanje asistenata djeci s teškoćama u razvoju
- > provođenje stručnog usavršavanja iz domene sigurnosti svakodnevice i sigurnog ponašanja, upoznavanje s organizacijom, nadležnostima i kompetencijama sustava te institucija koje brinu o sigurnosti

POKAZATELJI MJERE 6.3. PODIZANJE KVALIFIKACIJSKIH STANDARDA DJELATNIKA U USTANOVAMA RANOG I PREDŠKOLSKOG, OSNOVNOŠKOLSKOG I SREDNJOŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA TE EKIPIRANOSTI STRUČNIH SLUŽBI

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Stručno usavršavanje odgojno-obrazovnih djelatnika	Broj edukacija godišnje na kojima sudjeluju odgojno-obrazovni djelatnici u dječjim vrtićima i osnovnim školama	Svaki dječji vrtić i osnovna škola organizira najmanje jednu edukaciju za sve svoje odgojno-obrazovne djelatnike	N/A	2019.	vrtići 10 osnovne 10	2030.	Godišnje	Grad Split
Ekipiranost stručnih službi srednjih škola	Broj ekipiranih stručnih službi srednjih škola	Sve srednje škole imaju ekipirane stručne službe	6	2019.	26	2030.	Godišnje	Grad Split

**MJERA
6.4.**

Unapređenje istraživačko-inovacijske i nastavne infrastrukture i programa sektora znanosti i visokog obrazovanja

Mjera obuhvaća aktivnosti i inicijative usmjerene na sveobuhvatno jačanje istraživačko-inovacijske i nastavne infrastrukture sektora znanosti i visokog obrazovanja, usmjerenih na potporu njegove ukupne izvrsnosti te jačanju prijenosa znanja u gospodarstvo.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Rješavanje problema prostornog uređenja i prometne povezanosti kampusa Sveučilišta u Splitu, a u svrhu osiguranja dostupnosti znanstvene, inovacijske i obrazovne infrastrukture postojećim i potencijalnim korisnicima

- > Podrška obnovi i proširenju visokoškolske i znanstvene infrastrukture
- > Pokretanje projekta/programa jačanja istraživačkog kapaciteta znanstveno-inovacijskog djelovanja i podrške istraživačima Sveučilišta u Splitu, s posebnim naglaskom na aplikativne rezultate i korištenje fondova EU
- > Evaluacija projekta i financijska konsolidacija djelovanja „Spinit“ inkubatora za nove tehnologije, uz koordinaciju aktivnosti i inicijativa s projektnim timom predinkubatora i co-working prostora PICS te projektnim timom za izgradnju Tehnološkog parka na Dračevcu

POKAZATELJI MJERE 6.4. UNAPREĐENJE ISTRAŽIVAČKO-INOVAJSKE I NASTAVNE INFRASTRUKTURE I PROGRAMA SEKTORA ZNANOSTI I VISOKOG OBRAZOVANJA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Nastavnici i suradnici u nastavi, angažirani temeljem ugovora o radu – Sveučilište u Splitu	Broj	Broj zaposlenog akademskog osoblja na temelju ugovora o radu u ekvivalentu pune zaposlenosti	1183,1	2021.	1420	2030.	Godišnje	DZS, (Statistički niz: Nastavnici i suradnici u nastavi na visokim učilištima)
Ukupan broj novih doktora znanosti	Broj novih doktora znanosti	Broj novostečenih doktorata znanosti na području Splitsko-dalm. županije	74	2020.	90	2030.	Godišnje	DZS (Statistički niz: Gardovi u statistici, Doktori znanosti)

**MJERA
6.5.**
Unapređenje ljudskog kapitala, usmjerenog na završavanje diplomskih i poslijediplomskih studija, s posebnim naglaskom na kompetencije za poduzetništvo i društvenu odgovornost

U okviru navedene mjere provest će se konsolidacija i jačanje infrastrukture, osoblja i aktivnosti za pružanje savjetodavnih usluga studentskoj populaciji i povećanje studentskog standarda na području grada Splita, u svrhu povećanja stope završetka diplomskih i poslijediplomskih studijskih programa te dobrobiti studentske populacije. Ujedno će se naglasak staviti na razvoj društvene odgovornosti, kao i poduzetničke orijentacije studenata, čime će se povećati mogućnosti za zapošljavanje i karijernu fleksibilnost mladih te jačati njihov doprinos lokalnoj zajednici i društvenom razvoju na području grada Splita i Splitsko-dalmatinske županije.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Jačanje kapaciteta i aktivnosti Centra za savjetovanje Sveučilišta u Splitu
- > Jačanje financijskog i organizacijskog kapaciteta za povećanje studentskog standarda, s posebnim naglaskom na trajno rješavanje problema studentskog smještaja
- > Jačanje kapaciteta i aktivnosti Studentskog poduzetničkog inkubatora, kako bi se obuhvatila studentska populacija Sveučilišta u Splitu i povećale poduzetničke kompetencije studenata
- > Pokretanje projekta/programa unapređenja nastavnih kapaciteta i kvalitete nastavnog procesa, s posebnim naglaskom na pedagoško-didaktičku edukaciju nastavnog osoblja Sveučilišta u Splitu

> Jačanje kapaciteta i aktivnosti u području društveno korisnog učenja, kako bi se obuhvatila studentska populacija Sveučilišta u Splitu i unaprijedile njezine kompetencije za provedbu društvene odgovornosti

> Jačanje kapaciteta i aktivnosti za suradnju između Sveučilišta u Splitu te javnog i privatnog sektora i projektima sukrecije/participacije studenata i građana u rješavanju gradskih i regionalnih problema

POKAZATELJI MJERE 6.5. UNAPREĐENJE LJUDSKOG KAPITALA, USMJERENOG NA ZAVRŠAVANJE DIPLOMSKIH I POSLIJEDIPLOMSKIH STUDIJA, S POSEBNIM NAGLASKOM NA KOMPETENCIJE ZA PODUZETNIŠTVO I DRUŠTVENU ODGOVORNOST

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Postotak osoba sa stalnim boravištem u SDŽ-u, koji su diplomirali/završili sveučilišni ili stručni studij (bez obzira na instituciju studiranja)	Postotak diplomiranih studenata (Spl.-dalm. žup.)	Broj diplomiranih studenata u odnosu na broj upisanih u istoj akademskoj godini (%)	21,23%	2020.	40%	2030.	Godišnje	DZS, (statistički nizovi: gradovi u statistici, stud. upisani na stručni i sveuč. studij; Studenti koji su diplomirali/završili sveuč. ili stručni studij)
Postotak osoba sa stalnim boravištem u SDŽ-u, koji su diplomirali/završili poslijedipl. specijalistički studij (bez obzira na instituciju studiranja)	Postotak diplomiranih magistara i specijalista (Spl.-dalm. žup.)	Broj magistara i specijalista u odnosu na broj upisanih u istoj akademskoj godini (%)	24,4%	2020.	40%	2030.	Godišnje	DZS, (statistički nizovi: gradovi u statistici, stud. upisani na poslijedipl. spec. studij, magistri i specijalisti)
Postotak osoba sa stalnim boravištem u SDŽ-u, koji su diplomirali/završili sveučilišni ili stručni studij (bez obzira na instituciju studiranja)	Postotak diplomiranih studenata poslijediplomskih studija (doktora znanosti) - (Spl.-dalm. žup.)	Broj diplomiranih studenata u odnosu na broj upisanih u istoj akademskoj godini (%)	18,97%	2021.	30%	2030.	Godišnje	DZS, (statistički nizovi: gradovi u statistici, studenti upisani na poslijedipl. doktorski studij, doktori znanosti)

MJERA 6.6.

Povećanje razine obrazovanja i ljudskog kapitala radne snage kroz stručnu praksu i cjeloživotno učenje u visokom obrazovanju, s posebnim naglaskom na poticanje razvoja kompetencija za zelenu i digitalnu transformaciju

Mjera se odnosi na aktivaciju, konsolidaciju i koordinaciju svih prethodnih inicijativa i aktivnosti Sveučilišta u Splitu za povećanje razine obrazovanja i ljudskog kapitala radne snage na području grada Splita i Splitsko-dalmatinske županije. Pritom će se posebna pažnja posvetiti aktivnostima stručne prakse tijekom trajanja visokoškolskih programa te aktivnom uključivanju institucija visokog obrazovanja u cjeloživotno učenje. Izradit će se i projektni prijedlozi za zelenu i digitalnu transformaciju Sveučilišta u Splitu, uz financiranje iz fondova EU, a koji bi doprinosili uspješnom razvoju kompetencija radne snage za navedene oblike transformacije gospodarstva i društva.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Uvođenje i ujednačavanje provedbe stručne prakse na svim sastavnicama, uz aktivaciju i jačanje suradnje s već proglašenim nastavnim bazama Sveučilišta u Splitu te naglaskom na povećanje broja nastavnih baza iz područja prehrambene industrije i bioekonomije te ICT sektora
- > Uvođenje i ujednačavanje provedbe cjeloživotnog obrazovanja na svim sastavnicama, uz posebnu pažnju na programe iz područja prehrambene industrije i bioekonomije te ICT sektora
- > Izrada projektnih prijedloga zelene i digitalne transformacije Sveučilišta u Splitu, uz financiranje iz EU fondova

POKAZATELJI MJERE 6.6. POVEĆANJE RAZINE OBRAZOVANJA I LJUDSKOG KAPITALA RADNE SNAGE KROZ STRUČNU PRAKSU I CJELOŽIVOTNO UČENJE U VISOKOM OBRAZOVANJU, S POSEBNIM NAGLASKOM NA POTICANJE RAZVOJA KOMPETENCIJA ZA ZELENU I DIGITALNU TRANSFORMACIJU

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Udio visokokvalificirane radne snage od ukupnog broja zaposlenih	Postotak visoko-kvalificirane radne snage	Ukupno % sa stručnim, sveuč. studijem, postdipl. studijem	29,1% (podatak za RH)	4. kvartal 2020.	40%	2030.	Godišnje	Nacionalni podaci: DZS – radno sposobno stanovništvo prema aktivnosti, dobi i spolu; Struktura zaposlenih osoba prema školskoj spremi; potrebno praćenje na reg. razini

**MJERA
6.7.****Unapređenje međunarodne suradnje
u znanosti i visokom obrazovanju**

Mjera obuhvaća aktivnosti i inicijative usmjerene na sveobuhvatno jačanje međunarodne suradnje sektora znanosti i visokog obrazovanja s ciljem jačanja njihove kvalitete i međunarodne prepoznatljivosti te privlačenja stranih studenata i djelatnika.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

> Podrška internacionalizaciji visokog obrazovanja i istraživačko-razvojnih djelatnosti, kroz umrežavanje s gradovima/regijama, kao i javnim insti-

tucijama, poduzećima i organizacijama iz navedenih gradova/regija, s kojima Sveučilište u Splitu ima sklopljene ugovore o bilateralnoj i multilateralnoj suradnji, a uz fokus na gradove/regije, u kojima su smještene sveučilišta alijanse Europsko sveučilište mora SEA-EU

- > Podrška međunarodnoj mobilnosti domaćih i stranih visokoškolskih nastavnika i studenata
- > Podrška organizaciji međunarodnih skupova
- > Podrška pokretanju i provedbi združenih studijskih programa

POKAZATELJI MJERE 6.7. UNAPREĐENJE MEĐUNARODNE SURADNJE U ZNANOSTI I VISOKOM OBRAZOVANJU

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Broj studija na engleskom jeziku	Broj	Broj studijskih programa koji se dane godine izvode na engleskom jeziku	3	2020.	10	2030.	Godišnje	Podaci Sveučilišta u Splitu
Broj projekata s međunarodnom suradnjom	Broj	Broj projekata u kojima je jedan od partnera organizacija izvan RH	50	2020.	70	2030.	Godišnje	Podaci Sveučilišta u Splitu

POSEBNI CILJ 7

POVEĆANA RAZINA
RAZVIJENOSTI SUSTAVA
URBANE SIGURNOSTI

RELEVANTNOST
POSEBNOG CILJA

DOSLJEDNOST POSEBNOG CILJA

Urbana sigurnost grada Splita u početnoj je fazi razvoja. Nju čine državna tijela poput MUP-a, civilne zaštite, javnih i dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi, Gorske službe spašavanja i sl. tijela koja se nalaze na različitim stupnjima razvijenosti, potom Vijeće za prevenciju kriminaliteta pri lokalnoj upravi i pojedine nevladine udruge. Njihov rad potrebno je unaprijediti sustavnim politikama, planiranjem i obrazovanjem njenih dionika, kao i podizanjem dostupnosti resursa. Sustav urbane sigurnosti osim gore navedenih tijela trebao bi sadržavati i druge dionike koji bi zajedno s aktivnim građanima mogli pridonijeti većoj socijalnoj uključenosti te uz strateško planiranje i upravljanje dovesti do više razine razvijenosti sustava urbane sigurnosti što će grad Split učiniti sigurnim, uključivim i otpornim. Za razliku od uvriježenog, tradicionalnog poimanja sigurnosti, kao predmeta bavljenja uskog broja specijaliziranih državnih tijela, urbana sigurnost podrazumijeva aktivno sudjelovanje različitih dionika širokog spektra, od policije, lokalne uprave i samih građana. Njihova međusobna isprepletenost i uzajamnost u procesu prevencije kriminaliteta i očuvanja urbane sigurnosti, ključ je progresivnog djelovanja u području socijalnih problema, s tendencijom da se sigurnost učini javnim dobrom, koji svoje temelje vuče iz poštivanja temeljnih prava čovjeka, napose prava na sigurnost.

Ujedinjeni narodi donijeli su šest vodećih načela prevencije kriminaliteta od kojih socioekonomska uključenost i aktivnosti orijentirane ka zajednici zauzimaju posebno mjesto. Shodno uputama tijela UN-a i EU-a, 2003. god. u Republici Hrvatskoj započele su aktivnosti u smjeru osnivanja vijeća za prevenciju kriminaliteta na području lokalnih zajednica. Vijeća za prevenciju kriminaliteta u Hrvatskoj predstavljaju koalicije u lokalnoj zajednici u čijem se sastavu nalaze svi društveni subjekti koji na području svoje lokalne zajednice mogu utjecati na smanjenje kriminalnog potencijala u lokalnoj zajednici, odnosno mogu djelovati na postizanje veće sigurnosti u zajednici. S obzirom da se policija u zajednici znatno oslanja na uključenost građana, za takvu policijsku strategiju važno je pitanje povjerenja građana i njihove spremnosti na suradnju sa svim agencijama za provedbu zakona. No, do danas nisu dostupna ni javno objavljena istraživanja o strukturi, organizaciji, aktivnostima i rezultatima rada vijeća za prevenciju kriminaliteta u Hrvatskoj. Također, nemaju svi gradovi Vijeća za prevenciju kriminaliteta, a na nacionalnoj razini ne postoji tijelo koje bi se bavilo pitanjima prevencije kriminaliteta. U Splitu vijeće za prevenciju kriminaliteta djeluje, no poput većine vijeća ne komunicira s javnošću na najbolji način pa brojne analize i akcije ostaju skrivene od pogleda javnosti.

Navedeni posebni cilj je komplementaran NRS 5.7. Strateški cilj 7. Sigurnost za stabilan razvoj. Također, komplementaran je sa Strategijom nacionalne sigurnosti RH.

OČEKIVANI NAČINI
POSTIZANJA POSEBNOG
CILJA

Popis indikativnih mjera:

1. Podignute kompetencije dionika sustava urbane sigurnosti i izrađena strategija urbane sigurnosti
2. Jačanje otpornosti na rizike od prirodnih i/ili tehničko-tehnoloških katastrofa
3. Jačanje sigurnosti stanovništva, materijalnih dobara i teritorija, uključujući i kibernetičke sigurnosti
4. Unapređenje javnog prostora za siguran i kvalitetan život
5. Unaprjeđenje sustava vatrogastva
6. Povećana razina sigurnosti pomorskog prometa i sigurnosne zaštite brodova i luke

POKAZATELJI ISHODA

1. Povećana stopa pozitivne percepcije stanja sigurnosti, viktimizacije i straha od kriminala građana Splita

POKAZATELJI ISHODA POSEBNOG CILJA 7. POVEĆANA RAZINA RAZVIJENOSTI SUSTAVA URBANE SIGURNOSTI

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Povećana stopa pozitivne percepcije stanja sigurnosti, viktimizacije i straha od kriminala građana Splita	% percepcije u anketi o percepciji stanja sigurnosti, viktimizacije i straha od kriminala	U suradnji s akademskom zajednicom trebala bi se provoditi sustavna istraživanja percepcije (ne) sigurnosti građana, putem anketnog upitnika	55,5% stanovnika grada Splita smatra Split sigurnim gradom	2010.	75% stanovnika grada Splita smatra Split sigurnim gradom	2030.	Svakih 5 godina	Istraživanje o percepcijama građana o stanju sigurnosti u gradu Splitu, Grad Split

MJERA 7.1.

Podignute kompetencije dionika sustava urbane sigurnosti i izrađena strategija urbane sigurnosti

Pristup upravljanju urbanom sigurnošću višedimenzionalan je i može se promatrati kroz prizmu involviranosti policije kao „čuvara“ provođenja zakona, upravljanje socijalnom politikom i prevencije kriminaliteta te strategije urbanog planiranja i upravljanja u cilju prevencije kriminalnih aktivnosti. Ti su aspekti međuvizni i neraskidivi dijelovi urbane sigurnosti te zorni pokazatelji njezine složenosti i slojevitosti. Lokalne vlasti predstavljaju ključne aktere u određivanju odgovarajućih akcija koje će se provoditi u urbanim područjima, napose u osmišljavanju i provođenju mjera prevencije (URBAN AGENDA). U kontekstu urbane sigurnosti ističu se dva važna područja: urbano planiranje i upravljanje urbanom sigurnošću. Urbano strateško planiranje omogućava lokalnim samoupravama da angažiraju društvene aktere, postignu konsenzus o politikama i projektima te potaknu partnerstva usmjerena na predlaganje, provedbu i ocjenu projekata. Inicijalno, upravljanje urbanom sigurnošću započinje opažanjem da neadekvatan urbani razvoj i lokalna uprava, zajedno s društvenom segregacijom, mogu rezultirati društveno neprihvatljivim ponašanjem. Upravljanje urbanom sigurnošću zahtijeva involviranost lokalnih vlasti i zajednice u procesu detektiranja i anuliranja (višestrukih) uzroka i čimbenika koji pridonose urbanoj nesigurnosti te uspostavljanju mehanizama koji će pridonijeti zaštiti od kriminogenih uzroka i rizika. Razvojem sustava urbane sigurnosti se grad Split može učiniti još sigurnijim, uključivijim i otpornijim gradom. Izdvojena strategija urbane sigurnosti grada Splita predstavlja polazište za razvoj sustava.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Unaprjeđenje rada i sastava Vijeća za prevenciju grada Splita s dodatnim članovima akademske zajednice kako bi se osigurala podrška za razvoj koncepta urbane sigurnosti te osiguranje adekvatne pomoći od znanstvene zajednice kroz materijalne i ljudske resurse
- > Formiranje tima odgovornog za izradu strategije urbane sigurnosti
- > Pokretanje cjeloživotnog obrazovanja na sastavnici Sveučilišta u kojem će se razvijati i implementirati edukacije iz područja urbane sigurnosti namijenjene članovima Vijeća za prevenciju kriminaliteta grada Splita, ali i drugim dionicima sustava (lokalne vlasti (zaposlenici Grada Splita, udruge koje svojim djelovanjem mogu pridonijeti konceptu urbane sigurnosti, stručne organizacije, operativne snage civilne zaštite grada Splita, policija i sl.)
- > Povećanje ulaganja financijskih i materijalnih resursa za urbanu sigurnost
- > Sustavno provođenje istraživanja fenomenologije i etiologije svih oblika devijantnog ponašanja u gradu Splitu te izrada akcijskog plana koji će kroz aktivnosti doprinijeti smanjenoj stopi
- > Smanjenje stope nasilja i drugih incidentnih događanja u osnovnim školama, redovita godišnja izvješća
- > Razvijanje i implementacije sustava za sustavno informiranje građana kako bi se pridonijelo uključivanju građana u sustav urbane sigurnosti

POKAZATELJI MJERE 7.1. PODIGNUTE KOMPETENCIJE DIONIKA SUSTAVA URBANE SIGURNOSTI I IZRAĐENA STRATEGIJA URBANE SIGURNOSTI

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Unaprijeđeni načini plasiranja informacija o radu vijeća za prevenciju kriminaliteta građanima korištenjem novih informacijskih i komunikacijskih tehnologija	Broj objava na mrežnoj stranici grada Splita, ažuriranje podataka		1 obavijest iz 2020.	2021.	Mjesečno ažuriranje podataka i postavljanja obavijesti	2030.	Godišnje	Gradska uprava/ vijeće za prevenciju kriminaliteta
Analiza stanja i izrada strategije urbane sigurnosti Grada Splita	broj	Izrađena izdvojena strategija urbane sigurnosti grada Splita	0	2022.	izrađena 1. strategija urbane sigurnosti grada Splita	2030.	Jednom	Gradska uprava

**MJERA
7.2.****Jačanje otpornosti na rizike od prirodnih i/ili tehničko-tehnološkim katastrofa**

Katastrofa u smislu Zakona o sustavu civilne zaštite je stanje izazvano prirodnim i/ili tehničko-tehnološkim događajem koji opsegom, intenzitetom i neočekivanošću ugrožava zdravlje i živote većeg broja ljudi, imovinu veće vrijednosti i okoliš, a čiji nastanak nije moguće spriječiti ili posljedice otkloniti djelovanjem svih operativnih snaga sustava civilne zaštite područne (regionalne) samouprave na čijem je području događaj nastao te posljedice nastale terorizmom i ratnim djelovanjem. Sustav Civilne zaštite organizira sudionike, operativne snage i građane za ostvarivanje zaštite i spašavanja ljudi, životinja, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša u velikim nesrećama i katastrofama i otklanjanje posljedica terorizma i ratnih razaranja te kao takav predstavlja iznimno važan segment Domovinske sigurnosti.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Jačanje Stožera civilne zaštite Grada Splita i podizanje svijesti o nužnosti aktivnog uključenja u sustav civilne zaštite Grada Splita promicanjem rada operativnih snaga sustava civilne zaštite Grada Splita, obilježavanjem datuma od značaja za civilnu zaštitu te organizacijom vježbi čime se ujedno podiže i razina opće spremnosti
- > Pratiti popunjavanje, opremanje i uvježbavanje operativnih snaga civilne zaštite Grada Splita
- > Pratiti podatke o ljudskim i materijalno-tehničkim kapacitetima operativnih snaga i pravnih osoba u sustavu civilne zaštite Grada Splita
- > Sukladno procijeni rizika od velikih nesreća i planu djelovanja sustava civilne zaštite uz postrojbe opće namjene osnovati i postrojbe specijalističke namjene
- > Uspostaviti javnosti transparentniju suradnju između Grada Splita i ostalih sudionika sustava civilne zaštite Grada Splita, s ciljem uključenja što većeg broja stanovnika u sustav civilne zaštite Grada Splita.

POKAZATELJI MJERE 7.2. JAČANJE OTPORNOSTI NA RIZIKE OD PRIRODNIH I/ILI TEHNIČKO-TEHNOLOŠKIM KATASTROFA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Održavati bazu podataka o ljudskim i materijalno-tehničkim kapacitetima operativnih snaga i pravnih osoba u sustavu civilne zaštite Grada Splita	1	Održavati kontinuirano bazu podataka o ljudskim i materijalno-tehničkim kapacitetima operativnih snaga i pravnih osoba u sustavu civilne zaštite Grada Splita te je koristiti kao temelj za analize	1	2021.	1	2030.	Kontinuirano ažuriranje	Odsjek za sigurnost i upravljanje kriznim situacijama unutar Ureda Grada, Stožer civilne zaštite grada Splita / Grad
Sukladno procjeni rizika od velikih nesreća i planu djelovanja sustava civilne zaštite jačati postojeće postrojbe (opreme i ljudstvo) uz postrojbe opće namjene i postrojbe specijalističke namjene	Broj postrojbi			2021.	Održavanje i kontinuirani rast ljudstva te osuvremenjivanje opreme	2030.	Godišnje	Stožer civilne zaštite grada Splita / Grad

**MJERA
7.3.****Jačanje sigurnosti stanovništva, materijalnih dobara i teritorija, uključujući i kibernetičku sigurnost**

Kako i navodi strategija nacionalne sigurnosti, sigurnost stanovništva te teritorijalni integritet i suverenitet Republike Hrvatske temeljni su preduvjeti opstojnosti države u svim njezinim funkcijama. Osim osobne sigurnosti i sigurnosti materijalnih dobara i teritorija, kibernetička sigurnost predstavlja sve važniji aspekt za pojedinca ali i društvo u cjelini. Također, ovisnost društava i pojedinaca o internetu i informacijskoj tehnologiji predstavlja posebnu osjetljivost, dok napadi u kibernetičkom prostoru, bez obzira na motive, sve više ugrožavaju pojedince, organizacije i države.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Izrada standarda učinkovite prevencije kriminaliteta, devijantnih ponašanja i javnog nereda
- > U suradnji s PU SD omogućiti uvjete za jačanje ulogu policije u zajednici i realizaciju uloge kontakt policije
- > Jačanje uloge lokalnih partnerstva na programima prevencije kriminaliteta i javnog reda
- > Razvoj i jačanje uloge gradskog prometnog i komunalnog redarstva
- > Kroz partnersku suradnju s ovlaštenim tvrtkama te gospodarskim subjektima, sukladno pozitivnim propisima, u javnom prostoru implementirati poslove iz domene privatne zaštite
- > Jačanje kibernetičke sigurnosti

POKAZATELJI MJERE 7.3. JAČANJE SIGURNOSTI STANOVNIŠTVA, MATERIJALNIH DOBARA I TERITORIJA, UKLJUČUJUĆI I KIBERNETIČKU SIGURNOST

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Razvijen standard kreiranja, implementiranja i vrednovanja učinkovitih aktivnosti, programa, politika i strategija prevencije kriminaliteta i drugih devijantnih ponašanja	Standard i postupci		/	2021.	Da	2030.	Godišnje	Gradska uprava/vijeće za prevenciju kriminaliteta
Financirani preventivni programi usklađeni sa standardima učinkovite prevencije putem natječaja i javnih poziva iz proračuna Grada Splita	Preventivni programi/projekti	Broj programa	/	2021.	Povećanje od 20% od prve godine nakon usvajanja strategije i početka praćenja	2030.	Godišnje	Gradska uprava/vijeće za prevenciju kriminaliteta

**MJERA
7.4.****Unapređenje javnog prostora za siguran i kvalitetan život**

Potreba hrvatskih gradova u području sigurnosti javnih prostora, pa tako i Splita ogledaju se kroz tri dijela i to: 1. Urbanističko planiranje i projektiranje „za stvaranje sigurnijih gradova“; 2. Tehnologije za pametne i sigurne gradove; i 3. Upravljanje sigurnošću i dijeljenje javnog prostora.

U urbanim sredinama javni se prostori koriste više nego ikad prije, što je izvršna prilika za socijalnu koheziju različitih skupina. Međutim, upravo povećana uporaba javnog prostora dovodi do toga da oni mogu potencijalno postati mjesta različitih sukoba, stoga su nužne određene intervencije u njihovoj transformaciji. Opće je poznato da urbana infrastruktura igra presudnu ulogu u jačanju ili slabljenju sigurnosti. Percepcija nesigurnosti može se povezati s načinom urbanog planiranja i gradnje. Drugim riječima, prostorni i urba-

ni dizajn može pridonijeti stvaranju pozitivnog ozračja i urbanog okruženja. Brojne studije i istraživanja su pokazali da dizajn i upravljanje javnim prostorima utječu na (ne)sigurnost i osjećaj (ne)sigurnosti. Također, uključenost lokalnog stanovništva jača osjećaj „prisutnosti“ zajednice u lokalnom području što pridonosi percepciji veće sigurnosti. Sigurnost, dakle, ovisi o socijalnoj koheziji te će razina sigurnosti bit povećana kad se građani osjećaju dijelom lokalne zajednice i ako u njoj preuzmu aktivnu ulogu. Iz navedenog je ključno promicanje koprodukcije i uključivanje građana u razvoj zaštitnih sigurnosnih politika zajednice i njihovu provedbu.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Unapređenje javnog prostora prilagođen prevenciji kriminaliteta i suzbijanju drugih sigurnosnih rizika
- > Unapređenje sustava sigurnosti i zaštite kulturnih sadržaja, događanja te kulturne i umjetničke baštine u gradu Splitu
- > Podizanje percepcije sigurnosti turista i građana grada Splita
- > Unapređenje sustava zaštite odgojno-obrazovnih ustanova

POKAZATELJI MJERE 7.4. UNAPREĐENJE JAVNOG PROSTORA ZA SIGURAN I KVALITETAN ŽIVOT

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Povećanje broja uređenih javnih prostora indeks uređenja javnih prostora	izvješće	Gradsko oko ili slične platforme praćenja, i Vijeće za prevenciju kriminaliteta grada Splita bi trebalo u proširenom sastavu analizirati trenutno stanje, dati smjernice i akcijski plan za prevenciju kriminaliteta putem uređenja okoliša te pratiti na godišnjoj razini provedbu	U gradskom oku 2020. bilo je 1023 prijave od kojih se 0,20% odnosilo na pohvale, a na komunalne probleme 39,98%, prometne probleme 38,61% i čistoću 21,21	2021.	Gradsko oko ili slične platforme praćenja; povećanje udjela pohvala na 20%	2030.	godišnje	Gradska uprava/ Gradsko oko ili slične platforme praćenja, vijeće za prevenciju kriminaliteta
Povećana razina sigurnosti i zaštite kulturnih sadržaja, događanja te kulturne i umjetničke baštine u gradu Splitu	izvješće	Vijeće za prevenciju kriminaliteta grada Splita bi trebalo u proširenom sastavu analizirati trenutno stanje, dati smjernice i akcijski plan zaštite kulturnih sadržaja, događanja te kulturne i umjetničke baštine u gradu Splitu te pratiti provedbu na godišnjoj razini	/	2022.	Povećanje od 20% od prve godine nakon usvajanja smjernica i akcijskog plana i početka praćenja	2030.	Godišnje	Vijeće za prevenciju kriminaliteta grada Splita
Povećana pozitivna percepcija turista o sigurnosti turista	Anketa o percepciji	Vijeće za prevenciju kriminaliteta grada Splita bi trebalo u proširenom sastavu (zajedno s članovima akademske zajednice) sustavno provoditi anketu o percepciji (ne) sigurnosti turista grada Splita	Ocjena sigurnosti 4,16	2019.	Ocjena sigurnosti ≥ 4,16	2030.	Svaki 5 godina	Grad Split, naručena anketa
Razvijen funkcionalan sustav video nadzora javnih površina u partnerstvu grada/policijske uprave/ odabrane ovlaštene tvrtke privatne zaštite	Sklopljeno partnerstvo	Smart city i Vijeće za prevenciju kriminaliteta grada Splita bi trebalo u proširenom sastavu grada/policijske uprave/odabrane ovlaštene tvrtke privatne zaštite analizirati trenutno stanje, dati smjernice i akcijski plan te pratiti na godišnjoj razini provedbu i napredak po pitanju uređenja javnih površina, uključujući osvjjetljenje, video nadzor i dr. komponente koje se detektiraju kao potencijalno problematične	0	2022.	Sklopanje/ Obnavljanje ugovora o partnerstvu	2030.	Godišnje	Gradska uprava/ smart city/ vijeće za prevenciju kriminaliteta

**MJERA
7.5.****Unaprjeđenje sustava
vatrogastva**

Gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom i eksplozijom, pružanje tehničke pomoći u nezgodama i opasnim situacijama te obavljanje i drugih poslova u nesrećama, ekološkim i drugim vrstama nesreća važan je dio ukupne urbane sigurnosti grada.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Osiguravanje izvora financiranja za pravovremeno usklađivanje broja operativnih vatrogasaca sukladno Procjeni ugroženosti od požara i tehnoloških eksplozija
- > Ulaganje u vatrogasnu opremu za učinkovito funkcioniranje sustava vatrogastva na kopnu, moru i vodenim površinama
- > Uređenje i izgradnja vatrogasnih domova

POKAZATELJI MJERE 7.5. UNAPRJEĐENJE SUSTAVA VATROGASTVA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Broj aktivnih vatrogasaca	Broj aktivnih vatrogasaca	Broj aktivnih vatrogasaca u gradu Splitu	214	2021.	Povećanje od 20%	2030.	Godišnje	Gradska uprava / JVPGS
Godišnji iznos ulaganja u vatrogasnu opremu	Iznos ulaganja		/	2021.	Povećanje od 20%	2030.	Godišnje	Gradska uprava / JVPGS
Broj rekonstruiranih ili novoizgrađenih vatrogasnih domova na području grada Splita	Broj	Broj rekonstruiranih (Slatine) ili izgrađenih (Žrnovnica) vatrogasnih domova na području grada Splita	0	2021.	2	2030.	Godišnje	Gradska uprava / JVPGS
Ol.02.16.57. Broj požara na 10 000 stanovnika	Broj požara na 10 000 stanovnika		/	2021.	Smanjenje od 20%	2030.	Godišnje	Gradska uprava / JVPGS

**MJERA
7.6.**

Povećana razina sigurnosti pomorskog prometa i sigurnosne zaštite brodova i luke

Luka Split najveća je pomorska putnička luka na istočnoj obali Jadrana. Gradska luka primarno je putnička luku kroz koju godišnje prođe oko 6 mil. putnika i oko 800.000 vozila. Sjeverna luka, primarno je teretna luka, godišnje se prekrca oko 2 mil. tona tereta. Unutar lučkog područja te u neposrednoj blizini veći je broj priveza za manja plovila, od ribarskih i radnih brodova do manjih brodica za osobne potrebe i turističkih plovila. Samo brodica i jahti s lukom upisa Split ima više od 7.000. Osim velikog broja plovila, kako na stalnom vezu tako i u tranzitu, posebnost je i intenzivno preklapanje plovidbenih putova, njihova blizina obali te značajno povećanje gustoće prometa tijekom ljetnih mjeseci. Stupanj sigurnosti i sigurnosne zaštite ovisi o cijelom nizu subjekata, pored brodova i same luke tu su: Lučka kapetanija, Lučka uprava, VTS,

Plovput, Piloti, Hrvatski hidrografski institut, Split Radio itd. Povećanje stupnja pomorske sigurnosti zahtijeva znatna materijalno-tehnička ulaganja te sustavno poboljšanje koordinacije svih uključenih dionika.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Proširenje sustava praćenja pomorskog prometa i onečišćenja s brodova
- > Donošenje odgovarajućih Pravilnika o rada i planova djelovanja u kriznim situacijama
- > Unapređenje sustava koordiniranog djelovanja dionika
- > Kontinuirano ulaganje u ljudske resurse, dodatna osposobljavanja kroz sustav cjeloživotnog obrazovanja i kontinuirane provjere osposobljenosti
- > Povećanje financijskih, odnosno materijalnih resursa za pomorsku sigurnost i zaštitu morskog okoliša
- > Sustavna podrška znanstvene zajednice
- > Razvijanje novih sustava elektroničke podrške i zaštite od cyber napada

POKAZATELJI MJERE 7.6. POVEĆANA RAZINA SIGURNOSTI POMORSKOG PROMETA I SIGURNOSNE ZAŠTITE BRODOVA I LUKE

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	God.	Vrijednost	God.		
Procjena pomorskog rizika	Izvešće	Obrada statističkih podataka i procjena rizika pomorskih nesreća i onečišćenja mora	/	2021.	Procjena rizika	2030.	Svake dvije godine	Gradska uprava/ krizni stožer
Statistika pomorskog prometa	Hardver/softver/ jedinstvena baza	Unaprijeđen i standardiziran sustav evidencije prometa brodova, putnika, tereta	/	2021.	Uspostava jedinstvenog standarda prikupljanja podataka	2030.	Godišnje	LUS/MMPI/ CIMIS*
Unaprijeđeni sustavi nadzora i upravljanja pomorskog prometa	Pokrivenost	Uspostavljen cjelovit video i radarski sustav nadzora u luci, odnosno prilazu luci, sustav praćenja vremenskih uvjeta te izravna komunikacija između odgovornih službi	Dio Gradske luke	2021.	U cijelosti Gradska i Sjeverna luka	2030.		LUS/ MMPI*

*LUS - Lučka uprava Split; MMPI - Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture; CIMIS - Croatian Integrated Maritime Information System (Hrvatski integrirani pomorski informacijski sustav)

3.2.2. | Gospodarstvo

CILJ 1

MJERE

OTPORNO I PERSPEKTIVNO
TRŽIŠTE RADA

1.1. Sustavno osnaživanje međunarodne kompetitivnosti ljudskog kapitala

1.2. Poticanje zapošljavanja i samozapošljavanja s naglaskom na deficitarna zanimanja, tradicijske, proizvodne i visokotehnološke djelatnosti

1.3. Jačanje sustava podrške uključivanja dugotrajno nezaposlenih osoba i osoba koje nisu zaposlene, ne obrazuju se i ne osposobljavaju (NEET) na tržište rada

CILJ 2

MJERE

INOVATIVNO I IZVOZNO ORI-
JENTIRANO GOSPODARSTVO

2.1. Izgradnja sustava kojim se potiče izvoz temeljen na inovacijama

2.2. Poticanje razvoja djelatnosti utemeljenih na znanju

CILJ 3

MJERE

DIVERSIFICIRANA GOSPO-
DARSKA AKTIVNOST TEMELJE-
NA NA ODRŽIVOM RAZVOJU

3.1. Izgradnja sustava za održivi razvoj gospodarstva kojeg karakterizira otpornost i strukturno uravnoteženje gospodarske aktivnosti

3.2. Poticanje održivog poslovanja svih poslovnih subjekata temeljem uvođenja zelenih tehnologija

3.3. Razvoj održivog turizma koji doprinosi razvoju zajednice

POSEBNI CILJ 1

OTPORNO I PERSPEKTIVNO
TRŽIŠTE RADA

RELEVANTNOST
POSEBNOG CILJA

DOSLJEDNOST
POSEBNOG CILJA

OČEKIVANI NAČINI
POSTIZANJA POSEBNOG
CILJA

Sukladno provedenoj analizi stanja, tržište rada u Splitu u promatranom razdoblju (2012. - 2017.) bilježi relativno nižu stopu ekonomski aktivnog stanovništva u odnosu na usporedne gradove. Razlike u aktivnosti zabilježene su između spolova, tako ženska populacija bilježi nižu aktivnost. Dodatni izazovi s kojima se suočava tržište rada u Splitu su visok udio nezaposlenog mladog stanovništva, visok udio nezaposlenog stanovništva starijeg od 50 godina te visok udio trajno nezaposlenih u ukupnom broju nezaposlenih. Gubitak radnih mjesta u tradicionalnoj prerađivačkoj djelatnosti, obrtu i slobodnim zanimanjima paralelno je popraćen rastom udjela zaposlenih u djelatnosti trgovine te pružanja usluga smještaja koju obilježava visoka sezonalnost dostupnih radnih mjesta. Indikator sezonalnosti je i porast broja nezaposlenih po osnovi isteka ugovora koji se sve učestalije sklapa na određeno vrijeme. Nedovoljna usklađenost vještina radne snage s potrebama gospodarstva uočava se kod zabilježenog rasta udjela visokoobrazovanih nezaposlenih osoba, što je uzrokovano ograničenjima unutar gospodarske strukture koja nedovoljno potražuje visokoobrazovani radni kadar. Visoki udjeli djelatnosti trgovine, pružanja usluga smještaja nisu u mogućnosti aktivirati i apsorbirati visokoobrazovno stanovništvo.

Vodeći računa o strukturnim slabostima tržišta rada u nastavku se predlažu mjere i aktivnosti s primarnim ciljem otklanjanja slabosti tržišta rada u Splitu.

Navedeni strateški cilj dosljedno prati strateške dokumente višeg reda (Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine, Razvojni smjer 1, Strateški cilj 2) te Strateški plan Ministarstva rada i mirovinskog sustava za razdoblje 2020. - 2022. Strateškim ciljem predviđa se integrirani i individualni pristup aktivnih politika zapošljavanja i politika socijalne skrbi s ciljem povećanja zapošljivosti te postizanja veće usklađenosti kompetencija radnika s potrebama tržišta rada. Perspektivno tržište rada korijen pronalazi u ljudskom potencijalu koji kroz programe sustavnog obrazovanja stječu strukovnu i visokoobrazovnu kvalifikaciju koja će omogućiti lakše zaposlenje, a zaposlenima razvoj karijernih putova u skladu s potreba gospodarstva i tržišta rada. Trajno održiva budućnost tržišta rada je u ljudskom potencijalu koji svojim kompetencijama i znanjima osiguravaju te uvjetuju produktivnost i prilagodbu na promjene (poseban naglasak je na utjecaju tehnologija) i ujedno privlače poslodavce.

Popis indikativnih mjera:

1. Sustavno osnaživanje međunarodne kompetitivnosti ljudskog kapitala
2. Poticanje zapošljavanja i samozapošljavanja s naglaskom na deficitarna zanimanja, tradicijske, proizvodne i visokotehnološke djelatnosti

POKAZATELJI ISHODA

3. Jačanje sustava podrške uključivanja dugotrajno nezaposlenih osoba i osoba koje nisu zaposlene, ne obrazuju se i ne osposobljavaju (NEET) na tržište rada

1. Zaposleni prema sjedištu poslodavca
2. Stopa zaposlenih u djelatnosti J, M i Q
3. Stopa nezaposlenosti

POKAZATELJI ISHODA POSEBNOG CILJA 1. USKLAĐENO I PERSPEKTIVNO TRŽIŠTE RADA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Zaposleni prema sjedištu poslodavca	Broj (% promjena)	Prosječan godišnji broj zaposlenih prema sjedištu poslodavca (Split sjedište)	81.644	2017.	85.750 (+5%)	2030.	Godišnje	HZMO
Stopa zaposlenih u djelatnosti J, M i Q	Postotni udio	Udio zaposlenih u djelatnosti J (informacije i komunikacije), M (stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti) i Q (djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi)	19,58%	2020.	30%	2030.	Godišnje	HZMO
Stopa nezaposlenosti	Postotni udio	Stopa nezaposlenosti označava postotni udio nezaposlenih u aktivnom stanovništvu (radnoj snazi) grada Splita	14,40	2018.	8,00	2030.	Godišnje	HZZ i HZMO

**MJERA
1.1.****Sustavno osnaživanje međunarodne kompetitivnosti ljudskog kapitala**

Kompetitivni ljudski kapital ključan je u postizanju otpornosti tržišta u uvjetima koje obilježavaju strukturne promjene kao što su tehnološki napredak i globalizacija. Nadalje, ključan je u postizanju konkurentnosti tržišta koje je sposobno kreirati proizvode i usluge koje odgovaraju globalnom tržištu. Kompetitivni ljudski kapital odlikuje znanje, kreativnost, vještine i motivacija. Upravo navedenom mjerom nastoje se obuhvatiti programi i aktivnosti čija je namjera zadržavati i privlačiti ljudski kapital s visokim stupnjem naobrazbe te ljudski kapital s jedinstvenim vještinama koje jamče stvaranje dodane vrijednosti. U okviru navedene mjere predviđa se i jačanje mreže i aktivnosti (studentskih) poduzetničkih inkubatora s ciljem jačanja poduzetništva i usmjerenosti (studentske) populacije prema poduzetništvu.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > financijski poticaji kao podrška sudjelovanja u trajnom obrazovanju i osposobljavanju s ciljem kreiranja visokokvalificirane radne snage (npr. stipendiranje polaznika programa obrazovanja, osposobljavanja i usavršavanja

zaposlenika) i nadogradnja postojećim oblicima podrške u nadležnosti relevantnih institucija RH

- > povećanje financijskih poticaja usmjerenih prema (studentskim) poduzetničkim inkubatorima i programima start-up poduzetništva s ciljem jačanja poduzetništva i orijentiranosti populacije (studenata) prema poduzetništvu
- > podrška i poticanje mobilnosti u poduzetništvu koja ide u korist jačanju izvrsnosti/znanosti u gradu Splitu na način da se potiče visokoobrazovanu radnu snagu/poduzetnike na rad (samozapošljavanje), stanovanje i poslovanje u Splitu (npr. kroz razvoj programa kojima bi se osiguralo subvencioniranje kupnje prve nekretnine za stanovanje ili dugoročni najam stana poduzetnika s visokim stupnjem obrazovanja koji prijave prebivalište u Splitu zbog (i) novog zaposlenja u Splitu ili zbog (ii) otvaranja tvrtke na prostoru grada Splita s više zaposlenih i sl.)
- > poticanje suradnje obrazovnog (osnovno i srednje školsko, visoko i cjeloživotno obrazovanje) i gospodarskog sektora na razvoju programa osposobljavanja za nove zahtjeve tržišta rada (npr. suradnja s HKG-om, razvoj programa cjeloživotnog obrazovanja na Sveučilištu ili od strane drugih institucija i sl.)
- > suradnja sa Sveučilištem u organiziranju događanja u području ICT-a sa svrhom popularizacije ovog sektora, razvoja ideja i umrežavanja dionika
- > podrška integraciji stranih radnika na domaćem tržištu rada

POKAZATELJI MJERE 1.1. SUSTAVNO OSNAŽIVANJE MEĐUNARODNE KOMPETITIVNOSTI LJUDSKOG KAPITALA

Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
			Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Obrazovna struktura nezaposlenih osoba (visoka razina obrazovanja)	Postotak	Udio nezaposlenih sa završenim fakultetom ili akademijom ili magisterijem ili doktoratom u ukupnom broju nezaposlenih u gradu Splitu.	14,10%	2017.	7%	2030.	Godišnje	HZZ
Program poticaja i suradnje	Dokument	Razrađen trogodišnji program poticaja i suradnje za integraciju i povezivanje znanstvenog-istraživačkog, poslovnog-poduzetničkog i institucionalnog okruženja u gradu Splitu s pripadajućim planom aktivnosti na godišnjoj razini.	0	2021.	min. 2	2030.	Godišnje	Grad Split

**MJERA
1.2.****Poticanje zapošljavanja i samozapošljavanja s naglaskom na deficitarna zanimanja, tradicijske, proizvodne i visokotehnološke djelatnosti**

Potpore razvoju programa obrazovanja i prekvalifikacije radne snage u cilju adekvatnog usmjerenja radne snage na deficitarna zanimanja i odgovarajuće pripreme radne snage za djelatnosti koje su tradicijske, proizvodne i visokotehnološke. Programi predviđeni mjerom trebaju pratiti potrebe za novim vještinama prema potrebama gospodarstva, uz profesionalno usmjeravanje u svrhu pronalaženja zaposlenja. Predviđeno je jačanje programa potpore tradicijske, proizvodne i visokotehnološke djelatnosti, kao načina osnaživanja položaja djelatnosti, što stvara uvjete zadržavanju i otvaranju novih radnih mjesta u navedenim djelatnostima. Mjerom su predviđene subvencije troškova poslovanja poduzetnika početnika što je način poticanja na poduzetnički pothvat.

- > analiza potreba na tržištu, osobito vodeći računa o deficitarnim zanimanjima, prezentacija dobivenih rezultata analize putem različitih kanala komunikacije što doprinosi usmjerenju pojedinaca na zanimanja u kojima postoji mogućnost lakšeg pronalaska zaposlenja
- > jačanje programa potpore tradicijskim i proizvodnim djelatnostima u svrhu očuvanja i otvaranja novih radnih mjesta
- > jačanje programa potpora za deficitarna zanimanja koja sukladno strateškom usmjerenju grada Splita imaju perspektivu te ih je opravdano poticati
- > uspostava programa potpore za visokotehnološke djelatnosti koje doprinose zadržavanju i privlačenju kompetitivnog radnog kadra
- > poticanje samozapošljavanja kroz programe subvencioniranja troškova poslovanja poduzetnika početnika

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:**POKAZATELJI MJERE 1.2. POTICANJE ZAPOŠLJAVANJA I SAMOZAPOŠLJAVANJA S NAGLASKOM NA DEFICITARNA ZANIMANJA, TRADICIJSKE, PROIZVODNE I VISOKOTEHNOLOŠKE DJELATNOSTI.**

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Analiza potreba na tržištu rada	Dokument	Analiza potreba na tržištu rada na godišnjoj/dvogodišnjoj razini	0	2021.	Min. 3	2030.	Godišnje	Grad Split

**MJERA
1.3.****Jačanje sustava podrške uključivanja dugotrajno nezaposlenih osoba i osoba koje nisu zaposlene, ne obrazuju se i ne osposobljavaju (NEET) na tržište rada**

Ovom mjerom teži se osigurati lakše stjecanje prvog ili odgovarajućeg radnog iskustva (iskustvo u struci) te aktivirati teže zapošljive skupine. Nadalje, mjerom se obuhvaća razvoj i provedba obuhvatnog sustava podrške usmjerenja, savjetovanja, poticanja na uključenost u programe cjeloživotnog učenja i razvoja vještina (naglasak na poduzetničke, digitalne te vještine upravljanja karijerom) potrebnih za zaposlenje te održavanje takvog statusa i subvencioniranje troškova uključivanja u navedene programe. Predviđena mjera, pretpostavlja i uspostavljanje stručne podrške poslodavcima koji u konačnici osiguravaju integraciju navedenih skupina, pri čemu se naglasak stavlja na organizacije čije poslovanje, pored ekonomske, obilježava usmjerenost na stvaranje društvene vrijednosti.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > promicanje raspoloživosti usluga profesionalnog usmjeravanja, savjetovanja i razvijanja vještina upravljanja karijerom
- > ulaganje u infrastrukturu za savjetovanje i pružanje podrške pojedincima u NEET statusu kao i dugotrajno nezaposlenima
- > ulaganje u formalne i neformalne obrazovne programe s ciljem pripreme za tržište rada onih pojedinaca u NEET statusu ili dugotrajno nezaposlenih
- > subvencioniranje troškova obrazovanja i osposobljavanja NEET-ova i dugotrajno nezaposlenih osoba u suradnji s nadležnim institucijama RH
- > jačanje programa stručne podrške poslodavcima koji se odlučuju na zapošljavanje NEET-ova i dugotrajno nezaposlenih osoba
- > poticanje društvenog poduzetništva s ciljem stvaranja povoljnijih prilika za lakše zaposlenje NEET-ova i dugotrajno nezaposlenih osoba

POKAZATELJI MJERE 1.3. JAČANJE SUSTAVA PODRŠKE UKLJUČIVANJA DUGOTRAJNO NEZAPOSLENIH OSOBA I OSOBA KOJE NISU ZAPOSLENE, NE OBRAZUJU SE I NE OSPOSOBLJAVAJU (NEET) NA TRŽIŠTE RADA

Naziv pokazatelja	Pokazatelj rezultata		Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
II.02.13.18 Udio dugotrajno nezaposlenih osoba u ukupnom broju nezaposlenih	Postotak	Dugotrajna nezaposlenost (12 mjeseci ili više) kao postotak ukupne nezaposlenosti, prema dobi i spolu u gradu Splitu. ¹	55,89%	2017.	48%	2030.	Godišnje	HZZ, DZS-ESPON-SIESTA
OI.02.3.32 Neaktivni koji nisu zaposleni i koji se ne obrazuju niti osposobljavaju (NEET)	Broj	Broj radno neaktivnih osoba u dobi od 15-29 godina koji se ne obrazuju i ne osposobljavaju u radno sposobnoj populaciji u gradu Splitu.	2.653	2021.	1.200	2030.	Godišnje	HZZ, EUROSTAT-SDG

¹ Nezaposlene osobe su osobe u dobi od 15 do 65 godine koje su tijekom referentnog tjedna bile bez posla, trenutno su bile na raspolaganju za rad i aktivno su tražile posao u protekla četiri tjedna ili su već pronašle posao koji počinje u sljedeća tri mjeseca.

POSEBNI CILJ 2

INOVATIVNO I IZVOZNO
ORIJENTIRANO
GOSPODARSTVO

RELEVANTNOST
POSEBNOG CILJA

DOSLJEDNOST POSEBNOG
CILJA

Polazeći od ukupne vrijednosti izvoza identificirane u Analizi stanja, a koja se pokazuje izrazito niskom, navedeni cilj naglašava važnost izvozne orijentacije gospodarstva. Budući da su inovacijski kapacitet, izvozni intenzitet i gospodarski razvoj međusobno uzročno-posljedično povezani, predloženi posebni cilj stavlja u fokus apsorpciju novih znanja i tehnologija kojima će se osuvremeniti postojeće, ali i razvijati nedovoljno zastupljene djelatnosti koje doprinose ostvarivanju konkurentne prednosti. Jačanjem inovacijskog kapaciteta poduzetnika u Gradu Splitu doprinosi se njihovoj jačoj izveznoj orijentiranosti te jačanju proizvodnih kapaciteta. Na taj način izgradit će se sustav koji: podržava pozitivno investicijsko ozračje, adekvatno i pravovremeno informira poduzetnike u pogledu svih segmenata njihovog poslovanja i mogućnostima ostvarenja potpora u svrhu razvoja i financiranja unaprjeđenja poslovanja te pruža adekvatne informacije za strane investitore o mogućnostima poslovanja u Gradu Splitu. Navedeno znači da posebni cilj 2 pretpostavlja izgradnju poslovnog okruženja unutar kojega će fokus biti na potpornom sustavu poduzetnicima, jačanju upravljačkih i poduzetničkih kompetencija te privlačenju novih tehnologija putem izravnih stranih ulaganja. U konačnici, ostvarenjem ovoga cilja osigurat će se ekosustav u kojem će akademsko-istraživački te administrativno-institucionalni kapaciteti biti u funkciji jačanja konkurentnosti i održivog korištenja resursa svih djelatnosti poslovnog sektora grada Splita.

Poseban cilj 2 u skladu je sa strateškim dokumentima višeg reda: SC1 NRS 2030. u okviru razvojnog smjera Održivo gospodarstvo i društvo, jer je u njegovom fokusu razvoj konkurentnog gospodarstva temeljenog na inovacijama izrazite izvozne orijentiranosti. Naime, njegovo ispunjenje rezultira stvaranjem gospodarskog okruženja koje privlači ulaganja domaćih i stranih investitora koji u okviru kvalitetnih radnih mjesta proizvode *output* kojeg, uslijed korištenih inovacija u proizvodnom procesu, karakterizira visoka dodana vrijednost te konkurentnost na svjetskoj razini. Ostvarenje cilja ujedno doprinosi osnaživanju malih poduzeća u strukturi gospodarstva kao i radne snage mlađe životne dobi. Nastavno na navedeno, u gospodarstvu grada Splita postigla bi se viša razina produktivnosti radne snage, povećana razina i optimalna struktura izvoza, kao i rast broja novozaposlenih, posebice visokoobrazovanih, pri čemu su navedeni ishodi kao ciljevi istaknuti u Industrijskoj strategiji Republike Hrvatske 2014. – 2020. Navedeni cilj doprinosi i ostvarenju strateških ciljeva 1 i 3 razvoja turizma u SDŽ-u definiranim u Glavnom planu razvoja turizma SDŽ (2017. – 2027.) i u skladu je s glavnim ciljem razvoja hrvatskog turizma prema Strategiji razvoja turizma u RH do 2020., budući da predstavlja unaprjeđenje konkurentnosti turizma. U konačnici, cilj pridonosi strateškom cilju 1, prioritetnom području 4 Nacionalne razvojne strategije RH do 2030. godine, budući da potiče inovativnost i otpornost turizma na području grada Splita.

<p style="text-align: center; color: #c4a33b; font-weight: bold;">OČEKIVANI NAČINI POSTIZANJA POSEBNOG CILJA</p>	<p>► Popis indikativnih mjera:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izgradnja sustava kojim se potiče izvoz temeljen na inovacijama 2. Poticanje razvoja djelatnosti utemeljenih na znanju
<p style="text-align: center; color: #c4a33b; font-weight: bold;">POKAZATELJI ISHODA NA RAZINI CILJA</p>	<p>►</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izvozni intenzitet 2. Vrijednost izvoza 3. Aktivna strana trgovačka društva

POKAZATELJI ISHODA NA RAZINI CILJA 2. INOVATIVNO I IZVOZNO ORJENTIRANO TE URAVNOTEŽENO I ODRŽIVO GOSPODARSTVO

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Izvozni intenzitet	%	udio izvoza u vrijednosti ukupnog prihoda poslovnih subjekata u gradu Splitu	9,66%	2017.	15%	2030.	Godišnje	FINA
Vrijednost izvoza	mil. €	vrijednost izvoza poslovnih subjekata (OPDob) na prostoru grada Splita	298	2017.	356 ²	2030.	Na kraju razdoblja	Grad/FINA
Aktivna strana trgovačka društva	%	udio aktivnih trgovačkih društava u pretežitom stranom vlasništvu u gradu Splitu	11,87%	2017.	15%	2030.	Godišnja	DZS

² Uz pretpostavku da je polazna vrijednost u 2017. jednaka vrijednosti u 2021. (zbog utjecaja COVID-19 pandemije) te da se 2021. - 2030. bilježi prosječna godišnja stopa rasta vrijednosti izvoza od 2%.

MJERA
2.1.

Izgradnja sustava kojim se potiče izvoz baziran na inovacijama

Nužno je formirati sustav koji će identificirati i poticati jačanje inovacijskog kapaciteta i izvozne orijentiranosti kako bi se ostvarili sinergijski učinci u gospodarstvu grada Splita. Usmjerenost na rast udjela konkurentnog *outputa* visoke dodane vrijednost uslijed primijenjenih inovacija pozitivno bi utjecala na sna-

gu i otpornost gospodarstva grada Splita. U tom smislu potrebno je osmisliti sustav koji će pratiti te poticati rast i razvoj strateških gospodarskih aktivnosti prilagođavajući se kako domaćim, tako i inozemnim gospodarskim, društvenim i institucionalnim uvjetima ekonomskog razvoja. Mjera stoga predstavlja razvoj sustava koji će omogućiti formiranje gospodarske aktivnosti gospodarstvenika grada Splita koja je prilagodljiva i otporna te može pravovremeno odgovoriti svim lokalnim i globalnim razvojnim izazovima. Ujedno je važno razraditi aktivnosti usmjerene na pružanje potpore poduzetnicima (posebice mikro i malim poduzećima) da moderniziraju te unaprijede opremu i objekte.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > razrada sustava pomoći za prilagodbu poslovanja uslijed novih zahtjeva za digitalnim unaprjeđenjem poslovanja
- > digitalizacija usluga Grada koje se odnose na poduzetnike
- > kontinuirana podrška poduzetnicima početnicima kroz savjetovanje i educiranje te razrade i razvoj sustava potpora za start-up poduzeća
- > izrada Programa de minimis potpora Grada Splita, kojeg će pratiti godišnji

- planovi i objave javnih natječaja (s posebnim naglaskom na tvrtke koje se bave visokom i srednje visokom tehnologijom i uslužnim sektorima temeljenima na znanju)
- > poticanje razvoja i praćenje korištenja intelektualnog vlasništva u poslovanju poslovnih subjekata/poduzetnika Grada
- > uspostava programa kojim će se sustavno osigurati i voditi brendiranje grada Splita kao poduzetničke oaze, u svrhu privlačenja domaćih i stranih investitora.

POKAZATELJI MJERE 2.1. IZGRADNJA SUSTAVA KOJIM SE POTIČE IZVOZ BAZIRAN NA INOVACIJAMA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Program de minimis potpora Grada Splita	Dokument (broj)	Izrađen i usvojen program de minimis potpora kojim se definira i izrada godišnjih planova objave javnih natječaja	0	2021.	1	2026.	Godišnje	Grad Split
Odobrene potpore prema planu de minimis potpora po poduzetniku	Broj poduzetnika	Broj poduzetnika koji su prvi put ostvarili pravo na de minimis potporu Grada Splita, na godišnjoj razini	0	2021.	min.100	2030.	Godišnje	Grad Split
Izveštaj o korištenju intelektualnog vlasništva u poslovanju	Dokument	Praćenje porijekla i oblika intelektualnog vlasništva (patent, žig, industrijski dizajn, oznake zemljopisnog podrijetla i izvornosti) koji se koriste u poslovanju poduzetnika Grada	0	2021.	4 (ili 8)	2030.	Godišnje/ svake 2 godine	Grad Split

MJERA 2.2.

Poticanje razvoja djelatnosti utemeljenih na znanju

Mjera obuhvaća unaprjeđenje ekonomske uspješnosti poslovnih subjekata grada Splita u svrhu podizanja njihove konkurentnosti. Naime, poticanjem razvoja djelatnosti utemeljenih na znanju (dominantno prisutni u djelatnostima J i M prema NKD-u) razvija se **inovacijski kapacitet koji bi se apsorbirao u ostale djelatnosti gospodarstva i činio polugu razvoja.**

Konkurentno i održivo gospodarstvo se može osigurati modernizacijom proizvodnje uvođenjem novih, inovativnih i učinkovitijih postrojenja i strojeva te tehnologija. Međutim, potrebno je koristiti komparativne prednosti u djelatnostima temeljenima na znanju, a s ciljem jačanja gospodarske snage grada, povećanja broja novih radnih mjesta i poboljšanja privlačnosti Grada za život i rad, što ujedno znači i potrebu očuvanja cjelokupnog društveno-ekonomskog sustava Grada.

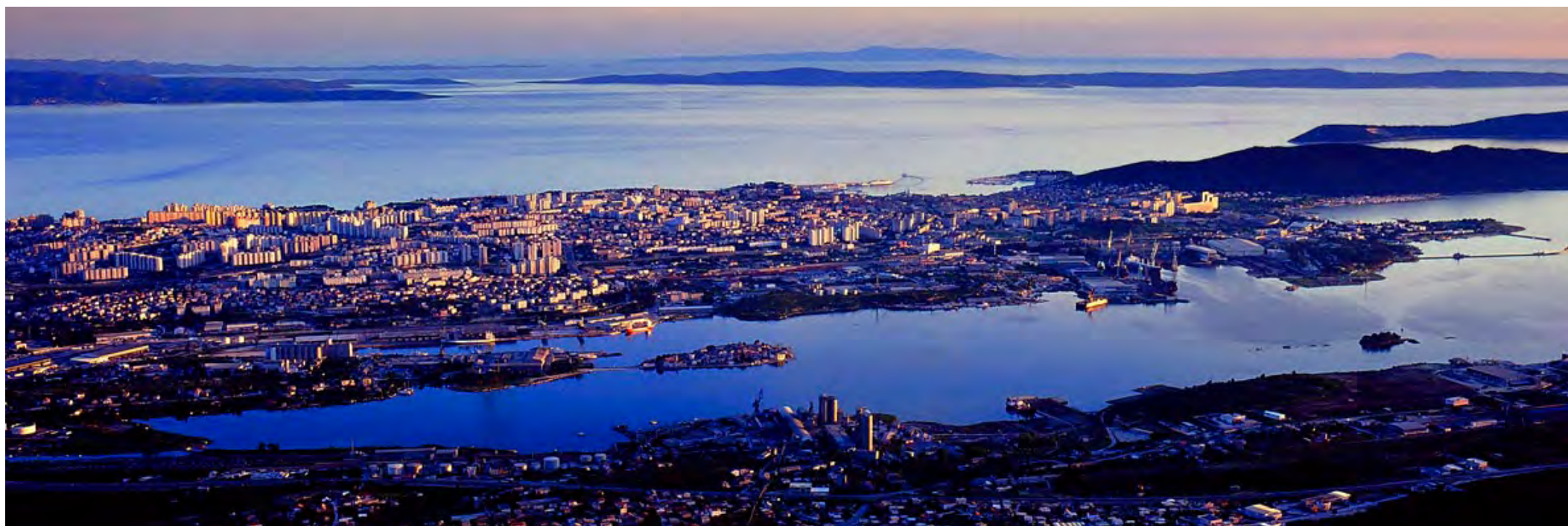
Navedeno podrazumijeva i jačanje uloge Tehnološkog parka u razvoju sustava peterostruke uzvojnice (*quintuple helix*) koja podržava održivi, inkluzivan i pametan razvoj gospodarstva temeljem međusobne suradnje znanstveno-obrazovnih i istraživačkih institucija, poduzetnika i poduzeća, javnih institucija i lokalnih vlasti, javnosti (kulturnih i drugih medija) te eko sustava grada Splita. Navedeno će rezultirati održivim razvojem gospodarstva Grada koji će se ogledati u **rastu broja aktivnih poduzetnika** te rastu dobiti i dohotka poduzetnika.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > razvoj inovativnih i obećavajućih ekonomskih sektora, gdje se posebno izdvaja ICT sektor koji potiče na rast kvalitetnog i održivog zapošljavanja
- > povezivanje i umrežavanje poduzetnika koji koriste komparativne prednosti te koji su konkurentni na inozemnom tržištu u svrhu širenja inovacijskih kapaciteta, sinergijskih učinaka temeljem informacija o dobrim praksama i sl.
- > sagledavanje perspektive razvoja specifičnih oblika poduzetništva (mladih, poduzetništvo žena, društveno poduzetništvo)
- > jačanje potporne poduzetničke infrastrukture u svrhu podrške poduzetnicima u umrežavanju, razmjeni informacija i međusobnoj podršci u stjecanju specifičnih vještina (naglasak na poduzetničke i digitalne vještine) potrebnih za suvremeno tržište rada i gospodarstvo općenito (npr. kroz razvoj i aktivno djelovanje Tehnološkog parka Split)
- > standardizacija razine pružanja usluga (certificiranje) te međusobno umrežavanje PPI-eva na širem području grada s ciljem optimizacije i pružanja adekvatne potpore start-up tvrtkama u raznim područjima specijalizacije
- > jačanje suradnje sveučilišne zajednice, sveučilišnog inkubatora i Tehnološkog parka Split, u svrhu razvoja sustava međusobne suradnje znanstveno-obrazovnih i istraživačkih institucija, poduzetnika i poduzeća, javnih institucija i lokalnih vlasti, javnosti (kulturnih i drugih medija) te eko sustava grada Splita

POKAZATELJI MJERE 2.2. POTICANJE RAZVOJA DJELATNOSTI UTEMELJENIH NA ZNANJU

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Dobit poslovnih subjekata u gradu Splitu	%	Udio dobiti nakon oporezivanja u vrijednosti ukupnog prihoda poslovnih subjekata u gradu Splitu	6,41%	2017.	10%	2030.	Godišnje	FINA
Aktivni poslovni subjekti	%	Udio aktivnih poslovnih subjekata u ukupnom broju registriranih poslovnih subjekata u gradu Splitu	71,86%	2017.	85%	2030.	Godišnje	DZS
Udio subjekata registriranih u djelatnostima J i M prema NKD-u	%	Broj poslovnih subjekata primarno registriranih u djelatnostima J i M u odnosu na ukupan broj poslovnih subjekata	2,49% (J) + 5,02% (M) = 7,51%	2017.	15%	2030.	Godišnje	FINA

POSEBNI CILJ 3

DIVERSIFICIRANA
GOSPODARSKA AKTIVNOST
TEMELJENA NA ODRŽIVOM
RAZVOJU

RELEVANTNOST POSEBNOG CILJA

Gospodarstvo Splita je izrazito koncentrirano s obzirom da se najveći dio gospodarskih aktivnosti mjeren ključnim pokazateljima (ukupni broj zaposlenih, ukupni prihodi, dobit nakon poreza, izvozni intenzitet te investiranje u novu dugotrajnu imovinu) nalazi u manjem broju „tradicionalnih“ djelatnosti. Koncentriranost gospodarske djelatnosti očituje se kroz tri su vodeće djelatnosti (1. G – trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala, 2. F – građevinarstvo te 3. R – umjetnost, zabava i rekreacija) koje čine više od polovice ukupne gospodarske aktivnosti Splita pri čemu snažno prednjači djelatnosti G – trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala. Dodatno, dinamika kretanja po ključnim pokazateljima ukazuje kako tendencija kontinuiranog rasta nije prisutna ni u jednoj djelatnosti gospodarstva Splita što ukazuje na manjak unutarnjih i vanjskih kapaciteta kako bi se osigurao održivi gospodarski rast. Nadalje, evidentan je relativno nizak udio gospodarskih subjekata koji su obveznici poreza na dohodak u odnosu na udio obveznika poreza na dobit. U skladu s navedenim, predloženi posebni cilj stavlja u fokus apsorpciju novih (digitalnih i zelenih) tehnologija kojima će se osuvremeniti postojeće, ali i razvijati nedovoljno zastupljene djelatnosti te osnažiti podzastupljeni oblici poslovnih subjekata, uz osiguravanje održivosti plavog gospodarstva i sektora ribarstva. Nadalje, turizam kao sastavni dio gospodarstva Splita treba razvijati na održivim osnovama, kako bi bio komplementaran s ostalim djelatnostima i doprinio održivom razvoju gospodarstva i društva lokalne zajednice, tj. Splita.

DOSLJEDNOST POSEBNOG CILJA

Posebni cilj 3 u skladu je sa strateškim dokumentima višeg reda: SP1 te SP3 Europske komisije za razdoblje 2019. - 2024. koji su usmjereni na kreiranje resursno učinkovitog gospodarstva u interesu građana. Ujedno je usklađen sa SC 1. NRS 2030. u okviru razvojnog smjera Održivo gospodarstvo i društvo kao i sa SC 11. NRS 2030. u okviru razvojnog smjera Zelena i digitalna tranzicija. Naime, njegovo ispunjenje rezultira stvaranjem gospodarskog okruženja koje potiče ulaganja u zelene tehnologije i jačanje plavog gospodarstva. Ujedno usmjeren je na uravnoteženje strukture gospodarstva što vodi kontinuiranom i održivom razvoju.

OČEKIVANI NAČINI POSTIZANJA POSEBNOG CILJA

Popis indikativnih mjera:

1. Izgradnja sustava za održivi razvoj gospodarstva kojeg karakterizira otpornost i strukturno uravnoteženje gospodarske aktivnosti
2. Poticanje održivog poslovanja poslovnih subjekata temeljem uvođenja zelenih tehnologija
3. Razvoj održivog turizma koji doprinosi razvoju zajednice

POKAZATELJI ISHODA NA RAZINI CILJA

1. Indeks strukture gospodarstva

POKAZATELJI ISHODA NA RAZINI CILJA 3. DIVERSIFICIRANA GOSPODARSKA AKTIVNOST TEMELJENA NA ODRŽIVOM RAZVOJU

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Indeks strukture gospodarstva	Broj i rang	Koncentriranost strukture gospodarstva temeljene na rangu najzastupljenijih djelatnosti ³	1605,87 1. mjesto - djelatnost G; 7. mjesto - djelatnost C	2017.	1500 Djelatnost C među prve tri djelatnosti u sveobuhvatnom poretku	2030.	Godišnje	Izračun ranga - Grad; podaci FINA

³ Izračun na temelju tablice najzastupljenijih sedam djelatnosti (rangiranih prema broju zaposlenih, ukupnim prihodima, dobiti nakon poreza, izvozu te investicijama u novu dugotrajnu imovinu) slijedeći logiku izračuna Hirschman-Herfindahlovog indeksa pri se čemu bodove dodijeljene pojedinoj djelatnosti promatra kao temelj za izračun udjela u strukturi gospodarstva. Drugim riječima, indeks se izračunava na način da se sumiraju kvadrirani udjeli svake od promatranih djelatnosti pri čemu njegova maksimalna vrijednost od 10 000 održava situaciju u kojoj u potpunosti dominira jedna djelatnost (1002 = 10 000), dok njegova niža vrijednost ukazuje na zastupljenost većeg broja djelatnosti u strukturi gospodarstva.

**MJERA
3.1.**
Izgradnja sustava za održivi razvoj gospodarstva kojeg karakterizira otpornost i strukturno uravnoteženje gospodarske aktivnosti

S ciljem uravnoteženja u strukturi zastupljenih gospodarskih djelatnosti te udjelu različitih oblika poslovnih subjekata, nužno je formirati sustav održivog razvoja gospodarske aktivnosti. Raznolikija struktura gospodarske aktivnosti usmjerena na rast udjela konkurentnog outputa visoke dodane vrijednosti uslijed primijenjenih inovacija pozitivno bi utjecala na snagu i otpornost gospodarstva grada Splita. U tom smislu potrebno je osmisliti sustav koji će

pratiti te poticati rast i razvoj strateških gospodarskih aktivnosti te svih oblika poslovnih subjekata prilagođavajući se kako domaćim, tako i inozemnim gospodarskim, društvenim i institucionalnim uvjetima održivog ekonomskog razvoja. Mjera stoga predstavlja razvoj sustava koji će omogućiti formiranje gospodarske aktivnosti gospodarstvenika grada Splita uravnotežen u svim aspektima svoje strukture koja je prilagodljiva i otporna te može pravovremeno odgovoriti svim lokalnim i globalnim razvojnim izazovima.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > definiranje okvira za unaprjeđenje korištenja gradskih resursa (prostora) u gospodarske svrhe (razviti sustav davanja u zakup gradskih prostora na način koji ponderiranim sustavom vrednovanja potiče razvoj proizvod-

nih i ostalih podzastupljenih gospodarskih aktivnosti čiji output karakterizira visoka dodana vrijednost uslijed primijenjenih inovacija)

> razrada sustava materijalne i/ili nematerijalne potpore za podzastupljene pravne oblike s naglaskom na zaštitu i očuvanje tradicijskih i umjetničkih obrta (kao npr. urar, postolar, galanterist, zlatar) te obrta s dugovječnim radom

> aktivno praćenje stanja u gospodarstvu Grada kroz godišnju evidenciju ostvarenih rezultata poslovanja po djelatnostima te po pravnom obliku gospodarskih subjekata uz praćenje aktivnosti poduzetnika i razvojnih trendova u poduzetništvu (općenito i posebno s osvrtom na specifične oblike poduzetništva, npr. poduzetništvo mladih, poduzetništvo žena i društveno poduzetništvo)

POKAZATELJI MJERE 3.1. IZGRADNJA SUSTAVA ZA ODRŽIVI RAZVOJ GOSPODARSTVA KOJEG KARAKTERIZIRA OTPORNOST I STRUKTURNO URAVNOTEŽENJE GOSPODARSKE AKTIVNOSTI

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Plan razvoja gospodarskih djelatnosti grada Splita	Broj	Temeljem aktivnog praćenja stanja u gospodarstvu i gospodarskim djelatnostima Grada razrađen godišnji plan razvoja po svim djelatnostima i sektorima	0	2017.	Min. 6	2030.	Godišnje	Grad Split
Struktura poslovnih subjekata – pravni oblik	%	Udio trgovačkih društava, obrta, udruga i zadruga u gospodarstvu grada Splita	Trgovačka društva 66,18%	2017.	Trgovačka društva 59,6%	2030.	Godišnje	FINA
			Obrti 26,35%		Obrti 30%			
			Udruge 7,20%		Udruge 10%			
			Zadruga 0,27%		Zadruga 0,4%			

**MJERA
3.2.**

Poticanje održivog poslovanja svih poslovnih subjekata temeljem uvođenja zelenih tehnologija

Zelena tranzicija će se ostvariti poticanjem poslovnih subjekata na uvođenje i daljnji razvoj poslovanja korištenjem čiste energije. Poticanje zelenih i plavih ulaganja te podizanje svijesti poduzetnika o važnosti razvoja kružnog gospodarstva rezultirat će stvaranjem održivih poslovnih praksi koje će za posljedicu imati otpornije i konkurentnije gospodarstvo. Navedena poboljšanja komplementarna su uvođenju digitalnih rješenja, što u konačnici rezultira izgradnjom digitalne budućnosti te će se implementacijom ove mjere ostvariti neizravni utjecaj na kvalitetu života građana grada Splita.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

> razrada sustava pomoći svim poslovnim subjektima za prilagodbu poslo-

vanja uslijed zelene tranzicije

- > poticanje razvoja obrta koji idu prema implementaciji novih tehnologija (a s ciljem održivog razvoja obrtništva uvođenjem digitalnih i zelenih tehnologija)
- > stvaranje preduvjeta za osiguravanje financijskih sredstava iz eksternih izvora (npr. EU fondovi) s ciljem daljnjeg razvoja plavog gospodarstva i sektora ribarstva (npr. uređenje i modernizacija splitske ribarnice)
- > iniciranje prilagodbi relevantnih zakona, a u okvirima zakonodavstva EU, kako bi se potaknuli alternativni načini poslovanja poslovnih subjekata iz segmenta plavog gospodarstva (npr. pronalaženje načina za organizaciju prodaje ribe na otvorenom prostoru).

POKAZATELJI MJERE 3.2. POTICANJE ODRŽIVOG POSLOVANJA POSLOVNIH SUBJEKATA TEMELJEM UVOĐENJA ZELENIH TEHNOLOGIJA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Realizirane de minimis potpore za zelenu tranziciju po poduzetniku	Broj	Broj poduzetnika koji su ostvarili „jednu“ de minimis potporu Grada Splita usmjerenu uvođenju zelenih tehnologija	0	2021.	Min. 50	2030.	Godišnje	Grad Split

MJERA 3.3.

Razvoj održivog turizma koji doprinosi razvoju zajednice

Temeljem analize stanja utvrđen je nedostatak u strateškom planiranju razvoja turizma na području grada Splita. Stoga, kako bi se uz održiv i odgovoran razvoj turizma uspostavilo i adekvatno okruženje u kojem se adekvatno odgovara na kontinuirane promjene na tržištu turističke potražnje, potrebno je poduzeti odgovarajuće korake prema uspostavi strateškog promišljanja razvoja turizma na području Grada.

Nadalje, ključno je i poduzimanje aktivnosti kojima će se ciljano djelovati na različite skupine dionika koji su uključeni u destinacijski lanac vrijednosti. U konačnici, nužno je potaknuti suradnju i sinergiju između relevantnih dionika u lokalnom ekosustavu kao temeljne preduvjete za ublažavanja sezonalnosti i ostvarivanje održivog razvoja turizma.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > izraditi i usvojiti strateški dokument za razvoj turizma (naslonjen na Glavni plan razvoja turizma u SDŽ-u te Studiju prihvatnih kapaciteta na području SDŽ-a) uz pripadajuće akcijske planove (koji bi trebali dodatno usmjeriti razvoj ključnih posebnih oblika turizma, npr. kulturnog, sportskog, avanturističkog te kruzing turizma)
- > izraditi strateške podloge za održivo i odgovorno upravljanje resursima koji su dio turističke ponude
- > uspostaviti kontinuirani monitoring razvoja turizma s aspekta ključnih pokazatelja održivosti te s aspekta izvršenja ciljeva definiranih kroz rele-

vantne dokumente (navedeno obuhvaća definiran metodološki pristup i odabrane pokazatelje koji će se pratiti na godišnjoj razini).

- > unaprjeđenje strukture i kvalitete smještajnih kapaciteta kroz rast broja i udjela smještajnih jedinica u kategoriji hotela (posebno hotela koji osiguravaju smještaj i organizaciju za posebne oblike turizma, tzv. MICE turizam)
- > umrežavanje lokalnih dionika u lancu opskrbe u ugostiteljstvu s ciljem smanjenja odljeva turističke potrošnje iz lokalnog gospodarstva (npr. poticanje suradnje ugostitelja s lokalnim poduzećima, uspostava formalnih partnerstava (klasteri, mreže), poticanje razvoja djelatnosti autohtonih suvenira, eno i tradicijske gastro ponude i sl.)
- > intenziviranje procesa oblikovanja inovativnih te autentičnih turističkih doživljaja (npr. specijalizirani agencijski programi, davanje sveobuhvatnih informacija o lokalitetima, pravcima kretanja, znamenitostima, radnom vremenu, servisnim informacijama i sl.)
- > stimuliranje prostorne disperzije događanja (npr. poticanje razvoja događanja na „alternativnim“ lokacijama i velikim javnim površinama u gradu (izvan SGJ-a, npr. turska kula, dom mladih, Žnjan), događaja na otvorenom i sl.)
- > koristiti nove tehnologije i IT rješenja dostupna iznajmljivačima i hotelijerima koje će objediniti informacije i prezentirati ih turistima (i domaćem stanovništvu) u funkciji prethodno spomenutih rasterećenja kretanja po gradu (posebice centru)

- > poticanje raznolikije aktivnosti dionika u segmentu turističke ponude, posebno s naglaskom na razdoblja predsezone i posezone (npr. organiziranje manifestacija u razdoblju predsezone i posezone)
- > razvoj posebnih muzejskih postava (npr. izrada plana financijskih potpora za posebne muzejske postave u sezoni i izvan sezone)
- > veći broj smještajnih objekata i turističkih agencija otvorenih u razdobljima izvan glavne sezone
- > unaprjeđenje organizacije prometnih usluga i korištenja prometne infrastrukture tijekom sezone i izvan sezone (npr. kreiranje održivog modela za intenziviranje dolaznih letova iz ključnih emitivnih destinacija u razdoblju izvan glavne sezone) itd.

POKAZATELJI MJERE 2.3. RAZVOJ ODRŽIVOG TURIZMA KOJI DOPRINOSI RAZVOJU ZAJEDNICE

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Praćenje razvoja turizma u Gradu	Broj	Godišnji izvještaj u kojem je izvršeno revidiranje ispunjenja ciljeva definiranih u strateškim dokumentima te po potrebi definirane korektivne aktivnosti sa svim pripadajućim elementima (rokovi, sredstva, odgovornost)	0	2020.	Min. 7	2030.	Godišnje	TZ grada Splita, UO u Gradu, HGK
Promjena strukture smještajnih kapaciteta po kategoriji	% porast	Postotni porast udjela hotelskih kapaciteta u strukturi smještajnih kapaciteta	0	2020.	10%	2030.	Godišnje	TZ grada Splita
Sezonalnost turizma	%	Promjena strukture noćenja prema mjesecima – noćenja turista u glavnoj sezoni (srpanj, kolovoz) u odnosu na ostale mjesece u godini	51%	2020.	40%	2030.	Godišnje	TZ grada Splita

3.2.3. | Urbano okruženje

CILJ 1

MJERE

UNAPRIJEĐENO STANJE OKOLIŠA

- ▶ 1.1. Nadogradnja postojećeg sustava za praćenje kakvoće zraka i vodnih tijela
- ▶ 1.2. Uspostavljen sustav za praćenja stanja tla, buke i svjetlosnog onečišćenja
- ▶ 1.3. Vođenje detaljne katastarske evidencije zelenila te kvalitetno očuvanje, održavanje zelenila i opremanje zelenih površina
- ▶ 1.4. Implementacija suvremenih načela u očuvanju, planiranju i izgradnji novih zelenih površina te ozelenjivanju površina i sadnji stabala
- ▶ 1.5. Očuvanje granica prostornog obuhvata park-šume Marjan, njegove bioraznolikosti i sprječavanje prenamjene te očuvanje i zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti na području grada Splita
- ▶ 1.6. Revitalizacija edukacijskog centra s tradicijskim i izvornim pasminama domaćih životinja
- ▶ 1.7. Stvaranje preduvjeta za zaštitu nezbrinutih životinja i prevenciju napuštanja životinja

CILJ 2

MJERE

UNAPRIJEĐEN SUSTAV GOSPODARENJA OTPADOM

- ▶ 2.1. Razvoj infrastrukture za održivo gospodarenje otpadom
- ▶ 2.2. Povećanje participacije građana pri odvajanju, smanjenju nastanka i ponovnoj uporabi otpada

CILJ 3

MJERE

POVEĆANA OTPORNOST
GRADA NA PRIRODNE RIZIKE
I KLIMATSKE OPASNOSTI

▶ 3.1. Jačanje osviještenosti i senzibiliziranje javnosti i donositelja odluka na svim razinama

3.2. Integracija mjera prilagodbe u sustav prostornog uređenja i planiranja

CILJ 4

MJERE

DEFINIRANI PROGRAMI
BUDUĆEG KORIŠTENJA
KAO PREDUVJET ZA
IZRADU DOKUMENTACIJE
ZA OBNOVU ILI SANACIJU
BROWNFIELD PODRUČJA

▶ 4.1. Provedba javnih, općih, anketnih arhitektonsko-urbanističkih natječaja za svako brownfield područje bez definiranog budućeg programa korištenja te provedba javne rasprave nakon provedenih anketnih natječaja

4.2. Definiranje programa budućeg korištenja na osnovi jednog ili više nagrađenih radova na anketnom natječaju

CILJ 5

MJERE

UNAPRIJEĐEN SUSTAV
VODNOG GOSPODARSTVA

▶ 5.1. Uspostavljanje učinkovitog vodoopskrbnog sustava

5.2. Uspostavljanje sustava učinkovite obrade i zbrinjavanja otpadnih voda

CILJ 6

MJERE

POVEĆANJE ENERGETSKE
UČINKOVITOSTI I TRANZICIJA
NA ČISTU ENERGIJU

6.1. Smanjenje gubitaka u distribucijskoj elektroenergetskoj mreži i uvođenje naprednih mreža

6.2. Energetska obnova zgrada javnog sektora

CILJ 7

MJERE

POVEĆANA DOSTUPNOST
NAPREDNE ŠIROKOPOJASNE
INFRASTRUKTURE ZA SVE
KORISNIKE NA PODRUČJU
GRADA SPLITA

7.1. Poticati ubrzanu implementaciju naprednih fiksni i bežičnih širokopojasnih tehnologija s naglaskom na ultra brze svjetlovodne pristupne mreže

7.2. Poticati povezivanje svih objekata od interesa Grada kao i sve ključne infrastrukturne lokacije svjetlovodnom mrežom

8.1. Integrirano prometno planiranje

8.2. Razvoj održivih oblika prometovanja (javni prijevoz putnika i aktivni oblici prometovanja)

8.3. Optimizacija cestovnog motornog prometa

8.4. Modernizacija i nabava ekološki prihvatljivog voznog parka

8.5. Pametno upravljanje prometom

8.6. Popularizacija održivih oblika prometovanja

8.7. Povećanje razine prometne sigurnosti

CILJ 8

MJERE

USPOSTAVLJEN ODRŽIV
I SIGURAN PROMETNI
SUSTAV

POSEBNI CILJ 1

UNAPRIJEĐENO STANJE
OKOLIŠA

RELEVANTNOST
POSEBNOG CILJA

DOSLJEDNOST POSEBNOG CILJA

Pravovremeno pružanje informacija o zaštiti okoliša osigurava očuvanje okoliša, održivo upravljanje pojedinim sastavnicama okoliša (posebno vodnim sustavima kroz analizu stanja vodnih tijela), a time i ostvarivanje bolje kvalitete života svih građana. Kakvoća zraka, vodnih tijela i kupališta (plaža) se redovito prati (<http://azo.hr>; <http://baltazar.izor.hr/plazepub/kakvoća>, Hrvatske vode), međutim, cjeloviti sustav trajnog motrenja tla nije uspostavljen. Za praćenje buke su do sada izrađene dvije strateške karte buke, a praćenje svjetlosnog onečišćenja se ne provodi. Očuvanje i unaprjeđenje stanja prirodnog okoliša u velikoj mjeri ovisi o zelenim površinama. Očuvanje postojećeg zelenila ključno je za očuvanje prirodnih staništa i ekološke ravnoteže, kulturno-povijesnih obilježja Grada te podizanja kvalitete urbanog okoliša u smislu regulacije mikroklimе (osunčanja, vlažnosti i temperature zraka), usporavanja i kontrole otjecanja oborinskih voda te smanjenja gradske buke u ostvarivanju zdravog načina života u kontekstu suvremenog stanovanja u gradu. Planiranje novih zelenih površina u okviru izgradnje novih naselja te planiranje novih zelenih površina u okviru postojeće izgradnje predstavlja ključni alat sanacije negativnih utjecaja neplanske gradnje i borbe protiv nepovoljnih klimatskih promjena i ekoloških rizika, istovremeno predstavljajući i alat transformacije urbane slike gradskih naselja.

Osim navedenog, u fokusu ovog posebnog cilja su također zaštićena područja prirode i značajni krajobrazi.

Područje grada Splita raspolaže određenim zaštićenim područjem kao što je Park-šuma Marjan te područjem pod ekološkom mrežom NATURA2000 u okviru planine Mosor, koji se odlikuju bioraznolikosti stanišnih tipova te biljnih i životinjskih vrsta. Antropogeni utjecaj smanjuje udio tog raspoloživog bogatstva, a povećava udio sekundarnih staništa i alohtonih vrsta. Postojeći botanički vrt PMF-a Split na Marjanu je potencijal u zaštiti prirode u očuvanju rijetkih i ugroženih biljnih vrsta, kao i utočište izumirućih vrsta u prirodi zbog utjecaja čovjeka i klimatskih promjena. Botanički vrt je istraživačko i edukacijsko središte. Velika vrijednost splitskog identiteta su i kulturni krajobrazi, osobito suhozidi i suhozidna tradicijska gradnja. Nekadašnji zoološki vrt na Marjanu također treba urediti kao revitalizirani i funkcionalni edukacijski centar s tradicijskim i izvornim pasminama domaćih životinja. Veliki problem na području grada Splita su nezbrinute i napuštene životinje.

Dio planine Mosor koji pripada splitskom području je vrijedno područje pokriveno ekološkom mrežom NATURA2000, zbog vrijednih životinjskih vrsta, istočnomediteranskih suhih travnjaka, hazmofitske vegetacije u pukotinama karbonatnih stijena. Invazivne vrste predstavljaju veliki problem na prirodnim staništima na zaštićenim područjima, dovodeći do fragmentacije staništa i smanjenja bioraznolikosti. Zato je potrebno stalno ih odstranjivati s takvih staništa.

Navedeni cilj je komplementaran strateškom cilju 8 - „Ekološke i energetske tranzicije za klimatsku neutral-

OČEKIVANI NAČINI POSTIZANJA POSEBNOG CILJA

nost“, Nacionalne razvojne strategije RH do 2030, kao i Zakonu o zaštiti prirode RH te posljedično s prioritetom provedbe politike na području održivog okoliša koji podrazumijeva razvoj zelene infrastrukture na urbanim područjima i stvaranje zelenih gradova. Pitka voda, čist zrak te zdravi kopneni, slatkovodni i morski sustavi omogućuju ljudima u Hrvatskoj da vode zdrav i produktivan život, ostvaruju svoje potencijale, jer bez zdravog ekosustava to nije moguće. U sklopu zaštite prirodnih resursa i borbe protiv klimatskih promjena kao prioritetnog područja potaknut će se razvoj zelene infrastrukture na urbanim područjima kao što su planski osmišljene zelene i vodne površine i druga prostorna rješenja temeljena na prirodi koja pridonose poboljšanju i očuvanju prirode, prirodnih funkcija i procesa, antropogeni utjecaji kao i klimatske promjene potiču nas na očuvanje prirodnih staništa područja kao i biološkog bogatstva.

Poseban cilj će biti ostvaren kroz indikativne mjere:

1. Nadogradnja postojećeg sustava za praćenje kakvoće zraka i vodnih tijela
2. Uspostavljen sustav za praćenja stanja tla, buke i svjetlosnog onečišćenja
3. Vođenje detaljne katastarske evidencije zelenila te kvalitetno očuvanje, održavanje zelenila i opremanje zelenih površina
4. Implementacija suvremenih načela u očuvanju, planiranju i izgradnji novih zelenih površina te ozelenjivanju površina i sadnji stabala
5. Očuvanje granica prostornog obuhvata park-šume Marjan, njegove bioraznolikosti i sprječavanje prenamjene te očuvanje i zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti na području grada Splita
6. Revitalizacija edukacijskog centra s tradicijskim i izvornim pasminama domaćih životinja
7. Stvaranje preduvjeta za zaštitu nezbrinutih životinja i prevenciju napuštanja životinja

POKAZATELJI ISHODA

1. Postotni udio lokacija (plaža) s izvrsnom kakvoćom mora za kupanje (godišnja ocjena)
2. Povećanje ukupne površine javnih zelenih prostora

POKAZATELJI ISHODA POSEBNOG CILJA 1. UNAPRIJEĐENO STANJE OKOLIŠA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Postotni udio lokacija (plaža) s izvrsnom kakvoćom mora za kupanje (godišnja ocjena)	%	Sva onečišćenja tla, atmosfere te kopnenih vodenih tokova u konačnici završavaju u moru te praćenje kakvoće mora za kupanje može izravno ukazati na stanje okoliša. Budući da je na području grada Splita postotak lokacija (plaža) s izvrsnom kakvoćom mora za kupanje zabilježen u 2017. i 2018. godini vrlo visok (sve plaže na grafičkom prikazu imaju oznake plave boje), do 2030. godine cilj je održati broj lokacija (plaža) s izvrsnom kakvoćom mora za kupanje izražen preko godišnje ocjene kakvoće. Podaci su dostupni na razini grada Splita.	100 %	2017.	100 %	2030.	Jednom godišnje	Rezultati ocjene kakvoće mora se objavljuju u okviru Baze podataka i pokazatelja stanja morskog okoliša, marikulture i ribarstva, čiju izradu i održavanje financira Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, a izrada i održavanje mrežne aplikacije su pod nadzorom Instituta za oceanografiju i ribarstvo, Split (http://baltazar.izor.hr/plazepub/kakvoca).
Povećanje ukupne površine javnih zelenih prostora	m ²	Pokazatelj odražava porast izgradnje novih javnih zelenih površina i sadnje zelenila	989.517 m ² (Početna vrijednost sukladna dostavljenim podacima uključenima u analizu)	2021.	Kumulativni porast (Δ) od 20% u cjelokupnom razdoblju provedbe Strategije	2030	Godišnje	Parkovi i nasadi d.o.o.

**MJERA
1.1.****Nadogradnja postojećeg sustava za praćenje kakvoće zraka i vodnih tijela**

Kroz ovu mjeru cilj je nadograditi postojeći sustav za praćenje kakvoće zraka i vodnih sustava, a koji će osigurati poboljšano i pravovremeno pružanje informacija o stanju ovih sastavnica okoliša, a time i očuvanje njegove dobre kakvoće.

Na razini RH uspostavljena je interaktivna karta praćenja kakvoće zraka, dostupna na <http://iszz.azo.hr/iskzl/>. Za grad Split je dostupna jedna postaja na kojoj se mjere samo NO₂ i SO₂. Stoga se mjerna postaja treba nadograditi za mjerenja PM₁₀ i PM_{2,5} te mjerenja prizemnog ozona. Na mjerenoj postaji Karepovac su se u 2017. pratili pokazatelji PM_{10(grav.)}, H₂S te Pb, Cd, As i Ni u PM₁₀, a kakvoća zraka je ocjenjena I kategorije. Trenutno, na Karepovcu se provodi kontinuirano praćenje kakvoće zraka prema rješenju Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, a trenutno ga provodi Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije i tvrtka Ekonerg d.o.o. Zagreb (odabrani u postupku javne nabave). Rezultati su dostupni na stranicama: <http://zrak-zavod-split.info/web/> te <http://www.ekonerg-laboratorij.com/karepovac/>. Sve aktivnosti koje se provode na području grada Splita utječu na okoliš i kakvoću zraka te kroz suradnju sa sektorima turizma, industrije, poljoprivrede, energetike, prometa treba smanjiti emisiju CO₂ te ostalih stakleničkih plinova (metana - CH₄, HFC, N₂O, SO_x /SO₂, SF₆) sukladno UNFCCC Kyoto protokolu. Aktivnosti skladištenja i pretovara rasutih tereta potencijalno opasnih za zdravlje, na otvorenom, na lokaciji u sjevernoj luci ugrožava kakvoću zraka te se sugerira uspostaviti dodatne mjerene postaje u sjevernoj luci i drugim mjestima djelovanja velikih zagađivača. Grad Split treba razvijati projekte

ozelenjivanja grada kao bi bio ugodniji za život s obzirom na temperaturu i kakvoću zraka (biljke imaju ulogu pročišćivača zraka). Projekti ozelenjivanja se mogu kombinirati s projektima prikupljanja kišnice na krovovima i njeno korištenje za vrijeme sušnih razdoblja. Izgradnjom postrojenja za biološku obradu odvojeno sakupljenog bio otpada pridonijet će se smanjenju emisije metana (IPPC izvješće, strategija EU za metan koja je dio Zelenog plana) te dobivanja komposta za nadohranu tla izloženog eroziji, a time neposredno i na sniženje temperature zraka i održavanja njegove kakvoće.

Vodni resursi su ključni za životni i gospodarski razvoj te za očuvanje bioraznolikosti. Na području grada Splita održala se uglavnom samo metalopredrađivačka industrija i brodogradnja, dok se turistička djelatnost povećala. Stoga je bitno kontinuirano pratiti stanje vodnih sustava s ciljem njihove zaštite od onečišćenja, kao i poticanje racionalnog korištenja vodnih resursa (u vodoopskrbi, industriji, turističkoj djelatnosti itd.) u skladu s principima kružnog gospodarstva. Trenutno vodno tijelo O413-STLP (Luka Split) nema dobro kemijsko stanje, a što se pripisuje prisutnosti tributil kositra (TBT) iznad dopuštenih graničnih vrijednosti (Plan upravljanja vodnim područjima 2016. - 2021.). Domaćinstva koja nisu priključena na kanalizacijsku mrežu već primjenjuju sustav sabirnih jama također utječu na onečišćenja vodnih sustava, ali i tla. Stoga treba poticati projekte koji omogućuju građanima besplatno pražnjenje septičkih jama, npr. dva puta godišnje do trenutka priključenja u centralni kanalizacijski sustav. Grad Split ima značajan rast pomorskog prometa, a time je i potreba za razvojem infrastrukture zaštite morskog oko-

liša (posebno rješavanja problema balastnih voda te crnih otpadnih voda iz kuhinja i sanitarnih čvorova), a koja je nužna radi izbjegavanja negativnih okolišnih utjecaja pomorskog transporta, razvoja kruzing i nautičkog turizma. Morski sediment je opterećen živom, posebno na području Kaštel Sućurca (lokaciju Sokolana). Na području grada Splita kakvoća mora na plažama je ocijenjena „izvrsnom“, osim na području luke Lora te na ušću rijeke Žrnovnice ispred Kampa Stobreč.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Nadograditi mjerenja PM₁₀ i PM_{2,5} te prizemnog ozona na mjernejoj postaji Split-1, prema interaktivnoj karti praćenja kakvoće zraka, <http://iszz.azo.hr/iskzl/>
- > Uspostaviti mjerne postaje za praćenje kakvoće zraka u sjevernoj luci i drugim mjestima djelovanja velikih zagađivača
- > Uvesti mjerenja prizemnog ozona i metana na području grada Splita
- > Nastaviti provođenje mjerenja kakvoće zraka na području Karepovca te izrade godišnjih izvješća u cilju očuvanja I. kategorije kakvoće
- > Smanjiti emisiju CO₂ i metana u zrak kroz projekte suradnje sa sektorima turizma, industrije, poljoprivrede, energetike, prometa
- > Ozeleniti grad kako bi bio ugodniji za život s obzirom na povišene ljetne temperature i kakvoću zraka (biljke imaju ulogu pročišćivača zraka); projekte ozelenjivanja kombinirati s projektima prikupljanja kišnice na krovovima i njeno korištenje za vrijeme sušnih razdoblja te izgradnjom gradske kompostane
- > Analizirati prisutnosti tributil kositra (TBT) i srodnih spojeva u vodnim tijelima (u vodi, sedimentu i različitim biološkim uzorcima), a posebno u vodnom tijelu priobalnih voda O413-STLP (Luka Split) koje nema dobro kemijsko stanje
- > Uspostaviti sustav praćenja kakvoće mora iznad i oko ispusta/difuzora iz postojećih uređaja za obradu otpadnih voda na području grada Splita
- > Pratiti onečišćenja vodnih sustava koja dolaze iz domaćinstva koja nisu priključena na kanalizacijsku mrežu, već primjenjuju sustav sabirnih jama. Osigurati građanima besplatno pražnjene septičkih jama, npr. dva puta godišnje do trenutka priključenja u centralni kanalizacijski sustav.
- > Razviti infrastrukturu zaštite morskog okoliša (posebno rješavanja problema balastnih voda te crnih otpadnih voda iz kuhinja i sanitarnih čvorova) radi izbjegavanja negativnih okolišnih utjecaja pomorskog transporta, razvoja kruzinga i nautičkog turizma
- > Analizirati koncentracije teških metala i plastike u sedimentu na lokalitetima u splitskom akvatoriju, poput podmorja oko glavnih kanalizacijskih ispusta, lučicama, bazenu BIS - Vranjic i drugim sličnim lokalitetima
- > Nastaviti provođenje ocjene kakvoće mora za kupanje na području Splita u cilju očuvanja najviše kategorije kakvoće
- > Provesti edukacije o značenju i utjecaju okolišno odgovornog ponašanja na kvalitetu zraka i vodnih sustava
- > Poticati građane na aktivan angažman u zaštiti okoliša i korištenje dostupnih alata za praćenje njegova narušavanja (npr. Zeleni telefon, itd.)

POKAZATELJI MJERE 1.1. NADogradnja postojećeg sustava za praćenje kakvoće zraka i vodnih tijela

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Broj parametara koji se prate na mjernoj postaji Split -1 na interaktivnoj karti praćenja kakvoće zraka	Broj	Trenutno se na mjernoj postaji Split 1- mjere samo dva parametra (NO ₂ i SO ₂), stoga se mjerna postaja treba nadograditi za mjerenja parametara PM ₁₀ i PM _{2,5} te prizemnog ozona	2	2021.	5	2030.	Jednom godišnje	Interaktivna karta praćenja kakvoće zraka u RH http://iszz.azo.hr/iskzl/
Ispuštene količine balastnih voda	m ³	Balastne vode uzimaju se u luci iskrcaja, a ispust u ukrcajnoj luci, pri čemu se s balastnim vodama unose strane vrste u ekosustav, a što može dovesti do uništavanja staništa morskih organizama u ukrcajnoj luci. Uzimajući u obzir činjenicu da se očekuje će biti više dolazaka brodova, a time i značajnog povećanja ispusta, uz kontroliranje količina ispuštenih balastnih voda na skoro istoj razini se smanjuje njihov negativni utjecaj na prirodne ekosustave.	519.726	2018.	600.000	2030.	Jednom godišnje	Hrvatski integrirani pomorski informacijski sustav (CIMIS), u nadležnosti Ministarstva mora prometa i infrastrukture

MJERA 1.2.

Uspostavljen sustav za praćenja stanja tla, buke i svjetlosnog onečišćenja

Kroz ovu mjeru cilj je uspostaviti sustav za praćenja stanja tla, buke i svjetlosnog onečišćenja, a koji će osigurati pravovremeno pružanje informacija o stanju okoliša. U RH još uvijek nije uspostavljen cjeloviti sustav trajnog motrenja tla. Analiza korištenja zemljišta, promjena u korištenju zemljišta i šumarstvo (LULUCF) preuzeti s ENVI portala ukazuju da je na području grada Splita zemljište prenamijenjeno u naselja te osim Marjana ima jako malo zelenih površina. Značajno opterećenje pedosfere dolazi i od prometnica, poljoprivrede, oborina te opožarenih šumskih površina. Trajno praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta na razini RH se od iduće godine (2022.) planira provoditi u okviru Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu – Centar za tlo, sa sjedištem u Osijeku. U skladu s Pravilnikom o metodologiji za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta (NN 47/2019), postaje trajnog motrenja raspoređene su na cijelom području RH tako da predstavljaju podregiju na način da u što većoj mjeri reprezentiraju njene agroekološke uvjete. Na području Jadranske Hrvatske definirane su tri postaje Sjeverna (J1), Središnja (J2) i Južna (J3). U okviru Centra za tlo se od 2019. godine objavljuju izvješća s podacima o broju analiziranih uzoraka tla po županijama te broj nadzora u primjeni i postupanju agrotehničkih mjera.

Za praćenje buke su do sada izrađene dvije strateške karte buke, a praćenje svjetlosnog onečišćenja se ne provodi. Dominantno onečišćenje bukom za grad Split je ono koje dolazi od cestovnog prometa. Za pomorski promet

nema podataka. Posebno treba napomenuti da unutar stare gradske jezgre nema sustavnog mjerenja razine buke, posebno one koja dolazi od aktivnosti vezanih za turizam. U tom smislu potrebno je skrenuti pažnju na probleme s bukom te uvesti mjere za poboljšanje kvalitete akustičnog okoliša u gradu Splitu. Probleme vezane za svjetlosno onečišćenje na području grada Splita (pravilno postavljanje rasvjete, ometanje životinjskog svijeta, postavljanje svjetlosnih reklama, rasvjeta sportskih i sličnih otvorenih objekata) treba rješavati sukladno propisima koji su na snazi.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Poticanje slanja uzoraka tla na analizu prema Centru za tlo te intenziviranje broja nadzora u primjeni i postupanju agrotehničkih mjera
- > Izrada gradskog dokumenta u formi pravilnika koji bi jasno definirao naputke i ograničenja u provedbi svih projekata i aktivnosti koji mogu imati utjecaj na buku i svjetlosno zagađenje grada
- > Redovito praćenje buke na području grada
- > Redovito praćenje broja prijava i postotka riješenih slučajeva vezanih za probleme onečišćenja tla, buke i svjetlosnog onečišćenja
- > Poticati sadnju stabala, drvoreda te postavljanje bukobrana u cilju smanjenja buke

- > Ograničiti ulaske bučnih plovila u prostorni obuhvat splitske luke
- > Redovno praćenje svjetlosnog onečišćenja i korištenje pametne rasvjete za osvjetljavanje i naglašavanje kulturnih, povijesnih i sportskih znamenitosti grada
- > Provođenje edukacije o značenju i očuvanju dobre kvalitete tla te utjecaju buke i svjetlosnog onečišćenja na kvalitetu života svih građana
- > Poticanje građana na aktivan angažman u zaštiti okoliša i korištenje dostupnih alata za praćenje njegova narušavanja pruženih od strane grada, OCD-a i drugih relevantnih organizacija/institucija

POKAZATELJI MJERE 1.2. USPOSTAVLJEN SUSTAV ZA PRAĆENJA STANJA TLA, BUKE I SVJETLOSNOG ONEČIŠĆENJA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Broj nadzora u primjeni i postupanju agrotehničkih mjera	Broj	Intenziviranjem broja nadzora u primjeni i postupanju agrotehničkih mjera će potaknuti slanja uzoraka tla u cilju analize njegova stanja. Podaci se objedinjuju na razni županija, a od 2019. su dostupni na web stranici Centra za tlo (https://www.hapih.hr/ct/publikacije/)	0	2019.	100	2030.	Jednom godišnje	Godišnja izvješća Centra za tlo (https://www.hapih.hr/ct/publikacije/)
Broj alata dostupnih za praćenje narušavanja stanja okoliša pruženih od strane grada, OCD-a i drugih relevantnih organizacija/institucija	Broj	Trenutačno je dostupan samo jedan alat za praćenje narušavanja stanja okoliša - Zeleni telefon. Porastom broja alata za praćenje stanja okoliša pruženih od strane grada, OCD-a i drugih relevantnih organizacija/institucija, potiče se građane na aktivan angažman u zaštiti okoliša. Iste aplikacije mogu poslužiti za prijavu buke i svjetlosnog onečišćenja.	1	2023.	3	2030.	Jednom godišnje	Grad, OCD-ovi i druge relevantne organizacije/institucije

MJERA
1.3.

Vođenje detaljne katastarske evidencije zelenila te kvalitetno očuvanje, održavanje zelenila i opremanje zelenih površina

Mjera obuhvaća osiguravanje uvjeta za kontinuiranu i sveobuhvatnu evidenciju zelenih površina, kvalitetno održavanje i opremanje postojećih zelenih površina kao preduvjeta za njihovo očuvanje i korištenje.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Izrada popisa katastarskih čestica koje su u sustavu održavanja tvrtke Parkovi i nasadi d.o.o.
- > Izrada jedinstvenog katastra popisa katastarskih čestica svih zelenih površina
- > Unaprjeđenje sustava kategorizacije zelenila u katastru zelenih površina - osim korištenih kategorija stablašica, grmašica i parternog zelenila uključiti detaljniju razdiobu prema tipu biljnog pokrova te atribuciju s aspekta

POKAZATELJI MJERE 1.3 VOĐENJE DETALJNE KATASTARSKE EVIDENCIJE ZELENILA TE KVALITETNO OČUVANJE, ODRŽAVANJE ZELENILA I OPREMANJE ZELENIH POVRŠINA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Površina opremljenih i uređenih zelenih površina	m ²	Pokazatelj odražava porast površine zelenih prostora koji su uređeni i opremljeni	N/A* Početna vrijednost sukladna podacima iz zgotovljenog cjelovitog Katastra zelenih površina	/	Kumulativni porast (Δ) od 25% u cjelokupnom razdoblju provedbe Strategije	2030.	Godišnje	*Katastar zelenih površina (Parkovi i nasadi d.o.o.)
Površina postojećih zelenih površina	m ²	Pokazatelj odražava očuvanje ukupne površine postojećeg gradskog zelenila	Početna vrijednost sukladna podacima iz zgotovljenog cjelovitog Katastra zelenih površina	2024.	Ciljana vrijednost istovjetna početnoj vrijednosti	2030.	Godišnje	*Katastar zelenih površina (Parkovi i nasadi d.o.o.)
Broj kategorija i atribucija zelenih površina u Katastru zelenih površina grada Splita	Broj	Pokazatelj odražava izradu cjelovitog Katastra zelenih površina uvođenjem većeg broja kategorija zelenila u (po biljnim vrstama, funkciji, kulturno-povijesnoj valorizaciji, nadležnosti održavanja, vlasništvu i dr.)	/	/	1 (Izrađena cjelovita baza podataka gradskog zelenila u dokumentu Katastar zelenih površina)	2024.	Godišnje	Katastar zelenih površina (Parkovi i nasadi d.o.o.)

- valorizacije povijesno-kulturnog naslijeđa, funkcije zelenih površina, definicije posebnog javnog interesa (zelenilo uz ustanove, groblja, plaže) i dr.
- > Uređivanje i opremanje postojećih zelenih površina (staze, stube, ograde, i dr.; urbani inventar - rasvjeta, odmorišta, klupe, koševi za otpatke, pitka voda i dr.) te zatravljivane zapuštenih partera
 - > Implementacija sofisticiranih sustava navodnjavanja i sadnja primjerenih vrsta
 - > Održavanje količine lisne i drvene mase na zelenim površinama (očuvanje

- visokog zelenila i grmašica na zelenim površinama)
- > Intenziviranje monitoringa i kontrole stanja nakon izdavanja uporabne dozvole u svrhu očuvanja zelenih površina te revizije važećih uporabnih dozvola
 - > Uvođenje stimulacije za održavanje i urednost zelenih površina u privatnom vlasništvu
 - > Osiguravanje pristupačnosti javnih zelenih površina osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti

MJERA

1.4.

Implementacija suvremenih načela u očuvanju, planiranju i izgradnji novih zelenih površina te ozelenjivanju površina i sadnji stabala

Mjera obuhvaća osiguravanje preciznih urbanih pravila i odredbi za provođenje kojima se omogućava uspješnija i kvalitetnija izgradnja zelenih površina te implementaciju suvremenih načela za zaštitu, planiranje i izgradnju zelenih površina kao što su principi zelene infrastrukture, klimatske prilagodbe i neutralnosti, a sve u sklopu integralnog, polidisciplinarnog planiranja grada. Postojeću katastarsku evidenciju koja obuhvaća površine koje su pod upravljanjem Grada, potrebno je integrirati sa svim zelenim površinama u okviru obuhvata Strategije, u svrhu efikasnijeg planiranja urbanog prostora.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Izrada prijedloga implementacije principa cjelovite zelene infrastrukture u smislu povezivanja internog gradskog zelenila te gradskog i prigradskog

zelenila

- > Analiza stanja zelenih površina u svim gradskim naseljima (kotarima) s aspekta površine, stanja biljnog pokrova, prostornih kvaliteta odnosno nedostataka, a u svrhu poboljšanja urbanog okoliša
- > Sadržaj zaštitnog zelenila odnosno smanjenje postojećih nepropusnih površina (zamjena nepropusnih površina s upijajućim odnosno propusnim površinama) u svrhu sprječavanja negativnih efekata zagrijavanja i oborinskih voda, vjetra i buke te postizanja klimatske neutralnosti i u svrhu povećanja estetske vrijednosti prostora
- > Sadržaj visokog zelenila na šetnicama, plažama, dječjim igralištima te uz javne ustanove i na javnim prostorima u svrhu poboljšanja mikroklimatskih uvjeta; adekvatna i sukcesivna supstitucija s pravodobnom i transparentnom komunikacijom s građanima
- > Intenzivnije uključivanje krajobraznih stručnjaka u edukaciju i senzibilizaciju građana (prepoznavanje prirodno-kulturnih vrijednosti), prvenstveno djece (projekti, predškolski i školski sustav) te uključivanje krajobraznih stručnjaka u proces planiranja zelenih površina

- > Sprječavanje prenamjene zelenih površina
- > Planiranje i izgradnja novih zelenih površina u sklopu postojećih i novih gradskih naselja (obavezno ugrađene u program urbanističko-arhitektonskih natječaja odnosno urbanističkih planova) odnosno u sklopu prometne infrastrukture, plaža, javnih površina, javnih ustanova i dr.
- > Osiguravanje većih proračunskih sredstava za ulaganje u zeleni kapital grada
- > Afirmiranje arhitektonsko-urbanističkih tipologija koje integriraju zelenilo (zelene terase i krovni vrtovi, vertikalno zelenilo, atrijsko zelenilo, zajednički vrtovi (*community gardens*, i dr.), edukacijski parkovi

POKAZATELJI MJERE 1.4 IMPLEMENTACIJA SUVREMENIH NAČELA U OČUVANJU, PLANIRANJU I IZGRADNJI NOVIH ZELENIH POVRŠINA TE OZELENJIVANJU POVRŠINA I SADNJI STABALA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Analiza stanja zelenih površina u svim gradskim naseljima (kotarima) s aspekta površine, stanja biljnog pokrova, opreme te prostornih kvaliteta odnosno nedostataka	Broj	Pokazatelj odražava napredak u sustavnom praćenju stanja u prostoru u svrhu poboljšanja urbanog okoliša	/	/	1 (Izrađena analiza stanja zelenih površina u gradskim naseljima)	2030.	Jednom u tri godine	Grad Split
Analiza optimalnih parametara za zelene površine prilikom gradnje i uređenja građevne parcele, a s ciljem implementacije u prostorno-plansku dokumentaciju	Broj	Pokazatelj odražava napredak u definiranju uvjeta gradnje i uređenja parcele u svrhu očuvanja zelenih površina i implementacije novih tipologija zelenih površina uz prilagodbu tih uvjeta tipologiji izgradnje, funkciji te prirodnom i izgrađenom kontekstu	/	/	1 (Izrađena analiza optimalnih parametara za zelene površine prilikom gradnje i uređenja građevne parcele)	2030.	Jednom u tri godine	Grad Split

MJERA 1.5.

Očuvanje granica prostornog obuhvata Park-šume Marjan, njegove bioraznolikosti i sprječavanje prenamjene te očuvanje i zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti na području grada Splita

Postojeće zaštićeno područje park-šume Marjan treba očuvati u definiranim granicama i površini od 297.11ha. Ne dopustiti nikakve prenamjene tog zaštićenog područja. Unaprijediti sustav zaštite prirode sukladno Zakonu o zaštiti prirode u smislu upravljanja, očuvanja bogatstva biljnog i životinjskog svijeta, monitoringa, izrade vegetacijske karte, uništavanja invazivnih vrsta, očuvanja kulturnog dobra, edukacije i razvijanja ekološke svijesti. Uz zaštitu prirode potrebno je provoditi i redoviti program gospodarenja Park-šumom Marjan sukladno Programu zaštite, njege i obnove šuma Park-šume „Marjan“. Botanički vrt na Marjanu je vrijedni potencijal u zaštiti prirode i konzervaciji rijetkih i ugroženih biljnih vrsta i utočište izumirućih vrsta u prirodi zbog utjecaja čovjeka. Vrijednost splitskog identiteta su i kulturni krajobrazi, osobito suhozidi i suhozidna tradicijska gradnja kojih je mnoštvo te ih je potrebno inventarizirati, vrednovati, obnoviti i zaštititi od daljnjih devastacija. Ministarstvo kulture je 2016. godine donijelo je odluku kako umijeće suhozidne gradnje ima svojstvo nematerijalnog kulturnog dobra te je uvršteno u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske. Od 2018. godine suhozid je uvršten na UNESCO-ov popis nematerijalne kulturne baštine. Grad Split posjeduje jako vrijedne prirodne oaze u svom urbanom okruženju, koje je potrebno zaštititi GUP-om grada Splita. Potrebno je povećati i podignuti vrijednost zaštite prirode u smislu očuvanja bioraznolikosti, georaznolikosti i krajobrazne raznolikosti te kulturnog dobra. Planina Mosor se nalazi u obuhvatu ekološke mreže Natura 2000 jer se odlikuje velikom bioraznolikosti biljnih i životinjskih vrsta, među kojima ima zaštićenih, ugroženih i endemičnih svojti. Odlikuje se vrijednim istočno mediteranskim suhim travnjacima zajednice *Scorzoneretalia villosae*, otvorenim kserotermofilnim zajednicama na karbonatnom kamenitom tlu te karbonatnim stijenama s hazmofitskom vegetacijom, kao špiljama i jamama. Zbog tih vrijednosti postoji

potreba za postupnim prikupljanjem dokumentacije u pravcu zaštite Mosora određenom kategorijom zaštite u budućnosti. Vrijedna područja koja potrebno je zaštititi GUP-om grada Splita su: Turska kula, Katalinića brig, tok rijeke Žrnovnice, dijelovi Stinica, Kamena, Kile, Kitožera, Vidovca i Orišca, jer se odlikuju oazama prirodnih staništa s autohtonim biljnim i životinjskim vrstama te geomorfološkim vrijednostima krajobraza.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Ukidanje građevinskih područja unutar obuhvata Park-šume Marjan
- > Upis posebnog pravnog režima „park-šuma“ u zemljišne knjige
- > Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa u cilju zakonitog gospodarenja šumom u Park-šumi Marjan
- > Usklađivanje katastarsa i zemljišnika zaštićenog područja Park-šume Marjan
- > Izraditi vegetacijsku kartu Park-šume Marjan
- > Očuvati bioraznolikost staništa, bogatstvo flore i faune, pratiti i redovito uklanjati invazivne vrste, provoditi edukaciju i promociju javnosti o prirodnim i kulturnim znamenitostima park-šume Marjan
- > Pratiti utjecaj klimatskih promjena na živi svijet u zaštićenim područjima
- > Očuvati rijetke, ugrožene, strogo zaštićene i izumiruće biljne svojte u botaničkom vrtu na Marjanu
- > Inventarizirati, vrednovati, obnavljati i zaštititi suhozide i suhozidnu tradicijsku gradnju kao dio kulturnog krajobraza na području grada Splita
- > Popraviti suhozide u Park-šumi Marjan
- > Educirati zainteresirane za tradicijsku gradnju suhozida

POKAZATELJI MJERE 1.5. OČUVANJE GRANICA PROSTORNOG OBUHVATA PARK-ŠUME MARJAN, NJEGOVE BIORAZNOLIKOSTI I SPRJEČAVANJE PRENAMJENE, TE OČUVANJE I ZAŠTITA KRAJOBRAZNIH I PRIRODNIH VRIJEDNOSTI NA PODRUČJU GRADA SPLITA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Očuvanje staništa i bogatstva biljnog i životinjskog svijeta Park-šume Marjan	(ha)	Park-šuma Marjan odlikuje se raznolikim staništima: šuma, makija, garig, kamejarski travnjaci, hazmofitska flora i vegetacija Jerolimskih stijena, halofitska staništa, poljoprivredna staništa, kao i brojnim zaštićenim ugroženim, endemičnim biljnim i životinjskim vrstama. Ne smije se dopustiti ugrožavanje prirodnih staništa i širenje invazivnih vrsta.	297,11	2020.	297,11	2030.	Godišnje	http://www.bioportal.hr/gis/ Grad Split, Javna ustanova za upravljanje Park-šumom Marjan Program zaštite, njege i obnove Park-šume „Marjan“
2.Usklađen katastar i zemljišnik zaštićenog područja Park-šume Marjan	ha	Radi očuvanja cjelokupne površine zaštićenog područja Park-šume Marjan potrebno je uskladiti zemljišnik i katastar definiranog područja	297,11	2020.	297,11	2030.	Godišnje	Zajednički informacijski sustav zemljišnih knjiga i katastra Prostorno-planska dokumentacija Grada Splita
Inventarizirani i obnovljeni suhozidi kao dio kulturnog krajobraza grada Splita	m ³	Marjan je 2014. godine trajno zaštićen kao kulturno dobro, dio tog dobra čine suhozidi koje je potrebno inventarizirati i obnoviti. U drugim dijelovima Splita kao i Žrnovnice, također je potrebna inventarizacija, valorizacija i obnova suhozida.	256	2020.	Obaviti cjelovitu inventarizaciju	2030.	Godišnje	Grad Split http://www.bioportal.hr/gis/

**MJERA
1.6.**

Revitalizacija edukacijskog centra s tradicijskim i izvornim pasminama domaćih životinja

Uređeni edukacijski centar s tradicijskim i izvornim pasminama domaćih životinja, ima veliku ulogu u edukaciji posjetitelja u upoznavanju pasmina domaćih životinja (programi za djecu, učenike i studente; programi za odrasle, škola u prirodi), kao turistički i zabavno-rekreativni sadržaj (prezentacija tradicijskih pasmina Dalmacije, izravni kontakt sa životinjama, terapijsko jahanje, „Team building“), kroz znanstvenoistraživački rad suradnjom s visokim obrazovnim i znanstvenim institucijama (izrada projekta i istraživanja za djecu, učenike, građane i zainteresiranu javnost) te u zaštiti prirode razmnožavanjem ugroženih izvornih pasmina u edukacijskom centru i suradnjom s bankom gena domaćih životinja RH radi pohrane genetskog materijala izvornih pasmina.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Obnova edukacijskog centra s tradicijskim i izvornim pasminama domaćih životinja
- > Provođenje edukacije za građane i posjetitelje u edukacijskom centru s tradicijskim i izvornim pasminama domaćih životinja
- > Razvijanje volonterskih programa u edukacijskom centru s tradicijskim i izvornim pasminama domaćih životinja
- > Provođenje stručnih i znanstvenih istraživanja u edukacijskom centru s tradicijskim i izvornim pasminama domaćih životinja
- > Izrada projektno-tehničke dokumentacije te ishođenje svih potrebnih dozvola za uređenje edukacijskog centra s tradicijskim i izvornim pasminama domaćih životinja

POKAZATELJI MJERE 1.6. REVITALIZACIJA EDUKACIJSKOG CENTRA S TRADICIJSKIM I IZVORNIM PASMINAMA DOMAĆIH ŽIVOTINJA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Revitalizirani i funkcionalni edukacijski centar s tradicijskim i izvornim pasminama domaćih životinja	ha	Uređeni edukacijski centar s tradicijskim izvornim pasminama ima veliku ulogu u edukaciji djece i učenika u upoznavanju domaćih pasmina životinja, kao škola u prirodi, izradi projekata i istraživanja za djecu, učenike, građane i zainteresiranu javnost	6.5 ha	2020.	12 ha	2030.	Na kraju razdoblja	http://www.bioportal.hr/gis/ Grad Split Javna ustanova za upravljanje Park-šumom Marjan Prirodoslovni muzej Split

**MJERA
1.7.**

Stvaranje preduvjeta za zaštitu nezbrinutih životinja i prevenciju napuštanja životinja

U posljednjih nekoliko desetljeća povećao se broj kućnih ljubimaca u gradu Splitu o kojima građani brinu. Isto tako, postoji veliki broj napuštenih ljubimaca o kojima građani prestaju brinuti te tako postaju problem jer su nezbrinute, lutaju gradom, žive u nehigijenskim uvjetima, mogu postati potencijalni izvor zaraze za druge životinje i čovjeka. Pojedini građani i volonteri omogućuju im prehranu, ali nema sustavne brige u smislu zbrinjavanja takvih životinja u skloništa. Najveći broj nezbrinutih i napuštenih životinja su mačke i psi. Veliki problem za građane predstavljaju i paunovi kojih ima oko 50 parova, prvenstveno nastanjenih na području tvrđave Gripe. Neophodna je izgradnja skloništa za zbrinjavanje i preventivno liječenje i brigu o tim životinjama. Potrebno je osigurati veterinarsku skrb za ozlijeđene životinje. Grad Split ne posjeduje azil za nezbrinute životinje te je isti potrebno osigurati na razini

više JLS-ova koji su dio UAS-a (Klis, Solin, Split).

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Određivanje lokacije za izgradnju skloništa za nezbrinute životinje
- > Izrada projektno-tehničke dokumentacije za izgradnju skloništa
- > Izgradnja skloništa
- > Osiguranje veterinarske skrbi za ozlijeđene životinje
- > Uklanjanje i zbrinjavanje uginulih životinja s javnih površina
- > Uspostava monitoringa i brige te zbrinjavanja populacije paunova
- > Provedba edukacijskih i informativnih aktivnosti u svrhu prevencije napuštanja životinja

POKAZATELJI MJERE 1.7. STVARANJE PREDUVJETA ZA ZAŠTITU NEZBRINUTIH ŽIVOTINJA I PREVENCIJU NAPUŠTANJA ŽIVOTINJA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Izgrađeno sklonište za nezbrinute i napuštene životinje	Broj	Izgradnja azila za nezbrinute životinje	0	2020.	1	2030.	Na kraju razdoblja	Grad Split

POSEBNI CILJ 2

UNAPRIJEĐEN SUSTAV
GOSPODARENJA
OTPADOM

DOSLJEDNOST
POSEBNOG CILJA

RELEVANTNOST POSEBNOG CILJA

Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom predstavlja jedan od ključnih ciljeva održivog razvoja. Problemi povezani s gospodarenjem otpadom izravno utječu na zdravlje ljudi, pristup čistoj pitkoj vodi, ali i na stvaranje stakleničkih plinova. Urbanizacija pridonosi jačem izražaju tih problema, gdje povećani broj stanovnika generira veću količinu otpada koju treba zbrinuti na ograničenom prostoru i s ograničenim resursima. Grad Split kao drugi najveći grad Republike Hrvatske bilježi povećanje broja stanovnika uz velike dnevne fluktuacije radnika s prebivalištem izvan grada kao i povećanje broj stanovnika tijekom turističke sezone. Sve to dovodi do povećanja količine nastalog otpada i samim time povećanja potrebe za bržim i učinkovitijim sustavom gospodarenja istim. Pritom, podizanjem svijesti građana o koristima odvajanja otpada te edukacijama i ostalim radionicama vezanim uz održivo gospodarenje otpadom smanjuje se količina nastanka istog na samom izvoru. Prioriteti radionica moraju biti usuglašeni s hijerarhijom održivog gospodarenja otpadom (1. sprječavanje nastanka otpada, 2. priprema za ponovnu uporabu, 3. recikliranje, 4. ostali postupci oporabe npr. energetska oporaba i 5. zbrinjavanje.). Poticanje odvajanja komunalnog otpada praćeno razvojem pripadajuće infrastrukture za gospodarenje dovodi do povećanja stopa oporabe istoga što u konačnici ima pozitivne utjecaje na okoliš i klimatske promjene. Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom je ključno pri smanjenju nastanka otpada, smanjenju negativnih utjecaja na klimu i okoliš te poboljšanju zdravlja ljudi. Nadalje, pridonosi održivom gospodarskom razvoju u okviru postojeće infrastrukture uz učinkovito planiranje daljnjeg razvoja urbane sredine.

Navedeni posebni cilj je komplementaran strateškom cilju iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske - „Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost“ i njegovom prioritetnom području „Zaštita prirodnih resursa i borba protiv klimatskih promjena“ koje je između ostalog usmjereno na unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom. Pritom, navedeno podrazumijeva uspostavu hijerarhije gospodarenja otpadom odnosno sprječavanje nastanka otpada, pripremu za ponovnu uporabu, odvojeno prikupljanje, recikliranje, oporabu i ponovnu uporabu uz ulaganja radi uspostave regionalnih centara za gospodarenje otpadom te unaprjeđenje kapaciteta jedinica lokalne samouprave. Povećanje djelatnosti u gospodarenju komunalnim otpadom i priprema za prijelaz na kružno gospodarstvo prepoznato je kao prioritet provedbe politike na području održivog okoliša. Ostvarenje ovog cilja pridonijet će ostvarenju ciljeva postavljenih u Okvirnoj direktivi o otpadu. Nadalje, pridonosi ostvarenju strateških ciljeva Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. - 2022. - „Unaprijediti sustav gospodarenja komunalnim otpadom“ i „Unaprijediti sustav gospodarenja posebnim kategorijama otpada“. Također, cilj je usklađen i sa Strategijom održivog razvitka Republike Hrvatske i njenim tematskim prioritetnim

OČEKIVANI NAČINI
POSTIZANJA POSEBNOG
CILJA

područjem 3. Održiva potrošnja i proizvodnja. Ostvarenje cilja pridonosi i ostvarenju mjera propisanih u Planu sprječavanja i smanjenja otpada od hrane Republike Hrvatske – „Podizanje svijesti i informiranosti potrošača o sprečavanju i smanjenju nastajanja otpada od hrane“ i „Utvrdjivanje količina otpada od hrane“. Konačno, cilj je usklađen i s Nacionalnim planom oporavka i otpornosti 2021. - 2026., komponentom gospodarstva u sklopu koje je planirana provedba projekata za održivo gospodarenje otpadom, programa smanjenja odlaganja otpada te sanacije zatvorenih odlagališta i lokacija onečišćenih opasnim otpadom.

Posebni cilj će biti ostvaren kroz sljedeće indikativne mjere:

1. Razvoj infrastrukture za održivo gospodarenje otpadom
2. Povećanje participacije građana pri odvajanju, smanjenju nastanka i ponovnoj uporabi otpada

POKAZATELJI ISHODA

1. Odvojeno sakupljeni komunalni otpad

POKAZATELJI ISHODA NA RAZINI CILJA 2. UNAPRIJEĐEN SUSTAV GOSPODARENJA OTPADOM

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Odvojeno sakupljeni komunalni otpad	%	Pokazatelj pruža uvid u udio odvojeno sakupljenog komunalnog otpada na području grada Splita	15	2019.	65	2030.	Godišnje	Izvešće o komunalnom otpadu (Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja)

**MJERA
2.1.****Razvoj infrastrukture za održivo
gospodarenje otpadom**

Mjera obuhvaća osiguravanje razvoja kvalitetne infrastrukture za učinkovito gospodarenje otpadom, posebice odvojeno sakupljenim te bio otpadom, izgradnjom dodatnih objekata, nabavkom opreme, povećanjem broja zelenih otoka te optimizacijom sustava prikupljanja.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

> Izgradnja postrojenja za biološku obradu odvojeno sakupljenog bio otpada

- > Optimizacija sustava prikupljanja otpada primjenom digitalnih tehnologija (IKT rješenja)
- > Izgradnja reciklažnih dvorišta
- > Uspostavljanje zelenih otoka na površinama dostupnim građanima
- > Uspostava modela prikupljanja otpada i naplate usluga s naglaskom na odvajanje otpada i generirane količine
- > Poticanje uspostave centara za ponovnu uporabu.

POKAZATELJI MJERE 2.1. RAZVOJ INFRASTRUKTURE ZA ODRŽIVO GOSPODARENJE OTPADOM

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Postrojenja za biološku obradu odvojeno sakupljenog bio otpada	Broj	Uspostavljeno postrojenje za biološku obradu odvojeno sakupljenog bio otpada na području grada Splita	0	2019.	1	2030.	Godišnje	Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske
Reciklažna dvorišta	Broj	Broj uspostavljenih reciklažnih dvorišta u kojima se odvija gospodarenje otpadom na području grada Splita	1	2019.	7	2030.	Godišnje	Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske
Zeleni otoci	Broj	Broj uspostavljenih zelenih otoka koji sadrže spremnika za odvajanje otpada, postavljenih u gradu Splitu	158	2019.	400	2030.	Godišnje	Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske

**MJERA
2.2.**

Povećanje participacije građana pri odvajanju, smanjenju nastanka i ponovnoj uporabi otpada

Mjera obuhvaća podizanje razine svijesti građana o važnosti odvajanja otpada te pogodnostima koje ono donosi u pogledu okoliša, klimatskih promjena te zdravlja ljudi. Obuhvaća provođenje različitih projekata i aktivnosti (edukacija, kampanja, sl.) s ciljem unaprjeđenja sustava gospodarenja otpadom.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Distribucija kućnih/vrtnih kompostera
- > Edukacija stanovništva o pravilnom prikupljanju i gospodarenju otpadom, s posebnim naglaskom na biootpad

- > Provedba promotivnih i edukativnih aktivnosti s ciljem sprječavanja nastanka otpada (tisak letaka, školska natjecanja, radijske emisije, javne tribine i dr.)
- > Provedba edukativnih aktivnosti o važnosti odvajanja otpada u odgojno-obrazovnim ustanovama
- > Poticanje razvoja i provedbe projekata usmjerenih na sprječavanje nastanka otpada, odvojeno prikupljanje otpada i ponovnu uporabu proizvoda ili otpada

POKAZATELJI MJERE 2.2. POVEĆANJE PARTICIPACIJE GRAĐANA PRI ODVAJANJU, SMANJENJU NASTANKA I PONOVIJNOJ UPORABI OTPADA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Provedeni projekti/aktivnosti sprječavanja nastanka otpada	Broj	Pokazatelj daje uvid u broj provedenih projekata i aktivnosti s ciljem sprječavanja nastanka otpada na području grada Splita	18	2019.	350	2030.	Godišnje	Portal sprječavanja nastanka otpada (Zavod za zaštitu okoliša i prirode Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja)
Odvojeno sakupljeni biootpad	%	Pokazatelj pruža uvid u udio sakupljenog biootpada na području grada Splita	0	2019.	50	2030.	Godišnje	Izvešće o komunalnom otpadu (Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja)
Divlja odlagališta otpada	Broj	Pokazatelj pruža uvid u broj divljih odlagališta otpada na području grada Splita	27	2019.	0	2030.	Godišnje	Izvešće o provedbi Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske

POSEBNI CILJ 3

POVEĆANA OTPORNOST
GRADA NA PRIRODNE
RIZIKE I KLIMATSKE
OPASNOSTI

RELEVANTNOST POSEBNOG
CILJA

DOSLJEDNOST POSEBNOG
CILJA

Pojačanje otpornosti na prirodne rizike i klimatske opasnosti spada u ključne komponente, odnosno predstavlja preduvjet ostvarivanju održivog razvoja u kontekstu održivih ciljeva Organizacije Ujedinjenih naroda za 2030. godinu. Konkretno ovaj poseban cilj se izravno veže na 11. cilj održivog razvoja (Održivi gradovi i zajednice) i na 13. cilj održivog razvoja (Odgovor na klimatske promjene). Adekvatno urbano planiranje koje se temelji na informiranosti o klimatskim rizicima, kao i unaprjeđenje sustava civilne zaštite (sustav upravljanja rizicima od katastrofa, uz naglasak na segment prevencije) te svim pratećim mjerama za povećanje otpornosti. Prateće mjere trebaju obuhvatiti povećanje otpornosti samog urbanog okruženja na postojeće i potencijalne prirodne rizike i klimatske opasnosti ali i podizanja razine svijesti građana o rizicima i poticanje participacije građana u jačanju otpornosti Splita te će iste omogućiti praćenje odredbi Razvojnog smjera 2. Nacionalne razvojne strategije RH (Jačanje otpornosti na krize) i Razvojnog smjera 3 (Zelena i digitalna tranzicija). Kroz poticanje istraživanja o lokalnim ranjivostima uslijed izmijenjene klime i kontinuirano ažuriranje procjena rizika od katastrofa, edukaciju javnosti, lokalnih medija i donositelja odluka o postojećim i budućim rizicima, kroz poticanje sudjelovanja građana te integraciju ciljeva prilagodbe i smanjenja rizika od katastrofa u sve ostale sektore, smanjivat će se ranjivost zajednice i građana Splita na prirodne i klimatske rizike.

Navedeni poseban cilj u skladu je sa strateškim ciljem iz NRS RH Razvojni smjer 2 – Jačanje otpornosti na krize, SC7: Sigurnost za stabilan razvoj, Prioritetno područje PP 4. - Jačanje otpornosti na rizike od katastrofa i unaprjeđenje sustava civilne zaštite, i PP5. - Unaprjeđenje sustava vatrogastva, kao i NRS RH Razvojni smjer 3 - Zelena i digitalna tranzicija, SC8 – Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost.

Jačanje otpornosti kao poseban cilj u skladu je i s Nacionalnim planom oporavka i otpornosti 2021. - 2026. - C1.1 – Otporno, zeleno i digitalno gospodarstvo te Strategijom nacionalne sigurnosti RH koja klimatske promjene prepoznaje kao uvjete koji će izravno utjecati na zdravlje građana, uz pojave bolesti koje nisu tipične za hrvatsko podneblje te će utjecati i na gospodarske grane poput turizma, poljoprivrede, ribarstva i energetike. Nadalje, Strategija nacionalne sigurnosti kao ključni oblik povećanja otpornosti i održivosti društva i nacionalne sigurnosti prepoznaje veće uključivanje stanovništva u sustav civilne zaštite, osobito u izobrazbu i dobrovoljno djelovanje, poticanje spremnosti građana na međusobno pomaganje i kulturu solidarnosti kao dio prvog odgovora nakon nesreća i katastrofa.

Jačanje otpornosti također je u skladu s ciljevima i prioritetima Sendai okvira za smanjenje rizika od katastrofa 2015. - 2030., čija je potpisnica i RH i u skladu s kojim RH uskoro objavljuje Nacionalnu strategiju upravljanja rizicima od katastrofa koja podiže značaj preventivnog djelovanja u odnosu na dosadašnju usmjerenost na segment pružanja odgovora.

OČEKIVANI NAČINI
POSTIZANJA POSEBNOG
CILJA

Specifični cilj će biti ostvaren kroz sljedeće indikativne mjere:

1. Jačanje osviještenosti i senzibiliziranje javnosti i donositelja odluka na svim razinama
2. Integracija mjera prilagodbe u sustav prostornog uređenja i planiranja

POKAZATELJI ISHODA

1. Broj dana u požarnoj sezoni (1.6. – 1.10.) s indeksom vremena povoljnih za požar (Fire Weather Index FWI) većim od 38

POKAZATELJI ISHODA NA RAZINI CILJA 3. POVEĆANA OTPORNOST GRADA NA PRIRODNE RIZIKE I KLIMATSKE OPASNOSTI

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Broj dana u požarnoj sezoni (1.6. – 1.10.) s indeksom vremena povoljnih za požar (Fire Weather Index FWI) većim od 38	Broj	Indeks vremena povoljnog za požar je indeks baziran na meteorološkim podacima koji služi za procjenu povoljnosti razvoja požara na otvorenom	30	2018.	30	2030.	Godišnje	Copernicus Emergency management service - European Forest Fire Information System EFFIS https://effis.jrc.ec.europa.eu/apps/effis_current_situation/

MJERA
3.1.

Jačanje osviještenosti i senzibiliziranje javnosti i donositelja odluka na svim razinama

Mjera obuhvaća razvoj i provedbu sustava potpore različitim ulaganjima u istraživanje i razvoj novih tehnologija za analizu, praćenje, smanjenje i adekvatan odgovor na probleme prirodnih rizika i klimatskih opasnosti. Kroz ovu mjeru napravila bi se baza podataka svih istraživanja koja se provode u lokalnoj znanstvenoj zajednici s naglaskom na prirodne i klimatske rizike. Nadalje,

Grad bi organizirao platformu za povezivanje znanstvene zajednice sa širom javnošću što bi omogućilo komunikacijski kanal koji trenutno nedostaje. S obzirom na primjenjivost rezultata istraživanja u samo urbano okruženje grada, osigurali bi se resursi za adekvatnu implementaciju istih. Kroz ovu mjeru svakako treba povećati razinu svijesti i znanja o prirodnim rizicima i klimatskim opasnostima što će biti omogućeno kroz niz komunikacijskih kanala, kao i programom edukacije stanovništva te uključivanjem grada Splita u inicijativu Europske komisije „Sporazum gradonačelnika za klimu i energiju“ kojoj je do sada pristupilo već 80-ak hrvatskih gradova kao i kampanju Ureda UN-a za smanjenje rizika od katastrofa UNDRR „Jačanje otpornosti gradova“ (Making

cities resilient) koja pruža najbolje prakse, podršku, iskustva i smjernice na putu prilagodbe i jačanja otpornosti.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Izrada baze podataka o istraživanjima lokalne znanstvene zajednice s tematikom prirodnih i klimatskih rizika

- > Izrada platforme za diseminaciju rezultata znanstvene zajednice sa širom javnošću
- > Osiguranje gradskog fonda za podršku implementacije primjenjivih rezultata istraživanja lokalne znanstvene zajednice
- > Kontinuirano prikupljanje podataka o klimatskim promjenama i prognozama te adaptacija skale podataka na lokalnu razinu

POKAZATELJI MJERE 3.1. JAČANJE OSVIJEŠTENOSTI I SENZIBILIZIRANJE JAVNOSTI I DONOSITELJA ODLUKA NA SVIM RAZINAMA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Izrada web platforme za informiranje svih bitnih sudionika o trenutnom klimatskim stanju, klimatskim projekcijama i njihovom efektu na gradsko područje	Broj	Izrada web alata za informiranje javnosti	0	2021.	1	2030.	Na kraju intervala	Gradska uprava
Organizacija gradskog fonda za poticanje razvoja i implementacije tehnologija za povećanje otpornosti grada na klimatske rizike	Broj	Organizacija fonda za poticanje razvoja tehnologija primjenjivih na području Splita, a u svrhu povećana otpornosti na klimatske rizike, dominantno na ekstremne meteorološke prilike, zaštitu od erozije tla, zaštitu područja osjetljivih na povećanje morskih razina uslijed dugo periodičnih pojava	0	2021.	1	2030.	Na kraju intervala	Gradska uprava
Članstvo u inicijativi Europske komisije „Sporazum gradonačelnika za klimu i energiju“ i Ureda UN-a za smanjenje rizika od katastrofa UNDRR „Jačanje otpornosti gradova“ (Making cities resilient) te izradu SECAP-a (Akcijski plan energetske i klimatske održivosti) unutar inicijative Sporazum gradonačelnika te izradu Resilience Roadmap u okviru UN-ove kampanje Making cities resilient.	Broj	Izrada Akcijskog plana energetske i klimatske održivosti i izrada Resilience Roadmap	0	2021.	1+1	2030.		Grad Split

**MJERA
3.2.****Integracija mjera prilagodbe u sustav prostornog uređenja i planiranja**

Smanjenje rizika od katastrofa je integralna komponenta održivog razvoja grada budućnosti koji će biti spreman i otporan na izazove koje donose različite prirodne katastrofe, kao i sve opasnosti koje donose klimatske promjene. Za navedene rizike postoji niz implementiranih sustava, kako na nacionalnoj razini tako i lokalno na području grada Splita. Cilj ove mjere je integrirati sva postojeća saznanja, sustave i platforme na način da se organizira jasna evidencija istih te da uz implementaciju nacionalnih uredbi i propisa, Grad dodatno prati i potiče urbano planiranje i razvoj koji će uzimati u obzir smjernice za povećanje otpornosti na prirodne i klimatske rizike. Nadalje, potrebno je jačanje kapaciteta sustava civilne zaštite na lokalnoj razini sukladno NRS RH SC 7 PP4, posebno segmenta smanjenja rizika od katastrofa/prevencije budući da je sustav trenutno gotovo isključivo fokusiran na pružanje odgovora na katastrofe/reagirane. Sukladno ključnim globalnim strateškim dokumentima, a i Nacionalnoj strategiji upravljanja rizicima od katastrofa koja bi uskoro trebala biti objavljena, potrebno je razvijati nedostatne kapacitete za djelovanje na smanjenju rizika, odnosno paradigmu „upravljanja katastrofama“ zamijeniti „upravljanjem rizicima od katastrofa“. Lokalna razina je ključna za upravljanje rizicima od katastrofa budući da najbolje poznaje rizike na svom području, a prva i reagira.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Identifikacija i izrada baze podataka potencijalno rizičnih lokacija i zgrada u kontekstu pojave potresa (npr. rizični potporni zidovi, derutne fasade i krovovi zgrada), poplava i toplinskih otoka
- > Ažuriranje normativnih dijelova prostornih planova mjerama za smanjenje izloženosti i posljedica prirodnih rizik i klimatskih opasnosti
- > Izrada plana sanacije identificiranih rizičnih lokacija i/ili zgrada
- > Integrirani sustav rane dojava koji bi kroz niz komunikacijskih kanala trebao obavijestiti javnost kada se pojavi opasnost od neke potencijalne katastrofe (požar, potres, poplava, ekstremno nevrijeme)
- > Izrada registra objekata ugroženih erozijom tla
- > Izrada registra lokacija/dijelova grada kod kojih postoji povećani rizik od poplavlivanja i toplinskih otoka uslijed manjka zelenih /procjednih površina
- > Sanacija područja iz registara opisanih u točki 3. i 4. primjenom rješenja na temelju prirode (ECO-DRR = ecosystem based disaster risk reduction i ECO-CCA= Ecosystem-based climate change adaptation)
- > Identifikacija udruga od značaja za sustav civilne zaštite u smislu udruga koje se bave smanjenjem rizika od katastrofa
- > Izrada digitalne platforme za pregled ugroženih građevina i zelenih površina koja bi pored preglednog dijela integrirala izravnu interakciju s građanima

POKAZATELJI MJERE 3.2. INTEGRACIJA MJERA PRILAGODBE U SUSTAV PROSTORNOG UREĐENJA I PLANIRANJA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Izrada registra svih objekata ugroženih od erozije tla i saniranje istih	%	Izrada odgovarajućeg registra u što kraćem roku koji definira lokaciju ugroženih objekata, trenutno stanje i potencijalne rizike urušavanja. Na osnovi opisanog registra, izradio bi se program sanacije prema kojem bi se provela sanacija objekata	0	2021.	100	2030.	Godišnja kontrola učinka	Gradska uprava

POSEBNI CILJ 4

DEFINIRANI PROGRAMI
BUDUĆEG KORIŠTENJA
KAO PREDUVJET ZA
IZRADU DOKUMENTACIJE
ZA OBNOVU ILI SANACIJU
BROWNFIELD PODRUČJA

OČEKIVANI NAČINI POSTIZANJA
POSEBNOG CILJA

POKAZATELJI ISHODA

RELEVANTNOST POSEBNOG CILJA

Trenutno su poduzeti koraci u izradi dokumentacije za obnovu ili sanaciju pojedinih *brownfield* područja. Za većinu područja (uz iznimku izrađene projektne dokumentacije za Dračevac, Dom mladih i žnjanski plato) ne postoji jasno definiran program budućeg korištenja te ne postoje urbanistička i arhitektonska rješenja prenamjene prostora. Definirana namjena i kvantificirani program korištenja su preduvjet za izradu projektno-tehničke dokumentacije za obnovu ili sanaciju. Ovo uključuje i područje Karepovca i klifa Orišac, za koje je moguće dodatno osmisliti program korištenja nakon provedene sanacije.

DOSLJEDNOST POSEBNOG CILJA

Navedeni poseban cilj je komplementaran strateškim ciljevima iz NRS RH:

- SC 3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom
Provedba posebnog cilja definiranja programa budućeg korištenja osigurava prvi je korak u konkretiziranju plana za upravljanje imovinom koja je napuštena ili se neadekvatno koristi. Program je preduvjet za izradu dokumentacije za obnovu ili sanaciju *brownfield* područja, što bi u konačnici trebalo rezultirati održivim modelom korištenja i upravljanja ovom imovinom.
- SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost
Provedba ovog posebnog cilja imat će u sebi ugrađenu barem minimalnu, zakonski reguliranu ekološku i energetska komponentu. I ovakav minimum će predstavljati veliki korak naprijed u odnosu na trenutno stanje. Prema specifičnostima pojedinih zahvata, moguće je da budu ostvarene i dodatne pogodnosti koje pridonose očuvanju, poboljšanju i očuvanju ukupnog ekološkog i energetskog profila urbanog okruženja.

Posebni cilj će biti ostvaren kroz sljedeće indikativne mjere:

1. Provedba javnih, općih, anketnih arhitektonsko-urbanističkih natječaja za svako *brownfield* područje bez definiranog budućeg programa korištenja te provedba javne rasprave nakon provedenih anketnih natječaja
 2. Definiranje programa budućeg korištenja na osnovi jednog ili više nagrađenih radova na anketnom natječaju
1. Definirani programi budućeg korištenja *brownfield* područja

POKAZATELJI ISHODA NA RAZINI CILJA 4. DEFINIRANI PROGRAMI BUDUĆEG KORIŠTENJA KAO PREDUVJET ZA IZRADU DOKUMENTACIJE ZA OBNOVU ILI SANACIJU SVIH *BROWNFIELD* PODRUČJA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Definirani programi budućeg korištenja brownfield područja	Broj	Pokazatelj odražava intenciju da se definirani program usvoji i koristi za izradu dokumentacije za obnovu ili sanaciju. Uz iznimku izrađene projektne dokumentacije za Dračevac, Dom mladih i žnjanski plato, svako splitsko brownfield područje može (pre)ispitati program budućeg korištenja.	3	2021.	12	2030.	Godišnje	Grad Split

**MJERA
4.1.****Provedba javnih, općih, anketnih arhitektonsko-urbanističkih natječaja za svako *brownfield* područje bez definiranog budućeg programa korištenja te provedba javne rasprave nakon provedenih anketnih natječaja**

Mjera obuhvaća provedbu javnih, općih, anketnih arhitektonsko-urbanističkih natječaja za svako *brownfield* područje bez definiranog budućeg programa korištenja kao preduvjeta za uspješno i kvalitetno definiranje programa budućeg korištenja *brownfield* područja. Također, mjera obuhvaća osiguravanje uvjeta za provedbu javne rasprave nakon provedenih anketnih natječaja u svrhu uključivanja šire javnosti u proces planiranja kao preduvjeta za uspješno i kvalitetno definiranje programa budućeg korištenja *brownfield* područja.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Izrada detaljne analize postojećeg stanja, koje uključuje stanje okoliša, postojećih zgrada, vlasničke strukture i izrade geodetske snimke te fotodokumentacije.
- > Izrada natječajnog elaborata za anketni natječaj bez utvrđenog programa namjene i sadržaja i bez utvrđenih urbanih pravila. Natječaj se raspisu-

je radi utvrđivanja prostornih, oblikovnih i namjenskih osobitosti unutar zone zahvata te radi analiziranja i istraživanja mogućnosti uređenja.

- > Provedba natječaja od strane Društva arhitekata Splita prema Pravilniku o natječajima s područja arhitekture, urbanizma, unutarnjeg uređenja i uređenja krajobraza (NN 85/14). Uz raspisivanje od strane Grada Splita provedba uključuje postupak tehničke komisije, postupak ocjenjivačkog suda te objavu rezultata natječaja. U provedbi natječajnog postupka u svezi s poslovima ocjenjivanja natječajnih radova sudjeluju tajnik natječaja, tehnička komisija, ocjenjivački sud, zamjenik člana ocjenjivačkog suda i stručni savjetnik.
- > Diseminacija natječajnih prijedloga kao i natječajnih rezultata široj javnosti putem izložbi, web platforme, objava u drugim medijima i sl.
- > Provođenje javne rasprave (tribine, web ankete, okrugli stolovi i sl.) o natječajnim prijedlozima i natječajnim rezultatima.

POKAZATELJI MJERE 4.1. PROVEDBA JAVNIH, OPĆIH, ANKETNIH ARHITEKTONSKO-URBANISTIČKIH NATJEČAJA ZA SVAKO BROWNFIELD PODRUČJE BEZ DEFINIRANOG BUDUĆEG PROGRAMA KORIŠTENJA TE PROVEDBA JAVNE RASPRAVE NAKON PROVEDENIH ANKETNIH NATJEČAJA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Broj uspješno provedenih anketnih natječajna i provedenih javnih rasprava	Broj	Pokazatelj odražava uspješno provedene anketne natječaje (s minimalno deset predanih natječajnih prijedloga te s jednim ili više nagrađenih natječajnih prijedloga) te uspješno provedene javne rasprave o provedenim anketnim natječajima.	0 (nula)	2021.	9	2030.	Godišnje	Grad Split

**MJERA
4.2.**

Definiranje programa budućeg korištenja na osnovi jednog ili više nagrađenih radova na anketnom natječaju

Mjera obuhvaća osiguravanje uvjeta za definiranje programa budućeg korištenja nakon provedenih anketnih natječaja.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

> Preciziranje programa budućeg korištenja od strane multidisciplinarnog

stručnog tima

- > Izrada hodograma za složene višegodišnje zahvate
- > Definiranje uvjeta za rekonstrukciju postojećih zgrada te definiranje urbanih pravila za planiranu novogradnju
- > Definiranje uvjeta za korištenje otvorenih, neizgrađenih površina unutar zahvata, s posebnim naglaskom na javno dostupne i pristupačne površine
- > Donošenje smjernica za eventualne izmjene i dopune prostorno-planske dokumentacije s ciljem usklađivanja s programom budućeg korištenja i novim urbanim pravilima

POKAZATELJI MJERE 4.2. DEFINIRANJE PROGRAMA BUDUĆEG KORIŠTENJA NA OSNOVI JEDNOG ILI VIŠE NAGRAĐENIH RADOVA NA ANKETNOM NATJEČAJU

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Broj definiranih programa budućeg korištenja	Broj	Pokazatelj odražava uspješno definirane programe budućeg korištenja koji su podloga za daljnju izradu dokumentacije za obnovu ili sanaciju.	0 (nula).	2021.	9.	2030.	Godišnje	Grad Split

POSEBNI CILJ 5

UNAPRIJEĐEN SUSTAV VODNOG GOSPODARSTVA

RELEVANTNOST POSEBNOG CILJA

DOSLJEDNOST POSEBNOG CILJA

Stanje vodoopskrbnog sustava na području grada Splita tehnički je nezadovoljavajuće i obilježava ga zastarjelost, neizgrađenost i nedovršenost. Vodoopskrbna mreža bilježi iznimno velike gubitke vode i izražene sezonske oscilacije za potražnjom vode (posebice za vrijeme ljetne turističke sezone), a prekomjerno zamućenje vode često se javlja uslijed većih količina oborina na crpilištu smještenom na izvoru rijeke Jadro. Sustav odvodnje, prikupljanja i pročišćavanja otpadnih voda također obilježava tehnička zastarjelost i neizgrađenost s visokim udjelom stanovništva koje još uvijek nije priključeno na gradski sustav odvodnje. Uz navedeno, značajan problem predstavljaju i postojeći uređaji za pročišćavanje otpadnih voda koji ne pročišćavaju vodu na razini propisanoj Direktivom o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda. Iz navedenog proizlazi kako je nužno unaprijediti i modernizirati cjelokupni sustav vodnog gospodarstva grada Splita. Tomu će uvelike doprinijeti provedba planiranih vodno-komunalnih projekata, posebice projekta Aglomeracije Split-Solin koji je u tijeku, a u sklopu kojeg će se rekonstruirati i dograditi postojeći vodoopskrbni sustav i sustav odvodnje, prikupljanja i pročišćavanja otpadnih voda. To će posljedično dovesti do značajnog smanjenja gubitaka vode u vodoopskrbnoj mreži, smanjiti prekomjerna zamućenja vode te povećati razinu pročišćavanja otpadnih voda. Uz provedbu planiranih vodno-komunalnih projekata, potrebno je kontinuirano provoditi aktivnosti podizanja svijesti i informiranosti stanovništva grada Splita, ali i posjetitelja o racionalnom i održivom korištenju vrijednih vodnih resursa što će zasigurno doprinijeti unapređenju sustava vodnog gospodarstva.

Navedeni posebni cilj proizlazi iz strateškog cilja Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske - „Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost“ i njegova prioritetnog područja „Zaštita prirodnih resursa i borba protiv klimatskih promjena“ koje je između ostalog usmjereno na unaprjeđenje sustava javne vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda. Ostvarenje ovog cilja doprinijet će i ostvarenju postavljenih operativnih ciljeva Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda i Direktive o kakvoći vode namijenjene za ljudsku potrošnju, a time izravno i ostvarivanju Plana (revidiranog) provedbe vodno-komunalnih direktiva - Poglavlje 27. Okoliš. Postavljeni cilj doprinijet će i ostvarenju strateških ciljeva Strategije upravljanja vodama Republike Hrvatske koja predstavlja temelj za provođenje reformi i podizanja standarda u vodnom sektoru, zatim provedbi Plana upravljanja vodnim područjima za razdoblje 2016. - 2021. kojim se nastoje zaštititi vodni resursi i smanjiti njihovo onečišćenje te provedbi Višegodišnjeg programa gradnje komunalnih vodnih građevina u sklopu kojeg je utvrđen okvirni program ulaganja u javnu vodoopskrbu i odvodnju. Ovaj cilj usklađen je i sa Strategijom prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. i njezinim prioritetom „Osiguravanje održivog regionalnog i urbanog razvoja“ kojim se nastoji urbane cjeline i obalnu

OČEKIVANI NAČINI
POSTIZANJA POSEBNOG
CILJA

vodno-komunalnu infrastrukturu i priobalne vodne resurse u uvjetima podizanja razine mora učiniti otpornijima na klimatske promjene. Konačno, ovaj cilj usklađen je i s Nacrtom Nacionalnog plana oporavka i otpornosti za razdoblje 2021. - 2026., komponentom gospodarstva u sklopu kojeg su planirana ulaganja u razvoj javne odvodnje otpadnih voda i javne vodoopskrbe.

POKAZATELJI
ISHODA

Posebni cilj bit će ostvaren kroz sljedeće indikativne mjere:

1. Uspostavljanje učinkovitog vodoopskrbnog sustava
2. Uspostavljanje sustava učinkovite obrade i zbrinjavanja otpadnih voda

1. Usklađenje sustava vodoopskrbe s Direktivom o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju
2. Usklađenje Aglomeracije Split - Solin s Direktivom o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda

POKAZATELJI ISHODA NA RAZINI CILJA 4. DEFINIRANI PROGRAMI BUDUĆEG KORIŠTENJA BROWNFIELD PODRUČJA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Usklađenje sustava vodoopskrbe s Direktivom o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju	Broj	Prema Planu (revidiranom) provedbe vodno-komunalnih direktiva, vodoopskrbno područje grada Splita pripada vodoopskrbnom području „Vodoopskrbna zona Split - Sinj - Omiš - Otoci“.	0	2021.	1	2027.	Na kraju promatranog razdoblja	Hrvatske vode, Središnji sustav za izvješćivanje
Usklađenje Aglomeracije Split-Solin s Direktivom o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda	Broj	Prema Planu (revidiranom) provedbe vodno-komunalnih direktiva i Višegodišnjem programu gradnje komunalnih građevina, područje grada Splita pripada Aglomeraciji Split - Solin.	0	2020.	1	2027.	Na kraju promatranog razdoblja	Hrvatske vode, Središnji sustav za izvješćivanje

**MJERA
5.1.**

Uspostavljanje učinkovitog vodoopskrbnog sustava

Mjera podrazumijeva ulaganje u razvoj, izgradnju i rekonstrukciju cjelokupnog vodoopskrbnog sustava grada Splita te edukaciju stanovništva i posjetitelja s ciljem uspostave učinkovitog vodoopskrbnog sustava usklađenog s Direktivom o kakvoći vode namijenjene za ljudsku potrošnju. Provedba ove mjere osigurat će značajno smanjenje velikih gubitaka vode u vodoopskrbnoj mreži te dovesti do smanjenja prekomjernog zamućenja vode na crpilištu smještenom na izvoru rijeke Jadro.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Dogradnja, sanacija i rekonstrukcija vodoopskrbne mreže i pripadajućih objekata, kao i neinfrastrukturna ulaganja (NUS, GIS, digitalizacija poslovanja i dr.)
- > Nabava opreme za održavanje i djelovanje vodoopskrbnog sustava

- > Nabava i obnova uređaja i automatskih stanica za mjerenje kvalitete i zdravstvene ispravnosti vode te opreme potrebne za njihovo održavanje
- > Izgradnja, sanacija, rekonstrukcija i dogradnja uređaja za pročišćavanje (kondicioniranje) pitke vode
- > Poticanje razvoja i provedbe projekata oporabe (recikliranja) kišnice, primjerice izgradnja zelenih krovova na postojećem fondu zgrada
- > Provedba kampanja podizanja svijesti i informiranja stanovništva i posjetitelja o štedljivom korištenju vode
- > Uspostava alternativnog izvora opskrbe radi osiguravanja pouzdanosti vodoopskrbe
- > Izgradnja hidrotehničkog tunela od izvora Jadra do CS Ravne Njive, radi zamjene zastarjelih gravitacijskih (s otvorenim vodnim licem) dovodnih kanala tlačnim cjevovodima

POKAZATELJI MJERE 5.1. USPOSTAVLJANJE UČINKOVITOG VODOOPSKRBNOG SUSTAVA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Gubici vode u vodoopskrbnom sustavu	%	Postotak ostvarenih gubitaka vode u vodoopskrbnom sustavu.	58	2018.	35	2027.	Godišnje	Vodovod i kanalizacija d.o.o. Split, Izvještaj o indeksu neuprihođene vode

**MJERA
5.2.**

Uspostavljanje sustava učinkovite obrade i zbrinjavanja otpadnih voda

Mjera podrazumijeva sveobuhvatna ulaganja u daljnji razvoj, rekonstrukciju i izgradnju sustava odvodnje, prikupljanja i pročišćavanja otpadnih voda, s ciljem uspostave sustava učinkovite obrade otpadnih voda usklađenog s Direktivom o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda. Provedba ove mjere osigurat će priključenost gotovo cjelokupnog stanovništva grada Splita na sustav odvodnje gradskih otpadnih voda te viši stupanj pročišćavanja gradskih otpadnih voda.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Izgradnja, sanacija i rekonstrukcija integralnog sustava odvodnje gradskih otpadnih voda (sanitarnih i oborinskih), kao i neinfrastrukturna ulaganja (NUS, GIS, digitalizacija poslovanja i dr.)
- > Sanacija, rekonstrukcija i dogradnja mreže i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda
- > Poticanje razvoja i provedbe projekata za prikupljanje i uporabu kišnice
- > Poticanje razvoja i provedbe infrastrukturnih zahvata s ciljem smanjenja izravnog otjecanja i povećanja infiltracije površinskih voda

POKAZATELJI MJERE 5.2. USPOSTAVLJANJE SUSTAVA UČINKOVITE OBRAD E I ZBRINJAVANJA OTPADNIH VODA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Stanovništvo obuhvaćeno uslugom poboljšane obrade otpadnih voda	%	Udio stanovnika koji je obuhvaćen uslugom poboljšane obrade otpadnih voda.	88	2018.	95	2027.	Na kraju promatranog razdoblja	Vodovod i kanalizacija d.o.o. Split, Izvještaj o priključenosti na sustav odvodnje
UPOV-i (opterećenja jednakog ili većeg od 2.000 ES) s potrebnom propisanom razinom pročišćavanja	Broj	Broj UPOV-a s potrebnom propisanom razinom pročišćavanja, koji su u skladu s Direktivom o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda.	0	2018.	2	2027.	Na kraju promatranog razdoblja	Vodovod i kanalizacija d.o.o. Split, Završna izvješća projekata

POSEBNI CILJ 6

POVEĆANJE ENERGETSKE
UČINKOVITOSTI I
TRANZICIJA NA ČISTU
ENERGIJU

RELEVANTNOST
POSEBNOG CILJA

DOSLJEDNOST
POSEBNOG CILJA

OČEKIVANI NAČINI
POSTIZANJA POSEBNOG
CILJA

POKAZATELJI ISHODA

Energetska učinkovitost i korištenje obnovljivih izvora energije (OIE) predstavljaju učinkovite načine postizanja ciljeva održivog razvoja budući da izravno doprinose smanjenju negativnih učinaka na okoliš, smanjenju emisija stakleničkih plinova te povećanju sigurnosti opskrbe energijom. Značajan izazov predstavlja ispunjavanje ciljeva za 2030. godinu i doprinos Europskom zelenom planu o pretvaranju Europe u kontinent s nultim neto emisijama stakleničkih plinova. Stoga energetska učinkovitost i korištenje OIE imaju ključnu ulogu u nacionalnoj energetskej politici i politici zaštite okoliša. Grad Split provodi odgovarajuće mjere energetske učinkovitosti u skladu s trenutno važećim strateškim dokumentima i smjernicama, a potrebno je iskoristiti razvoj tehnologije i mogućnosti financiranja iz okvira kohezijske politike EU-a. Suradnjom s istraživačkim grupama iz područja OIE na Sveučilištu u Splitu i ostalim povezanim dionicima, ulaganjima u istraživanje i razvoj te primjenom novih tehnologija moguće je povećati dinamiku izgradnje OIE na području grada Splita te povećati energetske učinkovitost poticanjem energetske obnove zgrada. Značajan solarni potencijal na području grada Splita bi se valorizirao mapiranjem solarnih potencijala. Uvrštavanjem tog sustava u postojeći GIS sustav grada Splita doprinijelo bi se povećanju broja izgrađenih integriranih sunčanih elektrana na krovovima zgrada, a time i većem iskorištenju resursa energija sunca i boljem upravljanju energijom zgrada.

Navedeni poseban cilj je komplementaran strateškom cilju iz NRS RH SC8 – Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost, kao i ciljevima (smanjenje emisija stakleničkih plinova, povećanje udjela OIE u bruto neposrednoj potrošnji energije i energetska učinkovitost) iz Integriranog nacionalnog energetskeg i klimatskeg plana za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine. Nadalje, poseban cilj je komplementaran Strategiji energetskeg razvoja Republike Hrvatske do 2030. godine, s pogledom na 2050. godinu i Strategiji niskougličnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do 2030. godine, s pogledom na 2050. godinu (vezano za dekarbonizaciju). Za korištenje obnovljivih izvora energije u zgradarstvu ključna je Dugoročna strategija za poticanje ulaganja u obnovu nacionalnog fonda zgrada Republike Hrvatske do 2050. godine (nZEB zahtjev za nove zgrade i rekonstrukciju postojećih zgrada).

Specifični cilj će biti ostvaren kroz sljedeće indikativne mjere:

1. Smanjenje gubitaka u distribucijskoj elektroenergetskoj mreži i uvođenje naprednih mreža
2. Energetska obnova zgrada javnog sektora

1. Potrošnja obnovljive energije

POKAZATELJI ISHODA POSEBNOG CILJA 6. POVEĆANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI I TRANZICIJA NA ČISTU ENERGIJU

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Potrošnja obnovljive energije	%	Potrošnja obnovljive energije je udio energije iz obnovljivih izvora u ukupnoj potrošnji finalne energije	70	2020.	80	2030.	Godišnje	HEP-ODS

**MJERA
6.1.****Smanjenje gubitaka u distribucijskoj elektroenergetskoj mreži i uvođenje naprednih mreža**

Mjera podrazumijeva smanjenje gubitaka u distribucijskoj mreži i uvođenje naprednih mjerila za krajnje potrošače od strane HEP-ODS. Za pilot projekt „Uvođenje pametnih mreža na pilot područjima“ HEP ODS-u je dodijeljeno 20 milijuna EUR iz ESI fondova, prema OPKK (Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.). HEP-ODS će u razdoblju do 2030. godine nastaviti provoditi aktivnosti za smanjenje tehničkih i netehničkih gubitaka u distribucijskoj elektroenergetskoj mreži. Detaljnom analizom utvrdit će se uzroci povećanih gubitaka u pojedinim dijelovima mreže i prioritete za provedbu aktivnosti za smanjenje tehničkih i netehničkih gubitaka. Na temelju iskustava iz provedbe pilot projekta uvođenja naprednih mreža na pilot područjima uz korištenje ESI fondova, potrebno je programirati nastavak korištenja ESI sredstava u sljedećem programskom razdoblju za daljnji razvoj naprednih mreža.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

> Povećanje presjeka vodiča u početnim dionicama izvoda u kojima se gene-

rira najveći iznos gubitaka

- > Razdvajanje SN i NN izvoda na dva ili više, ovisno o topologiji izvoda i mogućnostima prihvata u TS
- > Prebacivanje dijela NN izvoda na susjedni bliži i/ili manje opterećeni izvod ili TS
- > Zamjena starih energetske transformatora
- > Prijelaz SN mreže na 20 kV i postupno uvođenje izravne transformacije 110/10(20) kV
- > Daljnja ugradnja i uvođenje što većeg broja naprednih brojila u sustav daljinskog nadzora i očitavanja
- > Nastavak rekonstrukcije postojećih priključaka i mjernih mjesta, koja su smještena u objektima kupaca
- > Pojačana aktivnost na utvrđivanju neovlaštene potrošnje

POKAZATELJI MJERE 6.1. SMANJENJE GUBITAKA U DISTRIBUCIJSKOJ ELEKTROENERGETSKOJ MREŽI I UVOĐENJE NAPREDNIH MREŽA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Ukupni gubici (tehnički i netehnički)	%	<p>Tehnički gubici su posljedica pogonskog stanja distribucijske mreže i tehničkih značajki elemenata mreže. Mogu se podijeliti na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gubitke ovisne o naponu, odnosno stalne gubitke, koji su posljedica održavanja EES-a u stanju pogonske pripravnosti za opskrbu kupaca električnom energijom • gubitke ovisne o struji, odnosno varijabilne gubitke, koji su posljedica protjecanja struje kroz komponente EES-a. <p>Netehnički gubici, odnosno komercijalni gubici posljedica su preuzete, odnosno potrošene električne energije koja iz nekog razloga nije obračunata.</p>	7,68	2018.	5,0	2030.	Godišnje	Desetogodišnji (2020. - 2029.) plan razvoja distribucijske mreže HEP ODS-a

MJERA 6.2.

Energetska obnova zgrada javnog sektora

Mjera obuhvaća planiranje i osiguravanje sredstava, odnosno izvora sufinanciranja (ESI fondovi, FZOEU, ESCO model) s ciljem postizanja nZEB standarda (zgrada gotovo nulte energije (engl. Nearly Zero Energy Building)). Provedba Programa mora biti praćena snažnim promotivnim aktivnostima, osiguravanom tehničkom pomoći prijaviteljima te je nužno osigurati praćenje potrošnje energije prije i nakon energetske obnove, za što je potrebno stvoriti preduvjete u sklopu ISGE-a (Informacijski sustav za gospodarenje energijom). Mapiranje solarnih potencijala krovova postojećih zgrada i uvrštavanje tog sustava u postojeći GIS sustav grada Splita bi doprinijeli povećanju broja izgrađenih sunčanih elektrana na krovovima zgrada i time većem iskorištenju resursa energija sunca i boljem upravljanju energijom zgrada.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Energetska obnova vanjske ovojnice (toplinska izolacija zidova, krovova i zamjena vanjske stolarije) zgrada
- > Ugradnje sustava za korištenje OIE (sustavi sa sunčanim toplinskim pretvaračima, sustavi na drvenu sječku/pelete, dizalice topline i fotonaponski sustavi za proizvodnju električne energije za vlastitu potrošnju)
- > Nadogradnja GIS sustava grada Splita uvrštavanjem mape solarnih potencijala
- > Stvaranje preduvjeta u sklopu ISGE-a kako bi se potrošnja energije (prije i nakon energetske obnove) zgrada mogla pratiti i biti javno dostupna

POKAZATELJI MJERE 6.2. ENERGETSKA OBNOVA ZGRADA JAVNOG SEKTORA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Uštede energije	TJ/god (MWh/god)	Uštede energije ostvarene primjenom Programa energetske obnove	22,19 TJ/god (6163,89 MWh/god)	2018.	Povećanje od 50% u odnosu na početnu vrijednost	2030.	Godišnje	Godišnji plan energetske učinkovitosti Grada Splita
Smanjenje emisije stakleničkih plinova	t CO2/god	Ukupne emisije CO2 sektora energetike po stanovniku	1936,91	2018.	Smanjenje od 50% u odnosu na početnu vrijednost	2030.	Godišnje	Godišnji plan energetske učinkovitosti Grada Splita

POSEBNI CILJ 7

POVEĆANA DOSTUPNOST
NAPREDNE ŠIROKOPOJASNE
INFRASTRUKTURE ZA SVE
KORISNIKE NA PODRUČJU
GRADA SPLITA

OČEKIVANI NAČINI POSTIZANJA
POSEBNOG CILJA

POKAZATELJI ISHODA

RELEVANTNOST POSEBNOG CILJA

Poslovanje putem elektroničkih komunikacijskih usluga i usluga informacijskog društva nužan je preduvjet suvremenog grada. Nove informacijsko-komunikacijske tehnologije i usluge trebaju imati osiguran razvijeni širokopojasni pristup internetu i izgrađenu širokopojasnu infrastrukturu. Poboljšana povezanost i dostupnost digitalne infrastrukture osnažit će i proširiti prilike koje proizlaze iz otvorenosti koju građani i poduzeća pokazuju prema korištenju interneta. Digitalna infrastruktura povećava uključenost građana, dostupnost usluga, produktivnost i profitabilnost poduzeća te je preduvjet za jačanje konkurentskih prednosti i inovacija, kao i razvoj novih poslovnih usluga.

DOSLJEDNOST POSEBNOG CILJA

Navedeni poseban cilj je komplementaran strateškom cilju iz NRS RH SC11 – Digitalna tranzicija društva i gospodarstva te posebno prioritetnom području „Razvoj širokopojasnih elektroničkih komunikacijskih mreža“.

Specifični cilj će biti ostvaren kroz sljedeće indikativne mjere:

1. Poticati ubrzanu implementaciju naprednih fiksni i bežični širokopojasni tehnologija s naglaskom na ultra-brze svjetlovodne pristupne mreže
2. Poticati povezivanje svih objekata od interesa Grada kao i sve ključne infrastrukturne lokacije svjetlovodnom mrežom

1. Brzi širokopojasni pristup
2. Ultrabrzi širokopojasni pristup

POKAZATELJI ISHODA POSEBNOG CILJA 7. POVEĆANA DOSTUPNOST NAPREDNE ŠIROKOPOJASNE INFRASTRUKTURE ZA SVE KORISNIKE NA PODRUČJU GRADA SPLITA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Brzi širokopojasni pristup	%	Udio korištenja nepokretnog širokopojasnog pristupa (kućanstva) ≥ 30 Mbit/s	57% ¹	2020.	100%	2030.	Godišnje	¹ Podaci za grad Split dostupni za kraj 2019. – 56.62%, 57% procjena početkom 2020.*
Ultrabrzi širokopojasni pristup	%	Udio korištenja nepokretnog ultrabrzog širokopojasnog pristupa (kućanstva) ≥ 100 Mbit/s	19 % ²	2020.	95%	2030.	Godišnje	² Podaci za grad Split dostupni za kraj 2019. – 18.74%, 19% procjena za početak 2020.*

* Izvor: HAKOM-ov interaktivni preglednik „Prikaz korištenja brzina širokopojasnog pristupa“, dostupno na: <http://mapiranje.hakom.hr/hr-HR/StatistickiPrikaz#sthash.PqQRqUXM.dpbs>

**MJERA
7.1.**

Poticati ubrzanu implementaciju naprednih fiksnih i bežičnih širokopojsnih tehnologija s naglaskom na ultrabrze svjetlovodne pristupne mreže

Mjera podrazumijeva ubrzavanje izgradnje digitalne infrastrukture fiksnih i bežičnih širokopojsnih tehnologija na području cijelog grada. U okviru ove mjere potrebno je promovirati tzv. otvorene širokopojsne mreže jer je takav pristup pokazao najbrže i ekonomski najpovoljnije učinke. Otvorenost širokopojsnih mreža znači da svi operatori i davatelji elektroničkih komunikacijskih usluga imaju omogućen ulaz u mrežu i da lako preko mreže ponude svoje usluge svim krajnjim korisnicima mreže. Također, obuhvaća i educiranje građana o prednostima korištenja novih tehnologija koje koriste ovu digitalnu infrastrukturu te o sigurnosti njihovog djelovanja na zdravlje ljudi.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Ubrzati postupak izdavanja dozvola iz područja gradnje za postavljanje

elektroničke komunikacijske infrastrukture, uz dosljedna tumačenja i primjenu propisa iz područja gradnje u jedinicama lokalne i regionalne samouprave

- > Omogućiti svim operatorima i davateljima elektroničkih komunikacijskih usluga korištenje optičke infrastrukture u vlasništvu grada i gradskih tvrtki na ulaz u mrežu u skladu s principima otvorenih elektroničkih komunikacijskih mreža
- > Organizirati i poticati provedbu informativnih kampanji s ciljem informiranja i educiranja javnosti o znanstvenim saznanjima vezanim uz utjecaj elektromagnetskog zračenja na ljude i okoliš kao i o utjecaju razvoja digitalne infrastrukture na gospodarski razvoj i društveni napredak s naglaskom na uvođenje 5G tehnologije

POKAZATELJI MJERE 7.1. POTICATI UBRZANU IMPLEMENTACIJU NAPREDNIH FIKSNIH I BEŽIČNIH ŠIROKOPOJSNIH TEHNOLOGIJA S NAGLASKOM NA ULTRABRZE SVJETLOVODNE PRISTUPNE MREŽE

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Dostupnost ultrabrzog širokopojsnog interneta	%	Dostupnost ultrabrzog širokopojsnog interneta mjerena u % površine obuhvata grada (brzine preko 100 Mbit/s, fiksne i bežične širokopojsne tehnologije)	7,7	2019.	100	2030.	Godišnje	HAKOM-ov interaktivni preglednik „Područja dostupnosti širokopojsnog interneta“, dostupno na: http://mapiranje.hakom.hr/hr-HR/SirokopojsniPristup#sthash.MulgvsID.vzt7u2TJ.dpbs

**MJERA
7.2.**

Poticati povezivanje svih objekata od interesa Grada kao i sve ključne infrastrukturne lokacije svjetlovodnom mrežom

Mjera obuhvaća povezivanje svih objekata od interesa Grada kao i sve ključne infrastrukturne lokacije svjetlovodnom mrežom u što kraćem vremenskom roku. Priključivanje na postojeću gradsku optičku infrastrukturu kao i eventualna dodatna izgradnja optičke infrastrukture za objekte, ustanove i tvrtke kojima nije moguć pristup na postojeće resurse. Početak korištenja optičke infrastrukture kao osnovne tehnologije za pristup internetu. Ova mjera bi se trebala provesti najkasnije do početka 2023. godine.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Osigurati pristup svjetlovodnoj mreži svim gradskim tvrtkama i ustanovama
- > Definirati ostale ključne infrastrukturne lokacije te im osigurati pristup svjetlovodnoj mreži

POKAZATELJI MJERE 7.2. POTICATI POVEZIVANJE SVIH OBJEKATA OD INTERESA GRADA KAO I SVE KLJUČNE INFRASTRUKTURNE LOKACIJE SVJETLOVODNOM MREŽOM

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Postotak javnih ustanova priključenih na ultrabrznu svjetlovodnu mrežu	%	Udio javnih ustanova priključenih na ultrabrznu svjetlovodnu mrežu u odnosu na ukupan broj javnih ustanova na području grada	N/A*	2020.	100	2030.	Godišnje	*Podaci nisu dostupni
Pristup javnim uslugama (bolnicama i školama)*	%	Udio bolnica i škola priključenih na ultrabrznu svjetlovodnu mrežu u odnosu na ukupan broj bolnica i škola na području grada	N/A*	2020.	100	2030.	Godišnje	ESPON-KITCASP

POSEBNI CILJ 8

USPOSTAVLJEN ODRŽIV
I SIGURAN PROMETNI
SUSTAV

RELEVANTNOST
POSEBNOG CILJA

Na području grada Splita, prema podacima MUP-a, evidentirano je 72.034 registriranih osobnih vozila, 7.030 teretnih vozila i 6.941 motocikla. Uzimajući u obzir podatke od 2013. godine, utvrđeno je eksponencijalno povećanje broja registriranih motornih vozila za prosječno 2,7 % godišnje što ukazuje na izrazito nepogodan trend u navikama građana. S obzirom na navedeno, stupanj motorizacije grada Splita iznosi oko 428 voz/1000 stanovnika. To je više od prosjeka RH (358 voz/1000 stanovnika), a manje od prosjeka EU (495 voz/1000 stanovnika) (Državni zavod za statistiku, 2019).

Prema podacima ankete o evaluaciji gradskog prometa Grada Splita koju je provela agencija Ipsos u 2019. godini mogu se navesti sljedeći ključni zaključci (Ipsos d.o.o., 2019):

- Najčešći način kretanja po Splitu su vožnja osobnim automobilom i pješaćenje
- 2/3 građana Splita javni prijevoz (gradske autobuse) koristi rjeđe od jednom tjedno ili nikada.
- Glavni razlozi nekorištenja javnog gradskog prijevoza su cijena, neodgovarajuće linije i gužva u autobusima
- Gotovo 50 % građana barem jednom tjedno koristi javne garaže i parkirališta. Nezadovoljni su sustavom javnog parkiranja, a pogotovo nedostatnim brojem garaža/parkirališta. Najbolje ocjenjeni element sustava parkiranja je aplikacija Split Smartparking.
- Sustav javnih bicikala se deklarativno prepoznaje kao važan.
- Građani Splita ocjenjuju da su prioriteta za unaprjeđenje prometnog sustava poboljšanje prometnica i niža cijena te veća kvaliteta javnog prijevoza.

U anketi urbane mobilnosti studenata u Gradu Splitu iz 2019. godine potrebno je istaknuti sljedeće zaključke (Grad Split, 2019):

- Oko 65 % studenata nije iz Grada Splita.
- Za prijevoz do fakulteta studenti koriste najviše javni prijevoz 37,5 %, pješaćenje 32,7 %, osobno vozilo 25,7 %.
- Čak 65 % studenata smatra da bi ih kvalitetnija biciklistička infrastruktura potakla na korištenje bicikla.
- Čak oko 90 % studenata je izrazilo nezadovoljstvo postojećim stanjem prometnog sustava u Gradu Splitu

Iz navedenog je vidljivo kako je stav javnosti pozitivan prema održivim oblicima prijevoza (javni prijevoz, pješaćenje, bicikl) te da postoji preduvjet za razvijanje infrastrukture za održive oblike prijevoza i smanjenje upotrebe osobnih automobila.

Jedan od preduvjeta za energetska i ekološka učinkovitosti prometnog sustava je smanjenje udjela osobnih automobila. Na nastanak prometnih zagušenja najviše utječe to što se velika većina svakodnevnih putovanja za od-

RELEVANTNOST
POSEBNOG CILJA

lazak na posao i druge aktivnosti obavlja osobnim automobilom i to najčešće jedna osoba u jednom automobilu, a ne javnim prijevozom, biciklom ili pješaćenjem. Prometna zagušenja na glavnoj cestovnoj mreži koncentrirana su na određenim područjima, odnosno pretežito na važnijim raskrižjima što se odražava na ostatak mreže. Uz probleme na ulazima i izlazima iz Splita, znatna prometna zagušenja nastaju u prstenu gradskog središta zbog disproporcija u propusnoj moći glavnih gradskih prometnica izvan i unutar gradskog središta. Također, sav promet s autobusnog, željezničkog kolodvora i trajektnog terminala preusmjeren je kroz izuzetno atraktivno gradsko područje koje nikako nije namijenjeno tranzitnom prometu, osobito teških vozila.

Na području grada Splita, U 2010. godini u prometnim je nesrećama poginulo šest osoba, kao i u 2019. godini. Shodno navedenom, umjesto očekivanog smanjenja u devetogodišnjem razdoblju, broj prometnih nesreća s poginulim osobama bilježi stalne oscilacije kroz devet godina (MUP, 2020).

U prometnim je nesrećama u 2010. godini teže ozlijeđeno 114 osoba, a u 2019. 95 što je smanjenje od 20 % (MUP, 2020). Sukladno statističkoj analizi prometnih nesreća u razdoblju 2010. – 2019. godine, a prema prostornom razmještaju i broju prometnih nesreća sa smrtno stradalim i teško ozlijeđenim osobama utvrđeno je da se prometne nesreće s teško ozlijeđenim i poginulima češće događaju na najopterećenijim gradskim raskrižjima:

- raskrižje Ulice Domovinskog rata i Dubrovačke ulice
- raskrižje Ulice Domovinskog rata i Ulice Hrvatske mornarice
- raskrižje Ulice Domovinskog rata i Solinske ulice
- raskrižje Velebitske i Dubrovačke ulice
- raskrižje Vukovarske i Dubrovačke ulice
- raskrižje Vukovarske i Ulice Brune Bušića
- raskrižje Vukovarske i Velebitske ulice
- raskrižje Vukovarske i Lovrinačke ulice
- raskrižje Ulice Domovinskog rata i Ulice Zbora narodne garde
- raskrižje Poljičke ceste i Ulice Zbora narodne garde
- raskrižje Poljičke ceste i Dubrovačke ulice
- raskrižje Poljičke ceste i Velebitske

Potencijalni razlozi povećanog broja prometnih nesreća na tim lokacijama su veliko prometno opterećenje, neja-

DOSLJEDNOST POSEBNOG
CILJA

sno vođenje tokova, nepreglednost raskrižja, razvijanje velikih brzina na pravcima, neadekvatna regulacija raskrižja. Analiza podataka o postojećem stanju sigurnosti prometa na području Splita ukazuje na potrebu za povećanjem odnosno podizanjem razine prometne sigurnosti, što se posebno odnosi na cestovni promet.

Relevantnost problematike prepoznata je i na nacionalnoj razini. Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske (2017. - 2030.) među hipotezama navodi da Republika Hrvatska u cestovnoj sigurnosti zaostaje za većinom europskih zemalja.

U ispunjavanju navedenog cilja te u praćenju pokazatelja ishoda, bitnu ulogu ima prometni model koji će biti razvijen na razini županije kroz *Masterplan prometnog razvoja funkcionalne regije Srednja Dalmacija* čija je izrada planirana do kraja 2022. godine. Navedeni model će uz dorade biti moguće koristiti i na razini grada Splita. Model omogućava simulaciju različitih prometnih sustava i različitih prometnih scenarija (postojeće stanje, buduće stanje). S kvalitetnim ulaznim podacima i redovitim ažuriranjem model pruža uvid u brojne prometne parametre koji su izvrstan pokazatelj učinka nekog zahvata u prometu ili provedbe neke organizacijske mjere.

Posebni cilj je u skladu sa strateškim ciljem iz NRS SC10. „Održiva mobilnost“ unutar kojeg su definirana prioritetna područja:

- Modernizacija i izgradnja željezničkih pruga, promicanje integriranog urbanog prijevoza i prijevoza tereta željeznicom
- Uspostava novih prometnih procesa u svim vidovima prometa u autonomnih sustava za mobilnost
- Razvoj pomorskog prometa i prometa unutarnjim vodnim putovima
- Razvoj zračnog prometa

Sva definirana područja su relevantna za ovu Strategiju i Strategija ih slijedi svojim ciljevima i mjerama. Kao prioriteti provedbe na području „Modernizacija i izgradnja željezničkih pruga, promicanje integriranog urbanog prijevoza i prijevoza tereta željeznicom“ definirani su:

- modernizacija željezničkih pruga na hrvatskom dijelu osnovne i sveobuhvatne TEN-T mreže te proširenje i poboljšanje usluga prigradske željeznice
- promicanje prijevoza tereta željeznicom i drugim oblicima prijevoza s manjom emisijom stakleničkih plinova
- promicanje integriranog urbanog prijevoza.

OČEKIVANI NAČINI
POSTIZANJA POSEBNOG
CILJA

Prioriteti provedbe na području uspostave novih prometnih procesa i autonomnih sustava za mobilnost:

- poticanje razvoja pametnih rješenja u prometnom sustavu
- promicanje prijevoza s nultom emisijom onečišćujućih tvari
- ulaganja u projekte koji pridonose smanjenju emisija stakleničkih plinova
- povećanje sigurnosti cestovnog prometa i rješavanje sezonskih i periodičnih vršnih opterećenja.

U prioritetom području provedbe politika na području vodnog sektora stavljen je naglasak na razvoj i unaprjeđenje luka i ulaganje u javni putnički prijevoz u pomorskom prometu, dok je u prioritetnom području provedbe politika na području zračnog prometa naglasak između ostalog stavljen na poboljšanje dostupnosti zračnih luka, osobito javnim prijevozom.

Posebni cilj je i u skladu s Općim ciljevima Strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske (2017. - 2030.)

CO1 – Promijeniti raspodjelu prometa putnika u prilog javnog prijevoza (JP) te oblicima prijevoza s nultom emisijom štetnih plinova. To uključuje JP u aglomeracijama i lokalnom regionalnom kontekstu (tramvaje, lokalne autobusne linije itd.), prijevoz željeznicom, javni prijevoz u pomorskom prometu (brodovima), autobusni prijevoz na regionalnim i daljinskim linijama, kao i pješake i bicikliste.

CO4 – Smanjiti utjecaj prometnog sustava na klimatske promjene

CO5 – Smanjiti utjecaj prometnog sustava na okoliš (okolišna održivost)

Posebni cilj je i u skladu s Općim ciljevima Strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske (2017. - 2030.)

CO4 – Smanjiti utjecaj prometnog sustava na klimatske promjene

CO5 – Smanjiti utjecaj prometnog sustava na okoliš (okolišna održivost)

CO6 – Povećati sigurnost prometnog sustava i specifičnim ciljem za cestovni prijevoz

SC1 – Poboljšati sigurnost cestovnog prometnog sustava

Posebni cilj je potrebno ostvariti kroz sljedeće mjere:

1. Integrirano prometno planiranje
2. Razvoj održivih oblika prometovanja (javni prijevoz putnika i aktivni oblici prometovanja)
3. Optimizacija cestovnog motornog prometa
4. Modernizacija i nabava ekološki prihvatljivog voznog parka

POKAZATELJI ISHODA

- 5. Pametno upravljanje prometom
 - 6. Popularizacija održivih oblika prometovanja
 - 7. Povećanje razine prometne sigurnosti
1. Osobe poginule u prometnim nesrećama
 2. Broj putnika u autobusima i vlakovima na godišnjoj razini
 3. Udio električnih vozila i vozila na alternativna goriva u prometnom sustavu grada Splita

POKAZATELJI ISHODA POSEBNOG CILJA 8. USPOSTAVLJEN ODRŽIV I SIGURAN PROMETNI SUSTAV

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Osobe poginule u prometnim nesrećama	Broj	Smanjenje broja osoba poginulih u prometnim nesrećama definirano Nacionalnim planom sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske za razdoblje od 2021. do 2030.	6	2019.	Smanjenje 50% u odnosu na početnu vrijednost	2030.	Godišnje	MUP
Broj putnika u autobusima i vlakovima na godišnjoj razini	Broj	Broj putnika (prodanih karata) u autobusima i vlakovima na godišnjoj razini prema podacima prijevoznika	31 561 325	2019.	Povećanje 15% u odnosu na početnu vrijednost	2030.	Povremeno	Podaci prijevoznika o prodanim kartama (HŽ i Promet Split)
Udio električnih vozila i vozila na alternativna goriva u prometnom sustavu grada Splita	Postotak	Udio električnih vozila i vozila na alternativna goriva u prometnom sustavu grada Splita prema podacima stanica za tehnički pregled	4%	2020.	Povećanje od 50% u odnosu na početnu vrijednost	2030.	Povremeno	CVH

**MJERA
8.1.**
**Integrirano
prometno planiranje**

Mobilnost je usko vezana za razvoj gospodarstva, ali i društva te je prilikom njenog planiranja nužno koordiniranje različitih politika i ciljeva što trenutno predstavlja jedan od najvećih izazova kako za Grad Split tako i za Republiku Hrvatsku. Prometno planiranje nije samo implementacija tehničkih rješenja već prije svega iznalazak kompromisa između različitih interesa jer javni prostor je ograničen te bi svi dionici željeli uživati u svom dijelu (pješaci, biciklisti, vozači osobnih vozila, korisnici javnog prijevoza). Shodno prethodno navedenom, jedino integriranim prometnim planiranjem moguće je uspostaviti efikasan i održiv prometni sustav što zahtijeva dobru suradnju svih jedinica lokalne samouprave na području obuhvata kao i dobru koordinaciju sa svim drugim upraviteljima prometnom infrastrukturom na području obuhvata.

Kako bi integrirano prometno planiranje imalo svoj smisao, prije svega je potrebno omogućiti sve potrebne uvjete za sudjelovanje svih relevantnih službi/dionika u integriranom prometnom planiranju. Poseban naglasak je potrebno staviti na sinergijsku pripremu prostornih planova između svih relevantnih odjela, posebice organizacijskih jedinica Grada koje su zadužene za strateško planiranje i promet, ali i svih drugih relevantnih dionika, a pri tome uzimajući u obzir i poštujući načela održivog prometnog planiranja. Da bi to bilo moguće, potrebno je osigurati dovoljan broj adekvatnog osoblja iz područja integriranog prometnog planiranja.

Za spremnost na prihvaćanje ove mjere kao i realnost implementacije, nositelj Strategije mora promijeniti prioritete planiranja. Prema tome predlaže se uravnoteženje izdvajanja iz proračuna za razvoj prometnog sustava, a u korist održivih oblika prometovanja. Slijedom toga nužno je i aktivno sudjelovanje u

europskim/nacionalnim projektima iz područja održive mobilnosti te uključivanje relevantnih lokalnih dionika u njihovu provedbu (svi relevantni dionici u prometnom sektoru i šire ukoliko postoji direktna ili indirektna veza).

Kako bi svi aktivno sudjelovali u provedbi mjera, nužno je osigurati javnu legitimnost kao i potpunu transparentnost donošenja odluka o svim strateškim prometnim projektima. Vrlo je važno da se javnost kao i ključni dionici uključuju od samog početka planiranja kako bi dali svoj doprinos u kvaliteti rješenja.

Uz sve navedeno vrlo je važno da korisnici shvate i prihvate načela održivog prometnog planiranja te kroz korištenje aktivno sudjeluju u njegovoj provedbi.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Izrada sektorskih planova - S obzirom da ovaj dokument na strateškoj (konceptualnoj) razini, nužno je pretvaranje konceptualnih ideja u konkretnije izraze. Shodno tome potrebna je izrada sektorskih planova. Predmetni sektorski planovi trebaju rezultirati mjerama za implementaciju i konkretnim rokovima implementacije. Prilikom toga je vrlo bitno da se prije usvajanja mjera za provođenje provede evaluacija jesu li odabrane mjere u skladu s ovim Planom na strateškoj razini, je li pojedina mjera samoodrživa i omogućava svoj daljnji razvoj (analiza troškova i koristi) te može li se mjera financirati.
 - a. Izrada Plana razvoja javnog prijevoza
 - b. Izrada Plana razvoja aktivnih oblika prometovanja
 - c. Izrada Plana optimizacije cestovnog individualnog prometa
 - d. Izrada Plana razvoja sustava parkiranja
- > Implementacija načela održive mobilnosti u sustav prostorno-planskih dokumenata grada Splita - Naime, uslijed nedovoljno sagledanih prostornih ograničenja, neplanske gradnje, nepoštivanja prostorno-planske dokumentacije te izrade detaljnih prostornih planova bez cjelovitih prometnih rješenja, implementacija postojećih zahvata prema prostorno-planskoj dokumentaciji je upitna uglavnom sa stajališta imovinsko-pravnih odnosa.

Shodno tome, u procesu izrade sektorskih prometnih planova predlaže se i provođenje analize mogućnosti (složenosti) implementacije postojećih prostornih planova kao i potreba prilagodbe prostornih planova načelima održivog prometnog planiranja.

> Uspostava održivog prometnog menadžmenta - Svrha održivog prometnog

menadžmenta je ulaganje profita kojeg generiraju financijski održivi oblici prijevoza poput sustava parkiranja u financijski neodržive oblike prijevoza poput javnog i biciklističkog prijevoza, pješčenje te povećanje sigurnosti i kvalitete prometnog sustava u cjelini. Postojeći primjer toga je sustav javnih bicikala u gradu Splitu koji se razvija kroz prihode parkirališnog sustava.

POKAZATELJI MJERE 8.1. INTEGRIRANO PROMETNO PLANIRANJE

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Revidirana prostorno planska dokumentacija sukladno načelima održive mobilnosti i sektorskim planovima	Broj	Usklađena prostorno-planska dokumentacija s načelima održive mobilnosti i sektorskim planovima	0	2020.	1	2030.	Povremeno	Grad Split
Udio gradskih rashoda za mobilnost koji se odnose na ulaganja u održivu mobilnost	Postotak	Prema planovima razvojnih programa Grada Splita u razdoblju 2020. - 2022 se planira oko 1,1 milijardi kuna rashoda od čega se 351 milijun kuna odnosi na ulaganja u mobilnost. 56% odnosi se na cestovni promet motornih vozila, 34% na javni prijevoz (autobusni), 8% na ITS sustave, 2% na prostorno plansku dokumentaciju te tek oko 1% na pješačko-biciklističku infrastrukturu.	35%	2020.	50%	2030.	Povremeno	Grad Split

MJERA 8.2.

Razvoj održivih oblika prometovanja (javni prijevoz putnika i aktivni oblici prometovanja)

Kako bi prometni sustav postao održiv, mobilnost je potrebno temeljiti na održivim oblicima prometovanja prilikom čega javni gradski prijevoz treba biti okosnica takvog sustava. U postojećem stanju mobilnost na području Splita

i šire funkcionalne zone je temeljena na neaktivnim oblicima prometovanja, tj. individualnom motornom prometu te, prema istraživanjima, održivi oblici prometovanja zauzimaju tek oko četvrtine modalne raspodjele svih putovanja. Kako bi se to promijenilo, u narednom planskom razdoblju, do 2030. godine je potrebno sustavno raditi na razvoju i popularizaciji javnog gradskog prijevoza kao okosnice održivog prometnog sustava.

Trenutno se javni gradski prijevoz temelji na autobusnom prijevozu, a manji dio na javnim biciklima te pomorskom prijevozu, dok brojke u željezničkom

prijevozu predstavljaju neznatan dio. S obzirom na mogućnosti, prijevozne kapacitete i ekološke prednosti javni prijevoz putnika na širem području Grada Splita dugoročno je potrebno temeljiti na željezničkom prijevozu. U funkciji gradskog prijevoza, potrebno je provesti revitalizaciju željezničke mreže što podrazumijeva elektrifikaciju i izgradnju dodatnih stajališta. Izgradnja dodatnih stajališta i kvalitetnija integracija s ostalim oblicima prijevoza nužna je ukoliko se željeznica želi staviti u funkciju gradskog prijevoza putnika s ciljem iskorištenja njenog potencijala. Prilikom stavljanja željeznice u funkciju gradskog prijevoza putnika u obzir je potrebno uzeti i mjere integriranog prometnog plana, a posebno izradu sektorskih implementacijskih planova.

Razvojem kvalitetne željezničke ponude moguće je iskoristiti putnički prijevozni potencijal ne samo na području Splita već i na potezu od Trogira do Splita. Dugoročno gledano potrebno je razmatrati i povezivanje željeznicom prema jugu, tj. Omišu, a ovisno o trendovima razvoja demografije i gospodarstva. Kako bi željeznica iskoristila svoj puni potencijal u gradskom i prigradskom prijevozu putnika na području šire zone obuhvata potrebno je realizirati željezničku vezu Zračna luka Split – Gradska luka Split. U drugoj fazi željezničkom vezom je potrebno povezati Trogir (Seget Donji) sa Splitom. Izgradnjom ovakve ponude željezničkog prijevoza realizirala bi se kvalitetna alternativa cestovnom individualnom prijevozu na dionici Split - Trogir što bi značajno utjecalo na prometnu sliku Splita značajno rasterećujući cestovni prometni sustav. Shodno tome, otvaraju se prilike i mogućnosti za revitalizaciju javnog prostora u korist čovjeka.

Pješački i biciklistički promet kao aktivni oblici prometovanja u procesu održivog prometnog planiranja urbanih sredina današnjice zauzimaju sve važniju ulogu što je osobito važno za razvoj održivog turizma u Splitu. Jedan od glavnih razloga takvog trenda također proizlazi iz mogućnosti putovanja od vrata do vrata bez negativnog utjecaja ostatka prometnog sustava na vrijeme putovanja što korisnicima osigurava povjerenje u ovakav oblik putovanja. Ovakva

korist posebno se ističe u gradovima s velikom zagušenošću u cestovnom prometu gdje korisnici ne mogu s velikom sigurnošću i točnošću planirati svoja putovanja. Dodatna korist od korištenja bicikla kao prijevoznog sredstva za same korisnike se očituje kroz manje troškove prijevoza te pozitivne učinke na zdravlje, a što se u konačnici očituje kroz smanjenje negativnih utjecaja prometnog sustava na kvalitetu života građana u cijelosti. Značajna prednost Splita za razvitak ovakvog oblika mobilnosti je i ugodna klima koja omogućava pješaćenje i bicikliranje tijekom cijele godine.

Na području Splita posebno je izražen pomorski prijevoz pa tako Splitska luka predstavlja odredišnu točku prema svim obližnjim otocima. Pomorski prijevoz također ima veliki potencijal te kao takav može opsluživati šire područje Splita te gradove i naselja koji gravitiraju Splitu. Pomorska luka Split druga je po veličini hrvatska trgovačka luka, najveća putnička luka u Hrvatskoj te treća luka na Sredozemlju po broju putnika. Promet putnika u pomorskom prometu u dugogodišnjem je porastu i doseže brojku više od 5 milijuna prevezenih putnika godišnje. Oko 93 % prevezenih putnika odnosi se na linije prema otocima koji gravitiraju splitskoj luci.

Na potencijal pomorskog prijevoza ukazuje postojanje svakodnevnih sezonskih turističkih brodskih linija prema Splitu i njegovoj okolini, a u prilog tome ide i činjenica da se uz obalu nalaze brojni turistički, ali i gospodarski atraktori prometne potražnje. S obzirom da se u široj zoni Grada Splita kao i u Republici Hrvatskoj generalno javni prijevoz putnika morem uglavnom odnosi na trajektni promet, svakako je potrebno razvijati i linijski dužobalni prijevoz putnika. Na ovaj način izravno se utječe na promjenu modalne razdiobe putovanja u korist održivih oblika prometovanja, povećava razina uslužnosti javnog prijevoza te destimulira individualni cestovni motorni prijevoz. Kao nastavak prijevoza putnika na otocima uz javni prijevoz moguće je razvijati i *car sharing* sustav. S obzirom na smještaj Splita i važnost pomorske luke, potrebno je razvijati dužobalni putnički prijevoz putnika koji će povezivati Trogir sa Splitom

izravno preko kaštelanskog zaljeva te linije koje će povezivati naselja južno od Splita (Stobreč, Omiš i sl.). Na opravdanost ovakve mjere ukazuje funkcioniranje brodske linije Split – Slatine - Trogir koja godišnje preveze oko 110.000 putnika što je ekvivalent od 44.000 do 73.000 vozila manje na predmetnoj dionici, odnosno od 1.320.000 do 2.190.000 manje vozilo-kilometara na ja-dranskoj magistrali.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

> Optimizacija i unaprjeđenje autobusnog prijevoza putnika (infrastruktura

i ponuda)

- > Razvoj i unaprjeđenje željezničkog prijevoza
- > Razvoj i unaprjeđenje pomorskog prijevoza
- > Uspostavljanje integriranog prijevoza putnika
- > Razvoj i unaprjeđenje aktivnih oblika prometovanja (pješačenje i biciklizam)
- > Uspostava P&R sustava i car sharing sustava
- > Jačanje mobilnosti za ranjive skupine

POKAZATELJI MJERE 8.2. RAZVOJ ODRŽIVIH OBLIKA PROMETOVANJA (JAVNI PRIJEVOZ PUTNIKA I AKTIVNI OBLICI PROMETOVANJA)

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Modalna podjela prijevoza putnika	Postotak	Pokazatelj se definira kao postotak putovanja održivim oblicima prijevoza	N/A	2022.	50% putovanja održivim oblicima prijevoza	2030.	Povremeno	Prometni model Masterplana prometnog razvoja funkcionalne regije Srednja Dalmacija
Broj putnika u domaćem pomorskom prometu	Broj	Broj putnika (prodanih karata) u nacionalnom linijskom pomorskom prijevozu putnika (ne uključuje trajektni prijevoz)	1 253 758	2019.	Povećanje 100%	2030.	Godišnje	Lučka uprava Split
Duljina biciklističke mreže	Metar	Povećanje ukupnog broja kilometara biciklističke prometne mreže na području grada Splita	12 248 metara	2020.	Povećanje 150% u odnosu na početnu vrijednost	2030.	Povremeno	Grad Split

MJERA 8.3.

Optimizacija cestovnog motornog prometa

Povezivanje Splita s okolicom kao i odvijanje prometa na području grada kroz dosadašnje vrijeme usmjereno je gotovo isključivo na cestovni individualni motorni promet. Shodno tome, sve se glavne veze, a pogotovo one prema okolici, odvijaju cestovnim motornim prometom. Kao posljedica takvog planiranja i razvoja prometnog sustava javljaju se svakodnevna prometna zagušenja koja otežavaju i ograničavaju mobilnost umjesto da ju osiguravaju i potiču. Osim toga, ovakvo planiranje dodatno ograničava mobilnost ranjivih skupina, kako osoba s invaliditetom tako i onih slabijeg socijalnog statusa. Za značajniju promjenu prometnih navika potrebno je određeno vrijeme kako sa stajališta promjene svijesti samih korisnika, tako i sa stajališta potrebe značajnih financijskih ulaganja. Željena eliminacija osobnih automobila s gradskih prometnica predstavlja dugotrajan proces te se u narednim godinama ne može očekivati uklanjanje većine osobnih automobila iz prometne mreže. Iz tog razloga, kratkoročni cilj mora biti optimizacija cestovnog motornog prometa kako bi odvijanje prometnih tokova bilo maksimalno održivo, s dugoročnim ciljem eliminacije i promjene na održive oblike prometovanja.

Na unutarnjoj cestovnoj prometnoj mreži predlaže se rekonstrukcija raskrižja i optimizacija njihova upravljanja s naglaskom na povećanje propusne moći javnog autobusnog prijevoza. Također je potrebno izgraditi/rekonstruirati nužne nedostajuće spojeve. Razvoj grada istočno od državne ceste D8 potrebno je također pratiti kvalitetnom cestovnom prometnom infrastrukturom prilikom čega je potrebno planirati i javni autobusni prijevoz na takvim pravcima kao i druge održive oblike prometovanja koji će eliminirati dio prometa osobnih vozila. Za potrebe povezivanja grada s okolicom predlaže se pove-

ćanje kapaciteta postojeće državne ceste D8 na području Kaštela te analiza i iznalaženje optimalnog rješenja cestovnog povezivanja prema Omišu s ciljem rasterećenja državne ceste D8 te povećanja kvalitete života stanovnika i posjetitelja uz predmetnu dionici. Prilikom toga je potrebno naglasiti da se predmetne prometnice za povezivanje okolice ne smiju planirati isključivo za tranzitni promet već trebaju imati dostatni broj spojeva s postojećem cestovnom infrastrukturom kako bi koristile lokalnom stanovništvu kojem su i najpotrebnije. Razvojem cestovnog individualno motornog prometa na ovaj način ostvaruju se postavljeni ciljevi plana za optimizaciju prometa osobnih vozila s ciljem jačanja održive i ekološki prihvatljive mobilnosti i uspostavljanja održivog i sigurnog prometnog sustava.

Upravljanje parkirališnim površinama vrlo je važan segment prometne politike urbanih sredina koja ima za cilj osigurati mobilnost i dostupnost prometnih usluga svima na ravnopravan način uz poboljšanje prometnog sustava u cjelini. Kako bi to bilo moguće, politika parkiranja mora biti funkcionalni dio cjelokupne prometne politike grada uređeno kroz Odluke o parkiralištima, Odluke o zonama i tarifama te Odluke o uređenju prometa.

U prometnom planiranju urbanih sredina današnjice sustav parkiranja smatra se jednom od najučinkovitijih mjera u procesu popularizacije održivih oblika prometovanja, odnosno destimulacije korištenja motornih vozila za potrebe obavljanja svakodnevnih putovanja. Razlog tome je činjenica da se osobno vozilo gotovo 95% vremena tijekom dana nalazi u stanju mirovanja što se kroz kvalitetnu tarifnu politiku (povećanje cijena parkiranja, veći broj

zona, ograničenje vremena parkiranja itd.) može koristiti kao jak argument za destimulaciju svakodnevnog korištenja automobila za dolazak u određene urbane zone.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Rekonstrukcija kritičnih cestovnih točaka - S obzirom na značajne intenzitete prijevozne potražnje raskrižja na glavnim ulazima u grad ne zadovoljavaju potražnju te je potrebna njihova rekonstrukcija s ciljem povećanja propusne moći i smanjenja gužvi i zastoja.
- > Izgradnja nužnih cestovnih kapaciteta - Izgradnja i rekonstrukcija cestovne mreže predstavlja preduvjet za postizanje kvalitetnije prometne komunikacije na području Splita i područja koje gravitira Splitu. Izgradnjom i rekonstrukcijom cestovne mreže povećava se broj alternativnih pravaca što utječe na rasterećenje postojećih cestovnih pravaca (naglasak na pristup gradskoj luci) čime se oslobađa prostor za izgradnju infrastrukture održivih oblika prometovanja unutar postojećih koridora ulica.
- > Optimizacija i regulacija prometnih tokova - Kako bi se dodatno razvili održivi oblici prometovanja unutar grada, moguće je primijeniti mjere regulacije i organizacije prometnih tokova, kroz uvođenje parova jednosmjernih

ulica umjesto dvosmjernih ili sustavna promjena usmjerenja jednosmjernih ulica uz potencijalnu primjenu sustava naizmjeničnog propuštanja prometa po smjerovima (sustav promjenjivih prometnih traka – „PPT“) koji omogućuje promjenu usmjerenja jedne ili više prometnih traka na određenoj točki/dionici u mreži.

- > Za optimiziranje prometnih tokova i poboljšanja upravljanja prometnim sustavom u gradovima, potrebno je osigurati integrirane informacije o stanju u prometu na gradskom području u stvarnom vremenu.
- > Dostavni prometni tokovi također moraju biti regulirani; s ciljem unaprjeđenja dostavnog prometa grada Splita potrebno je strogo vremenski i prostorno ograničiti dostavu u gradsko središte te poticati dostavu pomoću električnih vozila i električnih teretnih bicikala.
- > Optimizacija sustava parkiranja – u svrhu upravljanja parkirališnom potražnjom kroz rješavanje problema nepropisnog parkiranja, optimizaciju parkirne politike, usklađivanje parkirališnih kapaciteta s potrebama, uspostavu sustava usmjeravanja vozila prema slobodnim mjestima za parkiranje i uspostavu Park&Ride sustava i car sharing sustava
- > Uspostava zona smanjenog ili zabranjenog prometovanja – s ciljem promicanja „tihih“ područja grada.

POKAZATELJI MJERE 8.3. OPTIMIZACIJA CESTOVNOG MOTORNOG PROMETA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Smanjenje prometnih zagušenja	Minute	Prometna zagušenja se računaju putem prosječnog izgubljenog vremena u prometu (računanje prosječnog izgubljenog vremena kroz prometni model koji uspoređuje vrijeme putovanja pri uvjetima slobodnog prometnog toka i vrijeme putovanja pri stvarnim uvjetima)	N/A	2022.	Smanjenje 20 % u odnosu na početnu vrijednost	2030.	Povremeno	Prometni model Masterplana prometnog razvoja funkcionalne regije Srednja Dalmacija

**MJERA
8.4.****Modernizacija i nabava ekološki prihvatljivog voznog parka**

Grad Split, kao drugi najveći grad u Republici Hrvatskoj i turističko središte Dalmacije, ima priliku uključiti se u razvoj inovativnog koncepta sve većeg udjela korištenja alternativnih goriva kao što su električna energija, ukapljeni prirodni plin (UPP), stlačeni prirodni plin (SPP), ukapljeni naftni plin (UNP), biogoriva i vodik. Međutim, postoje određeni preduvjeti za primjenu alternativnih goriva, a to je svakako potrebna infrastruktura te poticanje zamjene ili nabave novih vozila.

U smislu koncepta uporabe vozila na alternativni pogon sve češće se spominje pojam elektromobilnosti, odnosno e-mobilnost te se u pravilu definira kao uporaba svih vrsta električnih vozila, od električnih bicikala, motocikala, romobila, automobila, dostavnih vozila i vozila javnog prijevoza odnosno autobusa i željeznice. Uvođenje i poticanje širenja koncepta e-mobilnosti u Splitu ima za cilj povećati razinu kvalitete života građana, povećati energetske učinkovitost gradskog područja i prometnog sustava te smanjiti negativni utjecaj cestovnog prometa na okoliš i zdravlje ljudi.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Unaprjeđenje voznog parka javnog prijevoza i osiguranje potrebne infrastrukture - Postojeći vozni park nije temeljen isključivo na obnovljivim

(alternativnim) izvorima energije što sa stajališta energetske i ekološke učinkovitosti nije u potpunosti prihvatljivo. Shodno tome, potrebno je sustavno zamjenjivati postojeći vozni park ne samo s vozilima nove euro norme već prije svega s vozila koja koriste održive izvore energije (električna energija, plin). Uz obnovu voznog parka na održive oblike energije potrebno je uređivati i popratnu infrastrukturu za punjenje i održavanje.

- > Razvoj infrastrukture za alternativna goriva - Razvoj infrastrukture za alternativna goriva ključno je osigurati kao preduvjet distribucije i korištenja alternativnih goriva od strane krajnjih korisnika. Izgradnjom potrebne infrastrukture olakšat će se opće prihvaćanje koncepta urbane održivosti i mobilnosti koji uključuje nabavku i korištenje vozila i plovila na alternativno pogonsko gorivo. Upravo izgradnja punionica predstavlja osnovu razvoja tržišta vozila i plovila koja koriste električnu energiju, stlačeni prirodni plin (SPP), ukapljeni prirodni plin (UPP) te vodik.
- > Poticanje primjene goriva niske emisije CO₂ - Poticanjem uporabe vozila na alternativni pogon smanjuje se korištenje neodrživih oblika prijevoza. Ovisno o zakonskim okvirima, mjere poticanja moguće je provesti sufinanciranjem kupnje ili najma vozila na alternativni pogon na lokalnoj razini. Takva mjera već postoji nekoliko godina na državnoj razini i provodi ju Fond za zaštitu okoliša. Osim toga, mjere poticanja primjene goriva niske emisije CO₂ mogu se provesti omogućavanjem besplatnog ili povlaštenog parkiranja za vozila na alternativna goriva, određivanjem zona prometovanja za vozila isključivo na alternativni pogon ili poticanjem dostave pomoću ekoloških prihvatljivih vozila (npr. električni teretni bicikli ili manja vozila).

POKAZATELJI MJERE 8.4. MODERNIZACIJA I NABAVA EKOLOŠKI PRIHVATLJIVOG VOZNOG PARKA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Broj javno dostupnih punionica za električna vozila u gradu Splitu	Broj	Očekivani porast broja javnih punionica za električna vozila	21	2021.	42	2030.	Povremeno	Podaci pružatelja usluga (trenutno Hrvatski telekom d.d. i HEP te Tesla)

**MJERA
8.5.**

Pametno upravljanje prometom

Pametno upravljanje prometom treba temeljiti na suvremenim ITS rješenjima. Osim suvremenih rješenja koja su danas u standardnoj uporabi, u pametno upravljanje prometom svakako treba uključivati i najnovija znanstvena i tehnološka dostignuća kao što su umjetna inteligencija, strojno učenje, znanost o podacima, sustav interneta stvari, 5G komunikacijske tehnologije i slično.

Autonomna vozila i autonomna mobilnost je nešto što će se sve intenzivnije pojavljivati u bližoj i daljoj budućnosti pa prometni sustav treba prilagođavati i takvim oblicima prometa.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

Ključni elementi odnosno podsustavi integriranog sustava pametnog upravljanja prometom i mobilnošću u gradu Splitu trebaju biti:

- > Središnji centar za kontrolu i nadzor prometa
- > Sustav adaptivnog upravljanja prometnim svjetlima (semaforima)
- > Sustav upravljanja prometnim trakama izmjenjivog usmjerenja (ukoliko se dokaže opravdanost)
- > Video nadzor ključnih lokacija u prometnoj mreži
- > Sustav usmjeravanja vozila prema slobodnim mjestima za parkiranje
- > Sustav informiranja sudionika u prometu preko mobilnih aplikacija
- > Sustav informiranja vozača izmjenjivim prometnim znakovima
- > Sustava davanja prioriteta vozilima javnog gradskog prijevoza na semaforiziranim raskrižjima
- > Sustav davanja prioriteta vozilima žurnih službi na semaforiziranim raskrižjima
- > Sustav praćenja vremenskih (meteoroloških) uvjeta i stanja okoliša
- > Sustav detaljnog praćenja parametara prometnih tokova.

Uspostavom navedenog sustava kao cjeline koji bi bio integriran kroz središnji centar za kontrolu i nadzor prometa postigao bi se niz pozitivnih učinaka na gradski prometni sustav.

POKAZATELJI MJERE 8.5. PAMETNO UPRAVLJANJE PROMETOM

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Uspostavljen cjelokupni ITS sustav	Broj	Uspostava svih podsustava integriranog sustava pametnog upravljanja prometom i mobilnošću	0	2020.	1	2030.	Povremeno	Podaci Grada Splita

MJERA 8.6.

Popularizacija održivih oblika prometovanja

Grad Split kao jedan od potpisnika Energetske povelje iskazao je svjesnost o problemima i potrebi za kvalitetnijim gospodarenjem energijom na lokalnoj razini, a s ciljem brige i zaštite okoliša. Izradom Strategije prema smjernicama Europske unije i dobre svjetske prakse Grad također radi velik iskorak i pokazuje svjesnost i važnost rješavanja prometnih problema kroz postizanje održivog prometnog sustava, odnosno energetske učinkovitosti.

Razvojem javnog prijevoza putnika i aktivnih oblika prometovanja prema smjernicama Strategije ostvaruju se ciljevi osiguravanja jednakog prava na mobilnost za sve korisnike, povezanost Splita s okolicom održivom mobilnošću te povećanje ekološke i energetske učinkovitosti.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Uspostava sustava informiranja sudionika u prometu - Sustav informiranja putnika sastavni je dio integriranog prijevoza putnika. Za veću učinkovitost javnog prijevoza nužno je da putnici imaju pravovremenu i pravovaljanu informaciju o odvijanju javnog prijevoza i eventualnim poteškoćama.
- > Osim u vozilima i stajalištima/terminalima, informiranje putnika treba biti dostupno i putem aplikacija mobilnih telefona. Isto tako, uslijed izrazite turističke aktivnosti kvalitetan sustav informiranja za grad Split je vrlo bitan te može značajnije povećati njegovu učinkovitost tijekom sezone.
- > Osim o najavi dolaska vozila javnog prijevoza, sustav informiranja mora pružati i informaciju o voznom redu, presjedanjima, vremenima dolazaka na pojedinu lokaciju, tarifnom modelu odstupanjima i sl. Sustav informiranja putnika treba biti zasnovan na suvremenim informacijsko-komuni-

kacijskim tehnologijama te treba biti kooperativan s ostalim sustavima u prometu.

- > Uspostava učinkovitog sustava naplate voznih karata - Jednostavan i učinkovit sustav naplate jedan je od osnovnih preduvjeta za funkcioniranje integriranog prijevoza putnika. Sustav prije svega treba biti jednostavan za korisnika i lako proširiv na sve oblike prijevoza kao i nove pružatelje usluga javnog prijevoza. Poseban naglasak je potrebno staviti na prodajne kanale koji moraju pratiti suvremene načine plaćanje (internet, mobilne aplikacije, beskontaktno plaćanje i sl.).
- > Optimizacija sustava javnih gradskih bicikala - Na području Splita u postojećem stanju postoji 51 terminal sustava javnih gradskih bicikala. Uspostava terminala sustava javnih bicikala u zonama visoke atrakcije pozitivan je primjer te je potrebno poticati njegovo širenje. Naime, upravo sustav javnih gradskih bicikala predstavlja jedno od optimalnih organizacijskih rješenja problema sustava javnog gradskog prijevoza poznatog pod nazivom the last mile problem jer omogućava svladavanje putovanja od vrata do vrata. U skladu s navedenim predlaže se adekvatno povezivanje terminala na području grada razvijanjem kvalitetne primarne mreže biciklističkog prometa. Današnji svjetski trendovi sve češće uvrštavaju električne romobile kao modalitet javnog gradskog prijevoza. U skladu s navedenim, razvoj električnih romobila u velikom je porastu, stoga se u sklopu ove mjere predlaže implementacija sustava javnih električnih romobila koji bi mogli opsluživati dio potražnje za kraća putovanja unutar grada Splita.
- > Poticanje dijaloga građana i nadležnih tijela - Mjera uključuje poticanje

susreta i razgovora između građana i predstavnika lokalne samouprave te uspostavljanje općeg dijaloga o mobilnosti kao stalnu praksu. Na taj način ojačava se suradnja te se građane potiče na vlastiti doprinos lokalnoj zajednici. Zajedničkom suradnjom nadležnih lokalnih tijela i građana moguće je brže uočiti ključne nedostatke u gradskom prometnom sustavu te učinkovito i pravovremeno djelovati. U svakom gradu postoji velik dio

stanovnika koji žele izraziti svoje mišljenje i stav o budućem razvoju okoline odnosno grada u kojem žive. Sukladno tome, nadležna tijela trebaju poticati transparentan dijalog s predstavnicima lokalnog stanovništva koji će, prema mišljenjima pozitivne svjetske prakse, dati rezultate u pogledu općeg zadovoljstva građana.

POKAZATELJI MJERE 8.6. POPULARIZACIJA ODRŽIVIH OBLIKA PROMETOVANJA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Emisije CO ₂ (kt) proizvedene sektorom prometa	(kt)	Smanjenje količine emisije CO ₂ izračunate iz prometnog modela	N/A	2022.	Smanjenje 20% u odnosu na početnu vrijednost	2030.	Povremeno	Prometni model

**MJERA
8.7.**

Povećanje razine prometne sigurnosti

Sukladno pozitivnim svjetskim i europskim smjernicama, Republika Hrvatska trenutno provodi Nacionalni program sigurnosti cestovnog prometa 2011. - 2020., međutim u pripremi je novi program za planirano razdoblje 2021. - 2030. Sukladno navedenom, sigurnost cestovnog prometa treba shvatiti vrlo ozbiljno te pristupiti problemima na odgovoran način. Zbog toga se nužno moraju sagledati postojeći te potencijalni prometni nedostaci kako bi se osigurala jednaka razina sigurnosti za sve sudionike prometa.

Analiza podataka o postojećem stanju sigurnosti prometa na području Splita ukazuje na potrebu za povećanjem odnosno podizanjem razine prometne

sigurnosti, što se posebno odnosi na cestovni promet. Neophodno je sagledati sve aspekte prometnog sustava Splita te prijedlogom adekvatnih mjera u sklopu Strategije osigurati preduvjet za pravilno, a prvenstveno sigurno odvijanje prometa te opće podizanje razine sigurnosti svih sudionika.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Implementacija mjera za smirivanje prometa - nužno je provesti mjere za smirivanje prometa s ciljem smanjenja brzine vožnje na glavnim gradskim prometnicama kako bi se umanjio rizik od nastanka prometnih nesreća te posljedično smanjile težine posljedica za sudionike. Mjere za smirivanje prometa u pravilu se provode na kolniku i površinama uz kolnik ceste kroz inovativna urbanističko-arhitektonskih rješenja ili upotrebom mjera fizičkih zapreka i upozorenja (naprednije mjere od običnih „ležećih policajca“) te mjera koje uključuju tehnička rješenja smirivanja prometa signalizaci-

jom ili kamerama za penalizaciju.

- > Mjere za smirivanje prometa, a konkretno u cilju smanjenja brzine vožnje posebno je važno provesti u blizini odgojnih, obrazovnih, zdravstvenih i drugih ustanova odnosno u području kretanja većeg broja pješaka i biciklista, a posebice djece, mlađih osoba, umirovljenika, osoba s invaliditetom i osoba smanjenje pokretljivosti.
- > Provođenje revizija cestovne sigurnosti u skladu s europskom Direktivom 2008/96/EC i 2019/1936 kroz cjelokupni proces planiranja i projektiranja novih cestovnih dionica i rekonstrukcija postojećih rješenja. Europska direktiva primjenjuje se na cestama koje su dio transeuropske cestovne mreže (TEN-T - Trans-European Transport Network) i na cestama koje su djelomično ili u cijelosti financirane sredstvima Europske unije. Države članice Europske unije mogu koristiti odluke Direktive i na cestama koje nisu dio transeuropske cestovne mreže te se taj pristup i preporučuje jer se njime postiže visok stupanj sigurnosti na cjelokupnoj cestovnoj mreži. Sukladno navedenom, grad Split bi u budućnosti trebao više pažnje posvećivati reviziji sigurnosti cestovnog prometa. Stoga se kao obaveza kroz projektne zadatke predlaže uvođenje izrada revizije cestovne sigurnosti u svim fazama, od planiranja i projektiranja do izgradnje i uporabe.
- > Stvaranje sigurnih ruta kroz logično povezivanje mjera smirivanja prometa,

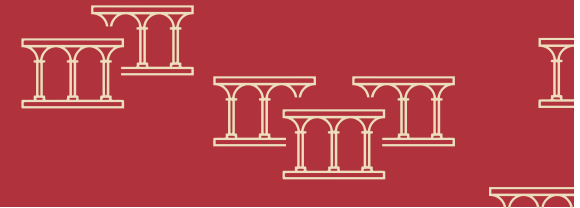
unaprjeđenja pješačke i biciklističke infrastrukture te mjera za povećanje svijesti građana o mobilnosti. Uspostavljanje sigurnih ruta na području grada Splita uključuje aktivni dijalog putem edukacijskih i obrazovnih aktivnosti namijenjenih djeci, njihovim roditeljima i široj društvenoj zajednici. Isto tako, uspostavljanje sigurnih ruta uključuje aktivnosti koje se vežu na strožu primjenu zakonskih propisa odnosno veću uključenost policije pri sankcioniranju prometnih prekršaja, a posebice u blizini odgojno-obrazovnih ustanova ili na području gdje se kreće veći broj djece. Osim toga, za stvaranje sigurnih ruta potrebni su i određeni inženjerski zahvati u prostoru poput proširenja pješake ili biciklističke staze, postavljanje zaštitnih ograda ili stupića itd.

- > Rješavanje problema nepropisnog parkiranja - Gdje god je to moguće i potrebno, predlaže se fizički onemogućiti parkiranje na za to nepredviđenim i neprikladnim mjestima. Naime, na području grada utvrđen je veliki broj nepropisnih parkiranja. Zbog toga dolazi do smanjenja razine sigurnosti za pješake i ostale sudionike u prometu. Isto tako, nepropisno parkiranje rezultira zauzimanjem površine koja se može iskoristiti za unaprjeđenje održivih oblika prometovanja kao što su pješačke zone, trgovi, parkovi biciklističke staze i sl. Uz fizičko onemogućavanje nepropisnog parkiranja, predlaže se da se nepropisno parkiranje kontrolira i sankcionira pomoću sustava za automatsko prepoznavanje nepropisno parkiranih vozila.

POKAZATELJI MJERE 8.7. POVEĆANJE RAZINE PROMETNE SIGURNOSTI

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Broj nesreća s teško ozlijeđenim osobama	Broj	Postotno smanjenje definirano Nacionalnim planom sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske za razdoblje od 2021. do 2030.	89	2019.	smanjenje 50% u odnosu na početnu vrijednost	2030.	Godišnje	MUP - PUSD
Smanjenje broja ozlijeđenih pješaka i biciklista	Broj	Postotno smanjenje definirano Nacionalnim planom sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske za razdoblje od 2021. do 2030.	115	2019.	smanjenje 50% u odnosu na početnu vrijednost	2030.	Godišnje	MUP - PUSD

3.2.4. | Institucionalni okvir

CILJ 1

MJERE

POVEĆANA UČINKOVITOST
GRADSKE UPRAVE GRADA
SPLITA

- 1.1. Preoblikovanje organizacijskog ustrojstva Gradske uprave Grada Splita, s posebnim naglaskom na jačanje organizacijske i funkcionalne fleksibilnosti te koordinacije i suradnje između pojedinih odjela, službi i odsjeka
- 1.2. Uspostavljanje i daljnje unapređivanje motivacijsko-razvojnog okvira za sve zaposlenike Gradske uprave Grada Splita
- 1.3. Razvoj e-usluga orijentiranih gradskim dionicima (građanima, poslovnim subjektima, udrugama) i gradskim poduzećima iz domene pametnog grada

CILJ 2

MJERE

ODGOVORNO,
PARTICIPATIVNO I
TRANSPARENTNO
UPRAVLJANJE
RASPOLOŽIVIM RESURSIMA

- 2.1. Podizanje stupnja transparentnosti i otvorenosti gradskog proračuna te razvoj partnerstva i suradnje među dionicima razvoja u planiranju i realizaciji gradskog proračuna
- 2.2. Osiguranje predradnji u svrhu kvalitetnog upravljanja prostornim resursima te osiguravanja kvalitetnog kontroliranja stanja u prostoru

POSEBNI CILJ 1

POVEĆANA UČINKOVITOST
GRADSKJE UPRAVE GRADA
SPLITA

RELEVANTNOST
POSEBNOG CILJA

Nedostatak učinkovitosti rada gradske uprave uočen je kako kroz slabosti u organizacijskom ustroju i funkcioniranju, tako i kroz slabu digitalnu transformaciju gradske uprave. Stoga se postizanje višeg stupnja učinkovitosti promatra kroz ova dva aspekta. Prema spoznajama i zaključcima iznesenim u Analizi stanja, kao i u SWOT analizi, temeljni problemi i slabosti s kojima se trenutno Gradska uprava Grada Splita suočava u svom organizacijskom ustroju i funkcioniranju, te konačno postizanju zadovoljavajuće razine učinkovitosti su: slaba koordinacija i suradnja između različitih odjela/službi, nepostojanje plana obuke i napredovanja zaposlenih, upitna razina motivacije zaposlenih, neadekvatna sistematizacija radnih mjesta, deficitarnost pojedinih stručnih profila (ad-hoc premještanje zaposlenika, neatraktivnost rada u Gradskoj upravi Grada Splita za pojedine stručne profile) te nemali broj konflikata i narušenih ljudskih odnosa. Okruženje, koje je svakim danom sve dinamičnije i turbulentnije, od Gradske uprave Grada Splita zahtijeva, te će svakim novim danom sve više zahtijevati, značajno veća prilagodljivost i brže i učinkovitije izvršavanje poslova. Okolnosti nejasne podjele radnih mjesta, odgovornosti i nadležnosti, zatim izostanaka integracije organizacije cjelokupne Gradske uprave Grada Splita, nepostojanja plana i programa stjecanja i razvijanja znanja i vještina, odnosno kompetencija zaposlenika te razvoja njihove karijere, ograničenog motivacijskog prostora rukovoditelja u Gradskoj upravi Grada Splita, posljedično nemotivirajućeg radnog okruženja te neiskorištavanje punog potencijala i mogućnosti suvremene informacijsko-komunikacijske tehnologije u preoblikovanju načina komuniciranja, međusobnog usklađivanja i izvršavanja poslova su već sada veliki uteg i opterećenje za učinkovito funkcioniranje Gradske uprave Grada Splita i nošenje sa svim izazovima koje suvremeno doba nosi i postavlja pred jedinice lokalne i regionalne samouprave, a posebice će to biti slučaj u budućnosti. Slijedom navedenoga, podizanje učinkovitosti Gradske uprave Grada Splita ciljanim organizacijskim, upravljačkim i edukacijskim mjerama predstavlja prijeko potreban cilj i napor kojeg je potrebno ostvariti u svrhu što bolje pripreme i pozicioniranja Gradske uprave Grada Splita kako za trenutne, tako i za nadolazeće izazove suvremenog doba. Spomenuto se po potrebi na isti način može primijeniti i na gradske tvrtke i ustanove.

Dodatno, analizom postojeće organizacijske strukture Grada je uočeno da „druga funkcija grada“, koja se odnosi na rad, stanovanje i promet, nema odgovarajuću organizacijsku jedinicu koja bi se bavila prometom kao esencijalnim problemom Grada. S obzirom na važnost prometa za budući razvoj Grada Splita, implicira se formiranje te tehnološko i kadrovsko ekipiranje odgovarajuće ustrojbene jedinice.

Što se tiče stupnja digitaliziranosti gradske uprave, saznanja prikazana u Analizi stanja i SWOT analizi ukazuju na otežano usklađivanje procesa i aktivnosti Gradske uprave Grada Splita sa strategijom. Jedan od razloga za to je izostanak sustava za upravljanje poslovnim procesima, a koji bi, među ostalim, omogućio upravljanje promjenama i automatizaciju poslovnih procesa, povezo poslovne procese s rizicima i potrebnim resursima te uveo interne kontrolne procedure. Pored potrebe značajnog unaprjeđenja mehanizma upravljanja poslovnim procesima (u skladu s

DOSLJEDNOST
POSEBNOG CILJA

identificiranim slabostima u Analizi stanja), identificirana je i potreba za sustavnom analizom i jačanjem informatičke infrastrukture te za integracijom različitih informacijskih sustava, što predstavlja osnovu za učinkovitije poslovanje te preduvjet za razvoj uspješnih i korisnicima orijentiranih e-usluga. Naime, postojeći informacijski i komunikacijski resursi Grada Splita se trebaju nadograditi kako bi se postigla interna učinkovitost i omogućio pregledniji, transparentniji i jednostavniji rad, ali i kako bi se povezalo s različitim eksternim dionicima otvaranjem postojećih sustava i razvojem novih interoperabilnih i otvorenih e-usluga. Digitalna transformacija gradske uprave podrazumijeva i traži već prethodno istaknuto redizajniranje organizacije na svim razinama, nipošto automatizaciju neadekvatnih starih poslovnih procesa. Kako je utvrđeno analizom stanja, digitalizacija je važna za ostvarivanje identificiranih razvojnih potreba i iskorištavanje razvojnih potencijala, a korak k tome je razvoj integrativne Split Smart City platforme za povezivanje s gradskim poduzećima i pružanje usluga gradskim dionicima.

Konačno, učinkovitost se može promatrati kroz prizmu uspješnosti prihvaćenosti i realizacije projekata. Analizirajući prijavljene projekte s postotkom prihvaćenosti od 53,37% u razdoblju 2014. - 2020. (zaključno s 31.12.2020.), a koji su prijavljeni na sufinanciranje iz bilo kojeg izvora bespovratnih sredstava (nacionalni, regionalni, EU pozivi) i u kojima je Grad Split ili prijavitelj ili partner (ne podrazumijeva projekte gradskih tvrtki i ustanova) ukazuje na prostor za poboljšanje ovog pokazatelja. Pri tome se od prihvaćenih uspješno realiziralo 55,34%. Budući da je realizacija projekata od iznimnog značaja za razvoj svakog gospodarstva, pa tako i Grada Splita, a njihovim se provođenjem podiže i ukupna razina kvalitete života građana, treba težiti ka većoj uspješnosti i realizaciji projekata.

1. Navedeni poseban cilj je usklađen, odnosno povezan i konzistentan, s ciljevima iz strateških dokumenata višeg reda:
2. Nacionalna razvojna strategija RH do 2030. godine: Razvojni smjer 1. - Održivo gospodarstvo i društvo => Strateški cilj 3. - Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom => Prioritetno područje javnih politika/Podtočka 3. – Kompetentna, učinkovita i dostupna javna uprava
3. Nacionalni plan za razvoj javne uprave za razdoblje 2021. - 2027. godine (u procesu izrade): zasada definirani srednjoročni prioriteti 1. Podizanje kvalitete javnih usluga, 3. Unaprjeđenje upravljanja ljudskim resursima na načelima profesionalizma i kompetentnosti te kvalitete javne uprave, 4. Unaprjeđenje funkcionalnosti i održivosti područne (regionalne) i lokalne samouprave
4. Nacionalna razvojna strategije RH do 2030. godine: Razvojni smjer 1. - Održivo gospodarstvo i društvo => Strateški cilj 3. - Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom => Podtočka 3 - Kompetentna, dostupna i učinkovita javna uprava. Također, Razvojni cilj Zelena i digitalna tranzicija => Strateški cilj 11. – Digitalna tranzicija društva i gospodarstva, Podtočka 2 - Digitalizacija javne uprave i pravosuđa.

<p>OČEKIVANI NAČINI POSTIZANJA POSEBNOG CILJA</p>	<p>5. Nacionalni plan za razvoj javne uprave za razdoblje 2021. - 2027. godine (u procesu izrade): za sada su definirani srednjoročni prioriteti 1. Podizanje kvalitete javnih usluga, 2. Optimizacija i digitalizacija usluga i procesa javne uprave.</p>
<p>POKAZATELJI ISHODA</p>	<p>► Popis indikativnih mjera:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Preoblikovanje organizacijskog ustrojstva Gradske uprave Grada Splita, s posebnim naglaskom na jačanje organizacijske i funkcionalne fleksibilnosti te koordinacije i suradnje između pojedinih odjela, službi i odsjeka 2. Uspostavljanje i daljnje unapređivanje motivacijsko-razvojnog okvira za sve zaposlenike Gradske uprave Grada Splita 3. Razvoj e-usluga orijentiranih gradskim dionicima (građanima, poslovnim subjektima, udrugama) i gradskim poduzećima iz domene pametnog grada <p>► 1. Stopa zadovoljstva dionika iskustvom korištenja usluga, e-usluga i učinkovitošću Gradske uprave grada Splita, gradskih tvrtki i ustanova</p> <p>2. Razina zrelosti Gradske uprave u području upravljanja poslovnim procesima po Capability Maturity Model® Integration skali</p>

POKAZATELJI ISHODA POSEBNOG CILJA 1. POVEĆANA UČINKOVITOST GRADSKE UPRAVE GRADA SPLITA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Stopa zadovoljstva dionika iskustvom korištenja usluga, e-usluga i učinkovitošću Gradske uprave grada Splita, gradskih tvrtki i ustanova	%	Po uzoru na pokazatelje ishoda OI.02.14.09, II.02.16.02 i II.02.16.05 (Biblioteka pokazatelja), pokazatelj mjeri zadovoljstvo korisnika usluga Grada Splita pruženom uslugom i učinkovitošću Gradske uprave Grada Splita, gradskim tvrtkama i ustanovama	Potrebno provesti	2021.	Kumulativni porast (Δ) od 30% u cjelokupnom razdoblju provedbe Strategije	2030.	Jednom u 3 godine	Provedeno anketno istraživanje
Razina zrelosti Gradske uprave u području upravljanja poslovnim procesima po Capability Maturity Model® Integration skali	Razine 1 do 5	CMMI® je model koji je razvio Software Engineering Institute (SEI) (https://cutt.ly/TbOpsvG), a razine su definirane: inicijalna razina (R1), razina ponavljanja (R2), razina definiranja (R3), razina upravljanja (R4) i razina optimizacije (R5)	Između razine 2 i 3 (opisano u Analizi stanja)	2020.	Razina 5	2030.	Godišnje	Samoprocjena ili vanjska procjena

**MJERA
1.1.****Preoblikovanje organizacijskog ustrojstva Gradske uprave Grada Splita, s posebnim naglaskom na jačanje organizacijske i funkcionalne fleksibilnosti te koordinacije i suradnje između pojedinih odjela, službi i odsjeka**

Mjera obuhvaća izradu potpuno novog Pravilnika o unutarnjem redu i načinu rada upravnih tijela Grada Splita (sistematizacija radnih mjesta) te njegova značajna unapređenja u dvije iteracije do 2030.g., a u skladu s promjenama i zahtjevima iz okruženja. U tom smislu, poseban naglasak u izradi novog Pravilnika, i njegovih naknadnih unaprjeđenja, trebao bi biti na definiranju i jačanju koordinacije i suradnje različitih odjela, službi i odsjeka Gradske uprave Grada Splita te postizanju njene funkcionalne fleksibilnosti, popraćen razvijenim i provedenim odgovarajućim programima edukacije i razvoja karijere kako službenika i namještenika, tako i rukovoditelja. Svi navedeni napori i aktivnosti bi mogli (i trebali) biti potpomognuti savjetodavnim doprinosima i uslugama relevantnih vanjskih pojedinaca i organizacija (pružatelji savjetodavnih usluga). Unutar mjere podrazumijeva se formiranje novih ustrojbenih jedinica i/ili radnih tijela vezanih uz koordinaciju rada i odvijanja procesa unutar Grada, posebice kada je riječ o međusektorskom funkcioniranju te uz problematiku prometa. Naglasak bi trebao biti na kadrovskom ekipiranju novih ustrojbenih jedinica i radnih tijela, odnosno na popuni radnih mjesta educiranim, profesionalnim i kompetentnim zaposlenicima, izradi jasnog popisa i opisa poslova za koji će biti zaduženi zaposlenici novih ustrojbenih jedinica te definiranju linije komunikacije s ostalim organizacijskim jedinicama.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Izrada novog Pravilnika o unutarnjem redu i načinu rada upravnih tijela Grada Splita, i njegovih naknadnih značajnih unaprjeđenja u skladu s promjenama i zahtjevima iz okruženja
- > Osnivanje ustrojbene jedinice koja bi u svom djelokrugu odgovornosti rješavala problematiku prometa
- > Uspostava integracijskih mehanizama (radno tijelo, radno mjesto, ustrojbeno jedinica) za koordinaciju rada i odvijanja procesa unutar gradske uprave te za koordinaciju gradskih tvrtki i ustanova, a u cilju osiguravanja većeg stupnja efikasnosti te ostvarivanja strateških planova Grada
- > Planiranje, razvoj i provedba programa edukacije, osposobljavanja i usavršavanja zaposlenika (službenika, namještenika i rukovoditelja) Gradske uprave Grada Splita, posebice za rukovodeća radna mjesta, s ciljem podizanja funkcionalne fleksibilnosti te međusobne koordinacije i suradnje, kako samih zaposlenika, tako i njihovih rukovoditelja i posljedično organizacijskih jedinica Gradske uprave u cjelini
- > Identificiranje i angažman vanjskih pružatelja savjetodavnih usluga u naporima podizanja učinkovitosti Gradske uprave Grada Splita
- > Osnaživanje administrativnih kapaciteta za ostvarivanje strateških ciljeva

POKAZATELJI - MJERA 1.1. PREOBLIKOVANJE ORGANIZACIJSKOG USTROJSTVA GRADSKE UPRAVE GRADA SPLITA, S POSEBNIM NAGLASKOM NA JAČANJE ORGANIZACIJSKE I FUNKCIONALNE FLEKSIBILNOSTI TE KOORDINACIJE I SURADNJE IZMEĐU POJEDINIH ODJELA, SLUŽBI I ODSJEKA.

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Pravilnik o unutarnjem redu i načinu rada upravnih tijela Grada Splita	Dokument	Donesen Pravilnik o unutarnjem redu i načinu rada upravnih tijela Grada Splita	/*	2021.	1 potpuno novi Pravilnik o unutarnjem redu i načinu rada upravnih tijela Grada Splita + 2 iteracije Pravilnika s ciljem kontinuirane implementacije potrebnih unapređenja organizacije i učinkovitosti Gradske uprave Grada Splita	2030.	Jednom u 3 godine	Grad Split
Stupanj zadovoljstva službenika i namještenika organizacijom i učinkovitošću Gradske uprave Grada Splita	%	Po uzoru na pokazatelj ishoda II.02.16.86 (Biblioteka pokazatelja), pokazatelj mjeri zadovoljstvo službenika i namještenika Gradske uprave Grada Splita trenutnom organizacijom, funkcioniranjem i posljedičnom učinkovitošću Gradske uprave Grada Splita	Potrebno provesti	2021.	Kumulativni porast (Δ) od 40% u cjelokupnom razdoblju provedbe Strategije	2030.	Jednom u 3 godine	Provedeno anketno istraživanje
Stupanj zadovoljstva rukovoditelja organizacijom i učinkovitošću Gradske uprave Grada Splita	%	Po uzoru na pokazatelj ishoda II.02.16.86 (Biblioteka pokazatelja), pokazatelj mjeri zadovoljstvo rukovoditelja Gradske uprave Grada Splita trenutnom organizacijom, funkcioniranjem i posljedičnom učinkovitošću Gradske uprave Grada Splita	Potrebno provesti	2021.	Kumulativni porast (Δ) od 40% u cjelokupnom razdoblju provedbe Strategije	2030.	Jednom u 3 godine	Provedeno anketno istraživanje

* / - označava trenutno postojeći objekt pokazatelja koji treba mijenjati ili pak objekt koji trenutno ne postoji

MJERA 1.2.

Uspostavljanje i daljnje unapređivanje motivacijsko-razvojnog okvira za sve zaposlenike Gradske uprave Grada Splita

Mjera podrazumijeva kontinuirano i pravovremeno praćenje rezultata rada svih zaposlenika Gradske uprave (posebno nakon stjecanja novih kompetencija, odnosno sudjelovanja u programima izobrazbe) s ciljem razvoja karijere zaposlenika, odnosno postavljanja kvalitetnog i odgovarajućeg motivacijskog okvira (motivacijske strategije, razvoja konkretnih motivacijskih faktora na pojedinih radnim mjestima,...) koji bi omogućio rukovoditeljima u Gradskoj upravi Grada Splita adekvatne poluge i motivacijski manevarski prostor za podizanje učinkovitosti njihovih podređenih na željenu razinu. Mjera obuhvaća i razvoj i praktičnu uspostavu odgovarajućih programa osposobljavanja i usavršavanja (usmjereno ka cjeloživotnom obrazovanju), kako službenika i namještenika, tako i rukovoditelja u Gradskoj upravi Grada Splita. Organiziranim ulaganjem u različite oblike formalnog i neformalnog obrazovanja podiže se individualna i organizacijska svijest o neophodnoj potrebi razvoja kompetentnih zaposlenika (s posebnim naglaskom na razvoj digitalnih kompetencija zaposlenika), koji će učinkovito odgovarati na zahtjeve svih gradskih dionika te se adekvatno i promptno prilagoditi zahtjevima internog i eksternog okruženja. U cilju provedbe, pored osmišljavanja i sustavne provedbe, kako plana obuke i razvoja kadrova, tako i dostupnih internih obuka na poslu (obuke vezane uz zadatke, obuke vezane uz radno mjesto), mjera nužno podrazumijeva identificiranje i angažman vanjskih relevantnih institucija. Naime, vanjske relevantne institucije, putem razvoja i pružanja posebno oblikovanih i za Gradsku upravu Grada Splita prilagođenih dodatnih obuka, vezanih uz zadatke i radna mjesta te obuka vezanih uz osobni razvoj kompetencija zaposlenika i rukovoditelja, mogu biti od velike pomoći, kako u razvoju, tako i u kasnijem provođenju edukacija u okviru uspostavljenih programa osposobljavanja i

usavršavanja zaposlenika Gradske uprave Grada Splita. Konačno, za što bolji uspjeh mjere, potreban je razvoj i ustrajna primjena adekvatnih metoda i načina poticanja i uključivanja zaposlenika Gradske uprave Grada Splita u uspostavljene programe osposobljavanja i usavršavanja.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Razvoj i primjena cjelovitog motivacijskog okvira za unaprjeđenje učinkovitosti zaposlenika Gradske uprave Grada Splita
- > Identificiranje i angažman vanjskih pružatelja savjetodavnih usluga u naporima podizanja učinkovitosti Gradske uprave Grada Splita
- > Planiranje, razvoj i provedba programa edukacije, osposobljavanja i usavršavanja zaposlenika (službenika, namještenika i rukovoditelja) Gradske uprave Grada Splita, s ciljem podizanja radne efikasnosti i efektivnosti i zaposlenika i rukovoditelja, a kroz unaprjeđenja znanja i vještina nužnih za obavljanje definiranih poslova
- > Praćenje i procjena rezultata rada zaposlenika Gradske uprave Grada Splita te pružanje povratnih informacija istima (feedback) na godišnjoj razini s ciljem povećanja učinkovitosti Gradske uprave Grada Splita
- > Planiranje i praćenje individualnog razvoja karijere unutar Gradske uprave Grada Splita
- > Poticanje i uključivanje zaposlenika Gradske uprave Grada Splita u uspostavljene programe osposobljavanja i usavršavanja
- > Unaprjeđivanje i primjena Pravilnika o stimuliranju i nagrađivanju zaposlenika

POKAZATELJI - MJERA 1.2. UNAPRJEĐENJE SUSTAVA ZA PODIZANJE STUPNJA MOTIVIRANOSTI ZAPOSLENIKA GRADSKJE UPRAVE.

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Planovi obuke i razvoja kadrova	Dokument	Kontinuirana izrada Godišnjih planova obuke i razvoja kadrova	/	2021.	1	2030. (kontinuirano)	Godišnje	Grad Split
Stupanj zadovoljstva zaposlenika Gradske uprave Grada Splita programima izobrazbe	Ocjena 1 - 5	Po uzoru na pokazatelj ishoda OI.02.16.86 (Biblioteka pokazatelja), pokazatelj mjeri zadovoljstvo zaposlenika Gradske uprave Grada Splita organiziranjem, provedbom i učincima edukacijskih programa	Potrebno provesti	2021.	Minimalna ocjena 3,5	2030.	Po provedbi pojedinog programa izobrazbe	Provedeno anketno istraživanje

**MJERA
1.3.****Razvoj e-usluga orijentiranih gradskim dionicima (građanima, poslovnim subjektima, udrugama) i gradskim poduzećima iz domene pametnog grada**

Početni korak u stvaranju digitalizirane, otvorene i učinkovite gradske uprave su dobro pripremljeni poslovni procesi koji su osnova za daljnju automatizaciju uredskog poslovanja, uvođenje novih informacijskih rješenja, digitalnu transformaciju gradske uprave i otvaranje prema građanima. U okviru upravljanja poslovnim procesima, koriste se integrirane metode, alati i tehnike za kontinuirano unaprjeđenje procesa u svrhu postizanja definiranih ciljeva. Mjera uključuje finalizaciju razvoja repozitorija poslovnih procesa, financijsko ulaganje u uspostavu funkcionalnog sustava za upravljanje poslovnim procesima (koji uključuje faze identifikacije, analize, redizajna, implementacije,

automatizacije, praćenja i prilagodbe) te specijaliziranog IT rješenja, uspostavu prakse kontinuiranog ažuriranja poslovnih procesa i identifikaciju s njima povezanih rizika, uspostavu sustava za upravljanje promjenama, te osnivanje kompetencijskog centra specijaliziranog za upravljanje poslovnim procesima. Pri tom treba osigurati da se pređe s realizacije pojedinačnih projekata u ovoj domeni na šire prihvaćanje upravljanja poslovnim procesima kao discipline. Navedene mjere treba provoditi paralelno s drugim mjerama kao što je preoblikovanje organizacijskog ustrojstva. Nadalje, s obzirom da povezivanje novih i postojećih rješenja unutar gradske uprave s vanjskim korisnicima nije

još sistematično osmišljeno, ova mjera obuhvaća analizu i provedbu razvoja integriranih informacijskih sustava i povezane arhitekture. Navedeno se treba provesti kroz nekolicinu studija i projekata koji će se provesti uzimajući u obzir viziju buduće informatičke okosnice gdje je naglasak stavljen na potrebu interoperabilnosti pojedinačnih sustava, bilo nabavljenih ili razvijenih, ali i otvaranja postojećih sustava. Studija treba analizirati, među ostalim, treba li unaprijediti postojeću serversku infrastrukturu smještenu u gradskoj upravi, opremiti vlastiti podatkovni centar za potrebe gradske uprave i gradskih poslovnih subjekata ili (s njima) unajmiti resurse prema principima računarstva „u oblaku“, zatim analizirati potrebe za nabavkom licenciranog sistemskog softvera te osmisлити načine integracije i unaprjeđenja softverske infrastrukture Grada Splita koja se sastoji od rješenja različitih proizvođača te aplikacija koje su nastale vlastitim programiranjem. Neka od navedenih rješenja treba unaprijediti, s obzirom na potrebe povezivanja s novom platformom Split Smart City i plan otvaranja određenih podataka i usluga. Konačno, od faze analize stanja došlo je do pomaka u planiranju razvoja buduće Split Smart City platforme putem koje bi gradska uprava integrirala i upravljala e-uslugama iz domene pametnog grada. Kao potencijalna ograničenja za razvoj takve platforme i pojedinačnih usluga, pored financijskih i ljudskih resursa, navedeni su i organizacijski izazovi s obzirom da je potrebna koordinacija i usklađivanje više različitih odsjeka. Među ostalim, treba podizati spremnost gradske uprave za promjenu u ovom smjeru te definirati potrebe i potencijal gradske uprave u okviru sustavnog promišljanja o razvoju, unaprjeđenju i održavanju takvih usluga. U tom smislu, treba ulagati u razvoj i održavanje infrastrukture te integraciju postojećih softverskih rješenja, razvijati strukturirane, otvorene i korisnicima relevantne e-usluge prema zadanim mogućnostima i prioritetima budućih korisnika, ulagati u unaprjeđenje platforme za pružanje usluga iz

domene pametnog grada te periodički povećavati broj i kvalitetu usluga koje će platforma podržavati.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Izgradnja (dovršetak) jedinstvenog digitalnog repozitorija poslovnih procesa i kompletiranje objedinjenog registra rizika temeljem repozitorija poslovnih procesa
- > Uspostava kompetencijskog centra za upravljanje poslovnim procesima koja se bavi dizajnom, analizom, automatizacijom i kontrolom poslovnih procesa
- > Implementacija cjelovitog rješenja za upravljanje poslovnim procesima i upravljanje promjenama
- > Izrada studija za unaprjeđenje pojedinih elemenata postojeće informatičke arhitekture/okruženja u kontekstu njihove integracije i razvoja Split Smart City platforme
- > Izrada plana razvoja i nadogradnje Split Smart City platforme s planom otvaranja podataka i uspostave e-usluga gradskim dionicima u okviru sustavnog promišljanja o razvoju, unaprjeđenju i održavanju takvih usluga
- > Identifikacija prioritetnih e-usluga i definiranje potreba korisnika ovisno o vrsti e-usluga
- > Uspostava i kontinuirana nadogradnja Split Smart City platforme za integraciju e-usluga i objavu otvorenih podataka uz poticanje pružatelja usluga (odjela i gradskih poduzeća)
- > Praćenje i analiza indikatora uspješnosti Split Smart City platforme te poticanje gradskih dionika na korištenje

POKAZATELJI - MJERA 1.3. RAZVOJ E-USLUGA ORIJENTIRANIH GRADSKIM DIONICIMA (GRAĐANIMA, POSLOVNIM SUBJEKTIMA, UDRUGAMA) I GRADSKIM PODUZEĆIMA IZ DOMENE PAMETNOG GRADA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Ulaganje u razvoj informatičke infrastrukture Gradske uprave (osim licenci za postojeća rješenja)	% gradskog proračuna	Većina sredstava u području IKT ulaganja se planira za licence za postojeća rješenja, održavanje podatkovnog centra i plaće zaposlenih, dok bi za značajan iskorak u smjeru digitalne uprave, pored navedenih stavki, trebalo iskazati koliko je ulaganje u unaprjeđenje infrastrukture i e-usluga.	0,7	2021.	2	2030.	Godišnje	Gradski proračun
Broj korisnika e-uprave Grada Splita	Ukupan broj	Po uzoru na pokazatelje učinka II.02.7.12 Digitalne javne usluge (DESI) (Biblioteka pokazatelja), oznaka i definicija DESI pokazatelja desi_5a1_egovu. Pokazatelj mjeri broj korisnika koji su poslali popunjene obrasce putem interneta na razini godine. U sprezi s ovim pokazateljem učinka, analiziraju se i pokazatelji ishoda Broj korisnika e-usluga za građane (OI.02.7.36) i Broj korisnika e-usluga za poduzetnike (OI.02.7.37)	0	2021.	60.000	2030.	Godišnje	Izveštaj po odjelima Gradske uprave (temeljen na izvještajima iz baza podataka i analitici Split Smart City platforme)
Broj usluga koje Grad pruža putem Split Smart City platforme	Ukupan broj	Iz biblioteke pokazatelja Broj novih e-usluga za građane (OI.02.7.35). Broj e-usluga koje Split Smart City platforma nudi različitim tipovima korisnika (građani, udruge, poslovne organizacija i druge definirane uloge)	0	2021.	30	2030.	Godišnje	Izlist usluga na Split Smart City platformi

POSEBNI CILJ 2

ODGOVORNO,
PARTICIPATIVNO I
TRANSPARENTNO
UPRAVLJANJE
RASPOLOŽIVIM RESURSIMA

RELEVANTNOST
POSEBNOG CILJA

Ovaj poseban cilj podrazumijeva više aspekata raspoloživih resursa – gradske financije, gradsku imovinu te gradske prostorne resurse.

Analiza stanja ukazala je na ključne probleme i izazove upravljanja proračunom Grada Splita, a koji su sažeti u SWOT analizi kao relativno niža razina fiskalnog kapaciteta per capita i manji udio prihoda od imovine u strukturi ukupnih prihoda u odnosu na usporedive gradove. Navedeno posebno dolazi do izražaja u kontekstu pandemije koronavirusa koja predstavlja dodatni izazov gradskom proračunu. Oskudna proračunska sredstva (vlastiti prihodi) neće biti dovoljna kako bi se financirale sve razvojne potrebe grada. Uz spomenuto, unatoč visokoj ocjeni transparentnosti proračuna prema IJF, treba težiti daljnjem razvoju transparentnosti upravljanja gradskim financijama, koji predstavlja neophodan preduvjet za participaciju građana u odlučivanju o prikupljanju i potrošnji lokalnih sredstava i u kontroli vlasti lokalnih jedinica.

Po pitanju gradske imovine relevantna je činjenica da Grad Split u svom vlasništvu ima 706 poslovnih prostora od kojih se 79% koristi. Isto tako po pitanju registra gradske imovine, koji predstavlja osnovu za kvalitetno upravljanje, trenutno postoji samo jedan registar koji se redovito ne ažurira i koji ne posjeduje sve kategorije pa je nužno da se isti redovito ažurira. Registar statusa gradske imovine trebao bi uključivati provjeru imovinsko-pravnog statusa, usklađenosti knjižnih stanja (katastra i zemljišne knjige), usklađenosti knjižnih stanja sa stanjem na terenu, prostorno-planske namjene, strateškog interesa grada Splita, eventualne potrebe lokalne zajednice i drugih aspekata po potrebi, kao i podatak je li nekretnina u funkciji i koristi li se sukladno namjeni ili ne. Time bi se stvorila bolja podloga za kvalitetno donošenje odluka za revidiranje trenutnog i planiranje budućeg korištenja te kvalitetne kontrole i usmjeravanja željenih procesa Grada. Uz spomenuto, registar (popis) neizgrađenog građevinskog zemljišta u vlasništvu Grada Splita nije pripremljen zbog složenosti imovinsko-pravnih odnosa.

Što se tiče prostornih resursa, temeljni problemi izneseni u SWOT analizi su neusklađenost postojeće prostorno-planske dokumentacije s promjenama u prostoru, zastarjelost važeće prostorno-planske dokumentacije jer PPU Grada Splita datira iz 2005. godine, a u svim dosadašnjim izmjenama i dopunama GUP-a Splita nisu sagledani i revidirani ciljevi prostornog razvoja i uređenja, stoga polazišta i ciljevi prostornog razvoja i uređenja datiraju iz 2008. godine. U skladu s čl. 39-40. Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19) izrađeno je Izvješće o stanje u prostoru Grada Splita za 2015. – 2019. Izvješće o stanju u prostoru donesno je u listopadu 2021. godine. Ovu proceduru je potrebno ubrzati, kao što je potrebno uskoro izraditi izvješće za sljedeće četverogodišnje razdoblje te isto treba sadržavati polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Dodajući tome dugotrajne i niske provedbene

mogućnosti prostorno-planske dokumentacije, kao i nejasne protokole implementacije izrade dodatne strateške i razvojne dokumentacije koja nije zakonski definirana kao obvezna kao što je primjerice Masterplan-studija Kopilica, procese korištenja prostornih resursa grada Splita potrebno je unaprijediti. Naime, Upravni odjel za prostorno planiranje i uređenje i zaštitu okoliša Grada Splita zadužen za provedbu prostornih planova te po podnesenom zahtjevu izdaje akte za provedbu prostornih planova (lokacijske dozvole, dozvole za promjenu namjene i uporabu građevine, rješenja o utvrđivanju građevne čestice, potvrde parcelacijskog elaborata te građevinske dozvole na temelju posebnog zakona) ukoliko su isti u skladu s važećom prostorno-planskom dokumentacijom. Upravni odjel nema ingerenciju u smislu rješavanja imovinsko-pravnih statusa pojedinog zemljišta, nadležnosti nad upravljanjem (primjerice obalno područje pod upravom SDŽ-a ili infrastrukturni koridori pod HŽ-om), nadležnost nad prisilnim uklanjanjem nezakonitih građevina iz prostora, provedbom razvojnih planova i programa područja unutar gradskog teritorija koja su od državnog i županijskog značaja. Sve navedeno uzrokuje nejasne provedbene mogućnosti prostorno-planske dokumentacije.

DOSLJEDNOST POSEBNOG CILJA

► Navedeni poseban cilj je usklađen, odnosno povezan i konzistentan, s ciljevima iz strateških dokumenata višeg reda:

1. Nacionalna razvojna strategija RH do 2030. godine: Razvojni smjer 1. - Održivo gospodarstvo i društvo => Strateški cilj 3. - Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom => Prioritetno područje javnih politika/Podtočka 3. – Kompetentna, učinkovita i dostupna javna uprava
2. Nacionalni plan za razvoj javne uprave za razdoblje 2021. - 2027. godine (pokrenut proces izrade): zasada definirani srednjoročni prioriteti 1. Podizanje kvalitete javnih usluga, 3. Unaprjeđenje upravljanja ljudskim resursima na načelima profesionalizma i kompetentnosti te kvalitete javne uprave, 4. Unaprjeđenje funkcionalnosti i održivosti područne (regionalne) i lokalne samouprave

OČEKIVANI NAČINI POSTIZANJA POSEBNOG CILJA

► Popis indikativnih mjera:

1. Podizanje stupnja transparentnosti i otvorenosti gradskog proračuna te razvoj partnerstva i suradnje među dionicima razvoja u planiranju i realizaciji gradskog proračuna
2. Osiguranje predradnji u svrhu kvalitetnog upravljanja prostornim resursima te osiguravanja kvalitetnog kontroliranja stanja u prostoru

POKAZATELJI ISHODA

►

1. Zadovoljstvo građana transparentnošću gradskog proračuna
2. Prostorni plan uređenja Grada Splita i Generalni urbanistički plan

POKAZATELJI ISHODA NA RAZINI CILJA 2. ODGOVORNO, PARTICIPATIVNO I TRANSPARENTNO UPRAVLJANJE RASPOLOŽIVIM RESURSIMA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Zadovoljstvo građana transparentnošću gradskog proračuna	Rang zadovoljstva na skali od 1 do 5	Online anketa građana o zadovoljstvu upravljanja gradskim proračunom	/	2021.	5	2030.	Jednom godišnje	Anketa
Prostorni plan uređenja i Generalni urbanistički plan	Dokument	Usvojen PPUGS i GUP u skladu s dokumentom Strategija razvoja grada Splita do 2030. godine	/	2021.	1	2030.	Jednom godišnje	Grad Split

**MJERA
2.1.****Podizanje stupnja transparentnosti i otvorenosti gradskog proračuna te razvoj partnerstva i suradnje među dionicima razvoja u planiranju i realizaciji gradskog proračuna**

Mjera obuhvaća kolaborativno upravljanje, participativnost dionika u vidu mogućnosti podnošenja razvojnih prijedloga i sugestija; participativno budžetsko planiranje, sudjelovanje u odlučivanju, transparentnost i javnost informacija i podataka. Razvoj se dakle treba temeljiti na suradnji gradske uprave s privatnim i civilnim sektorom. Stoga je potrebno razvijati participativne modele razvoja grada, koji podrazumijevaju aktivnost građana i razvoj na partnerski orijentiran način. Naime, istraživanja pokazuju da građanski angažman dovodi do povećane razine povjerenja u institucije, kao i da participativni pristupi dovode do povećanja poreznih prihoda za gradove/smanjenja porezne de-

linkvencije, povećane učinkovitosti/bolje raspodjele resursa. Mjera također obuhvaća i razvoj i praktičnu uspostavu odgovarajućih internet aplikacija e-usluge za građane i poslovne subjekte, kao i aplikacije putem koje će svi građani imati transparentan uvid u isplate iz proračuna Grada, uključujući isplate pravnim i fizičkim osobama, kao i troškove poput, primjerice, dnevnica svih zaposlenika Grada, po uzoru na neke druge gradove u Hrvatskoj.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > jačanje uloge dionika u planiranju proračuna i provedbi razvojnih projekata

- > primjena participativnog budžetskog planiranja
- > Integriranje participativnih alata i metoda prema višekanalnom participativnom sustavu, participiranje dionika davanjem prijedloga, kao i analiza istih (ostvarivost)
- > Aktivnosti koje za cilj imaju poboljšati uključenost civilnog sektora u proces

donošenja proračuna te iskazivanje jasne političke potpore ovom načinu funkcioniranja gradske uprave

- > razvoj aplikacije putem koje će svi građani imati transparentan uvid u isplate iz Proračuna Grada, uključujući isplate pravnim i fizičkim osobama, kao i troškove poput, primjerice, dnevnica svih zaposlenika Grada

POKAZATELJI - MJERA 2.1. PODIZANJE STUPNJA TRANSPARENTNOSTI I OTVORENOSTI GRADSKOG PRORAČUNA TE RAZVOJ PARTNERSTVA I SURADNJE MEĐU DIONICIMA RAZVOJA U PLANIRANJU I REALIZACIJI GRADSKOG PRORAČUNA

Pokazatelj rezultata			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Naziv pokazatelja	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Sustav participiranja dionika	Sustav	Uspostavljen sustav participativnog programskog budžetiranja i davanja proračunskih prijedloga od strane svih zainteresiranih sudionika; navedeno se temelji na odabranim javnim politikama i programima koji su doneseni u participativnoj proceduri, posebno u dijelu koji se odnosi na gradske kotareve	/	2021.	1	2030.	Jednom godišnje	Grad Split
Aplikacija za uvid u gradski proračun	Aplikacija	Unapređenje aplikacije koja će omogućiti najvišu razinu transparentnosti odnosno putem koje će svi građani imati transparentan uvid u isplate iz proračuna Grada (povezane s pozicijom proračuna gdje je trošak planiran i s koje je isplata izvršena)	/	2021.	1	2030.	Jednom godišnje	Grad Split

**MJERA
2.2.**
**Osiguranje predradnji u svrhu
kvalitetnog upravljanja prostornim
resursima te osiguravanja kvalitetnog
kontroliranja stanja u prostoru**

Mjera obuhvaća formiranje digitaliziranog registra (popisa) gradskog neizgrađenog građevinskog zemljišta. Ovaj registar je nužan radi utvrđivanja mogućnosti raspolaganja, privođenja zemljišta konačnoj namjeni ili privremenom korištenju u skladu s važećom prostorno-planskom dokumentacijom, ali i radi strateških promišljanja budućeg korištenja prostora. Mjera obuhvaća i formiranje digitaliziranog registra statusa gradske imovine. Registar statusa gradske imovine treba uključivati provjeru imovinsko-pravnog statusa, usklađenosti knjižnih stanja (katastra i zemljišne knjige), usklađenosti knjižnih stanja sa stanjem na terenu, prostorno-planske namjene, strateškog interesa Grada Splita, eventualne potrebe lokalne zajednice i drugih aspekata po potrebi. Ovako utvrđeno stanje gradske imovine podloga je kvalitetnog donošenja odluka za reviziranje trenutnog i planiranje budućeg korištenja. Mjera obuhvaća i nadogradnju postojećeg registra nekretnina u vlasništvu grada Splita, koji bi se formirao i u digitalnom obliku. U postojećem nedostaju podaci knjižne i tržišne vrijednosti nekretnina, kao i podaci iz zemljišnika odnosno postoji li teretni zalog ili sudski spor. Po formiranju registra i nadogradnji postojećih registra, potrebno je izraditi i plan upravljanja gradskim zemljištima i prostorima. Izradi plana upravljanja gradskim zemljištima i prostorima treba prethoditi Izrada strategije za upravljanje i raspolaganje nekretninama. Naime, na traženje Ministarstva financija RH, prema Zaključku Vlade RH, jedinice unutarne revizije svih lokalnih i regionalnih samouprava provode u 2021. reviziju upravljanja i raspolaganja nekretninama (fokus su zemljišta, poslovni prostori i stanovi). Pri izradi strategije se traži da se na odgovarajući način primijene pravila o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske pa da se strategija oslanja na Zakon o upravljanju državnom imovinom (Narodne novine br. 52/18) i Strategiju upravljanja

državnom imovinom za razdoblje 2019. - 2025. (Narodne novine br. 96/19) te na odredbe i načela koja su propisana za upravljanje i raspolaganje državnom imovinom te da se donesu dugoročni strateški ciljevi za održivo, ekonomično i transparentno upravljanje i raspolaganje imovinom te smjernice.

Po donošenju Strategije upravljanja i raspolaganja nekretninama predviđena je obveza donošenja Godišnjih planova upravljanja i raspolaganja gradskom imovinom. Nadalje, mjera obuhvaća formiranje registra (popisa) zemljišta koji nije u vlasništvu Grada Splita, ali se prema važećoj prostorno-planskoj dokumentaciji nalazi u koridorima javne infrastrukture ili javne namjene. Ovaj registar osigurao bi strateško planiranje otkupljivanja zemljišta od interesa za Grad, a omogućio bi i zakonski propisanu obvezu kupnje i prvokupa zemljišta. Potom bi na godišnjoj razini trebalo donositi plan nabave potrebnog zemljišta za razvojne projekte grada Splita.

Isto tako, potrebno je uspostaviti katastar vodova koji će vršiti evidenciju statusa pojedine vrste vodova (elektroenergetske, telekomunikacijske, vodovodne, kanalizacijske, toplovodne, plinovodne i naftovodne mreže). Vođenje katastra vodova obuhvaća pregledavanje i potvrđivanje elaborata vodova, unošenje podataka iz tih elaborata u katastar vodova te čuvanje i korištenje podataka katastra vodova. Nadalje, izrađen je novi Geografsko-informacijski sustav (GIS) Grada Splita, središte gradskih informacija pod nazivom „Grad Split Hub - portal prostornih podataka Grada Splita“. Sustav predstavlja mogućnost praćenja promjena u prostoru, time kvalitetnu bazu podataka za praćenje realiziranosti planova, kao i smjernica za izradu budućih planova. Ova mjera obuhvaća integraciju razvijenih registara i katastara vodova u navedenu digitalnu platformu. Registre treba održavati ažurnima. Konačno, u s s čl. 39-40. Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19) Izvješća o stanju u prostoru potrebno je izraditi za četverogodišnje razdoblje koje će sadržavati polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Prijedlog je da se izrađuje izvješće o stanju u prostoru na godišnjoj

razini, dakle učestalije nego što je zakonski propisano i time omogućiti aktivnije i aktualnije praćenje stanja, što omogućava niz kvalitetnijih postupaka i osigurava višu razinu upravljanja prostornim resursima. Sve navedeno ima za cilj pravovremeno pokretanje izrade izmjena i dopuna važeće prostorno-planske dokumentacije, kao i pravovremeno utvrđivanje i pokretanje izrade nove potrebne prostorno-planske dokumentacije. Konačno, sve navedeno predstavlja predradnje za donošenje novog i kvalitetnog PPUGS-a i GUP-a kojima je obuhvaćen cijelokupni teritorij grada Splita, koji moraju uvažiti sve strateške elemente definirane dokumentom „Strategija razvoja grada Splita do 2030. godine“. Dakle, neupitna je potreba izrade novog PPUGS-a i GUP-a, ali isto tako je potrebno poduzeti niz navedenih predradnji u upravljanju prostornih resursa, u vidu podizanja razine kontrole (monitoringa) stanja u prostoru koje bi osigurala kvalitetu izrade novog PPUGS-a i GUP-a kao i podigle mogućnost provedbe prostornih planova.

Popis indikativnih aktivnosti/programa/projekata:

- > Izrada novog digitalnog registra (popisa) gradskog neizgrađenog građevinskog zemljišta

- > Izrada novog digitalnog registra statusa gradske imovine
- > Izrada i nadogradnja postojećeg i formiranje digitalnog registra nekretnina u vlasništvu grada Splita
- > Izrada strategije za upravljanje i raspolaganje nekretninama
- > Izrada godišnjih planova upravljanja i raspolaganja gradskom imovinom
- > Izrada novog registra (popisa) potrebnog zemljišta za razvojne projekte
- > Izrada plana nabave potrebnog zemljišta za razvojne projekte
- > Izrada digitalnog registra poslovnih prostora
- > Aktiviranje neiskorištenih poslovnih prostora
- > Uspostava katastra vodova grada Splita
- > Integracija razvijenih registara i katastara vodova u digitalnu platformu (GIS Splita) s ciljem pregleda i korištenja podataka te osiguranja kvalitetnijeg upravljanja i održavanja gradskih prostornih resursa
- > Izrada godišnjeg izvješća o stanju u prostoru
- > Uvođenje registra izdanih dozvola (lokacijska, građevinska, uporabna)
- > Donošenje novog PPUGS-a i GUP-a

POKAZATELJI - MJERA 2.2. OSIGURANJE PREDRADNJI U SVRHU KVALITETNOG UPRAVLJANJA PROSTORNIM RESURSIMA TE OSIGURAVANJA KVALITETNOG KONTROLIRANJA STANJA U PROSTORU

Naziv pokazatelja	Pokazatelj rezultata		Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Postotak poslovnih prostora koji se koristi	%	Iz biblioteke pokazatelje – kod: II.02.16.15	80%	2021	100%	2030.	Godišnje	Baze podataka lokalnih vlasti / Izvješće o stanju u prostoru
Strategija za upravljanje i raspolaganje nekretninama	Dokument	Izrađena strategije za upravljanje i raspolaganje nekretninama	/	2021.	1	2030.	Godišnje	Grad Split
Jedinstveni digitalni registar	Registar	Izrađen jedinstveni digitalni registar fonda nekretnina u vlasništvu grada, izgrađenog i neizgrađenog građevnog zemljišta, zelenila, kulturne baštine, infrastrukture, brownfield područja i ostalo	/	2021.	1	2030.	Godišnje	Grad Split

4. | Okvir za praćenje provedbe i vrednovanje

4.1. Praćenje provedbe

4.2. Vrednovanje plana razvoja

4.1. | Praćenje provedbe

Praćenje provedbe plana razvoja grada Splita, odnosno Strategije razvoja grada Splita do 2030. godine, obuhvaća prikupljanje, analizu i usporedbu pokazatelja kojima se sustavno prati uspješnost provedbe ciljeva i mjera srednjoročnog akta strateškog planiranja. Izvještavanje pruža pravovremene i relevantne informacije ključnim nositeljima strateškog planiranja te široj javnosti o statusu provedbe akata strateškog planiranja.

S tim ciljem izrađuje se Godišnje izvješće o provedbi Strategije razvoja grada Splita do 2030. godine koje predstavlja izvješće o napretku u provedbi posebnih ciljeva i ostvarenju pokazatelja ishoda plana razvoja jedinice lokalne samouprave, koje Nositelj izrade i provedbe plana razvoja, Grad Split, podnosi predstavničkom tijelu godišnje. Prema Priručniku o strateškom planiranju, razina izvještavanja u Godišnjem izvješću o provedbi jest podatak o ishodu provedbe uspoređen s unaprijed zadanim ciljnim vrijednostima pokazatelja ishoda. Razlika ostvarenih i ciljnih vrijednosti pokazatelja govori o uspješnosti poduzete mjere (poduzetih mjera).

Priručnik (Verzija 3.0, svibanj 2020) se, međutim, ne bavi pitanjem u kojoj mjeri se pokazateljem izmjereni razvojni pomak dogodio zbog poduzetih mjera, a koliko zbog mjera drugih sudionika koji usporedno s gradskom upravom (redovno i posve odvojeno od nje) usmjeravaju razvoj grada, te koliko zbog djelovanja poduzetnika ili civilnog društva koji su aktivni bez obzira na mjere, a što je nužno potrebno imati na umu prilikom praćenja provedbe.

Za pripremu Godišnjeg izvješća potrebni su točni i pravovremeno dostavljeni pokazatelji i podaci koje nositelji aktivnosti/mjera trebaju dostaviti Lokalnom koordinatoru u svrhu izrade točnog i pravovremenog izvješća. U to, osim raznih gradskih službi, ulaze i trgovačka društva u (većinskom) vlasništvu grada, javne ustanove, ustanove u kulturi, ostala državna tijela te svi

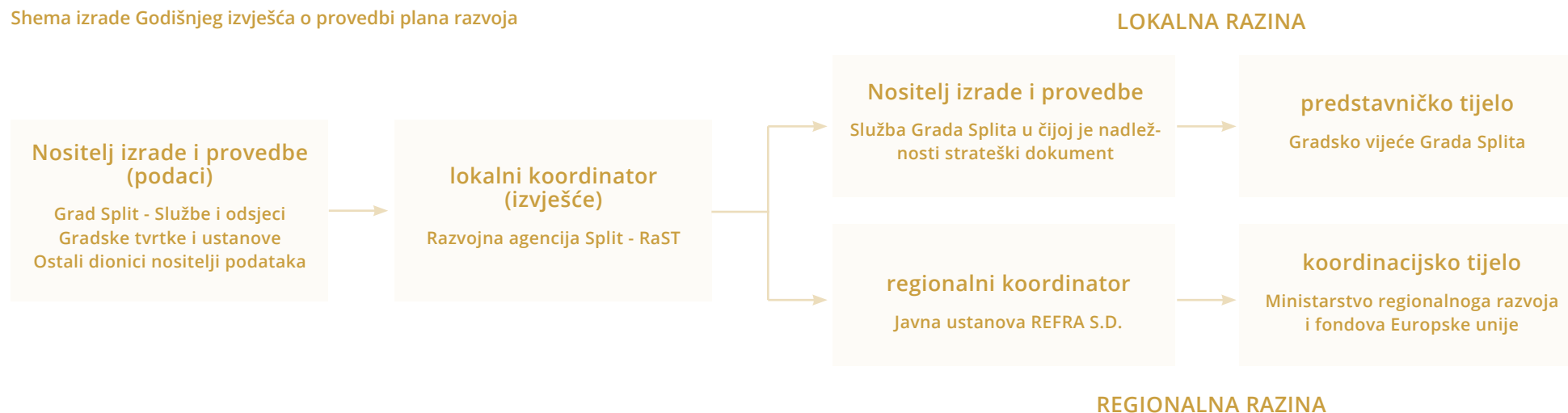
drugi u strateškom okviru definirani nositelji izvora podataka za pokazatelje.

Izradu Godišnjeg izvješća o provedbi plana razvoja koordinira i izrađuje imenovani Lokalni koordinator izrade i praćenja provedbe strateškog dokumenta te izrađeno izvješće dostavlja Nositelju izrade i provedbe plana razvoja, odnosno Pročelniku/ci službe zadužene za provedbu dokumenta strateškog planiranja. Osim Pročelniku/ci službe zadužene za provedbu dokumenta strateškog planiranja, izvješće se dostavlja i Gradonačelniku te regionalnom koordinatoru. Nositelj izrade i provedbe plana potom podnosi predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave Godišnje izvješće o provedbi plana razvoja za prethodnu godinu do 31. ožujka tekuće godine.

Nositelj izrade i provedbe plana razvoja, odnosno njegove službe i odsjeci, dužni su pravovremeno i kontinuirano prikupljati te dostaviti Lokalnom koordinatoru sve tražene podatke potrebne za izradu Godišnjeg izvješća, sukladno propisanim i/ili dogovorenim rokovima.

Sukladno Pravilniku o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, javno tijelo, odnosno Grad Split, dužan je na svojim mrežnim stranicama objaviti podatke i godišnja izvješća o provedbi akata strateškog planiranja iz svoje nadležnosti.

Shema izrade Godišnjeg izvješća o provedbi plana razvoja

4.2. | Vrednovanje plana razvoja

Postupak vrednovanja akata strateškoga planiranja je neovisna usporedba i ocjena očekivanih i ostvarenih rezultata, ishoda i učinaka provedbe akata strateškog planiranja.

Pravilnikom o provedbi postupka vrednovanja (NN 66/19) propisuju se načela, kriteriji i standardi provedbe postupka vrednovanja akata strateškog planiranja propisanih Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske.

Priručnik o strateškom planiranju opisuje metodologiju i postupke u procesu pripreme, izrade, donošenja, provedbe, praćenja i vrednovanja akata strateškog planiranja i način upravljanja cjelokupnim sustavom strateškog planiranja i upravljanja razvojem.

Vrednovanje je neovisna ocjena procesa izrade akta strateškog planiranja (prethodno vrednovanje), provedbe (srednjoročno vrednovanje) i postignutih razvojnih učinaka i rezultata po isteku njegove provedbe (naknadno vrednovanje). Vrednovanje provode unutarnji ili vanjski stručnjaci koji su funkcionalno neovisni o tijelima nadležnim za izradu i provedbu akata strateškog planiranja.

Čelnik tijela koje je nadležno za izradu akta strateškog planiranja (Nositelj izrade i provedbe plana razvoja) donosi odluku o postupku vrednovanja i odgovorno je za ustanovljivanje procesa vrednovanja, koji se treba odvijati sukladno donesenoj Odluci o izradi plana upravljanja te spomenutom Pravilniku o provedbi postupka vrednovanja.

Strategija

razvoja grada Splita
do 2030. godine

